

Do dobrih rešitev le z dialogom

Z osrednje prvomajske proslave na Lisci — Slavnostni govornik Ivica Račan

LISCA — »Tukaj so v začetku maja 1938 ustanovili začasno vodstvo KPJ, katerega člani so bili Josip Broz-Tito, Edvard Kardelj, Franc Leskošek, Miha Marinko, Josip Kraš, Drago Petrovič, Andrija Žaja, Milovan Djilas in Aleksandar Ranković. To pa je imelo velik pomen za nadaljnji razvoj KPJ in revolucionarno gibanje v Jugoslaviji. Ta ustanovitev začasnega vodstva je pomenila vrnitev vodstva KPJ v državo, torej v samo središče gibanja, ki ga je vodila in kateremu je bila odgovorna.« je rekel na letošnji osrednji prvomajski proslavi na Lisci slavnostni govornik Ivica Račan, član predsedstva CK ZKJ.

Naš socializem je zapadel v krizo tudi zaradi tega, ker so se družbenoekonomski odnosi pa tudi vrednote oblikovali z dekreti. Brez prave demokracije, brez spoštovanja in upoštevanja razlik v jugoslovanski skupnosti narodov in narodnosti ne bomo mogli premagati sedanje krize in razvijati socialističnega samoupravljanja. »Kako bomo pripomogli pri demokraciji?« si je zastavil vprašanje Ivica Račan. Predvsem z upoštevanjem razlik, večjim razumevanjem stališč in položaja drugih, s potrpežljivostjo pri iskanju sinteze pa tudi s krepitvijo spoznanja, da je dobre rešitve mogoče najti samo s pomočjo dialoga in kresanja mnenj. S tem bomo dejansko pripomogli pri demokratizaciji družbe, vsebine in načina našega življenja ter pri razvoju bogatejši in bolj humane politične kulture. K taki demokratizaciji prav gotovo ne bodo pripomogli tisti, ki probleme in ovire vidijo samo pri drugih, ki upravičeno ali pa

tudi ne stvari ocenjujejo kot nedemokratske, nenapredne ali nerazvite, ki

stvari »rešujejo« z nepremišljenimi izjavami, ocenami in političnim etiketiranjem namesto s pravimi argumenti. Morda je demokracijo včasih resda mogoče braniti z nedemokratskimi sredstvi, vendar pa je z njimi prav gotovo ne moremo dokončno obraniti, kaj šele razvijati, je med drugim dejal Račan.

P. P.

Ivica Račan, slavnostni govornik osrednje prvomajske proslave na Lisci

Razprava o ustavi se umirja

MS SZDL za Posavje je ocenil dosednji potek razprav o spremembah ustave

KRŠKO — Na seji medobčinskega sveta SZDL za Posavje so ugotovili, da so bile prve razprave o ustavnih spremembah bolj formalne narave. Večina udeležencev razprav o ustavnih spremembah, ki so se začele marca, še ni bila dovolj poučena o spremembah ustave, saj je svoje pripombe črpala iz sredstev javnega obveščanja. Kasneje, ko so se v razpravo vključila strokovna združenja, društvo kadrovcov, pravnikov in podobni, pa je razprava pridobila na teži in je bila zaradi tega bolj vsebinska.

In prav za prve razprave je bilo značilno, da so na njih domala vse spremembe, ki so predvidene v ustavi,

odklanjali. Na razpravah v okviru strokovnih združenj pa se je pokazalo, da vsega le ne gre zavreči in da je marsikateri amandma le sprejemljiv. Vendar pa so se tudi na razpravah v teh društvi zavzeli za to, da se sprejmejo samo tisti amandmaji, ki vodijo k poenostavitvi, recimo delegatskih postopkov, volitev in podobno. Ostro pa so zavrnili vse tiste amandmaje, ki bi pomenili jačanje centralizma in upočasnitev demokratizacije ali celo njeno manjšanje. Pozitivno pa je bilo, da so bile na tej ravni presežene metode polarizacije med posameznimi republikami. Pokazalo se je namreč, da tudi v drugih republikah resno obravnavajo ustavne spremembe in da imajo tudi tam precej pripomb nanje. Dogaja pa se, da v drugih republikah pogosto kritizirajo nove ustavne amandmaje z drugih pozicij. Predvsem se je izkazalo, da drugod podpirajo močnejšo vlogo države, ker bi z njeno manjšo vlogo več izgubili, kot dobili.

Čeprav so imeli vsi občani možnost, da se vključijo v razprave o spremem-

bah ustave, udeležba na teh razpravah ni bila pretirano velika. Večina ljudi se je zadovoljila z informacijami v tisku, čeprav ni mogoče reči, da so bili ljudje brezbržni. Kljub temu je bilo v Posavju v razprave vključenih okoli 3500 ljudi, ki so se udeležili okoli 90 posvetov na vseh ravneh, od krajevnih konferenc SZDL do medobčinskega sveta, pa temeljnih kandidacijskih konferenc itd. Razprave so v zadnjem času izgubile ostrino, več ali manj so na njih ponavljali

že znane ugotovitve. Glede nadaljnje poteka razprave o ustavnih spremembah pa so na seji medobčinskega sveta sprejeli sklep, da je potrebno vse pripombe iz razprav upoštevati in jih vnesti v tekst. Ta bi se moral, seveda izpolnjen s pripombami, ki so jih dali razpravljalci, spet vrniti v temeljna okolja, kjer bi o njem ponovno razpravljali.

J. SIMČIČ

V BREŽICAH SO SLAVILI 9. MAJ

BREŽICE — Krajevna skupnost in krajevna konferenca SZDL sta v spomin na 9. maj, dan osvoboditve Brežic, v ponedeljek zvečer organizirali proslavo v Domu JLA. Dijaki srednje šole in učenci glasbene šole so za praznik pripravili gledališko-glasbeno prireditev pod naslovom Naša pot gre naprej. Na slovesnosti so podelili občanom osem bronastih priznanj OF, pet priznanj krajevne skupnosti in štiri priznanja turističnega društva Brežice.

BERITE DANES!

- na 3. strani:
 - Liter vina-liter izgube
- na 4. strani:
 - Več kot mesec dni so bili brez vode
- na 6. strani:
 - Gost ima vedno prav, toda...
- na 9. strani:
 - Tudi drevesa zdravijo
- na 12. strani:
 - Moja ledvica v tvojem telesu

PRVOMAJSKI ZBOR

JAVOROVICA — 1. maja je bila na Javorovici tradicionalna proslava, na kateri je številnim obiskovalcem govoril Janko Goleš, član predsedstva Zveze sindikatov Slovenije. V imenu šentjernejske krajevnega skupnosti je udeležence srečanja pozdravil predsednik ZB NOV Šentjerneje Zvone Bambič, poleg tega pa so domačini pripravili tudi krajši kulturni spored. Izvajali so ga godbeniki pihalnega orkestra Iskre Šentjerneje ter člani združenih pevskih zborov Orehovice in Šentjerneja, ki ju je vodil Milan Pavlič. Praznovanje se je po končanem kulturnem programu nadaljevalo s tovariškim srečanjem.

PO POTEH XV. DIVIZIJE

METLIKA — V počastitev 45-letnice XV. divizije pripravila občinska zveza prijateljev mladine v sodelovanju z občinskim odborom Zveze združenih borcev in TKS Metlika pohod po poteh XV. divizije. Pohod bo v soboto, 14. maja, odhod bo ob 8.30 s Partizanskega trga v Metliki. Pot bo vodila prek Božakovca in Drašičev nazaj v Metliko. Vabijo vse, otroke, mladino, odrasle. Domačini v Drašičih bodo za pohodnike pripravili čaj in pogačo.

Na koncu predora je svetlo

S slovesnosti ob odkritju spominskega obeležja na Trški gori — Govoril Jože Florjančič

TRŠKA GORA — 27. aprila so odkrili na Trški gori spominsko obeležje, posvečeno prvemu dolenskemu partizanskemu političnemu mitingu, ki so ga izvedli 19. marca 1942 borci 1. dolenskega partizanskega bataljona.

V prisotnosti številnih obiskovalcev, med katerimi so bili Viktor Arvelj, Stane Potočar-Lazar, Bogdan Osolnik in borci 1. dolenskega partizanskega bataljona, med njimi komandant Dušan Švara-Dule, so podelili občinska priznanja OF in srebrne znake Zveze sindikatov Slovenije. Organizatorji, občinski

odbor ZB NOV Novo mesto, KS Otočec, OK SZDL Novo mesto in novomeški občinski sindikalni svet so povabili k sodelovanju v programu pevski zbor KUD Otočec, recitatorje iz OŠ Gubčeve brigade Otočec, instrumentalno skupino novomeške glasbene šole, recitatorji Lidijo Novak in Zvezdano Košljar ter slavnostnega govornika Jožeta Florjančiča, sekretarja OK ZKS Novo mesto.

Florjančič je opozoril na pomen te danjega mitinga in se dotaknil sedanosti, v kateri je čutil posledice dolgo časa skrivane, lakirane ekonomske krize, ki se je spajdašila s hudo politično krizo, s krizo v odnosih na vseh ravneh, tudi nacionalni, ter s krizo vrednot in morale. Podčrtal je svojevrstno mnoštvo družbenih interesov, ki se kaže v tem, da vseppek ploskamo in žvižgamo administrativnim ukrepom, ponujenim ustavnim spremembam in politiki. Zavedamo spremembe, a večinoma le v besedah. Kajti nasproti dobrim gospodarjem sodobnih pogledov na razvoj nekateri obupno vztrajajo na obstoječem stanju. Toda otrsimo so malo-dušja in apatijska, dvignimo glavo, kajti na koncu vsakega najbolj zavitega temnega predora je svetlo in pojdemo proti njej,« je dejal Florjančič, ki je ob koncu odkril spominsko ploščo.

L. M.

SPOMIN NA PARTIZANSKA LETA — Slavnostni govornik Jože Florjančič je pred trškogorsko cerkvijo simbolično odkril ploščo.

Vsi čakamo na dan »D«

Vsi nestrpnostno čakamo dan »D«, ko naj bi zvezni izvršni svet prišel na dan z ukrepi, ki jih je narekoval mednarodni denarni sklad. Tako vnaprejšnje napovedovanje ostrih ukrepov je že pustilo posledice med ljudmi, ki so navallili v trgovine in spraznili skladišča. Na ta način so že izrekli nezaupnico bodočim ukrepom zveznega izvršnega sveta in bi torej lahko rekli, da se spet ponavlja scenarij, ki smo ga že tolikokrat doživljali, vsaj nekaj časa, potem pa je bilo spet vse po starem. Več kot očitno je, da zvezna vlada doslej ni dobro opravila svojih nalog in v Sloveniji je bilo slišati več glasov, da je treba sprožiti vprašanje zaupnice. Tako nalogo je dobila tudi slovenska delegacija v zboru republik in pokrajin skupščine SFRJ, ker je povsem jasno, da ta izvršni svet ne uživa več zaupanja delovnih ljudi. Zato naj bi te naloge in ukrepe, ki jih je Slovenija doslej že večkrat predlagala, izvajal izvršni svet, ki jih bo sposoben uresničiti in ki bo užival zaupanje ljudi. Sicer pa moramo počakati na 15. in 16. maj, ko bo zasedala skupščina SFRJ, kjer bodo obravnavali novi paket ukrepov in tudi poročilo o delu ZIS, ki ga v Sloveniji nismo sprejeli.

J. SIMČIČ

Čast vrednejša ko profit

Janez Stanovnik govoril na prvomajskem srečanju na Debencu nad Mirno — Počastili 45-letnico 15. divizije NOVJ

DEBENEC NAD MIRNO — Pri koči na Debencu nad Mirno, priljubljeni izletniški točki in tradicionalnem prizorišču prvomajskih srečanj v trebanjski občini, se je letos zbralo nekaj sto obiskovalcev. Med njimi so bili tudi nekateri borci 15. divizije NOVJ, ki ima domicil v občini Trebnje in ki letos praznuje 45-letnico.

Slavnostni govornik je bil predsednik predsedstva Slovenije Janez Stanovnik. Govoril je na pamet, torej ni bral spisanega govora, kot to počno drugi govorniki, zato je njegova beseda zvenela še tolikanj bolj kleno, neposredno in ga je občinstvo večkrat prekinjalo s spontanim ploskanjem. Spomnil se je težkih dni bojevanja partizanov na Doljen-

skem, kjer je Stanovnik tudi sam delil negotovo usodo skupaj z drugimi borci.

Janez Stanovnik je rekel, da mu je težko, ker se danes tako pripravimo. Pravijo, da Slovenci druge izkoriščamo; če je tako, nas pa ven spustite, odvrnem takim, ki nečesto razumeti, da smo Slovenci za socialistično, federativno in samoupravno Jugoslavijo. Švica nima toliko tujih delavcev, kot jih ima Slovenija. Zdej je treba poštno pljuniti v roke, izvozu pa posvečati veliko večjo pozornost. Dolgove je treba plačati, saj je čast vredna več kot profit. Zatem je opozoril na nujnost spoštovanja tržnih zakonitosti, o izgubah pa je Stanovnik menil, da je ceneje zapreti tovarno, kot pa proizvajati izgubo.

P. PERC

Na poti do pravega sodelovanja

Med novomeško občino in nemškimi Langenhagnom se spletajo čvrste vezi — Aprilski slovensko-nemški teden je bil izhodišče nadaljnega sodelovanja

LANGENHAGEN — Izkušnje, ki si jih je pri navezovanju stikov z razvitim svetom že pridobila novomeška občina, so otipljive, kažejo se v velikem izvozu; žal so tudi nevspešne, ako mislimo na pred poldrugim desetletjem zastavljeno, nato pa razdrojeno sodelovanje z nekimi manjšimi nemškimi mestom. Pri zdajšnjem iskanju skupnega s spodnjemaškim mestom Langenhagen pa je sodelovanje do ločnejše — in po tem, kar se je dogajalo zadnji teden letošnjega aprila v daljnem hannovrskem predmestju, je očitno, da je novomeška občina na dobri poti do trdnih prijateljskih, hkrati do gospodarskih, kulturnih, športnih, turističnih in še kakšnih stikov z okoljem, kjer biva sicer malo slovenskega, še manj pa dolenskega zdomskega življa.

Da so se Novomeščani že nekajkrat odpravili na nemški sever in na moč gostoljubno pričakali Nemce v mestu ob Krki, so »krivi« prav slovenski zdomci. Za manj kot tri stotine jih je na območju Hannovera, in ko so pred leti iskali pokrovitelja za svoje društvo, so ga našli v novomeški Socialistični zvezi, nakar ni bilo težko izbrati ime za društvo: Krka! Društvo je polno življenjskih moči, z raznovrstnimi dejavnostmi skuša čimbolj povezati slovenske zdomce, pri čemer je v zadnjem času vse sile usmerilo v slovensko šolo. Da ta gostuje v neki langenhagenski šoli, gre na račun čedalje bolj razvejenega sodelovanja med nemškimi in Novim mestom.

To sodelovanje je poglavje, katerega vsebina še zdaleč ni dorečena. Prej je

mogoče reči, da je začela šele dobivati prave obrise, odprtih je še veliko možnosti, ali kakor je na sprejemu novomeške delegacije pri županju Waltraud Krueckeberg in drugih predstavnikov Langenhagna dejal novomeški župan Franc Šali, ni dovolj, da bi se videli le na »vrhu«, veliko je osnov za čvrstitev

• Za naprej je načrtovanih še več stikov, dozdajšnji in prihodnji pa bodo opredeljeni z listino o prijateljstvu med občino Novo mesto in mestom Langenhagen. Najprej naj bi jo podpisali ob letošnjem novomeškem občinskem prazniku, nato pa še čez slabo leto dni, ko bo Langenhagen slavil tridesetletnico, odkar je dobil mestne pravice.

vezi, za tkanje kite prijateljstva, ki bo trdna tolikanj, kot bodo široke raznovrstne oblike sodelovanja.

Tokratni obisk Novomeščanov pri Langenhagnih je pokazal, da je dovolj volje in možnosti za širitev sodelovanja. Slovensko-nemški teden v Lan-

genhagnu je bil priložnost, da so oboji vrgli karte na mizo. Adui enih in drugih so turizem, kultura, šport in še kaj, dobiček za Novomeščane pa naj bi prejel slej bil gospodarski prodor na zahtevno nemško tržišče. Konec aprila je Nemcem delček dolenske ponudbe prikazala tovarna Krka, spet sta nastopala folklorno društvo Kres in glasbena skupina Cof, z igračami so se predstavili novomeški vrtni. Po tem, kar je bilo videti v velikem langenhagenskem naku-

(Nadaljevanje na 2. strani)

REFERENDUM USPEL?

DOLENJSKE TOPLICE — V KS Dolenjske Toplice so v nedeljo izvedli referendum za krajevni samoprispevek. Prvi rezultati kažejo, da je bila udeležba izredno dobra v osrednjih krajih, nekoliko manj pa v okoliških vaseh. Enako je bilo tudi v glasovanju za in proti samoprispevku. V naslednji številki bomo objavili celovite rezultate glasovanja po posameznih področjih in analizo referenduma. Čeprav kaže, da samoprispevek skupno ni bil izglasovan, bo vodstvo KS temeljito pretehtalo okoliščine in potegnilo smernice za nadaljnje delo še ta teden.

GRAFIKA ZA NEMŠKO ŽUPANJO — Prevajalka Erika Medle (na desni) je imela prijetno opravilo, ko je Waltrudi Krueckeberg, županja mesta Langenhagna, prevedla besede Franca Šalija, predsednika novomeške občinske skupščine, ko je le-ta nemški županji v znak pozornosti za prisrčen sprejem podaril grafiko Branka Suhija. (Foto: D. Rustja)

Odstop vlade je stvar kulture

Na poti do...

Vodstva trebanjskih občinskih družbenopolitičnih organizacij o ustavi, ukrepih in delu ZIS — Razkorak med obljubami in dejanji je prevelik

(Nadaljevanje s 1. strani)

TREBNJE — Iz javne razprave o osnutku ustavnih sprememb veje bojazen, da bo spet procedura tista, ki lahko potisne Slovenijo v podrejen položaj. Nedvomno pa živijo v veliki zmoti tisti, ki mislijo, da nas bodo že spremembe ustave potegnile iz krize, so med drugim poudarili na skupnem sestanku vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij v Trebnju, ko so razpravljali o predvidenih ustavnih dopolnilih.

V Sloveniji je Socialistična zveza imela v javni razpravi resnično pravo vlogo. Če bi se danes umaknila in bi rekla, da lahko gredo stvari skozi, take SZDL ne potrebujemo več, je dejal Janez Gartner in dodal, da referendum zaenkrat še ni potreben, ker je to osnutek in lahko pride do sprememb v poznejšem besedilu. Vsekakor pa naj bi republiška skupščina dala polno podporo SZDL. In če bo skupščina rekla odločno — ne, če se bo tudi Miran Potrč opredelil kot Kučan in Smole, bomo sprožili ustavno krizo, ki si je nihče ne želi. Bolj pa se kaže opredeliti za ekonomski del sprememb ustave, kot predlaga Mikuličeva komisija, da bi lahko spravili v življenje tržne zakonitosti, je bilo še rečeno v razpravi v Trebnju.

Še bolj vroča je bila razprava o predvidenih ukrepih ZIS po 15. maju in o poročilu zveznih vlade. Kot je dejala Milena Slapničarjeva, pričakujejo v trebanjski občini največje težave v zdravstvu in pri socialnih programih. Občinska zdravstvena skupnost se že lep čas ubada z obupnimi likvidnostnimi težavami in prav nič ne kaže, da se bo položaj bistveno izboljšal, temveč kvečjemu obratno.

Kaj bodo ukrepi pomenili za trebanjsko gospodarstvo, je težko določeno povedati. A vendar bi ukrepi po besedah Avgusta Gregoriča za Dano verjetno pomenili za 20 odstotkov nižje osebne dohodke. Pripraviti se bo treba,

da bo nastal širši stavkovni val, ker ljudem tega ne bo moč dopovedati. Manjša kupna moč pomeni po mnenju Jožeta Bregarja, da se bo doma trg zožil, za izvoz pa gospodarstvo ne dobi pravih spodbud. »Skrbi nas, da bomo morali proizvodnjo zmanjševati, ne pa, da bomo povečevali storilnost itd.,« je rekel Bregar.

Ciril Pungartnik je požel odobravanje z mislijo, da začaran krog polovičnih rešitev, ki jih ponuja ZIS, v končni posledici omogočajo Mikuličevi vladi, da vedno znova sprejema nove ukrepe, skratka, da dela po svoje. Ukrepi so preiščeni tako, da jih ne bo mogoče izvajati. In tako je Pungartnik v razpravi o delu ZIS dejal, da je razkorak med tistim, kar so obljubili in kar so dejansko storili člani ZIS, prevelik, zato je odstop stvar njihove kulture.

P. PERC

povalnem središču, bodo koraki Novomeščanov k tvornejšemu sodelovanju lahko še pogumnejši.

Prej pa se je treba doobira obojestransko spoznati. Kar so Langenhageni že videli in izvedeli o ljudeh in krajih ob Krki, bodo imeli priložnost še dopolniti, oni sami pa tokrat niso skoparili pri predstavljanju svojega življenjskega in delovnega okolja. Novomeščanom so razkazali mesto s številnimi zanimivostmi, ne le z besedami, ampak na kraju samem, to je v ustrezni ustanovi, srednji šoli in velikem športnem klubu, so prikazali, kako rešujejo socialna vprašanja, kako šolajo otroke, kako znajo poskrbeti za zdravje telesa in duha.

Zbližanje novomeškega in langenhanskega »vrha«, ki je tudi tokrat imelo za podlago povsem otipljivo podoba življenja in dela, služi za utiranje poti, na kateri naj bi se še večkrat srečali in sodelovali ljudje obeh mest, izveti pa kajpak ne bodo slovenski zdenci.

D. RUSTJA

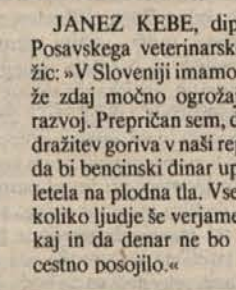
Naša anketa

Cestna malha brez dna?

Že sedaj plačujejo lastniki motornih vozil v Sloveniji 10- do 15-krat višje republiške cestne takse kot drugod po Jugoslaviji, neenakost pa naj bi se s pobudo skupščine slovenske skupnosti za ceste, po kateri naj bi cestne takse povečali še za 50 do 100 odstotkov, cestnine za 80 odstotkov, prometni davek na rezervne dele za 5 odstotkov ter bencin za 100 din pri litru, še bolj povečala. Samo tako bi po mnenju cestarjev prišli do denarja za popravila in gradnjo novih cest v naši republiki. Kljub prizadevanjem, da bi pri zvezni vladi dosegli spremembo deleža bencinskega dinarja, s tem, kot kaže, še dolgo ne bo nič, nasprotno, ta se je v zadnjih letih celo zmanjšal, in sicer od približno 15 na nekaj več kot 6 odstotkov. V Sloveniji pa porabimo 21 odstotkov vseh goriv v Jugoslaviji. Bomo torej skozi zadnja vrata uvedli neke vrste republiški samoprihodek za ceste, poleg vseh dajatev, ki se že stekajo v zvezno blagajno?

BRANKO JALOVEC, ključavničar v SOP Krško: »Povsem se strinjam, da so ceste potrebne obnove, saj takšne, kakršne so, ogrožajo prometno varnost in tudi naša življenja. Toda jaz se ne bi strinjal s tem, da za obnovo cest plačujemo dražji bencin, saj je že sedaj drag, poleg tega je veliko vprašanje, če bi bil denar porabljen namensko, to je za obnovo cest. Doslej smo že večkrat zbirali denar za ceste, pa se je to na cestah zelo malo poznalo. Vprašanje je, ali bodo ljudje še pripravljeni zanje prispevati iz svojega žepa.«

JANEZ KEBE, diplomirani veterinar Posavskega veterinarskega zavoda iz Brežic: »V Sloveniji imamo tako slabe ceste, da že zdaj močno ogrožajo naš gospodarski razvoj. Prepričan sem, da bo pobuda za podražitev goriva v naši republiki z namenom, da bi bencinski dinar uporabili za ceste, nalezela na plodna tla. Vse je odvisno od tega, koliko ljudi se verjamejo, da bo iz tega res kaj in da denar ne bo splahnel kot nekoč cestno posojilo.«

BOŽENA KLJAJIČ, poslovodkinja delovne enote vojne ustanove Partizan v Ribnici: »Najprej menim, da bi moral iti davek na bencin in gorivo le za gradnjo in vzdrževanje cest. Slišim pa, da se ta denar porablja nenamensko, saj gre celo za železnico in druge namene. To ni prav. Pripravljena pa sem tudi dodatno prispevati za ceste, če bo denar res šel za ta namen. Morda bi spet razpisali cestno posojilo. Če so ceste slabe, je namreč več nesreč, avtomobili se hitreje kvarijo itd.«

VELJKO RAŠPERIČ, predsednik sveta KS Osilnica: »Menim, da ni prav, če bi bil v Sloveniji bencin dražji kot v drugih republikah, saj to pomeni, da bi spet eni več plačevali kot drugi. Že zdaj je v Sloveniji vse dražje in je teh razlik že preveč. Zmanjšati bi morali administracijo in birokracijo in tako privarčevati denar. Bencinski davek naj bi porabili le za ceste, in ne za vse druge namene. Če bi tako delali, podražitev goriva ne bi bila potrebna. Seveda pa bo dovolj denarja za vse, če bomo manj razpravljali in več delali.«

STANKO BAJUK, sofer iz Metlike: »Bencin se bo podražil, če mi hočemo ali ne. Bilo pa bi prav, da bi šlo več denarja od bencina za ceste. Tudi če bi v Sloveniji plačevali dražji bencin, samo da bi res vse to šlo za naše ceste, ki so res slabe in nevarne. Včasih, ko pridem z vožnje, sem tak, kot bi me kdo pretepel.«

TONČKA ŠKOF iz Črnomlja: »Po moje ne bi bilo prav, da bi v Sloveniji plačevali dražji bencin. Po slovenskih cestah se vozimo vsi, ne samo Slovenci. Dražji bencin bi bil samo še ena obremenitev več za nas. Vprašati se je treba, kam gre več časa bencinski dinar za ceste, če se res troši strogo namensko in pravično. Vsekakor bi morali imeti v Sloveniji boljše ceste, in to vse. Ko je bilo prvo posojilo za ceste, so veliko obljubljali, pa malo naredili.«

ALOJZ ŠENICA, poslovodja bencinske črpalke Petrola v Vavti vasi: »S podražitvijo se nikakor ne strinjam. Razlike med republikami so že sedaj dovolj velike in očitne, saj nismo država v državi. Vsa leta po vojni smo skupaj gradili ceste po vsej Jugoslaviji, sedaj pa naj si Slovenci sami pomagajo. Imeli smo bone, prepovedi voženj, sedaj nam grozi, da bomo bencin »švercali« prek meje s Hrvaško.«

ZVONE KOLMAN, prodajalec v Železnini sevnškega M-Kmetijskega kombinata: »Nimam nobenih pomislekov, da ne bi dal tudi kakšen dinar več za bencin, če bi tako zbrani denar v resnici porabili za vzdrževanje in gradnjo novih cest v Sloveniji. Bojazen pa le obstaja, da bi zato, ker bi plačevali dražji bencin kot v drugih republikah v Jugoslaviji, le še več denarja steklo po Savi navzdol. Tu bi morali biti povsem čisti računski, če bi hoteli ljudi še kdaj pripraviti za kakšno podobno pobudo.«

CIRIL LOGAR, v.d. razvojnega sektorja v Tesnilih, Trebnje: »Ne vem, zakaj ne bi vztrajali, da bi šlo za ceste 25 odstotkov bencinskega denarja, kot je bilo to precej let nazaj? Ždaj se ta delež nenehno zmanjšuje in je menda pristal pri komaj 6 odstotkih! Mikuličeva vlada gleda predvsem, da napolni zvezno blagajno, toda tako nespartanske politike ne vodijo v razvitejših državah. Zato se tam vozijo po boljših cestah. Ob tem pa Nemci ne poznanjo cestnin.«

Mukotršno zvezno delegatsko delo

Delegati so na razgovoru v Krškem menili, da ne bi izrekli nezaupnice ZIS

KRŠKO — Razgovor z zveznimi delegati, ki so ga organizirali skupaj vsi trije medobčinski sveti posavskih družbenopolitičnih organizacij pretekli četrtek v Krškem, je ponovno dokazal, da je delo naših zveznih delegatov vse prej kot lahko. Na eni strani so naši delegati, ki nas zastopajo v zboru republik in pokrajin ter v zveznem zboru, izpostavljali močnim pritiskom v Sloveniji, ko pa pridejo v Beograd, morajo upoštevati realnost, kakršna pač je sedaj v Jugoslaviji.

V posebno težkem položaju so v zadnjem času, ko se v Sloveniji pojavljajo vedno glasnejše zahteve, da bi bilo treba sedanjemu ZIS izreči nezaupnico. Seveda se slovenski delegati strinjajo s tem, da zvezna vlada v preteklih dveh letih ni napravila vsega, kar bi bila glede na razmere dolžna, in bi torej lahko izrekli nezaupnico. Toda vprašanje je, koliko delegatov iz ostalih republik bi tako nezaupnico podprlo, kar pomeni, da bi Slovenija spet ostala osamljena in bi to lahko še bolj skalilo odnose med zvezo ter drugimi republikami na eni strani ter Slovenijo na drugi. K temu pa je treba dodati, da je zvezna vlada delovala na vso moč in da doslej še nikoli ni bilo na delegatskih klopetih toliko gradiv in novih zakonov, večinoma omejevalnih, kot prav v zadnjih dveh letih. Slovenski delegat Zdravko Zabukovec je vsa ta gradiva enega leta celo stehal in odkril, da je dobil na klopet kar 135 kilogramov gradiv. Toda vse to delo in spreminjanje predpisov žal ni obrnilo sadov. Kajti gospodarske razmere so se še naprej slabšale, inflacija je naraščala, prav tako pa ZIS ni uspelo obrzdati rasti cen. Seveda ne bi bilo nič lažjega, kot odpoklicati ta izvršni svet in postaviti novega. Toda nekateri naši delegati so menili, da bi bil izrek nezaupnice tveganje podjetje. Zvezni izvršni svet je namreč že sprejel določene pogoje mednarodnega monetarnega fonda, s katerimi naj bi začeli zdraviti naše gospodarske težave. In po 15. maju, ko naj bi ti ukrepi začeli delovati, bi bilo težko na hitro sestaviti novo vlado. Zato so delegati menili, da je treba dosedanje delo ZIS oceniti kot slabo, a dati vladi še eno možnost, da vsaj v začetni fazi izpelje vse, kar mednarodni monetarni fond terja od nas. Že septembra pa naj bi ponovno preverili njeno delo in ukrepali šele tedaj.

Zastava center

Velike servisne zmogljivosti — Kdaj Kočevje?

LJUBLJANA — Za sedanje in bodoče lastnike vozil iz kragujevske Crvene zastave je razveseljiva novica, da se je v Sloveniji precej izboljšala servisna in prodajna možnost. Na tržaški cesti v Ljubljani sta namreč pred prvomajskimi prazniki Crvena zastava in ljubljanska Zastava avto odprli spodoben prodajno-servisni center.

Center se razprostira na več kot 10.000 kvadratnih metrih uporabne površine, v njem pa so servisi za potniška in gospodarska vozila, skladišče in prodajalna rezervnih delov, skladišče novih vozil, prodajalna lovskega in športnega orožja, restavracija in bife, poslovni in ostali potrebni prostori. Servisi so opremljeni z najsodobnejšo domačo in uvoženo opremo in dokaj zmogljivi, saj naj bi v njih servisirali do 100 vozil na dan. Za kupce novih vozil je razveseljivo, da bodo v Zastava centru opravili na enem mestu vse potrebno od tehničnega pregleda do registracije.

Z novim centrom je odpravljena precejšnja pomanjkljivost na tem področju. Kot so povedali, je v načrtih podobnih center za kočevsko območje, kjer so zdaj razmere v tem pogledu zelo slabe.

PODELILI PRIZNANJA ZA PREDANO DELO

NOVO MESTO — V novomeški občini so letos prejeli srebrni znak Zveze sindikatov Slovenije med posamezniki Nikola Lazič iz novomeške vojne pošte 1394, dr. Anton Starc iz Splošne bolnišnice Novo mesto, Jure Gros iz tovarne zdravil Krka, Vera Miklič iz Tovarne obutve in Viktor Bartolj iz Društva upokojencev. Poleg tega so podelili sindikalno priznanje izvršnemu odboru OO ZSS v novomeškem Krknem tozdu Marketing in sindikalni konferenci IMV-TOZD Tovarna avtomobilov. Občinska priznanja OF so prejeli aktivisti Ida Blažič, Slavka Gal, Karol Grubar, Lado Jaki, Anica Korasa, Jakob Krstinc, Jelislava Može, Vera Pavlič, Vida Rataj, Franc Šporar, Janez Turk, Bernarda Zorko in Katarina Zupet.

gramov gradiv. Toda vse to delo in spreminjanje predpisov žal ni obrnilo sadov. Kajti gospodarske razmere so se še naprej slabšale, inflacija je naraščala, prav tako pa ZIS ni uspelo obrzdati rasti cen. Seveda ne bi bilo nič lažjega, kot odpoklicati ta izvršni svet in postaviti novega. Toda nekateri naši delegati so menili, da bi bil izrek nezaupnice tveganje podjetje. Zvezni izvršni svet je namreč že sprejel določene pogoje mednarodnega monetarnega fonda, s katerimi naj bi začeli zdraviti naše gospodarske težave. In po 15. maju, ko naj bi ti ukrepi začeli delovati, bi bilo težko na hitro sestaviti novo vlado. Zato so delegati menili, da je treba dosedanje delo ZIS oceniti kot slabo, a dati vladi še eno možnost, da vsaj v začetni fazi izpelje vse, kar mednarodni monetarni fond terja od nas. Že septembra pa naj bi ponovno preverili njeno delo in ukrepali šele tedaj.

K temu je treba dodati, da mednarodni monetarni fond zahteva od nas vse tisto, kar je republika Slovenija že ponujala kot rešitev gospodarskih težav, a to na zvezni ravni ni bilo sprejeto.

RAZSTAVA O 15. DIVIZIJI

KOČEVJE — Razstavo »15. udarna divizija« so odprli 25. aprila v prostorih srednje šole v Kočevju. Ta razstava je bila marca v Ribnici, 19. maja jo bodo odprli v Črnomlju, 2. junija v Metliki, 13. junija v Novem mestu, 1. septembra v Trebnju in 27. oktobra v Grosuplju. Divizija praznuje letos 45-letnico ustanovitve. Odbor skupnosti borcev te divizije je zato pripravil za letos še več drugih slovesnosti, in sicer ob prazniku občine Ribnica, 26. marca, zdaj sodeluje pri dolenski progi Kurirčevke pošte itd. Doslej so izdali že dva biltena, v katerih opisujejo svoje delo in načrte. Imenovali so tudi poseben odbor proslave in organizacijski odbor, ki ga vodi Franci Šali.

Revni prispevajo največ

Lani je bila KO RK Uršna sela med najbolj uspešnimi

URŠNA SELA — Sonja Zadnik je ena od najmarljivejših predsednic krajevnih organizacij Rdečega križa v novomeški občini. Trditev se zdi na prvi pogled nekoliko neskrbna, vendar veliko o tem pove že dejstvo, da je v lanskoletni akciji Rdečega križa »Solidarnost v dejanjih« njena krajevna organizacija zbrala daleč največji prispevek na prebivalca v vsej občini, hkrati pa je treba vedeti, da je krajevna skupnost Uršna sela ena manj razvitih in se še malo ne more ponašati s strukturo prebivalcev z nadpovprečnimi osebnimi dohodki. Posebno so se Uršnčani izkazali tudi v akciji nabiranja pomoči za Urško, o kateri smo že pisali.

V čem tiči torej uspeh teh akcij? Sonja seveda pravi, da nikakor ne v njej sami, ampak v aktivnosti in prizadevanosti celotnega odbora, katerega člani takrat, ko gre zares, žrtvujejo marsikatero urico prostega časa. Sonja je predsednica že drugo mandatno dobo. »Postavili so me po naključju, ko me ni bilo zraven,« pravi Sonja, »vendar, ko sem že bila za to določena, sem se z vso resnostjo lotila dela. Trinajst let sem delala kot strežnica na novomeški kuririji, sedaj pa že pet let kot telefonistka v novomeškem zdravstvenem domu in lahko rečem, da poznam ljudi, njih trpljenje in potrebe po solidarnosti. Zato mi tudi ni težko krajane in odbor prepričati, ko gremo v akcijo. Prav ganljivo je videti, kako prispevajo tudi starejši ljudje in upokojenci, za katere

vemo, da ne živijo v obilju. Njihov sicer skromni delež veliko pomeni pri moralnem uspehu akcije.«

Odbor Rdečega križa na Uršnih selih uspešno sodeluje tudi s socialnim skrbstvom in patronažno sestro, in kot pravi Sonja, je bilo v skrbi za starost-

Sonja Zadnik

nike, bolnike in invalide, pa tudi za posamezne socialne primere v zadnjih letih veliko narejenega. Seveda tam, kjer je bilo količjak pripravljeno za to. »Z glavo skozi zid pa le ne moremo,« pravi prizadevna predsednica KO RK Uršna sela.

T. J.

PRIJAVITE SE!

LJUBLJANA — Vsem, ki se želijo udeležiti kvodajalskih akcij, slovenski Rdeči križ sporoča, da bodo tudi maja in junija tovrstne akcije širom po Sloveniji. Kočevci bodo imeli priložnost pokazati svojo humanost 17., 18. in 19. maja, Sevnčani 30. in 31. maja, 7. junija bo akcija v Leskovcu pri Krškem, naslednji dan v Krškem, 9. junija na Senovem, 10. junija pa v Kostanjevici na Krki. Prijave zbira občinske organizacije Rdečega križa, v delovnih organizacijah in v kvodajalstvu zadolženi aktivisti RK.

ZVEZNI POSVET

PORTOROŽ — Pomen in vloga novinarja v družbenem delu bo osrednja tema jugoslovanskega posveta, ki ga organizirata Zveza novinarjev Jugoslavije in jugoslovanski koordinacijski odbor za razvoj obveščanja v družbenem delu v sodelovanju s sekcijo novinarjev in organizatorjev obveščanja v zveznem delu pri Društvu novinarjev Slovenije. Posvet bo od 12. do 14. maja v Portorožu, udeležili pa se ga bodo tudi novinarji ozdov naše regije. Ob vlogi in pomenu novinarja v ozdu, njegovih življenjskih in delovnih razmerah se bodo v razpravah dotaknili še vprašanj o izobraževanju, uredniški politiki, novinarskem kodeksu, povezovanju novinarjev v ozdih, prek 300 novinarjev pa se bo seznanilo z računalniškim urejanjem in oblikovanjem časopisa.

V PODGRADU TELEFON

PODGRAD — V tej krajevni skupnosti so v nedeljo simbolično predali namenu prvih 29 telefonskih števil. Nedeljske proslave so se poleg domačinov udeležili tudi predstavniki PTT Novo mesto in vodstva novomeške občine. Na slovesnosti, na kateri so v priložnostnem programu nastopili moški pevski zbor Ruperc vrh, podgrajski osnovnošolci in mladinci ter tamburaški zbor Stopiče, so podelili krajevna priznanja OF. Prejeli so jih: telefonski gradbeni odbor, gasilsko društvo Podgrad, ekipa Podgrada, ki je lani nastopila na igrah Pod dedovo lipo, OO ZSMS Jurna vas in Dušan Jarc.

Nagrade raziskovalne skupnosti

ČRNO MELJ — Črnomaljska raziskovalna skupnost je letos pred prazniki že osmič zapovrstjo podelila priznanja in nagrade za dosežke na področju inovativne in raziskovalne dejavnosti. V avli črnomaljskega kulturnega doma so inovativne dosežke tudi razstavili. Za dosežke s tega področja v lanskem letu so podelili 8 prvih, 5 drugih in 8 tretjih nagrad ter eno posebno nagrado.

Prvo nagrado so dobili: Anton Banovec iz Belta, Alojz Malenšek in Tone Lakner iz semiške Iskre, Jakob Snoj iz Iskre, Anton Bukovec iz Iskre, Marko Banovec iz Iskre, Vladimir Breznik iz Rudnika Kanizarica, Jože Šikonja iz Rudnika ter Ivan Lakner iz črnomaljskega tozdu IMV. Drugo nagrado so dobili: Branko Vranešič iz Belta, Stane Suhorepec in Volde Plut iz Belta, Anton Poč iz Iskre, Branko Jukič in Jože Banovec iz Belsada, Jože Rogina in Alojz Banovec iz Belsada. Tretjo nagrado so dobili: Jože Kočevar, Alojz Željko in Marjan Kočevar iz Iskre, Ferdinand Jakša iz Iskre, Stane Malerič iz Rudnika, Janez Jerman iz Gorenja, Franc Fugina iz Belsada, Vida Adlešič ter novinarski krožek OŠ Loka, Darinka Papež in novinarski krožek OŠ Županičeva, Cvetka Simonič in novinarski krožek OŠ Semič. Posebno nagrado za prispevek k popularizaciji inventivne dejavnosti je dobil črnomaljski tozd Gorenja.

Kmetijstvo

POZEBA

BREŽICE — Pomladanska pozeba je povzročila v nasadih sadnega drevja mnogo škode. Marelic letos sploh ne bo, breskev pa zelo malo. Malo več sreče imajo sadjarji z jablanami in hruskami. Škoda v kooperantskih nasadih so ocenili pri Agrarji na 741 milijonov dinarjev, pri neorganiziranih sadjarjih pa na 414,6 milijona dinarjev.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so imeli naprodaj fižol po 2.000 din, solato po 2.000 do 2.200, spinačo po 500 ter kolerabo in črno redkev po 600 din kg. Enaka količina berivke je stala 3.000 din. Šopek rdeče redkvice je veljal 300—500 din. Kilo-gram skute je bilo moč dobiti za 4.000 din, medtem ko je stal lonček smetane 2.000 din. Jajca so prodajali po 140 in 150 din. Sadike zelja v šopku po 12 kom. so stale 500 din, posamezne sadike paradiznika ali paprike pa 200 do 300 din. Sadike Pelargonij so prodajali po 2.000 din, petrunj po 600 in vodenk po 1.500.

Sejmišča

BREŽICE — Zadnje aprilsko soboto je bilo na prašičjem sejmu dokaj živahno. Rejci so pripeljali na prodaj 235 do tri mesece starih pujskov in 61 prašičev. Kupčija je cvetela, saj je lastnika zamenjalo 115 pujskov, in sicer po 2.200 do 2.300 din kilo žive teže, in 13 prašičev (zanje je bilo treba odšteti po 1.700 din za kilo žive teže).

Na prvi majski sejmski dan pa so rejci pripeljali 235 do tri mesece starih pujskov in 47 prašičev. Prvih so prodali 119, in sicer po 2.800 din kilo žive teže, drugih pa 14 (za kilo žive teže je bilo treba odšteti po 1.900 din).

NOVO MESTO — V ponedeljek so imeli naprodaj 116 prašičev, starih od 8 do 14 tednov, in 23 starejših. Skupaj so jih prodali 106, in sicer so bili mlajši po 65.000 do 12.000 din eden, starejši pa po 1.800 din kilogram žive teže. Na sejmu so pripeljali še 2 vola in 2 konja ter kravo, ki so jo cenili 900.000 din, vendar niso prodali nobene od teh živali.

Kmetijski nasveti

Povratek bakrenih škropiv

Kdo bi se sploh tega nadejal! Po dobrih sto letih, odkar je Francoz Millardet odkril fungicidni učinek bakra in prvi obvaroval vinsko trto pred peronosporo, baker spet močno pridobiva veljavo. Kljub neslutnemu razvoju kemije in množici organskih, sintetičnih snovi, ki so se izkazale v varstvu rastlin. Tehnico so začele nagibati v prid bakra vse ostrejše zahteve varstva okolja. Baker ni le učinkovit in široko uporaben, marveč je tudi nestrupeen za človeka, toplokrvno žival in čebelo. To pa danes šteje mnogo več kot nekoč. V vinogradništvu bakrene pripravke že spet uporabljajo v večjem obsegu, saj niso učinkoviti samo zoper peronosporo, marveč tudi sivo plesen in sušico kabrnkov. Imajo pa tudi hibo: zavirajo rast vinske trte, zato jih uporabljajo raje za poznejša škropljenja, ko se rast že končuje in trta dozoreva. Z novejšimi bakrenimi pripravki pa je mogoče odpraviti ali vsaj bistveno zmanjšati tudi ta negativni učinek. Nekdaj so baker, bolje rečeno bakrov sulfat ali modro galico, uporabljali le v obliki bordojske brozge ali bakrenega apna, zdaj pa bakrovim solem dodajajo organske fungicide, s tem zmanjšajo potrebno koncentracijo bakra in posredno zaviralni učinek na rast. Z manjšanjem koncentracije bakra se zmanjša tudi možnost ožigov, ki jih lahko povzročijo običajni bakrovi pripravki pri nizki temperaturi.

Ob sicer najbolj znanem novejšem bakrenem pripravku cuprablaur je posebej izkazal cupramix, ki ga izdeluje celjska Cinkarna. Cupramix je učinkoval zoper celo vrsto rastlinskih boleznih na vinski trti, krompirju, hmelju, čebuli, paradizniku, sadnem drevju, ribezu itd., ne da bi prišlo do izraza kake negativne lastnosti, značilne za nekdanje bakrene pripravke, ki so bili brez organske sestavine. Če upoštevamo še, da pri pripravkih na osnovi bakra skorajda ne poznamo rezistence, potem je njihova uporaba še toliko bolj priporočljiva.

Seveda ostaja še velika prednost z ekološkega stališča. Novejši bakreni pripravki so (tako kot starejši) nestrupeeni, kar postaja vse bolj cenjena lastnost.

Inž. M. L.

Nagel vzpon posavskih vin

Slovin se uveljavlja kot proizvajalec najboljših vin v manjših količinah — Vsa vina letnika 1986 se bližajo vrhunski kvaliteti

BREŽICE — V zadnjih dveh letih se je kakovost celotnega izbora Slovinovih vin zelo popravila. To pripisujejo kvalitetnejšim sortam grozdja ter sodobnejši tehnologiji postopkov od pridelave do predelave pridelka, negi in

stekleničenju vina. Vsa stekleničena vina letnika 1986 iz bizeljsko-sremskega okoliša so pri ocenjevanju republiške komisije dobila po 17 točk in so bliže vrhunskim kot namiznim vinom z geografskim porek-

lom. Celo cviček (v oceno so ga dali 260 tisoč litrov) je ves v kakovostnem razredu, čeprav ga po dogovoru lahko označijo le kot namizno vino s poreklom.

V delovni organizaciji Slovin Bizeljsko — Brežice so ta čas upravičeno ponosni na rezultate, ki jih je dalo ocenjevanje ob prerez izbora letnika 1986. Njihov laški rizling je najvišje ocenjeno vrhunsko vino iz posavskega in podravskega rajona. Od dvajsetih možnih so mu prisodili 19,6 točke. Tega vina je deset tisoč litrov. Sredi maja bodo v Mariboru ocenjevali prerez letnika 1987. Slovin Bizeljsko — Brežice bo sodeloval tam s cvičkom iz dolenjskega vinorodnega okoliša, z modro frankinjo ter z izborom sauvignona iz bizeljsko-sremskega okoliša. Tudi letos pričakujejo visoke ocene. Izbora sauvignona imajo 500 litrov. Grozdje je iz nasada v Drenovcu. Trgali so ga proti koncu novembra. Predtem so večkrat odbirali slabe in plesnive jagode, da so za končno trgatve ostale na grozdih smo najkvalitetnejše.

Liter vina — liter izgube

Pri vsakem litru kakovostnega slovenskega vina več izgube, kot znaša prodajna cena

METLIKA — Zadnje kalkulacije jasno kažejo, da znaša povprečna izguba pri litru slovenskega kakovostnega vina 1400 dinarjev, to je več, kot znaša povprečna prodajna cena takega vina z davki in maržo vred.

Za primer vzemimo kakovostni belokranjski rose v buteljki. Plutovinasti zamašek stane 270 oziroma kvalitetnejši 400 dinarjev, steklenica 160 dinarjev, obresti za kredit za zalogo vina za pol leta 338 dinarjev, kar skupaj zneso 768 dinarjev (s cenejšim zamaškom). Tu še niso všteti ne odkup grozdja, ne predelava, ne nega, ne stekleničenje, ne transport od kleti do kupca. Klet pa dobi za buteljko roseja 858 dinarjev. Torej za vse to ostane kleti 90 dinarjev!

To je lep primer, kam proizvajalce pripelje, milo rečeno, nerazumna administrativna gospodarska politika. Zato ni čudno, da se v metliški vinski kleti nemočno sprašujejo, kako bodo jeseni

odkupovali grozdje, kako bodo zagotovili dohodek zaposlenim in ne nazadnje, kako bodo potrošniku lahko zagotovili vino.

Seveda pričakujejo, da bodo cene vina po 15. maju sprostene. Po ekonomskih izračunih bi morala biti cena litra metliške črnine v trgovini okoli 2500 dinarjev, sedaj pa je 1270 dinarjev, litrski rose naj bi imel enako ceno kot črna, belokranjec bi moral biti dražji za 10 do 15 odst. od sedanje cene. Kupna moč se je zadnje čase zaradi zamrznjenih cen res večala, zavedajo pa se hkrati, da kupna moč spet ni taka, da bi prenesla ekonomsko ceno vina, saj se bodo gotovo podražili tudi drugi, življenjsko pomembnejši izdelki. Jasno pa je tudi, da vinogradniki in vinarji s takimi cenami, kot so sedaj, nikakor ne bi mogli oskrbovati trga s kakovostnimi slovenskimi vini. V prvih treh letošnjih mesecih je imel vinarški del tozda Vinska klet kar 140 milijonov dinarjev izgube. »Kakovostno slovensko vino bo vsekar drago,« pravijo v kleti, »zato naj potrošnik še posebej pazi, katero in kakšno vino bo kupil, zlasti pa, če bo za tak denar v gostinskih lokalih res dobil kakovostno vino.«

A. B.

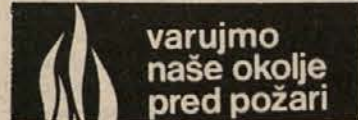
Gnojiti s plinom

Obeta se revolucionarna novost

Poznamo že gnojenje s trdimi in tekočimi gnojili, zdaj pa se obeta še plinasto. Zahodnonemški geolog Werner Ernst iz Tübingena je namreč ob delu na naftnih poljih ugotovil, da rastline hitreje in bolje rastejo tam, kjer iz zemlje izhaja naravni plin. Ta opažanja je izkoristil in vzorčna polja pognojil s plinom. Rezultat je bil presenetljiv.

Naravni plin ugodno učinkuje verjetno zaradi tega, ker je sestavljen pretežno iz metana in ker pospešuje razmnoževanje mikroorganizmov v tleh. Ti pripomorejo, da rastline lažje vsrkavajo ruderine iz zemlje, s tem pa pridejo do več hrane.

Če se bo novost obnesla v široki praksi, se obeta velika korist predvsem tistim deželam, ki imajo velike količine nafte in zemeljskega plina, njenega običajnega spremljevalca. Spodbudno je tudi dejstvo, da je mogoče plinasto gnojilo lažje transportirati, pa tudi lažje vnesti v obdelovalno zemljo kot doslej znana gnojila. S poskusi so dokazali, da je mogoče s posebnimi injektorji vbrzati plinasto gnojilo v zemljo hitreje kot zadelati trdno gnojilo s traktorjem. Ob tem pa se ne prizadene struktura zemlje. Injiciranje plinastega gnojila je tudi mnogo cenejše kot gnojenje s pomočjo letala, kar zlasti v Združenih državah Amerike že na veliko uporabljajo. (Iz Inovačije 88)

Spet pozeba v vinogradih

Ob 70 do 80 odst. pridelka — Slovin še ni dokončal sanacije v svojih nasadih, a je spet prizadet

BREŽICE — V občini je 1200 ha vinogradov, v katerih komisija izvršnega sveta občinske skupščine ta čas ocenjuje prizadetost zaradi pozebe v dneh 25. in 26. aprila. Računajo, da je v povprečju uničila 70 do 80 odst. pridelka. Po katastrofalni zimski pozebi 1985 so v kooperaciji sanirali 589 ha nasadov in od tega so jih 118 ha popolnoma obnovili. Vinogradnikom so razdelili 600 tisoč ton umetnih gnojil in 120 tisoč cepeljk. Obnovno, ki so jo na 118 ha začeli 1986, zaključujejo to pomlad. Nasade zasajajo predvsem z laškim rizlingom. To je preventiva za naprej. Vseh cepeljk so v kooperaciji zasadili 350 tisoč. Razen laškega rizlinga so izbrali še beli pinot, sauvignon, rdečih sort pa so dodali samo 5 odstotkov, da so popravili razmerje.

159 milijonov dinarjev. Slovin in Agraria sta dolžna za nekooperante pripraviti sanacijske programe in sta samo izvajalca, pomoč pa daje občina oziroma izvršni svet.

J. T.

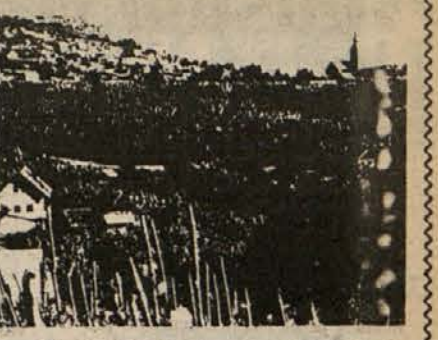
Slovin po letu 1985 še ni dokončal sanacije v svojih nasadih in že ima ponovno ogromno škodo, od 70 do 80 odst., ponekod pa tudi več. Približno 25 ha je mladih nasadov, ki so izredno močno prizadeti. Obnovljeni vinogradi so zasajeni z laškim rizlingom, s sauvignonom, belim in modrim pinotom in chardonnayem.

Vinogradniki nekooperanti so do zdaj dobili iz sredstev republiške solidarnosti samo cepeljenke. V naslednjih dneh jim bodo razdelili še ostali reproductivni, predvsem zaščitna sredstva in gnojila. Občina Brežice je letos dobila za sanacijo vinogradov in sadovnjakov

ZE DELAJO ZA LETNIK 1989 — Kot vse kaže, je letošnja spomladanska pozeba napravila v vinogradih in sadovnjakih precej več škode, kot je sprva kazalo. Tako letošnjega grozdja marsikje ne bo kaj več kot za zobanje, po pi-jačo pa bo treba tja, kjer pozebe niso utrpeli. Tudi po Dolenjski in Beli krajini je nekaj takšnih kotičkov. Kljub pozebi se vinograd ne sme zapustiti, še bolj skrbno se ga je treba lotiti, da bodo rozge zdrave vsaj za letnik 1989. Na sliki: kopači v Papeževem vinogradu na Laporju. (Foto: J. Pavlin)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Cvička bo manj

Leta 1985 je trte prizadela zimska pozeba. Po tej pozebi si je trta letos opomogla in kazalo je, da bomo imeli odlične pridelke. Konec temu pričakovanju pa je nedavno povzročila zgodnja spomladanska pozeba. Zeleni Jurij (24. 4.) nam je prinesel sneg, toda istega dne ga je popoldansko sonce po vinogradih že stopilo. Sledila je jasna mesečna noč; rahlo meglo, ki bi lahko obvarovala trte pred slano, je prezgodaj pregnalo sonce in tako je na Markovo, 25. aprila, slana uničila zelene mladike in zavrla rast prebujajočih se brstov. Temperatura je padla povprečno na -3° C.

not (beli burgundec), rumeni muškata, game, delno portugalka in žlahtnine. Vendar je nasadov s temi sortami bolj malo, zato v manjši meri povečujejo celotni obseg škode. Ker so poleg žametovke skoraj enako pozeble še frankinja in nekatere druge sorte, znaša skupna škoda v vinogradih na našem območju 70%, ponekod celo več. Laški rizling in šipon v tem času še nista imela odprtih brstov in na prvi pogled nista pozebla, vendar za zdaj ne poganjata in je vprašanje, če tudi ti dve sorti nista trpeti zaradi pozebe. Na žalost imamo le malo vinogradov zasajenih s temi sortami, zato ne moreta bistveno popraviti nastale škode.

Kako naj trtam pomagamo?

Po slani moramo trtam pomagati, da bodo lahko nadomestile pozeble dele. Gnojimo s hitro delujočimi mineralnimi gnojili, kot KAN in UREA. Zaradi magnezija (3 do 5%) je bolje uporabljati KAN. Trte so s pozeblimi deli izgubile 20 do 30% potrebnih hranil za rast novih mladik in listov. Zato je dopolnilno gnojenje s hitro delujočimi mineralnimi gnojili potrebno in ga ne kaže opustiti.

Odstranjevanje pozebljenih mladik in polodprtih brstov ni primerno, saj še ne vemo, ali so mladike in brsti pozebli v celoti ali delno. Morda bosta marsikatera na vidcu pozebla mladika ali brst še poglala. Z nasilnim odstranjevanjem bi lahko poškodovali tudi prebujajoča se stranska očesa. Zato pozebla očesa in mladike pustimo pri miru, naj narava pokaže svoje, od mraza uničena očesa bodo odpadla brez naše pomoči.

Če na novo zrastle mladike na šparonih ne bodo imele grozdja, bomo ob pletvi zelenih mladik šparone porezali, saj bomo imeli dovolj lesa za bodočo rez trt v prihodnjem letu iz mladik, ki bodo zrastle iz reznikov pri deblu trte. Nerodne nove mladike, razen tistih, ki jih rabimo za rez trte v prihodnjem letu, bomo odstranili s pletvijo, takoj ko bodo na mladikah vidni grozdi.

T. DOBERŠEK

Kaj je pozeblo?

Obseg pozebe je še po 10 dneh, ko pišem ta prispevek, v glavnem neznan. Ne vemo še, kaj bo pokazala narava, kajti trta še vedno miruje. Morda bo marsikatero oko še poglalo, s čimer se trenutno vinogradniki tolažimo. Že sedaj pa vemo, da bo cvička znatno manj in nekateri vinogradniki bodo ostali brez te žlahtne pijače. Glavna sorta za cviček je žametovka, ki je od vseh drugih sort najbolj ozelenela, posebno v nižjih legah. Vsa očesa, ki so bila odprta in so bila zelena, so pozebla. Pri frankinji so pozebla tudi napol odprta očesa, neodprta očesa pa so zakrnela in ne kažejo vidnega znaka življenja. Vemo, da vsa glavna očesa dajo mladike z grozdjem, teh mladik pa bo letos zelo malo. Stranska očesa, ki bodo po pozebi poglala, bodo brez grozdja, če pa bodo mladike iz stranskih očeš tu in tam le rodile, bo pridelek zelo skromen, kisel, nekvaleten. Ker je v naših vinogradih 60 do 70% trt žametovke, ki je glavna sorta za cviček, in ker je po pozebi trpele tudi frankinja, lahko brez pretiravanja rečemo, da znaša škoda zaradi spomladanske pozebe v vinogradih 60 do 70%, ponekod morda nekaj manj (Vinji vrh 30%), zato pa drugod veliko več (tudi do 100%). Na enaki razvojni stopnji kot žametovka so bili letos beli pi-

Zoper boleznih in škodljivcev

Precej novosti med pripravki za zaščito vinske trte — Pravočasno

NOVO MESTO — Glede na raziskave in poizkuse o učinkovitosti sredstev za zatiranje boleznih in škodljivcev na vinski trti se bomo morali temu prilagoditi tudi dolenjski vinogradniki. Vsakoletno ugotavljanje učinkovitosti sredstev je prineslo mnogo novosti. Pri zatiranju peronospore se pri kontaktnih fungicidih ne spreminja dosti, le

da je priporočen folpet, zlasti tam, kjer se pojavlja Botrytis cinera. Po učinkovitosti pa si sledijo za zatiranje peronospore pripravki takole: mikal, galben M 0,25%, galben Cu 0,4%, ridomil MZ 0,25%, sandofan F 0,1%, cinofol 0,3%. Mnogo nevarnejša bolezen na vinski trti je oidij. Za zatiranje oidija pa so priporočeni pripravki: bayfidan, topas EC, folicur bayleton UP, rubican.

Proti grozdni gnilobi Botrytis cinera se moramo boriti preventivno s pravilnim gnojenjem in obremenjevanjem vinske trte. Če pa se botritis cinera vseeno pojavi, jo zatiramo s pripravki: ronilax WP 50, ronilax FI 50, sumilax, pinulin, botran. Učinkoviti so še enovit M, rovral ter folpet.

Za rdeči listni ožig je važno, da ga zatiramo pravočasno, in to ko so mladice dolge 8 do 10 cm. Kasnejša škropljenja

so neučinkovita. Zatiramo pa ga s sredstvi kot pri peronospori.

Za škodljivce na vinski trti je pomembno, da jih zatiramo takrat, ko na vinski trti so. Ne smemo skropiti z insekticidi preventivno, saj bomo na ta način povzročili mnogo škode. Grozdnega sukača zatiramo s pripravki: ofunack, reldan, ekalux, gardona; rdečega pajka s pripravki: apollo 5 C, neonon, nissorun EC 10, keltan, dikofol.

Pršico je letos že kasno zatirati, v primeru pa, da se pojavi, jo zatremo s pripravkami neonon in thiodan. Spomladaj, v fenofazah A, D, C in E, pa jo uspešno zatiramo z oleo pripravki, kot so foliodol olje, oleoediazinom, oleokalux, oleoultracid.

Za kmetijsko pospeševalno službo KZ KRKA Novo mesto: inž. JANEK BRATKOVIČ

Da bi se izognili sporom

Kako je z izročitvijo kmetije, darili, dedovanjem

• Vprašanje: Lastnica zaščitene kmetije bo izročila kmetijo mlajšemu sinu, ki z družino živi in dela na kmetiji. Svoje ostalim trem otrokom, ki so nekmetje, želi podariti kmetijsko neobdelovalno zemljišče — pašnik. V primeru, da dobijo to zemljo, bi se odpovedali dedovanju po

upravičenih razlogov podaril, vendar le: kmetijsko neobdelovalno zemljišče, ki ni pomembno za kmetijsko proizvodnjo in ki leži na takem območju, v katerem je možno spremeniti namembnost kmetijskega zemljišča po določilih zakona o kmetijskih zemljiščih.

PRAVNI NASVETI

materi, in sicer nujnemu deležu. Gre za bolj oddaljena zemljišča, ki za samo kmetijo niso bistvenega pomena. Ali lahko kmetijska zemljiška skupnost da pozitivno mnenje za sklenitev teh darilnih pogodb?

• Odgovor: Po 31. členu zakona o kmetijskih zemljiščih lahko kmet podari kmetijsko zemljišče svojim otrokom, neometno. Pri tem pa je treba poudariti, da zakon pri tem postavlja kot poseben pogoj, da gre za taka zemljišča, ki jih sicer smejo občani nakloniti z oporoko v skladu z 22. členom zakona o dedovanju.

Po navedeni določbi zakona o dedovanju kmetij bi daritelj lahko izjemoma iz

O tem, ali so izpolnjeni vsi trije navedeni pogoji, odloča občinski upravni organ, pristojen za kmetijstvo. Ta izda potrdilo, na podlagi katerega je mogoče darilno pogodbo overiti in izvesti zemljiškoknjižni prenos v zemljiški knjigi.

Da bi se izognili kasnejšim sporom glede nujnih deležev, bi bilo smotno kmetijo oceniti kot celoto in še posebej pašnik, ki je predmet daritve. Nadalje bi bilo potrebno izračunati višino nujnega deleža, ga pomnožiti s tri, nato pa ta znesek primerjati z vrednostjo pašnika: Ni pa nujno, da se mora vrednost nujnih deležev ravno ujemati z vrednostjo pašnika. Upoštevati je namreč, da se dedič lahko tudi odrečejo delu nujnega deleža v korist prevzemnika, v tem primeru mlajšega sina.

MARTA JELAČIN, dipl. iur.

Še vedno čaka pomoči

Ob pogledu na grad Hmeljnik, ki se je nekoč mogočno košatil nad karteljevskim klancem, se zdi, kot da mu pohajajo zdajne moči in da ga neusmiljeno načenjajo vremenske nepriklone. Z vseh strani ga duši gozd, stene pa se krušijo in zasipavajo same vase. Kot kak zapuščen in onemogel starček, ki izdihuje svoje življenje. In zakaj je ta pomemben kulturnozgodovinski spomenik obsojen na propad?

Od 11. stoletja, ko je bil zgrajen, je prešel skozi mnoga lasništva. Prvi lastniki so bili gospodje Višnjegorski, zadnji lastnik pa je bil Filip Hugon Wamboldt. Grad je doživel mnogo prezidav, predvsem v dobi gotike, sodi pa med največje grajske arhitekture romanske dobe v Sloveniji.

Tudi v povojnem obdobju je grad menjal lastnike, nazadnje pred dvema letoma, ko je Društvo ekonomistov Dolenjske dalo pobudo, da se upravljanje gradu prenese z Gozdnega gospodarstva Novo mesto na GIP Pionir, ki naj bi ga obnovilo. Takrat smo pisali, da ima novi »gospodar« namen najprej zaščiti propadajočo poslopje, potem pa naj bi sledila temeljitejša prenova. Od takrat stoji grad še vedno nedotaknjen. Škoda, da bo propadel z ostalim vred tuji tisti del, ki je bil v začetku 60. in 70. let že obnovljen. Zakaj? Tako tistih, ki so prevzeli upravljanje gradu, kot tudi tistih, ki skrbijo, da naravna in kulturna dediščina ne bi propadla, očitno to ne vzmira, še več: kot da jih ni ali pa nimajo ničesar novega povedati.

Konec koncev ne gre le za propad kulturnozgodovinske dediščine, zrušila se je tudi obljuba in vera ljudi, da bo ta grad naposled le zaživel.

J. ŽAGAR

V areni vsakdanjika

NOVO MESTO — V Novem mestu so imeli 23. aprila občni zbor člani medobčinskega društva civilnih invalidov vojne Dolenjske in med drugim obravnavali svoje delo v obdobju od leta 1983 do letos. V tem obdobju je bilo društvo posebej zavzeto v iskanju invalidov, ki lahko uveljavljajo pravice po zakonu o civilnih invalidih vojne, kajti po letu 1985 se je zaostri zakonodaja glede priznavanja invalidnosti. Sicer je društvo sodelovalo pri dopolnjevanju in spreminjanju zakonodaje. Med stalne naloge si je, kot so poročali na zboru, zapisalo vsakoletno pomoč svojim socialno najbolj ogroženim članom.

Društvo skrbi za športno in rekreacijsko delovanje svojih članov, saj se je v preteklem obdobju udeleževalo vseh športnih prireditel na več ravneh in tudi samo pripravljalo taka srečanja. Sicer organizira še tovariška srečanja ob dnevih invalidov, kakršno je bilo v Čateških Toplicah, ter krajsje in daljše izlete. Zanje prispevajo denar člani in društvo in posamezne občine. Ob »umiku« slednjih bi društvo moglo zaiti v težave. Zato je delovno poročilo predlagalo, naj bi bila invalidska dejavnost med temeljnimi in ne med dopolnilnimi programi sisov.

Več kot mesec dni so bili brez vode

Metliška Komunalna zaprla vodo za tri hiše — Brez vode tudi 4-članska družina z dvema majhnima otrokoma

GRABROVEC — S pitno vodo imajo v metliški občini večkrat težave. Ali je premalo in je zlasti v višinskem predelu občine zmanjkje, veliko se je zaradi starega in dotrajane vodovodnega omrežja izgubi v zemljo ali pa je zaradi obilnega deževja in hitrega taljenja snega preveč in je tako kalna, da je filtri v rezervoarju na Veselici ne morejo sproti dovolj očistiti. Nič od tega pa ni bilo krivo, da so bile pred kratkim tri hiše na Grabrovcu več kot mesec dni brez vode. Zaprta jim je metliška Komunalna, upravljalec vodovoda. To je prvi tak primer v metliški občini. In kako je do tega prišlo?

Eden od prizadetih, Tone Vukšinič, je takole povedal: »Lani poleti sem opazil, da se na mojem dvorišču nabira voda, ki je očitno otekala iz poškodovane vodovodne cevi. Metliško Komunalno sem dobronamerno na to opozoril, saj je voda gotovo že dolgo otekala. Spominjam se podobnega primera iz pred nekaj let, prav tako v naši vasi, ko je voda otekala iz poškodovane cevi, do koder pa so prišle odplak iz hleva in onesnažile vso vodo. Napako so komunalci dolgo iskali in ni jo odkrili, so jo na svoje stroške tudi odpravili. Tudi k nam so prišli in stvar uredili, potem pa so mi septembra poslali račun za 190 ti-

»VOJAŠKO IN CIVILNO« V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — Danes ob 20. uri bo v mali dvorani novomeškega Doma kulture javna tribuna »Vojaško in civilno«. Novomeška občinska konferenca ZSMS je povabila na javni razgovor Janeza Janšo in Marka Hrena ter pričakuje udeležbo vseh, ki jih omenjena tema zanima in kakorkoli vzmira.

SREČANJE RVŠ

RUMANJA VAS — KO ZRVS Straža je pripravila 8. maja v Rumanji vasi za KO ZRVS Straža, Dolenjske Toplice in Prečna preverjanje znanja iz letošnjega izobraževanja s tekmovanjem v streljanju z malokalibrsko puško, metanju kamna in vlečenju vrvi. Prvo mesto so dosegle: KO ZRVS Dolenjske Toplice v preverjanju znanja in streljanju z malokalibrsko puško, KO ZRVS Prečna v metanju kamna in KO ZRVS Straža v vlečenju vrvi. Posamično sta se najbolje izkazala: v streljanju z malokalibrsko puško Ivo Longar iz KO ZRVS Dolenjske Toplice in v metanju kamna Peter Djukič iz KO ZRVS Straža. S tem so končali program letošnjega obveznega vojaškostrokovnega in idejnopolitičnega izobraževanja.

Moti jih slaba preskrba

Trgovina na Uršnih selih je zastarela — Kdaj voda in asfalt do Laz? — Za otroke premalo varstva in igrišč

URŠNA SELA — »Naša krajevna skupnost je v zadnjem času doživela velik napredek in lahko rečemo, da je že zlezla iz nerazvitosti. To je videti tudi v prizadevanjih krajanov za lepšo ureditev naselja, okolico hiš in za stavbe same,« pravi predsednica sveta te KS Tina Kapler-Volk.

Dosegli so marsikaj, o čemer so dolga leta lahko samo sanjali. Ceste so zvečite asfaltirane, v ta kraški svet je pritekla voda, zapeli so telefoni. Kljub temu pa ni časa za samozadovoljstvo, saj predsednica hitro našteje še kopico stvari, ki bi jih morali čimprej uresničiti, da bi bil dosežen standard enako dostopen vsem krajanom v skupnosti. Do prebivalcev Laz še sedaj ni pritekla voda, od Uršnih sel do te vasi pa še vedno vodi makadamska občinska cesta. »Na Lazah bi morali napraviti vodni rezervoar in do tja položiti cevi, vendar še sedaj nimamo dokumentacije. Le-to pripravlja Komunalna skupnost, nam pa se muči, saj bi radi čimprej opravili izkop in položili cevi. Upamo, da bo vse to urejeno vsaj do jeseni. Za gradnjo ceste smo tudi že določili gradbeni odbor, ki naj bi pomagal cestarjem, kar je v naši moči, ostalo pa je v občinskih rokah.«

Tina, ki je sicer učiteljica v Birčni vasi, pravi, da bi v krajevni skupnosti nujno morali rešiti tudi problem otroškega varstva. Sedaj je v družinskem varstvu petnajst otrok, nimajo pa igrišča. Starši še vedno zgodaj zjutraj vozijo otroke v varstvene ustanove v Novo mesto, kar je za otroke precej naporno.

Lansko leto so bili razen z asfaltiranjem nekaterih poti največ zaposleni s telefonijo. Zavznilo je 68 telefonov, skoraj pri vsaki drugi hiši, sedaj pa se je izkazalo, da bi bilo interesov še veliko več, vendar na centrali v Dolenjskih Toplicah ni več možnosti. Največ

Dolenjsko zapisali bolj zadaj

Letošnje plane cestnega gospodarstva klesti znatno pomanjkanje denarja — Novomeški most med pomembnejšimi nalogami — Dolenjska sicer na repu

NOVO MESTO — S 15. majem bo sklenjena javna razprava o osnutku letošnjega plana republiške in občinskih skupnosti za ceste. Ne glede na morebitne spremembe plana na podlagi javnega pretresanja osnutka je jasno, da zven praznih blagajin zlasti močno para ušesa Dolenjski. Drugače rečeno: zaradi pomanjkanja sredstev v cestnem gospodarstvu je skupščina republiške skupnosti za ceste aprila sprejela le plan nalog za 1. polletje, kamor ni vključen noben odsek ali objekt v cestnem omrežju v novomeški občini.

Sicer so sestavljali osnutka plana za leto 1988 med obravnavo predvidenih 149 km magistralnih in 170 km regionalnih cest, kar je vendarle samo dobra

Pomagajo človeku v stiski

Prostovoljno socialno delo v Novem mestu — Srečanja s posamezniki in skupinami

NOVO MESTO — V Centru za socialno delo v Novem mestu dopolnjujejo dejavnost, kakršna je bolj ali manj običajna za podobne ustanove, že dve leti s prostovoljnimi socialnim delom. To jim uspeva s pomočjo prostovoljcev, ki jih imajo trenutno v štirih skupinah skupaj 28. Sodelavci centra za socialno

delo so večinoma srednješolci, 9 jih je zaposlenih, in to v najrazličnejših poklicih.

Prostovoljci se srečujejo z vedenjsko in osebnostno motenimi mladostniki in mlajšimi polnoletnimi osebami, z učenci z učnimi in vedenjskimi težavami in z osamljenimi starejšimi občani, in sicer se en prostovoljec ukvarja z eno osebo v stiski. Kako naj bi taka srečanja potekala, določijo na podlagi skupnih razgovorov prostovoljci skupaj z mentorji. Razen prej omenjenih oseb so zajeli v dopolnilno socialno delo tudi otroke po krajevnih skupnostih. V tem primeru gre za skupinsko delo, in sicer prihajata po dva prostovoljca na igralne površine v posameznih krajevnih skupnostih, da bi otrokom pomagala smiselno izrabiti prosti čas.

Center za socialno delo je pridobil sodelavce za pomoč ljudem v stiski prek šolskih oglašnih desk in z različnimi razgovori. Za izbrane kandidate, ki so morali biti stari vsaj 16 let, za delo s skupino pa polnoletni, je organiziral

• Danes ob 19. uri bo v sejni sobi novomeškega rotovža razgovor, ki naj bi ga skupaj oblikovali obiskovalci in prostovoljci Centra za socialno delo, ki bosta poslej prihajala semkaj vsak četrtek ob tej uri. Pogovarjala bi se zlasti o vsem, kar doživljajo in za kar se zanimajo mladi. Zato vabijo k pogovoru, ki ne bo v naprej pripravljeno »poučevanje«, posebej mladino.

M. LUZAR

Zmagali so Stopičani

Tekmovanje mladih v večščinah SLO in DS

DOLENJSKE TOPLICE — Petnajst osnovnošolskih in štiri petčlanske ekipe srednjih šol novomeške občine se je minulo soboto udeležilo tradicionalnega, 10. tekmovanja mladih v večščinah slovenskega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Organizator tekmovanja je bila OK SZDL, odvijalo pa se je pri osnovni šoli Baza 20 v Dolenjskih Toplicah.

Ekipe so najprej reševale teste iz znanja o civilni zaščiti, orientaciji, topografiji in o tem, kako preživeti v najtežjih razmerah. Preizkusili so se v teoretičnem in praktičnem znanju prve medicinske pomoči, poznavanju zdravilnih zelišč in užitnih rastlin, gašenja z vedrovko (samo za osnovnošolce), vse ekipe pa so se pomerile tudi na 5 kilometrov dolgi trasi orientacijskega pohoda. Srednješolci so tekmovali tudi v sestavljanju in razstavljanju puške ter metanju bombe.

Med ekipami osnovnih šol so se najbolj pripravili na osnovni šoli »Janez Trdina« v Stopičah, nekaj manj tek pa so zbrale ekipe OŠ Šmarjete, Brusnice, Katja Rupena in Grm. Med ekipami srednjih šol velja pohvaliti le I. in II. ekipo SŠTZU.

J. P.

Sprehod po Metliki

PRVI DAN VINSKE VIGREDI 88, petek, 20. maj, bo v znamenju modne revije Beti, če odštejemo pokušno vin, slavnostno otvoritev ter ansamble Obvezna smer, Dobri znanci in Le grande Britanyo. Revija bo na Trgu svobode ob 21. uri, izdelke Beti pa bodo prikazale članice plesne skupine Aruba iz Ljubljane.

V SOBOTO, 21. maja, bodo igrali za zabavo, ples in veselo vzdušje Žirovc, RŽ, Adria Dixieland, napovedanega Ibrice Jusija pa ne bo, ker je zadržan. V nedeljo, 22. maja, pa se bodo poskušali izkazati: Novi odmevi, Big ben, Animatori in Zupanova torta iz Novoga mesta. Vmes bo posegel še lastnik Srake Drago Vovk z večno zelenimi melodijami: za vse nastajajoče in ne prevč mlade. Pa naj še kdo reče, da na Vinskih vigradi 88 ne bo bogatega programa!

POLEG ŽE NAPISANEGA bo moč na Vinski vigradi 88 spremljati še nastope folklornih skupin, harmonikarjev — frajtonarjev, tamburašev, godb na pihala, koncert oktetta Vitis. Slednji je pripravil več venčkov narodnih pesmi, ki jih bodo spremljali s harmoniko, kitaro in kontrabasom. Povezovanje in drugi govorni del dogajajo na Vinski vigradi 88 sta prevzela Matjaž Rus in Toni Gasperič.

dva priključka bi lahko še dobili. Enega bi porabili za urad krajevne skupnosti v gasilskem domu, drugega pa za javno govorilnico pri pošti, ki bi prišla prav vsem krajanom, ki sedaj ne morejo dobiti priključkov.

Še letos naj bi se lotili javne razsvetljave na Uršnih selih, nujno je popravilo pokopališča ter izgradnja mrliške vežice, kjer pa imajo težave s pridobitvijo zemljišča, pa tudi avtobusno postajališče bi morali urediti čimprej. Krajanje moti slaba preskrba z živili in drugim blagom, saj trgovina v združenem domu, ki že petnajst let ni bila posodobljena, nikakor ne zadošča več. V zvezi s tem se dogovarjajo s kmetijsko združenje in komitejem za družbeni razvoj. Radi bi oživili tudi kulturno dejavnost, saj imajo tako v združenem domu kot v gasilskem domu za to še kar ustrezne prostore, pa tudi propadajoča šola na Lazah, ki je sedaj brez pravega gospodarja, bi se dala pametno izkoristiti za potrebe kraja.

T. J.

Tina Kapler-Volk

usposabljanje od enega do dveh mesecev po dve uri na teden. S tem je prostovoljec podrobneje predstavil cilje dopolnilnega socialnega dela, kot so: pomagati reševati vsakdanje stiske otrokom, mladostnikom in ostarelim ter spodbujati enakopravnost in solidarnost med otroki.

L. M.

LUČI PRED PRAZNIKOM

ŠENTJERNEJ — V teh dneh končujejo v Turpolju in na Prvomajski cesti v Šentjernej napeljavajo javne razsvetljave. Tu naj bi tako še pred 1. majem zasvetilo 13 luči, medtem ko so doslej v kraju javno razsvetljevalo ob večini glavnih cest že imeli. Za pokritje stroškov nove javne razsvetljave v višini okrog 7 milijonov dinarjev bodo prispevali krajanji 40 odst. sredstev in nekaj prostovoljnega dela, 60 odst. denarja pa bo dala KS.

PRVIČ NA TEKMOVANJU — Gašenje z vedrovko je bilo letos prvič na tekmovanju kot še ena od disciplin znanja v večščinah SLO in DS. Na sliki: Ekipe XII. SNOUB iz Bršljina med izvajanjem vaje. (Foto: J. Pavlin)

PLAKAT — Brez namena napadati JLA moramo povedati, da nam je bralec iz Črnočnice poslal plakat, ki je bil javno razbošen v tem kraju in je napisan v čisti srbohrvaščini. Ima pa dve napaki: da je bil razbošen v kraju, kjer velja slovenski zakon o plakatiranju, torej bi moral biti v slovenščini, ter da je ime kraja prirojeno v Črnočnice. Če že vojaki V.P. 1394 Novo mesto, ki so s plakatom javnost vabili na ogled filma in na ples, ne obvladajo slovenščine, bi si za pisanje v smislu dobrega sodelovanja lahko pridobili kakega domačega krajana.

PRVE LASTOVKE — Da je prišla pomlad v deželo belokranjsko, kažejo poleg cvetočih češenj tudi nekateri drugi znaki: v nedeljo je že bila veselica v Dragatušu, prihodnjemu nedeljo pa bo na Krasincu. Tudi prvi nizozemski turisti so se pojavili v vinskiem kampu. Je to obet veseliga in turistično bogatega poletja?

MALICE — Odkar je KZ Črnomelj zamenjal nekaj vodilnih ljudi v svojih lokalnih, so ljudje, kot kaže, bolj zadovoljni. To dokazuje tudi gneča v lokalu na tržnici, kjer prodajajo malice. Novi šefi, nov okus!

HOT DOG — Restavracija v gradu nudi črnomaljskim srednješolcem novo popestritev k šolskim malicam. Ker zaradi visokih cen pice ne gredo več toliko v promet, so pričeli prodajati hot dog. Prodajali bi tudi pomfriz, pa ne najdemo prave embalaže. Morda bodo le našli kakega domačega obrtnika, ki se bo z lastnim patentom usmilil lačnih srednješolskih ust.

MALICA OB CESTI — Za cestarje ni tople malice, zadovoljni so že, če imajo vsaj toplo vreme. Tilo, ki so pred prazniki delali na belokranjski strani gorjanske ceste, so tisto, kar so si prinesli od doma, pomalicali tako rekoč na delovnem mestu. (Foto: A. B.)

KRVODAJALSKA AKCIJA

ČRNOMELJ — Občinski odbor Rdečega križa Črnomelj organizira v torek, 17. maja, krvodajalsko akcijo za potrebe novomeške bolnice. Vabijo krvodajalce, naj se v kar se da velikem številu odzovejo in pridejo na ta dan ob 6.45 na črnomaljsko železniško postajo, od koder se bodo odpeljali v Novo mesto.

IZSTOPI IZ ZK

ČRNOMELJ — V dobrih dveh letih, od 1. januarja 1986 do 29. februarja 1988, je iz Zveze komunistov v črnomaljski organizaciji izstopilo oziroma najavilo svoj izstop 60 članov. V letu 1986 je izstopilo 14 članov, lani 29, v prvih dveh letošnjih mesecih pa je izstopilo oziroma najavilo izstop 17 članov ZK. Od vseh 60, ki so oziroma nameravajo izstopiti, je 18 žensk. Povprečna starost članov, ki so izstopili, je 38 let, povprečni staž pa 13,5 let. V Črnomlju pravijo, da številu izstopov v zadnjih dveh letih v primerjavi s stanjem v Sloveniji in po idejnopolitičnih ocenah izstopov v OO ZK ni alarmantno, zaskrbljujoče pa je, da je v prvih dveh letošnjih mesecih izstopilo oziroma najavilo izstop 17 članov. Pozorno analizirajo vse izstope, še posebej tam, kjer izstopa več članov.

Osilnica slavi

OSILNICA — V spomin na partijski napad na Osilnico praznuje krajevna skupnost Osilnica vsako leto 21. maja svoj praznik. Nekaj prazničnih prireditev je že bilo, ostale pa se bodo izvršile takole:

14. maja ob 18. uri bo kinopredstava; 15. maja pa se bo začel ob 10. uri turnir v malem nogometu na igrišču v Podvrhu (sodelujejo ekipe iz Kočevske Reke, Drage, Kostela, Pleščeve in Osilnice); ob isti uri se bo začel v Osilnici še hitropotezni šahovski turnir, na katerem bodo sodelovale ekipe istih krajevnih skupnosti.

20. maja ob 18. uri bo tradicionalni tek skozi Osilnico. Na praznični dan, 21. maja, pa bo ob 19. uri v dvorani v Osilnici izveden kulturni program, v katerem bodo nastopili učenci osnovne šole Čabar in osnovne šole Osilnica. Gasilci bodo slavili 22. maja ob 10. uri, ko bodo razvili svoj prapor.

Za zaključek svečanosti bosta še dva pohoda, in sicer 3. pohod po poteh Notranjskega oddela in pohod v Taborsko steno. Oba bosta 28. maja krenila ob 8. uri izpred spomenika v Osilnici.

Sprenevedanje o kadrih

KOČEVJE — Na zadnji seji zbora združenega dela je delegat s zvezo Gozdarstvo-Kmetijstvo vprašal, zakaj se ne opredelijo tako imenovane subjektivne slabosti, ki zavirajo hitrejši razvoj gospodarstva kočevske občine. Odgovor je bil, da je izvršni svet ugotovil, da razvoj gospodarstva zavirajo subjektivne slabosti. Te se pojavljajo že vrsto let pri ocenah gospodarjenja, nikoli pa ni rečeno, katere so te slabosti in kje se pojavljajo. To bo treba natančneje opredeliti.

Tudi borci so na zadnji skupščini ugotovili, da je za slab gospodarski položaj občine kriva zgrešena kadrovska politika, se pravi slab odnos do kadrov. Borci da so na to že vrsto let opozarjali, poslušal pa jih ni nihče.

Tudi na sestankih ZK že leta in leta poslušamo o slabemu odnosu do kadrov v občini, da mladi in sposobni po šolanju ne dobe dela v domači občini in beže iz nje itd. Podobno so tudi ugotovitve drugih organizacij in organov. Celotno regijskih organih že opozarjajo na subjektivne (človeške, osebnostne) vzroke za slabo gospodarjenje itd.

Na subjektivne slabosti torej opozarjajo že leta vsi tisti, ki jih povzročajo. Brez blagoslava partije, občine, borcev itd. gotovo ni bil noben »osebek« imenovan ali izvoljen na odgovorno mesto. Gre torej za sprenevedanje ali za zmotno prepričanje, da so kadre (ljudi) na odgovorna mesta postavljali tako imenovani delovni ljudje in občani? Nekateri odgovorni v občini že ugotavljajo, da je glavni vzrok za slabost in težave v občini dejstvo, da na odgovornih mestih niso tisti, ki so za ta mesta tudi sposobni. Nič pa ne naredijo, da bi to stanje popravili, saj bi potem marsikateri odgovorni tovariš ali tovarišica morala s svojega delovnega mesta. Občani pa že naglas govore, da nespodobneži krijejo drug drugega, drug drugemu pomagajo ohranjati položaje in privilegije, občina pa drsi v vedno hujske težave. Lonec hodi po vodo, dokler se ne razbije. Do kdaj bo še hodil po vodo kočevski lonec?

JOŽE PRIMC

Drobne iz Kočevja

LEKARNO PRENAVLAJAO — Kočevsko lekarno prenavlja. Dela bodo končana predvidoma že do konca meseca. Začasno postuje zdaj lekarna v prvem nadstropju v isti stavbi.

ZAUPAJTE V STABILIZACIJO — Vse kaže, da so v Kočevju zelo resno vzeli stabilizacijo in stabilizacijske ukrepe ZIS. Občanu iz Kidričeve ulice, ki je pozabil pred blokom žago, so neznanci žago zamaknili. Še ni tako dolgo, ko si lahko v Kočevju pustil orodje vpsvosod, pa se nihče zanj ni niti zmenil. Prve kraje orodja pa dovolj zgornjo govore, da se ljudje končno le zavedajo, da je potrebno delati in da nas bo le pridno delo rešilo iz krize.

MLEKA DOVOLJ — Potrtošnja mleka v Kočevju upada, tožijo trgovci. Hkrati pa se veselijo, ker potrtošniki vedno bolj kupujejo žgane pijače. Že sami trgovci priznavajo, da so taki nakupi v sedanjih težkih časih pravzaprav skregani z zdravjo pametjo, hkrati pa vedo povedati tudi, da pripovedujejo stari ljudje, da je v kriznih časih vedno naraščala potrtošnja alkoholnih pijač.

OTVORITEV ZA PRAZNIKE — V preteklih letih so v kočevski občini za prvomajske praznike vedno otvarjali podjetja, šole vrčce, ceste in druge. Letos družbeni sektor ni pripravil nobene otvoritve. V Kočevju je le zasebnica odprla bife »Šaša« (na križišču Cankarjeve in Šeškove ulice), krajani Strelškega terena pa so odprli športna igrišča in otroško igrišče.

Ribniški zobotrebci

V TEM PROSTORU NE KADIMO — Tak napis je na vratih dvorane v gozdarskem domu v Ribnici, kjer je velika večina sej in sestankov tudi občinskih vodstev družbenopolitičnih organizacij. Odločitve zasluži pohvalo, saj je prva taka na zahodnem Dolenjskem (za drugeče nismo slišali in naj bi bila drugim z zgled). Za to odločitev se je zavzel tudi sekretar občinskega sveta Zveze sindikatov, čeprav je strasten kadilec... Po pisarnah pa še povsod pridno kadijo.

TUŠIN KOPELI — Ribničanje res ne potrebujejo plavalnega bazena, in je prav, da je zaprt. Ob deževju je po cestah, parkiriščih in drugod dovolj velikih in globokih luž, da se lahko vsak okopije po mili volji. Če pa se kdo vode boji, ga »stusirajo« avtomobili, ki se vseh luž res ne morejo izogniti.

DELO ZA UPOKOJENCA — Kulturna skupnost Ribnica zaposli za 4 ure na dan upokojenca ali upokojenko za varovanje razstavljenih del v galeriji v Miklovi hiši.

Trebanjske iveri

TURISTIČNI BIRO — Na občini, pri trebanjskem turističnem društvu in še kje so močno zainteresirani, da bi našli pravega človeka za vodjo turističnega biroja v Trebnjem. Zdjaj imajo kaj slabe izkušnje, zato so novopečeno obrtnico kar pisno pozvali, ker jim drugače ne uspe, naj biro vendarle spet odpre ali pa vrne ključce in se kaj. Upajmo, da bo to blagodejno učinkovalo.

EKSPERTI — Trebanjski gasilci bodo morali poklicati na pomoč kar izvedence, ki naj bi ugotovili, da je bilo zemljišče, kjer so zastavili gradnjo novega gasilskega doma, poprej le malo vedno močvirje, ki so ga v dolgih letih zasipavali, a še zmeraj zemljišču ni moč reči — travnik. Kot takega ga namreč obravnavajo zdaj, to pa pomeni, da bi gasilci morali odšteti za spremembo namembnosti zemljišča veliko večje denarce, ki jih za gradnjo že tako komaj sproti skrpaajo skupaj.

KAJ PA DOMAČI? — Če bi samo trebanjski delovni kolektivji lani sodelovala pri Teku mladosti od Sentloveca do Trebnjega s takšnim deležem denarne pomoči, kot so pri mirnopskem teku, potem bi organizatorji lani »vozili« brez izdatne pomoči ljubljanskih podjetij. Bo pri letošnji prireditvi kaj drugače ali bo spet poglavitno vlogo pri razdeljevanju denarcev iz domoljubnih logov imela zelena in še kakšna bratovščina?

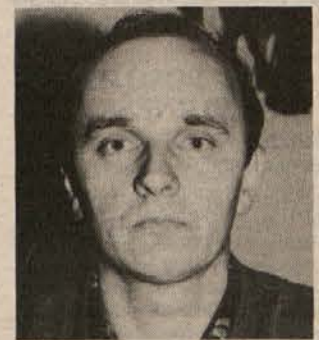
Telefon v vsako vas

SEMIČ — V krajevni skupnosti Semič, največji v črnomaljski občini, imajo za leto v načrtu veliko del. Ena največjih in najpomembnejših akcij v zadnjih letih sploh je razširitev telefonskega omrežja. »Ko bo vse narejeno, bo imela telefon cela krajevna skupnost,« pravi Anton Simonič, predsednik krajevne konference SZDL.

»Precej telefonskih linij je že razpeljanih, a kakih 120 dosedanjih interesentov še ne more dobiti telefonov, ker je semiška centrala premajhna. Novo centralo naj bi dobili te dni, imela bo 700 priključkov, možno pa bo njeno kapaciteto povečati še za enkrat toliko,« je povedal Simonič. Že s 700 priključki bodo pokrite vse sedanje potrebe po telefonih v tej krajevni skupnosti in še precej rezerv bo. Medtem ko nanovo naplajane telefonske linije poleg sedanjih interesentov, ki so že plačali svoj prispevek za telefon, omogočajo še precej novih priključkov, pa je starejša telefonska linija proti Stranski vasi že preobremenjena. »Seveda morajo ljudje za telefon prispevati precej denarja, poleg tega morajo opraviti še zemljska dela oziroma prispevati drogove.« V začetku leta je bilo tre-

ba za telefonski priključek plačati nekaj manj kot milijon dinarjev, to pa so lahko plačali v štirih obrokih.

Poleg telefona bodo letos v krajevni skupnosti naredili še več drugih stvari. »Tako bomo obnovili vodovod Mladica — Čoklovca, predvideno je, da bomo položili nove zaporne sloje na cestah, ki smo jih asfaltirali v prejšnjih obdobjih.

Anton Simonič

jih. Eno večjih in res potrebnih del je še posodobitev ceste za Rožni dol, ki bo potekalo v skladu z možnostmi. Za vsa dela so ljudje zelo zagreti in sami veliko prispevajo z delom in v denarju. Lep primer so vaščani Kota, ki s svojim denarjem in delom napeljujejo vodovod na pokopališče in gradijo mriško vežico.«

A. B.

S tozdi odhaja napredek

V Črnomlju z nezaupanjem gledajo na ukinitje tozdov

ČRNOMELJ — V črnomaljski občini je le devet delovnih organizacij, ki imajo sedež v tej občini. V teh delovnih organizacijah je zaposlenih 3779 delavcev, v lanskem letu pa so te »domače« delovne organizacije ustvarile blizu 55 odst. celotnega prihodka črnomaljskega gospodarstva, skoraj 61 odst. dohodka in več kot 63 odst. vse akumulacije gospodarstva v tej belokranjski občini. Največ so ustvarile tiste delovne organizacije, ki imajo v svoji sestavi tozde.

Takih temeljnih organizacij iz gospodarstva, katerih delovne organizacije imajo sedež zunaj črnomaljske občine, je 14, v njih je zaposlenih 2.254 delavcev, v lanskem letu pa so ustvarile 45 odst. celotnega prihodka črnomaljskega gospodarstva, dobrih 39 odst. dohodka in dobrih 36 odst. akumulacije. Obveznosti teh tozdov do delovnih skupnosti so lani znašale 7,2 milijarde dinarjev, kar je več kot 17 odst. ustvarjenega dohodka črnomaljskega gospodarstva v lanskem letu. Lani so precej porasle tudi obveznosti za skupno porabo in znašajo že blizu 14 milijard dinarjev, kar je tretjina vsega ustvarjenega dohodka.

V Črnomlju ugotavljajo, da se njihovo gospodarstvo v preteklih letih ni povezovalo v višje oblike organiziranosti, v sozde, povečuje pa se število obratov, ki imajo sedež tozda zunaj občine, v zadnjem času pa tečejo postopki za ukinitje tozdov in za ustanavljanje enovitih delovnih organizacij, in to tako tistih, katerih sedež je zunaj občine, kot v občini. Še posebej so v Črnomlju nezadovoljni zaradi ukinitja tozdov, katerih sedež delovne organizacije je zunaj občine, saj je jasno, da bo to povzročilo kadrovska siromašenje, prelivanje sredstev izven občine itd. Menijo tudi, da se za takto reorganizacijo lahko skrivajo drugačni interesi, kot so prikazani v eleboratih o ekonomski upravičenosti take reorganizacije. Smotno pa bi bilo, pravijo, tako povezovanje organizacij združenega dela v občini, regiji in republikli, ki zagotavlja prestrukturiranje gospodarstva, uvažanje novih programov itd. Prav takega povezovanja pa je bilo do sedaj zelo malo.

A. B.

Podpora borcev vodstvu

Menijo, da je nakazana prava pot iz težav, ki jih čutijo tudi borci — Kriva zgrešena kadrovska politika

KOČEVJE — Zveza borcev ne sme biti le organizacija za reševanje socialnih in zdravstvenih zadev borcev, ampak je njena glavna naloga utrjevanje samoupravljanja, varovanje pridobitev NOB in še posebej bratstva in enotnosti, je v uvodu programske skupščine OO ZZB NOV Kočevje poudaril njen predsednik Nace Karničnik.

Nadaljeval je, da je zelo boleč dvakrat propadli referendum za samoprispevek. Na razpoložene ljudi slabo vpliva inflacija in še posebno slab gospodarski položaj v občini. Za slednjega je kriva slaba kadrovska politika, na kar so borci že dolgo opozarjali.

Predstavniki republiškega odbora ZZB NOV Stane Repar je prisotne seznanil s položajem v svetu in Jugoslaviji ter pripravami na bližnjo skupščino borcev Slovenije. Med drugim je opozoril, da se bodo težave še zaostrovale, saj je mednarodni denarni sklad postavil Jugoslaviji ostre zahteve. Nadalje je poudaril, da dajejo borci povsod popolno podporo sedanjemu političnemu

vodstvu Slovenije. Ko pa je govoril o bodočih nalogah borcev, je dejal, da so kljub starosti še naprej dolžni delati v delegatskem sistemu; da je potrebno SZDL usposobiti za nadaljnje utrjevanje revolucionarnih tradicij, da je še posebej veliko nalog na področju zgodovinskega skrbi pa je treba posvečati tudi socialni varnosti borcev.

Borci so sprejeli tudi delovni program do leta 1990 in v njem zapisali svoje naloge na področju urejanja gospodarskega in družbenega položaja v občini, postavljanje in vzdrževanja spomenikov NOB, sodelovanja s pobratenimi (Rab, Dolina pri Trstu itd.), zgodovinskega, spreminjanja ustav in kadrovske politike.

J. P.

KAKO IMENOVATI DOM?

KOČEVJE — Na jutrišnji seji zbor občinske skupščine Kočevje bo dan med drugim v javno razpravo osnutke odloka o razglasitvi Šeškovega doma za kulturni in zgodovinski spomenik. V tem domu je bilo namreč od 1. do 3. oktobra 1943 prvo zasedanje odposlancev slovenskega naroda. Nekateri že predlagajo, naj bi Šeškovo dom preimenovali v Dom zboru odposlancev, ker bi bilo tako ime gotovo bolj upravičeno. Dodajajo, da seveda nimajo nič proti spominu na narodnega heroja in organizatorja vstaje na Kočevskem Jožeta Šeška, vendar njegovo ime gotovo ni bilo posebno tesno povezano s tem domom. Predlagajo tudi, naj bi po Jožetu Šešku raje poimenovali kakšno šolo ali kaj drugega.

Pestro proslavili dan šole

Vrsta prireditev na trebanjski šoli heroja Slaka

TREBNJE — Dan šole so Trebanjci že ob ustanovitvi pred 11. leti povezali s pomenovanjem šole po rojaku, narodnem heroju Jožetu Slaku-Silvu, in s sklenitvijo prijateljstva s šolo Veljka Vlahovića iz Velike Gorice. Letošnji program praznovanja je bil še posebej pester, obeležili pa so ga tudi s posebno številko Zarij.

Šola se je na predvečer praznika, 25. aprila, predstavila krajanom z bogatim kulturnim programom tudi v počastitev dneva OF, 1. maja in 45-letnice ustanovitve 15. divizije. V avli trebanjskega kulturnega doma je krajane, žal premoštevane, kot bi to zaslužili učenci in njihovo vodstvo, pozdravila razstava Šola in njen utrip, krajanom pa je sprejgovoril podpredsednik skupščine KS Trebnje Stane Hribar.

Za dan šole, 26. april, so pripravili spominsko uro za učence 5., 6. in 7. razreda. Učence so obiskali tudi borci Maks Završnik iz Ljubljane ter Ciril Bukovec in Stane Hribar iz Trebnjega. Učenci od 1. do 4. razreda so se izkazali na prireditvi Pokaži, kaj znaš, učenci 5. razreda pa so se za dan šole odpeljali na nekdan-

TEKMOVANJE V SLO

KOČEVJE — Na sobotnem tekmovanju v večinah SLO in družbene samozastite, ki je bilo v Kočevju, je med srednješolskimi ekipami zmagala ekipa 3.a naravoslovje-matematika-tehnologija, 2. je bila ekipa 2.c, tretja pa 3.b (obe kovinarstvo-strojništvo) itd. Skupno je tekmovalo 21 ekip, v orientacijskem pohodu pa še 60 srednješolskih ekip. Med 54 ekipami osnovnih šol pa so bili pri osmih razredih najboljši: 1. mesto II. ekipa 8.c, 2. mesto II. ekipa 8.e (obe OŠ Kočevje), 3. mesto II. ekipa OŠ Vas-Fara.

BOROVČEVI ZNAK OF

RIBNICA — Med dobitniki letošnjih zlatih priznanj OF, ki jih podeljuje republiška konferenca SZDL, je tudi Milena Borovac, upokojena učiteljica iz Ribnice. Borovčeva je bila rojena leta 1926 v Zgornji Kungoti pri Mariboru. V Ribnico je prišla leta 1948. Nazadnje je bila ravnateljica osnovne šole Dr. France Prešeren, od leta 1982 pa je upokojenka. Vedno je prizadevno delala v raznih organizacijah in organih od krajevnih do občinskih in republiških. Tudi danes kljub upokojitvi pri delu ni popustila. Za svoje delo je že prej prejela več državnih in drugih priznanj in odlikovanj.

ZDRAVNIKI NAJBOLJE ZASLUŽILI

TREBNJE — Pri trebanjski občinski upravi za družbene prihodke so vložili na povelji od skupnega dohodka za leto 1987 tile občani: zdravnik, ki dela v Novem mestu — 14.812.118 din, zdravnik (Trebnje) — 14.549.801 din, zdravnik (Trebnje) — 10.721.973 din, zdravnik (Trebnje) 9.847.187 din, zdravnik (Trebnje) 9.601.315 din, upravnik KPD Dob — 9.557.136 din, direktor Unitehne Trebnje 8.661.469 din in direktor Polikema Veliki Gaber — 8.289.016 din. Pri zdravnikih so šteta tudi dežurstva.

Koristna tekmovanja

Andro Florjan najboljši varilec MAG v regiji

RIBNICA — Andro Florjan iz Rikostroja Ribnica je zmagal na nedavnem regijskem tekmovanju kovinarjev v skupini varilcev MAG in se uvrstil na republiško tekmovanje, ki bo prihodnji mesec. Doslej je tekmoval na devetih občinskih tekmovanjih in treh regijskih (enkrat je bil drugi, letos pa je zmagal). O tekmovanjih pravi, da so koristna, saj na njih natančneje spoznava svoje delo, pridobiva pa zanesljivost in natančnost. Za uspeh na tekmovanju je potrebno, da do-

Andro Florjan je bil letos najboljši varilec MAG v ljubljanski regiji.

bro spoznaš načrt izdelka, ki ga je treba narediti, in da si že vnaprej razporediš delo.

Tekmovanja nujno silijo udeležence tudi k razmišljanju, kako bi delovni postopek izpopolnil, da bi opravil delo hitreje in vsaj enako kakovostno, če že ne bolje. Tako je tudi Andro pri svojem delu uvedel izboljšavo pri varjenju rezilnih ploškev pri stiskalnici. Prej so to varili z elektrodami, zdaj pa s posebno žico. Delo je zdaj lažje, bolj preprosto, traja manj časa, kakovost pa ne trpi. Tako lažja pretega delovno normo in več zaslužja.

J. PRIMC

VSIBOMO PLAČALI — Toliko v tolažbo objestnežem, ki se bahajo s svojimi nočnimi podvigi na glavni mestni ulici od gradu do občine. Tam so pred dnevi pogumom polomili pravkar ozelenel sadike okrasne rdeče slive, ki so jih lani zasadili komunalci. Vsaka sadika je vredna deset tisočakov in ozelenitev mesta je Brežičane veljala nekaj nad dvanajst milijonov — brez plačila za delo in brez vnaprejšnjega nane škoda za zdaj še neodkritih neznanec.

KRAVE NE RAZUMEJO — Jedo vsak dan, namesto da bi se prilagajale cenam za kmetijski reprimarij. Letos bi se lahko normalno hranile samo v januarju in februarju, ker so se cene mleka samo takrat ujemale s stroški. Od marca naprej cene mleka ne pokrivajo več izdatkov, ki jih imajo reči, zato bi krave morale imeti shujševalno dieto.

PISMA SREČE SPET KROŽIJO — Dandanes je to draga reč, saj mora prejemnik besedilo razložiti in ga razposlati na dvajset naslovov. Tisti, ki se vedno znajdejo, mečejo dobre želje v nabiralnik brez znamke. V navodilih ni posebej omenjeno, kdo je plačnik, možnosti sta pa samo dve.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 16. do 23. aprila so v brežiški porodnišnici rodile: Ramiza Jusić iz Sremitca — Senjo, Marija Proselc iz Mosteca — Manco, Metka Rasinec iz Krškega — Jasmino, Zvonka Bregar iz Krškega — Majo, Anica Trampus iz Sutne — Aleša, Jasminka Škvarč iz Mihalovca — Marka, Gordana Papac iz Bukoška — Janjo, Aлена Gramc iz Brežice — Nino, Pavlica Žagmar iz Laduča — Tomislava, Nataša Ajster iz Cerkelj ob Krki — Barbaro in Simona, Anica Novak iz Zg. Obreža — Matejo, Stanka Szócs iz Dol. Brezovega — Sašo, Ljiljana Štefanič iz Obreža — Renato, Brigita Sprčić iz Sp. Starega grada — Uršola in Irena Kragl iz Brežic — Patričijo. Čestitamo!

Krške novice

PRIPRAVE BODO TRAJALE NASLEDNJIH 500 LET — V Krškem so se ob 500-letnici mesta spravi na zamazano in mesto temeljito počistili. Že tedaj so sklenili, da bodo take očistevalne akcije pripravili vsake tri leta, pa jim priprave ne grejo in ne grejo od rok. V Krškem upajo, da se bodo za novo očistevalno akcijo odločili še pred tisočletnico mesta, saj se bo sicer nabralo preveč smeti. Večni nergači pa pravijo, da bi lahko že kar sedaj praznovali tisočletnico, saj je smeti za visoki jubilej že dovolj.

KUPILI SO SPEEDWAYISTA — Krški klub za speedway, ki deluje v okviru še bolj slavnega AMD, se bo za novo sezono okrepil z novim dirkačem, ki bo slovo krškega športa lahko ponel po vsej Jugoslaviji. Seveda je to lepo in prav, čisto nič narobe pa ne bi bilo, ko bi se v Krškem odločili še za vzgojo kakšnega domačega dirkača. Potencialnih kandidatov je med mladci z motorji več kot dovolj, pa še prometa ne bi ogrozili potem, ko bi se preganjali po domačem stadionu.

BILJARD NA POHODU — V Krškem je prišel v modo biljard, tako ga imajo sedaj v hotelu Sremitc in v gostilni Komočar in lahko se zgodi, da bodo table nabavili še kje. Seveda je sedaj veliko razprav o tem športu, poglodbene debate pa so se začele tudi med fanti na občini. Ti se namreč v zadnjem času vse manj navdušujejo za tenis in vse bolj za biljard, ki ima več prednosti in daje več zadovoljstva. Podatkov o tem, kako se je do biljarda opredelil naš bivši kolega, pa še nimamo.

SEMAFORSKI MRK — Saj ni kaj reči, krški cestarji si na vso moč prizadevajo, da bi ceste kar se da lepo uredili. To seveda čutiljo vsi, ki so jim doma vsak dan. Krščane pa moti tudi to, da ne menjajo žarinc na semaforiziranih križišču pri mostu, ki pa je tik pred upravnimi cestarskimi prostori.

Sevniški paberki

MALA ZAJČJA DOBRAVA — Proslava na Lisci je po splošnem mnenju lepe uspele. Svoje je prispevali tudi vreme, izkazali so se novomeški cestarji pri asfaltiranju ceste od Orehovega do Brega. Za poperitev neuradnega dela predvidevajo poskrbeti tudi kmet Vinko L. z Mrzle planine, ki je puzvo predragega ansambla Don Juan (fantje so zahtevali kar 200 starih milijončkov za nekaj ur igranja) izkoristil močno ozvočenje, da je nepogramirano in povsem nenadejano Lisca 88 dobila značaj male Zajčje Dobrave ali angleškega Hyde Parka. Njegovo kratko besedovanje, kritika kmetijske politike in še česa v povsem domačem jeziku je bilo neprostovoljno prekinjeno. Morda bodo organizatorji vsakoletnih prvomajskih srečanj to izkušnjo in spontano pobudo s pridom izkoristili na Lisci že prihodnje leto.

POLNI ŽELODCI — Na srednji jugoslovanski prvomajski proslavi na Lisci je za televizijske prenose skrbel ekipa blizu 60 ljudi iz ljubljanske televizije. Sevničanom, ki so pobrateni z nerazvito srbsko občino Babušnica blizu bolgarske meje, med spremljanjem prenosa pogovorov z Lisce seveda doma ni ušlo, ko je reporter razdaljo med pobratimi označil s 7000 km, za eno ničlo preveč. A tega okrog 5000 obiskovalcev proslave seveda ni opazilo, saj je bilo zanje zelo dobro poskrbljeno, da so se zabavali in polnili želodce tudi na številnih stojnicah sevniških gostincev (tudi zasebnih), turističnega društva, društva vinogradnikov, rokometnega kluba itd.

Prazno šolo so spet oživilili

Za Sromljane bo ostala središče dogajanja v krajevni skupnosti — Za obnovo šole in za ceste so krajin prostovoljno delali več tisoč ur

SROMLJE — Obiskovalcem, ki so 1. maja prišli na praznovanje krajevnega praznika, so domačini s ponosom razkazali dokončno obnovljeno poslopje osnovne šole. V njem so zdaj dobili dve dvorani, ki skupaj sprejemata 350 do 400 ljudi. Manjka samo še oder in nekaj opreme.

Otroci se že vrsto let vozijo k pouku v Artiče in Sromljani so dolgo žalovali za šolo, ki je bila hkrati njihovo shajališče, središče družbenega in družabnega življenja v krajevni skupnosti. Kljub vsemu niso podlegli malodušju, čeprav so s težkim srcem gledali, kako propada prazna zgradba. Popravljati so jo začeli sami in si v priložnosti najprej za silo uredili prostor za prireditve, dokler ni stekla načrtna obnova. V priložnosti so že lani maja odprli trgovino, jeseni pošto in krajevni urad in pred dnevi v nadstropju še dvorano ter gasilsko sobo. K finančnemu sodelovanju so pritegnili PTT Novo mesto, Posavje Brežice, Kulturno

skupnost in občino. Krajinji so pomagali z delom in za obnovo šole napravili 1800 prostovoljnih ur.

Druga velika pridobitev za praznik je asfalt na vinski cesti Dečno selo — Curnovec. Na tem 1600 m dolgem odseku so ljudje opravili 1700 ur ročnega in 620 ur strojnega dela. Razen tega so krajinji in uporabniki ceste plačali 30 milijonov dinarjev prispevka v gotovini, zbrati pa nameravajo še 60 milijonov. Za asfaltiranje pripravljajo odsek Sromlje — Gomile. Domačini, lastniki vikendov in vinogradov so zbrali zanjo 10 milijonov dinarjev, opravili pa so že tudi 720 delovnih ur. Z vinsko cesto računajo Sromljani tudi na podaljšanje avtobusne zveze na Zgornjo Pohanco in Krško, kar bo dobrodošlo predvsem zaposlenim.

Za 454 ljudi, kolikor jih prebiva v šestih vaseh te krajevnne skupnosti, so ceste, ureditev krajevnega središča in nedavna telefonska povezava dokaz izredne vztrajnosti in žilavosti. Za to, da življenje v kraju ne zamre, prispevajo vsak nekaj. Zelo delavni so gasilci, aktiv kmečkih žena ter kulturno-prosvetno društvo.

V aktivu kmečkih žena, ki mu predseduje Anica Cizelj, je vključenih 60 članic in skoraj vse so za praznik sodelovale na prvomajski razstavi kmečkih jedi. Pomagale so tudi pri čiščenju šole po odhodu zidarjev. Dobrote domače kuhinje razstavljajo že več let zapored za krajevni praznik. Pozimi se kmetice izobražujejo, redno pa se udeležujejo

tudi strokovnih ekskurzij in izletov. Sromljani za vsak praznik povabijo v goste pevske zborove s Kozjanskega. Letos jih je nastopilo osem: razen domačinov so peli še zbori iz Kozjega, iz Zdol, iz Bizeljskega in iz Pišec. Piščani so tokrat sodelovali z moškim in mešanim zborom ter z okteto.

J. TEPPEY

Če drugemu naprtiš svoje breme, bo omagal V Brežicah niso za to, da se izgubari izogonejo davkom za zdravstvo

BREŽICE — Od petih izgubarjev, ki so po zakonu o celotnem prihodku imeli možnost, da zahtevajo nazaj že plačane prispevke za zdravstveno varstvo, se je tej ugodnosti odrekel samo kolektiv Tovarne prikolic IMV. Zanj je ta znesek predstavljal 12,8 milijona dinarjev.

V Trimu Dobova, v skupnih službah Gozdnega gospodarstva Brežice, v tozdu Gostinstvo in tozdu Trgovina na veliko pri Posavju niso pokazali tolikšne rahločutnosti do zdravstva in so si povrnili ves denar. Trimo je dobil nazaj 18 milijonov, Gozdno gospodarstvo 10,7, Trgovina na debelo 13,5 in Gostinstvo Posavja 10,4 milijona. Skupna vsota povrnjenih zdravstvenih prispevkov se je v občini povzpela na nekaj več kot 52,7 milijona dinarjev in zaradi tega se je primanjkljaj v zdravstveni skupnosti še povečal. Za minulo leto je znašal skoraj 450 milijonov dinarjev brez upoštevanja vračila izgubarjem.

Kaže, da ne bo ostalo pri tem in da bodo v zdravstveni skupnosti spet dobili denar nazaj, kar je edino razumno. Delavci omenjenih kolektivov se namreč niso odrekli zdravstvenim storitvam in so enako kot prej iskali zdravniško pomoč zase in za družine.

Na srečo so posledice olajšav uvideli tudi v republikah in so predlagali občinam, naj opozorijo na vračanje vse, ki so izkoristili prejšnje ugodnosti. Za tako rešitev so se izrekli tudi zbori brežiške občinske skupščine na pobudo konference delegacij zdravstvenega centra, izvršni svet pa bo do naslednje seje zborov pripravil informacijo o tem, kako bi zadevo izpeljali v praksi.

Brežiški zdravstveni delavci zahtevajo do takrat tudi odgovor na vprašanje, zakaj je rast sredstev za osebne dohodke v zdravstvu nižja kot v gospodarstvu in drugih družbenih dejavnostih, če so res vsi vrednotili programe po enaki metodologiji. O gibanju osebnih dohodkov v občini želijo biti poslej informirani redno vsak mesec, da bodo sproti videli, kje je kdo.

J. T.

KOČA NA BOHORJU ODPRTA

KRŠKO — Planinsko društvo Bohor Senovo obvešča planince in druge pohodnike, da je planinska kočica na Bohorju spet odprta in redno oskrbovana. Koča je odprta vsak dan razen ponedeljka.

DVA USPELA REFERENDUMA

VELIKI PODLOG, SENUŠE — Preteklo nedeljo so v krajevni skupnosti Veliki Podlog in Senušeh izvedli referendum o uvedbi samoprisp evka. V obeh krajevni skupnosti so krajinji glasovali za samoprisp evek. V krajevni skupnosti Veliki Podlog je bilo za uvedbo krajevnega samoprisp evka 86 odst. krajanov, v krajevni skupnosti Senušeh pa domala 66 odst. krajanov. V obeh krajevni skupnosti bodo denar iz samoprisp evka porabili za urejanje komunalnih problemov in cest.

CESTO SO PREDALI NAMENU ZA 1. MAJ

DOLENJA VAS — Krajevni skupnost Dolenja vas je uspela, da je na Libni preuredila 1000 metrov dolge vaške poti v lepo cesto, za katero so krajinji zbrali denar tako rekoč sami, poleg tega pa so prisrkočili na pomoč tudi s prostovoljnimi delom. Novo cesto so predali namenu tik pred 1. majem in na ta način praznovali delavski praznik. Ob tej priložnosti so spregovorili tudi o svojih prihodnjih načrtih pri posodabljanju in obnavljanju cestnega omrežja v krajevni skupnosti.

Ljudje se odzivajo, če vidijo smisel

BREŽICE — Delegati navadno šele takrat, ko začutijo, da bo njihova beseda upoštevana in jih na sejo ne vabijo samo zaradi števila, zaradi sklepčnosti, pokažejo pripravljenost za sodelovanje, za to, da prihajajo na dan s pobudami in pogledi okolja do obravnavanih zadev. Laze jim je, kadar imajo iz obsežnih gradiv na voljo jedrnat povzetke ali celo stališča skupščinskih odborov. Zelo pomembno je tudi, da jih ne priganjajo, da se delegacija lahko normalno sestane, ne v naglici. Če gre vse preveč na hitro, tedaj ljudje ne utegnejo razmišljati, preudariti in postavljati ustreznih vprašanj. Včasih pa so tih samo zaradi tega, da jih ne bi imeli za malenkostne ali celo nerazgledane, da jih ne bi odpravili z levo roko, češ kaj se vikate v stivari, na katere se ne spoznate, čeprav že vrabci čivkajo o njih.

Večjo zavzetost delegatov lahko sprožijo nove oblike in načini dela, predvsem pa vsebina, ki jih bo prepričala, da se lotijo zadev s prve strani in da bo zaradi tega čez pol leta, čez leto dni v občini drugače in bolje. K površnosti jih, žal, navajajo tudi predolgovata poročila, naštevanje opravil. To delegatov ne pritegne, ker hočejo vedeti za rezultate, dobre ali slabe. Ob vsakem ukrepu, za katerega dvignejo roke, želijo prej ali slej videti učinek v praksi. Gre torej za usšno preverjanje posledic, za to, če se napovedi uresničijo ali ne in če ni morda treba kaj dopolniti, spremeniti ali celo ukiniti.

Skupščinski zbori so se do zdaj najbrž res preveč poredko sestajali s sisovskimi, kot jim očitajo v Socialistični zvezi, da bi si iz oči povedali, kaj koga teži, koliko kdo zmore in hoče in kaj v življenju pomeni to za ljudi, za šole, zdravstvo, socialno varstvo. Je že tako, da si morata biti o učinkih na jasnem obe strani, da morajo z omejitvami računati tisti, ki jih zahtevajo, in tisti, ki jih izvajajo.

J. TEPPEY

BODO OPOZORILA ZALEGLA?

BREŽICE — Operativni štab in preventivna komisija pri občinski gasilski zvezi vsako leto znova ocenita požarno škodo, uspešnost gašenja in preventive. Z nejevoljo ugotavljajo, da ljudje zadnje čase ne upoštevajo opozoril in da število požarov narašča. Tudi medobčinska požarna inspekcija ugotavlja, da se predvsem v delovnih organizacijah ne zmenijo za njene pripombe in da je pomanjkljivo tudi izobraževanje zaposlenih. Med drugim ugotavljajo veliko požarno ogroženost v žitnih silosih Agrarie, nevarnost povzročajo nared, ogromne količine prahu iz zrnja, v sitnem jasku in na vseh etažah strojne. Tudi pri raztovarjanju žita so preveč brezskrbni, saj uporabljajo okovane lopate, ki se lahko vsak čas zaškrijo. Puščajo tudi strehe in stene in tako se v dežju prah navlaži, da lahko vsak čas pride do samovžiga.

Čisti računi, dobri prijatelji

V krajevni skupnosti Loka v celoti uresničili program samoprisp evka — V nedeljo, 22. maja, se bodo odločili o novem samoprisp evku — Slabe ceste

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU — Največ problemov v naši krajevni skupnosti je komunalne narave. Zlasti bi potrebovali boljše ceste v odročnih vaseh Čelovnik, Okroglice, Radež in Žirovnica. Tem ljudem, ki so med vojno toliko žrtvovali, moramo pomagati, je povedal predsednik krajevnne konference Socialistične zveze Loka pri Zidanem mostu Alojz Golob pred bližnjim referendumom, ki bo v nedeljo, 22. maja, in na katerem se bodo krajinji KS Loka odločili o uvedbi krajevnega samoprisp evka.

V loški krajevni skupnosti so že večkrat dokazali, da se zanašajo na lastne sile. Z zadnjim samoprisp evkom so v petih letih zbrali več kot 28,8 milijona dinarjev, predvsem za ureditev komunalnih objektov. Na območju vaškega odbora Breg so obnovili vodovod v Szentjurju in ceste na Bregu. Vaški odbor Loka se lahko pohvali z urejeno telefonsko napeljavo do naselja Čelovnik in do Žirovnice, lani pa so dokončali še mriško vežico in razširili pokopališče.

Pri izgradnji mriške vežice je prispevala nekaj denarja tudi Račica. V tej vasi so obnovili vodovod. V Okroglicah so rekonstruirali cesto do vasi, nekaj denarja pa porabili za vzdrževanje vaških poti. V Radežu so napeljali telefonsko omrežje in uredili vaške ceste. Tudi na Razborju so denar, zbran s samoprisp ev-

vkom, uporabili za ureditev in obnovo vaških cest.

V krajevni skupnosti Loka so za nov krajevni samoprisp evek, za katerega naj bi prispevali delavci poldrugi odstotek osebnega dohodka, upokojenci od pokojnin in kmetje od katastrskega dohodka naslednjih pet let, izdelali program predvidenih del po vaških odbori. Tako naj bi v Szentjurju na Polju zgradili mriško vežico in uredili pokopališče; poskrbeli bi za ureditev kanalizacije in asfaltiranje poti v zaselku Podgora ter uredili ceste na območju zaselkov Breg,

Alojz Golob

Jelša in Gradišče. V program so zapisali tudi sanacijo vodovoda in ureditev hidrantov na Bregu in v Szentjurju. Vaški odbor Loka bi precejšnjo pozornost posvetil ureditvi in asfaltiranju krajevnih poti, k šoli naj bi prizidali prostore za otroški vrtec, izgradili športno igrišče, sofinancirali pa bi še prenovo gasilskega doma. Predvidena je tudi obnova ceste v Čelovniku, asfaltiranje ceste proti Žirovnici in ureditev poti na Slapu.

Vaški odbor Razbor bi denar potreboval za rekonstrukcijo vaških poti in cest, posodobitev ceste Črni potok — Kríž in nabavo gasilske opreme. V vaškem odboru Račica načrtujejo ureditev hidrantnega omrežja in kanalizacije, asfaltiranje krajevnih cest, pomagali pa bodo tudi pri dozidavi prizidka k šoli v Loki ter pri gradnji športnega igrišča in prenovi gasilskega doma v središču KS. Med velike želje in potrebe vaščanov Radežu spadajo rekonstrukcija ceste Loka — Zavrate, asfaltiranje ceste proti Radežu in ceste od Račice proti Radežu. Požarna varnost bi se precej izboljšala, če bi imeli v vasi protipožarni bazen.

Boljših cestnih povezav potrebujejo tudi vaščani v Okroglicah, zato načrtujejo urejanje vaških poti in cest proti Lovrencu, rekonstrukcijo ceste Okroglice — Polana in asfaltiranje ceste od Brega proti vasi.

P. PERC

ZA DOBRODOŠLICO KRUIH IN SOL... — za posladek pa še orehi. Tako so gostoljubne članice aktiva kmečkih žena iz Sromelj 1. maja sprejele obiskovalce kulinarne razstave v prenovljenih prostorih osnovne šole. Na predvečer krajevnega praznika so domačini zakurili velik kres na Silovcu, kjer je bil ustanovljen Kozjanski odred. Osrednja prireditev je bil koncert pevskih zborov s Kozjanskega. (Foto: J. Teppey)

LE REDKI OBDAVČENI

SEVNICA — Sevniki upravi za družbene prihodke je prijavilo skupni dohodek nad predpisanim zneskom 8,114.436 din 10 občanov, večina pa ne bo obdavčena, saj bodo deležni olajšav zaradi preživljanja družinskih članov. Največ so lani zaslužili trije zdravniki, v sevniskem zdravstvenem domu, k osebnim dohodkom pa so pristeli tudi številna dežurstva in dodatno delo: prvi je prijavil 11.436.909 din skupnega dohodka, drugi 10.485.747 in tretji 9.902.838 din. Sledi jim arhitekt v Stilešu s popoldansko obrtjo (9.446.268 din), nato direktor Lisce (9.195.206 din), direktor Jutrjanke (9.115.720 din), direktor M-Kmetijskega kombinata (9.080.052 din z dodatnim delom), predsednik zborna združenega dela skupščine SRS (8.686.565 din), upokojenka iz Sevnice (8.569.548 din z dopolnilnim delom in nadomeščanjem delavk) in sekretar MS ZKS za Posavje (8.146.292 din).

Gost ima vedno prav, toda...

Mercatorjev gostinski tozd v Krškem je prvo četrtletje zaključil s izgubo — Gostov kot prej, izkupiček manjši

KRŠKO — O krškem hotelu Sremitc, ki je poslovna enota tozda Sremitc Mercatorjeve delovne organizacije Hoteli — gostinstvo, je večkrat slišati kritične pripombe. Čeprav v tem hotelu menijo, da ima gost vedno prav, kar še posebej poudarja njegova poslovodkinja Danica Strnad, pa se vendarle kaže, da bi bilo potrebno kakšno ostro puščico usmeriti tudi v objektivne težave, ki jih v gostinstvu zagotovo ne manjka.

Direktor tozda Sremitc Peter Markovič meni, da je turizem skupaj z gostinstvom v krizi, saj domala vse gostinske delovne organizacije poslujejo z izgubo. Tudi tozda Sremitc je v prvem četrtletju pridelal za 40 milijonov dinarjev izgube, ki pa bo po zagotovilih direktorja Markoviča do polletja pokrita. Vendar tozda zagotovo ne bo splezal na zeleno vejo, kajti gostov je sicer dovolj, celo toliko, kot jih je bilo pred krizo,

endar gostje nimajo denarja in je zaradi tega poraba vse manjša. Dodal pa je, da je hotel vseh 10 let doslej posloval pozitivno, čeprav je bil zgrajen z lastnim denarjem. Nasploh so v tozdu vsa ta leta veliko vlagali v nove gostinske objekte, Tri lučke, kostanjeviško restavracijo, picerijo, v zadnjem času pa v novo okrepčevalnico v starem mestnem jedru. Vendar pa najbolje posluje picerija, kjer gostov nikoli ne manjka.

Na vse to dodaja Danica Strnad, da je bil doslej Hotel Sremitc kar dobro zaseden, saj so imeli doslej redne obiske avtobusov Kvarner expressa pa nemške goste in tudi domačih turistov je bilo

Danica Strnad, poslovodkinja Hotela Sremitc v Krškem.

dovolj. V zadnjem času pa je manj obiska zaradi jedrske elektrarne in slabega zraka v Krškem. Imeli so namreč že dogovorjene aranžmaje s Švicarji, ki so bili zadovoljni s hotelom ter ponudbo v njem, kasneje pa so se premislili prav zaradi smrada po žveplu, ki prihaja iz TCP Djuro Salaj.

«Seveda se v hotelu nismo spriznjali z razmerami, v kakršnih delamo, zato bomo naredili vse, kar se bo dalo, da bi v hotel privabili čimveč gostov. Vsega pa ne bomo zmogli sami. Pri nas je bil nekaj razvit športni turizem, odkar pa plavalni bazen ne ustreza več normativom, k nam ni več plavalcev in vaterpolistov. Tudi lovškega turizma, ki je bil nekaj zelo donosen, ker so bili to gostje z debelejšimi denarnicami, ne bomo mogli več obuditi, kar spet povzročajo slabe ekološke razmere pri nas. Vsekakor pa je res, da Krško brez hotela ne more, prav tako pa drži kot pribito, da bo moral hotel poslovati pozitivno. Zato bomo skušali najti rešitve, o katerih pa za sedaj še ne bi govorila. Povedati moram še, da sta hotel in oprema v njem že precej trajajana, denarja za obnovo pa ni,» pravi Danica Strnad.

V Krki že enajstič knjižni sejem

Odprt bo od 23. do 27. maja — Prvi večer na njem bo posvečen delu slovenske igralka in pesnice Mile Kačič — V Krkini knjižnici pa bo predstavitev Sige

NOVO MESTO — Do začetka 11. dolenskega knjižnega sejma je samo še teden in pol. Slovenska otvoritev te celotnega manifestacije, ki jo pripravljajo KUD Krka v sodelovanju z novomeško knjižnico Mladinske knjige in Studijsko knjižnico Mirana Jarca, bo v ponedeljek, 23. maja, ob 19. uri v avli Krkine poslovne stavbe v Ločni. Sejem bo odprt vključno do petka, 27. maja.

Gostja prvega večera bo znana slovenska gledališka in filmska igralka ter pesnica Mile Kačič. Izdala je štiri samostojne pesniške zbirke (Neodposlana pisma, 1951; Letni časi, 1960; Spomin (izbor) 1973; Okus po grenkem, 1987), ki bodo na sejmu posebej razstavljene. Studijska knjižnica Mirana Jarca bo na spremljajoči razstavi predstavila tudi druge slovenske pesnice.

Novomeška knjižnica Mladinske knjige bo pripravila veliko prodajno razstavo knjig, ki so jih slovenske založbe izdale od lanskega do letošnjega maja. Na ogled in naprodaj (pod ugodnimi pogoji) bo kakih 900 (ali celo več) naslovov knjig.

Na sejmu se bo s svojo knjižno produkcijo predstavila tudi domača založba, ki deluje pri Dolenjskem muzeju. Lanska bera te založbe količinsko resda ni kdove kako velika, je pa vsekakor vredna upoštevanja in seveda tudi zanimanja. Gre za nove brošure, ki bogatijo domače zgodovinske, kataloge in ostalo, pri čemer kaže posebej omeniti literarno knjižno zbirko Siga, ki se je v tem času predstavila s prvimi zvezki. Tem se bo pridružila tudi pravkar izšla prva knjiga poljudnoznanstvene knjižne zbirke pri tej založbi — Belokranjske vode pisca dr. Dušana Pluta.

Prirreditelji knjižnega sejma so se odločili pripraviti tudi predstavitev

knjižne zbirke Siga, v kateri so, kot je znano, izšle: zbirka črtic Vinka Blatnika pod naslovom Visoko so zvezde ter pesniške zbirke Dobra je ta zemlja Jožeta Dularja, Otroštvo v srcu Janeza Kolenca in Vpisi tesnobe Ivana Zorana. Predstavitev, na kateri bodo sodelovali avtorji, recenzenti njihovih del, predstavniki založbe in drugi, bo v četrtek, 26. maja, ob 19.30 v knjižnici Krke v Ločni. Predstavili pa bodo tudi Plutove Belokranjske vode. Predstavitev bo hkrati priložnost, da obiskovalci kaj več zvedo o ustvarjalnosti na Dolenjskem pa tudi o načrtih založbe.

I. Z.

kultura in izobraževanje

Srebrnjakov spominski večer

Pripravili so ga minulo soboto v Gabrju pod Gorjanci

GABRJE — Enaindvajseto leto teče, kar se je Tone Srebrnjak zavestno umaknil v svet večne tiho. Na gabrskem pokopališču je njegov grob in pod njegovim imenom na spomeniku letnici 1935 in 1967. Vsega dvaintrideset let si je bil namenil. Ko bo zemlja nekoč dokončno presnela njegove posmrtno ostanke, bo ostalo samo še ime, in tudi to bo zbledelo na mrmrlem marmorju. Narava bo zbrisala fizično sled za Tonetom Srebrnjakom in nič se ne da napraviti zoper njeno delovanje. Brez moči pa je in bo pri duhovni sledi, ki jo je Tone Srebrnjak pustil za sabo kot pesnik. S pesniškim delom se je tako prepričljivo in globoko zaplaval v kulturno zavest, da ga nobena sila ne bo mogla izbrisati. Se več, s svojo poezijo bo v vseh prihodnjih časih eden od glasnikov dobe, v kateri je živel in ustvarjal, in Podgorci bodo lahko še kako ponosni, da je izšel izmed njih in postal tudi njihov literarni glasnik.

Tone Srebrnjak za življenja resda ni veliko objavil, veliko več pesmi je ostalo v rokopisu in pri njegovih prijateljih, znancih in drugih, s katerimi je pesnik občeval, jim zaupal. Zdj se ta njegova zapuščina nekako vrača v pregled in ureditve, saj je že pred leti dozorelo spoznanje, da bi morale pesmi, ki jih je začel pisati že v gimnazijskih letih, iziti v knjigo. Obenem pa se je pokazalo, da je res že skrajni čas, da kaj več o pesniški strani tega svojega rojaka slišijo tudi Gabrčani. Od pobude do literarnega večera, posvečenega temu pesniku, ni preteklo veliko časa in tako je gabrsko kulturno društvo tako prireditev pripravilo v dvoranu krajevne kulturnega doma v soboto, 7. maja, zvečer.

Na Spominskem večeru Toneta Srebrnjaka, kakor se je imenoval literarni večer, je najprej Jože Skufca, Srebrnjakov sošolec v gimnazijskih letih, očrtal človeško in pesniško podobo Toneta Srebrnjaka, nato pa Andrej Bartelj prebral več Srebrnjakovih pesmi. Že iz prebrane so mogli poslušalci, ki se jih je zbralo kakih petdeset in so pazljivo prisluhnili več kot enournemu programu, zaslišati, da je bil tisti Tone, ki se je vse življenje tako rad vračal med rojake, posebno k materi, in h kateremu so številni iz vasi hodili urejati svoje pokojniške zadeve na novomeški zavod za socialno zavarovanje, kjer je bil v službi, v bistvu zelo literarna duša, čuteča in ranljiva in da ga mnogi kot takega sploh niso poznali.

Zatem so del svoje pesniške ustvarjalnosti predstavili pesniki, ki jih je življenje kakorkoli povežalo s Tonetom Srebrnjakom. To so bili: Janez Kolenc, Srebrnjakov gimnazijski profesor slovenskega jezika in književnosti, Ivan Perhaj kot Srebrnjakov prijatelj, Ivan Zoran kot Srebrnjakov literarni tovariš, sodelavec Stezic, ki jih je nekaj časa urejal tudi Srebrnjak, in Milan Markelj kot predstavnik generacije, ki se je pri Stezicah uveljavljala po Srebrnjakovem odhodu za gimnazije. Na koncu je nekaj osebnih spominov na Toneta Srebrnjaka iz let, ko sta skupaj službovala, obudil Jože Košak. Za glasbeno spremljavo večera sta poskrbela kitarista z novomeške glasbene šole, učitelj Dušan Pavlenič in ena njegovih gojken.

Srebrnjakov spominski večer je bil prvi literarni večer v Gabrju in ga bo, sodeč po prvih odmevih, tudi kulturno društvo lahko štel med svoje uspešnejše prireditve. Tolikšno zanimanje krajanov in drugih obiskovalcev pa je tudi poplačalo trud, ki so ga vložili pripravilci prireditve in nastopajoči. Bržkone pa prireditev take vrste v Gabrju ni bila zadnja.

VISOKI TISK IN RISBA

RIBNICA — V galerijskih prostorih Miklovi hiši je od minulega petka na ogled razstava del didaktične likovne zbirke, ki potuje po slovenskih razstaviščih. Razstavljena dela so ustvarjena v visokem tisku in risbi. Zanimiva in poučna razstava bo odprta do 22. maja.

MROŽKOV »KAREL« V RIBNICI

RIBNICA — Po skoraj 20-letnem premoru so spet ustanovili pri KUD Galus v Ribnici dramsko sekcijo. Pod vodstvom režiserke Vesne Postrak vadijo enodejanko Slavomirja Mrožka »Karel«. Z njo bodo nastopili 20. maja ob 20. uri v domu JLA v Ribnici. Z igrjo nameravajo gostovati po drugih večjih krajih v občini in drugod.

OBČINSKA PEVSKA REVIJA V SEVNICI

SEVNICA — Občinska Zveza kulturnih organizacij Sevnica priredi v soboto, 14. maja, ob 19. uri v kulturni dvorani GD Sevnica občinsko revijo pevskih zborov. Nastopili bodo vsi pevski zbori, ki delujejo na območju občine, gost revije in strokovni ocenjevalec pa bo priznani zborovodja prof. Jože Gregorc.

Kakovost petja niha

Brežiško občino bodo na posavski pevski reviji zastopali trije zbori — Prof. Jože Gregorc obljubil strokovno pomoč

BREŽICE — Na nedavni občinski pevski reviji, ki jo je Zveza kulturnih organizacij pripravila v brežiškem gradu, je nastopilo petnajst pevskih zborov in vokalnih skupin iz brežiške občine. Kakovost prepevanja v viteški dvorani je ocenjeval prof. Jože Gregorc in na podlagi njegovega strokovnega mnenja so se na posavsko pevsko revijo, ki bo 21. maja v Krškem, uvrstili: moški zbor Planina iz Cerkelj ob Krki, ki ga vodi Jurica Grakalič, mešani zbor KUD bratov Milavcev iz Brežic pod vodstvom Dragutina Križaniča in mešani zbor KUD Oton Zupančič iz Artič, ki ga vodi Miha Haler.

Kakovost zborovskega petja je tudi na tej občinski reviji nihala. Po besedah

prof. Gregorca je glavni razlog za to, da so zbori še vse preveč povprečni in da nekateri zmorejo celo manj, kot so že bili sposobni doseči, pomanjkanje strokovnjakov oziroma zborovodij. Poleg tega bi morali po njegovem mnenju upoštevati minimalna merila za sodelovanje na takih prireditvah, saj bi se lahko le tako izognili velikemu nihanju v kvaliteti.

Zato se že zdaj zastavlja vprašanje, kako ravnati v prihodnje, kako izbrati zore za naslednjo revijo. To vsekakor ne bo lahko, saj je treba vedeti, da so pevski zbori v nemalo primerih edini nosilci kulture na svojih območjih, in če bi bilo prireditev mar samo to, kako bodo sestavili tako revijo, bi malo naredili. Smoter torej naj ne bi bil samo izbirati med tistim, kar je, temveč pomagati tudi šibkejšim, da si kvalitetno opomorejo. To pa je treba storiti takoj. Prof. Gregorc je že obljubil, da bo nadaljeval s strokovnim delom in sodeloval na seminarjih, ki bi jih pripravili za zborovodje.

JGM

Danes v Trebnjem prvič medobčinska glasbena revija

Sodelovali bodo učenci vseh glasbenih šol dolenske in posavske regije

TREBNJE — Medobčinska revija učencev glasbenih šol iz Dolenske in posavske regije bo letos prvič v Trebnjem, pripravila pa sta jo Društvo glasbenih pedagogov Dolenske in domača glasbena šola. Na prireditvi, ki bo danes, v četrtek, 12. maja, v prostorih stare osnovne šole in se bo začela ob 18. uri, bodo nastopili učenci iz šestih glasbenih šol: iz Brežic, Črnomlja, Krškega, Novega mesta, Sevnice in Trebnje. Na reviji bodo seveda sodelovali tudi učenci, ki so nastopili na letošnjem republiškem tekmovanju učencev in študentov glasbe Slovenije pred tedni v Novem mestu in bili nagajani. Obiskovalci bodo lahko poleg tega prisluhnili mladima blokflavistkama Robarjevi iz novomeške in Brinčevi iz metliške glasbene šole, ki sta se kot prvonagrajenki na republiškem tekmovanju udeležili zveznega tekmovanja v Ljubljani ter tudi na jugoslovanski tekmi v svoji kategoriji dosegli odlično uvrstitev — obe spet prvo nagrado.

Pevska revija tudi v Krškem

Nastopilo je šest zborov

KRŠKO — Na pevski reviji, ki jo je krška Zveza kulturnih organizacij skupaj s Posavskim pevskim združenjem pripravila v soboto, 7. maja, v Delavskem kulturnem domu Edvarda Kardelja, so nastopili zbori iz petih krajev krške občine. Pod vodstvom zborovodje Janka Avenaka sta pela moški zbor breštaniške Svobode in mešani zbor »Viktor Parma« iz Krškega, mešani zbor KUD Rudi Rožanc iz Zdol je nastopil pod taktirko Franca Keneta, mešani zbor DU Senovo s pevovodjo Eriko Lapuh, zapela pa sta tudi Kostanjeviški oktet, katerega umetniški vodja je Ernest Jazbec ml., in ženski oktet breštaniške Svobode pod vodstvom Stanke Macur. Vsak zbor je zapel tri pesmi, tako da so obiskovalci na tej celovečerni pevski prireditvi slišali skupaj osemnajst različnih skladb. Program je obsegal v glavnem skladbe slovenskih avtorjev Kernjaka, Mirka, Gerbiča, Jerba, Marolta, Pirnata, Kramolca, Zupančiča, Lebiča, Prelovca, Vrabca, Ipavca E. Adamiča, Gobca in seveda Gallusa.

OTROŠKE SLIKE V TOVARNI OBUTVE

NOVO MESTO — Razstava grafičnih in drugih likovnih del, ki so jih ustvarili učenci bršlinske osnovne šole, krasi že nekaj tednov prostore Tovarne obutve v Bršljino. Na ogled so tudi številna dela, za katera so bili učenci nagajani na raznih natečajih. Razstavo je pripravil likovni pedagog Ljubo Žagar in je bila predmet odprta v Domu starejših občanov v Smihelu.

SLIKE NA STEKLU predstavljajo neizmerno bogastvo že urejenega dela etnološke zbirke, ki ji je Dolenjski muzej določil domovanje v nekdanji Ropasovi hiši. Obiskovalci si te slike radi ogledujejo, saj jih v starih podeželskih hišah, ki so jih nekoč krasile, ne morejo več videti. Ponekod hiš ni več, drugod pa so takšne prostore zamenjale »novodobne«, včasih na tržnici kupljene kičaste »umetnije«.

Kdo ima črno kuhinjo?

Dolenjski muzej želi urediti in odpreti še drugi del etnološke zbirke — v pritličju Ropasove hiše — in prosi javnost za pomoč — Iščemo staro leseno opuščeno kmečko hišo

NOVO MESTO — V obnovljeni nekdanji Ropasovi hiši (Mej vrti 2) so ob koncu leta 1986 odprli prvi del stalne etnološke zbirke Dolenjskega muzeja. V prvem nadstropju so poskušali predstaviti majhen izsek iz načina življenja in dela kmetov in obrtnikov pred uvedbo sodobne mehanizacije na Dolenjskem. Prikazan je poljedelski cikel, ki obsega vse od priprave drv, spomladanskih del na polju do žetve in spravila pridelkov jeseni. Delovni cikel je dopolnjen s prikazom prazničnih šeg in navad od pusta do Treh kraljev. Sledijo: predstavitev konjereje s poudarkom na Šentjerneju, pa svečarska in medicarska delavnica ter lončarstvo. Včasih je na sejmihih in trgih potekala živahna menjava kmetijskih pridelkov, živine in obrtniških izdelkov in vse to kažejo stare fotografije (povečave), nekdanje merske enote in najrazličnejše priprave. Na ogled pa je tudi del ljudske likovne ustvarjalnosti: slike na steklu, poslikano pohištvo, lesene plastike in drugo.

Medtem ko je zbirka v prvem nadstropju odprta že dobro leto in pol in si jo je ogledalo kar lepo število obiskovalcev, pa so v tem času nadaljevali z obnovitvenimi deli v pritličju Ropasove hiše in z vsebinsko pripravo za postavitev še preostalega dela zbirke. V tem delu želi muzej, kot prvi vodja etnološkega oddelka etnologinja Ivica Križ, prikazati vinogradništvo, mlinarstvo, tkalstvo in ljudsko nošo, poleg tega pa še dva bivalna prostora v kmečki hiši. To sta črna kuhinja in hiša, kakor ponekod še pravijo izbi, kjer je kmečka družina spala, jedla in se sploh največ časa zadrževala.

»V muzeju smo želeli prenesti tudi del originalnih elementov notranjosti take hiše, se pravi lesene stene in strop kota, kjer je običajno stala miza s klopmi, pa se nam je, žal, zataknilo že pri rekonstrukciji.« pravi Križeva. »Ker nam na terenu ni uspelo dobiti stare lesene, vendar že opuščene hiše, ki je imela take elemente, tudi po tej poti, prek časopisa, naprošamo prebivalce, da nam pomagajo. Kdor bi vedel za takšno hišo ali pa je morebiti celo njen lastnik, naj to sporoči pisno ali ustno v Dolenjski muzej, Muzajska 7, Novo mesto, ali po telefonu na št. 21-169 ali 24-217. Če se nam bo na ta način posrečilo uresničiti našo zamisel, za pomoč ne bomo hvaležni samo mi v muzeju, ampak tudi in morebiti celo še bolj tudi številni obiskovalci.«

I. Z.

Železnica spet nagradila učence

Na tradicionalnem natečaju sodelovali tudi osnovnošolci iz dolenske in posavske regije

LJUBLJANA — V avli zgradbe Železniškega gospodarstva v Ljubljani na Moše Pijadeja 39 bodo še do 20. maja razstavljena nagradna dela mladinskega literarnega in likovnega natečaja, ki je bil razpisán ob letošnjem dnevu železničarjev. Precej nagrad so tudi tokrat dobili natečajniki z Dolenskega, Posavsja in drugih območij, ki jih pokriva Dolenjski list. Žiriji sta najboljša dela izbrali izmed 8.908 literarnih in 14.657 likovnih prispevkov ter 1.140 posebnih izdelkov, ki jih je poslalo 24.705 učencev osnovnih šol.

Prvo literarno nagrado sta si prislužili tudi Helena Jazbec, učenka 8. razreda boštanske, in Dragana Trivunđa, učenka 7. razreda trebanjske osnovne šole. Drugonagrajenci za literarne spise pa so še: Matjaž Nahtigal, šestošolec OŠ Mokronog; Tone Mavec, četrtošolec OŠ Mirna peč; Mojca Tomažič, osmošolka OŠ Boštanj; Tina Veber, sedmošolka OŠ Jurij Dalmatin, Krško, ter Boštjan Podgoršek in Milenko Hervol, sedmošolka OŠ Globoko. Tretjenagrajenci so tudi: Marija Benčina, petošolka OŠ Loški potok; Darja Sotošek in Jakob Fric, sedmošolka OŠ Adam Bohorič, Brestanica; Tonja Radej, Tamara Hruševar (obe 8. razred) in Davor Dimič (6. razred), vsi z OŠ Brestanica.

Posamični nagrad za likovne izdelke je šlo tokrat na Dolenjsko najmanj, odkar se učenci udeležujejo železničarskih natečajev. Med letošnjimi dobitniki je z našega območja le Urška Janežič, prvošolka OŠ Mokronog.

Kolektivne nagrade za literarne prispevke so dobili tudi posamezni razredi osnovnih šol v dolenski in posavski regiji. Take nagrade so prispelo na OŠ Mirna peč, Veliki Gaber, Dolenske Toplice, Grm v Novem mestu, Mokronog, Vavta vas, Artiče, Boštanj, Brestanica, Blanca, Brežice, Leskovec pri Krškem in Tržišče. Kolektivno nagrado za likovne izdelke sta si prislužila med drugim dva razreda OŠ Loški potok. Kolektivne nagrade za posebne izdelke pa sta si prislužila tudi po en oddelek črnomojske in šentjanske šole. I. Z.

KIPARSKA DELA

LJUBLJANA — V Galeriji ZDLSU v Ljubljani so prejšnji teden odprli razstavo kiparskih del Lovra Inkreta, ogledati pa si jo bo moč do 25. maja.

Čista in iskrena slikarska zgradba

O slikarstvu Janka Orača

NOVO MESTO — Slovenija premore poleg nekaj sto na akademiji za likovno umetnost izšolanih slikarjev še najmanj štirinajst tako imenovanih amaterjev, to je takih ustvarjalcev, ki so vse, kar so naredili, dosegli s priložnostno sposobnostjo, s samozabreževanjem in z brušenjem lastne likovne pisave, predvsem pa z marljivim delom in vztrajnostjo. S tem nikakor nečemo trditi, da so vsi po vrsti umetniki, vredni posebne pozornosti, saj je od najslabših do najboljših več kvaliteten razredov. Več so vsekakor dosegli tisti, ki so ob razvijanju naravnega daru doumeli, kaj je umetnost in kako se kaže v likovni podobi, to pa tudi pomeni, da so se prebili iz sivine povprečnosti.

Se ne 30-letni Janko Orač, v Novem mestu udomljen in delujoči kozjanski rojak, prav gotovo sodi med tiste likovne ustvarjalce, ki so kot nešolanci dosegli visoko stopnjo ustvarjalnosti in o katerih bi že mogli zapisati, da ustvarjajo umetniška dela. Takih pa ni prav veliko, zelo redki so, izjeme. O tem, da je tudi Orač med izjemami, najprepričljiveje govori pregledna razstava njegovih del, ki je na ogled v obeh dvoranah Dolenjske galerije. Na razstavi je zbrano najboljšo, kar je mladi slikar naslikal od trenutka, ko se je zavedal, da mu likovno ustvarjanje ne pomeni zgolj nekakšnega kon-

jička za duhovno rekreacijo, temveč da je slikarstvo nekaj, čemur mora v celoti služiti. Svojeja tovrstnega poslanstva pa se je začel zavedati šele po prihodu v Novo mesto, ki je tako postal tudi kraj, kjer so v mladem slikarju klice velike sle po ustvarjanju pogonale v zdrave in pristane sadove obetajoče mladike.

Nič manj prepričljivo pa o Oračevem slikarstvu ne pripoveduje obsežen katalog, ki je izšel za razstavo v Dolenjski galeriji. V tej mali monografiji, kar katalog dejansko je, je »zgodba«, ki pove o Oračevem slikarstvu več, kot je moč razbrati z razstave. Že zato, ker prinaša poleg reprodukcij razstavljenih slik še vrsto drugih reprodukciranih del, ki jih na razstavi ni videti. In čeprav je večina v črno-beli barvi, monografija uvrščenih del natisnjena v črno-beli barvi, omogoča ne le popolnejšo informacijo, ampak tudi primerjave in tudi to, da sledimo kvaliteten razvoj tega slikarstva. Kazipot v to je jedrnata uvodna študija izpod peresa umetnostnega kritika Janeza Mesesnela in v njej lahko preberemo tudi temeljno označitev Oračevega slikarskega opusa. Mesesnel pravi: »Lastna optična občutljivost, poetični posluh, spoštovanje dobrega izviročila, kritično vrednotenje zgle- dov in ustvarjalna volja in moč so gradbeni elementi te premišljene, čiste in iskrene umetniške zgradbe, zrasle iz neobgljenih temeljev in še vedno rastoče in nikoli zaključene.« Uvodni študiji sledijo kratki povzetki v angleščini, nemščini in francoščini, ki naj bi Oračevemu slikarstvu približali tudi tujim obiskovalcem in bili obenem kratka informacija za neslovenske obiskovalce morebitnih Oračevih razstav v tujini.

I. ZORAN

VELIKO ZANIMANJE

RIBNICA — 5. maja se je iztekla razstava del akademskega kiparja Franceta Goršeta v Miklovi hiši. Vzbuđila je veliko zanimanja, saj si jo je ogledalo več kot 1000 obiskovalcev, kar je za ribniške razmere izjemen uspeh. Samo na praznik dela so našli skoraj 100 obiskovalcev. Navsezadnje pa tolikšno zanimanje ni ne preseneča, saj je bil France Gorše ribniški rojak.

PRIPRAVLJAJO PEVSKO REVIJO

RIBNICA — V tukajšnji občini se že nekaj časa pripravljajo na vsakoletno revijo pevskih zborov v Dolenski vasi. Večer, na katerem bodo nastopili pevski zbori iz ribniške in kočevske občine ter iz Velikih Lašč, bo v soboto, 28. maja.

RAZSTAVA DEL OSNOVNOŠOLCEV

ČRNOMELJ — V tukajšnji ljudski knjižnici bo še do 20. maja odprta razstava likovnih in ročnih izdelkov črnomojske OŠ Milka Šohar-Nataša. Na ogled so lični izdelki učencev, narejeni pa so bili pod vodstvom mentorjev v likovnem krožku, krožkih šivanja, pletanja, makrameja in tapiserij ter pri tehničnem pouku.

Pomanjkljivi podatki

Kakšna je dejanska podoba Novoteksovega izvoza

Tudi v vašem časopisu ste objavili informacijo o doseženih izvoznih rezultatih v preteklem letu, povzeto po podatkih Gospodarskega vestnika, in sicer v članku »IMV največji izvoznik in uvoznik«. Podatki so pomanjkljivi, saj vsebujejo samo blagovni izvoz, ne pa izvoza storitev. Slednji pa za DO Novoteks predstavlja 67 odst. izvoza, zaradi česar ne izkazuje negativnega salda, pač pa za 41 odst. višji izvoz od uvoza. Podatek velja za prodajo na konvertibilnih trgih. Fizični konvertibilni izvoz smo dosegli v višini 9.648.851 dolarjev,

uvoz pa v višini 6.838.569 dolarjev. Na klirinško področje smo izvozili za 1.332.575, uvozili pa za 114.522 klirinških dolarjev. Skupni izvoz je za 57 odst. presegel uvoz.

Zaradi pomanjkljivosti v prikazovanju izvoznih rezultatov po podatkih Narodne banke, smo se lani aprila obrnili tudi na Medobčinsko gospodarsko zbornico za Dolenjsko, vendar do danes celovitih informacij nismo dobili. Enako ugotavljajo mnoge OZD širom Slovenije pa tudi Splošno združenje tekstilne industrije Slovenije, katere tudi zahtevajo popolne informacije. Upamo, da bo Narodna banka napako, storjeno za leto 1987, popravila in da bomo s tem seznanjeni tudi preko vašega glasila.

Glavni direktor Novoteksa
STANISLAV PAVLIN, dipl. oec.

• *Nedolžna laž je boljša od boleče resnice.*

ASCHAM

Umrl je Vinko Milek

V začetku letošnjega aprila je v novo-meški bolnišnici umrl Vinko Milek, rojen 25. januarja 1928 v Črnomlju.

Leta 1942 so ga zaradi sodelovanja pri neki manifestaciji izključile okupacijske oblasti iz 2. razreda meščanske šole v Črnomlju. Ob kapitulaciji Italije se je takoj vključil v partizansko delavnico — puškarjo, ki je bila v prostih obrtnika Canjkara. Tam ga je skoraj doletela smrt. 21. oktobra 1943 so namreč partizani iz te delavnice ob cesti malicali in navdušeno pozdravljali dva motorista, ki sta se pripeljala po cesti, misleč, da sta partizana. Toda bila sta Nemca in sta z rafalom udarila po fantih. Vinkovi domači, ki so zvedeli za pobjo partizanov iz puškarne, so bili v strahu, toda Vinko se je čez dva dni prismejal na domača vrata. V spomin na žrtve iz puškarne pa so v Črnomlju poimenovali eno od ulic Ulica 21. oktobra. Vinko je bil po ofenzivi sekretar mestnega komiteja SKOJ Črnomelj in kurir pri črnomaljskem NOO. 12. decembra 1944 je vstopil v XV. brigado, opravil tečaj za telefonista in bil telefonist do demobilizacije.

Po osvoboditvi se je udeležil MDA Šamac—Sarajevo in Preseje—Borovnica. Pozneje je delal na posestvu v Rajndolu pri Kočevju in se usposabljal v Begunjah v šoli milice. Najprej se je zaposlil na šoli, potem je kot pripadnik milice služboval širom po Sloveniji, pri tem pa ves čas sodeloval s pihalno godbo. Močno je hrepel po Beli krajini, kjer si je v Semicu uredil dom. Kljub boleznem je veliko delal in rad priskočil na pomoč še drugim. Zaradi poštenosti in priprtosti se je domačinom zelo priljubil.

FRANC DERGANČ

DOBER SERVIS

Rada bi povedala, da imamo tudi v Novem mestu poštene serviserje za popravilo pralnih strojev. O tem sem se prepričala, ko se mi je pred kratkim pokvaril pralni stroj. Ker je že star, sem ga nameravala dati na odpad, vendar mi je sosed povedal, da je v mestu serviser Nikola Dančulović, ki bi pralni stroj mogoče sprejel za dele. Ko je mehanik stroj pogledal, mi je rekel, da ga lahko popravi, če hočem, in da bo stroj delal še 10 let. Strinjala sem se in čez teden dni mi je pripeljal nazaj stroj, ki je bil prenovljen in kot iz trgovine. Tako imam spet brezhiben pralni stroj, cena njegovega popravila pa je bila skoraj neverjetno nizka. Nikoli Dančuloviči se zahvaljujem, saj zasluži javno pohvalo.

ANA DRAŠLER
Uršna sela 23 a

pisma in odmevi

Kam je izginil denar?

V Itasu raziskujejo, če niso delavci pri ozimnici jabolk predrago plačali — Gre za okoli 2,7 milijona din

KOČEVEJE — Iz kočevskega Itasa nas je obvestila ženska, ki pa se ni predstavitila, naj se pozanimamo, kam je izginilo okoli 2,7 milijona dinarjev, ki so jih delavci ob nakupu lanske ozimnice preveč vplačali za jabolka, katera jim je za ozimnico priskrbel sindikat. Medtem je bilo izvoljeno novo sindikalno vodstvo, ki je o zadevi razpravljalo, kupci jabolk pa razlike (ta razlika naj bi znašala 100 din pri kili jabolk) še vedno niso dobili. Vrednost denarja pa hitro pada.

devo — o njej smo bili obveščeni zadnje dni aprila — skušali rešiti še sredi maja.

J. PRIMC

KVIZ O PETNAJSTI

Učenci OŠ Semic smo pripravili zadnji predprvomajski dan pouka zanimiv kviz o 15. diviziji ter besedni, likovni in glasbeni umetnosti med NOB. Nanj smo povabili člane ZB in predstavnike krajevnih organizacij. Tekmovalne ekipe so pokazale dosti znanja, plesalci in recitatorji pa so nas zabavali. Posebno smo bili veseli obiska pripadnikov JLA iz črnomaljske garnizije, ki so nam igrali. Zmagovalna ekipa je prejela knjižne nagrade.

ALENKA SNOJ
ČOŠ Semic

ZBORI MED SEBOJ

Občinska revija pevskih zborov je bila tokrat pri nas v Sentrupertu. Ker je bil naš zbor na vrsti čisto zadnji, smo imeli tremo in smo mislili ves čas samo na nastop. Pa se nam je le po srečilo, da smo zapeli tako, kot smo se naučili. Dobili smo tudi sliko. Naslednjega dne nam je tovariška rekla, da smo se kot najboljši zbor uvrstili na medobčinsko pevsko revijo.

BISERKA ŠKARJA
OŠ dr. Pavla Lunačka
Sentrupert

Potrebujemo novo slovensko himno?

Pred dokončno odločitvijo je treba pretehtati vse možne vidike

»Naprej, zastava slave, na boj junška kri! Za blagor očetnjave naj puška govori...« Če bi danes vprašal kakšnega slovenskega mladeniča ali mladenko, kaj pomenijo omenjeni verzi slovenskemu narodu, bi dobil verjetno majhen odstotek tistih, ki vedo odgovor na zastavljeno vprašanje. 10. člen slovenske ustave pravi: »SR Slovenija ima himno, ki jo določa zakon.« V teh suhoparnih besedah je hkrati povedano vse in nič. Pa vendar lahko človek v zgornjih verzih prepozna besedilo uradne slovenske himne. Medtem ko sta zastava in grb v ustavi prav natančno opredeljena in slikovito opisana, pa o himni ni posebnega govora. Kakor da je samo po sebi umevno, da je Jenkova Naprej, zastava slave uradna slovenska himna.

Kar naenkrat smo ugotovili, da nam sedanja himna ne ustreza, in smo jo takoj pripravljamo zamenjati za Prešernovo Zdravljico, ki se je na neki način bolj zasludila v srce slovenskega človeka. Vse lepo in prav. Navsezadnje je himna poleg grba in zastave simbol državnosti in suverenosti nekega naroda. Pa vendar se zastavlja vprašanje, zakaj ta ihta, da nam čez noč »stara« slovenska himna ne ustreza več?

Na podelitvi Prešernovih nagrad ob slovenskem kulturnem prazniku v Cankarjevem domu v Ljubljani smo na televizijskih zaslonih lahko videli, kako so ljudje v dvorani kakor eden vstali ob začetnih taktih Zdravljice. Vrhunec vsega pa je bil dosežen, ko je predsednik SZDL Slovenije Jože Smole z njemu značilno frontovsko zagnanostjo pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani izjavil, da bo predlagal, naj sprejmemo Prešernovo Zdravljico za novo slovensko himno.

Do kod nazaj pa segajo korenine Jenkove Naprej, zastava slave? Vse do Dunaja in v tista burna leta evropskih narodov. Simon Jenko je leta 1860 na Dunaju napisal besedilo pesmi Naprej, zastava slave, uglasil pa jo je Davorin Jenko. Pesem je za takratne revolucionarne čase izžarevala močno notranjo potrebo Slovencev po nacionalni osvoboditvi. Kmalu je bila prevedena tudi v

angleščino, Slovcem pa je postala nacionalna himna. Še posebej je njena aktualnost prišla do izraza v narodnoosvobodilni vojni, ko si je dokončno utrdila sloves slovenske himne.

Pa vendar ji danes očitajo, da je preživela in ne ustreza več duhu časa, v katerem živimo. Da je preveč militaristična, da je v njej preveč rožljanja z orožjem in da se Slovenci v njej nekako več ne prepoznamo. Prešernova Zdravljica pa naj bi bila za današnje čase ravno praviša, pravijo zagovorniki le-te, saj s svojo simboliko izraža zdajšnja hotenja in stremjenja slovenskega naroda. »Živé naj vsi naródi, ki hrepene dočakat' dan, da, koder sonce hodi, preprij iz sveta bo pregnan!« Zares plemenite misli, ki naj bi napajale srce vsakega človeka. Potrebno je priznati, da so v mnogih anketah, ki so bile opravljene, številni Slovenci pozdravljali misel, da bi Zdravljica postala slovenska himna. Vendar samo navdušenost ni vse in tudi ne pove vsega. Spomnimo se samo, koliko natečajev je bilo razpisanih za novo jugoslovansko himno, pa so vsi po vrsti padli v vodo. Ljudje spontano izjavljajo, da nove ne potrebujemo, ker so pesem »Hej Slovani« globoko vzeli za svojo. S himno je že tako, da ne more nastati na noben ukaz, ne glede na to, če pride od samega političnega vrha. Himna mora sama priti iz človeka. Le tako lahko postane ljudska, ki ljudem priraste k srcu. Eden izmed dokazov za to je francoska marsejeza.

Še nečesa ne smemo prezreti! Za intoniranje je Zdravljica glasbeno izredno zahtevno delo, poudarjajo nekateri muzikologi. Tudi to je argument, ki ga je potrebno dobro pretehtati, če se odločimo zanjo. V izvedbi orkestra Slovenske filharmonije deluje vsekakor zelo impozantno, vprašanje pa je, kako izgovoriti, da sem se omenjenega dne po telefonu dogovarjala z direktorjem Slovenskega zbora. Namreč uporablja se ob številnih priložnostih. Vse to so dejavniki, ki bi jih nedvomno tudi morali upoštevati pri odločitvi za ali proti.

Tempora mutantur—časi se spreminjajo, z njimi pa tudi ljudje in njihove

zahteve. Še tisto, kar nam je bilo včeraj sveto, nam mogoče danes ne pomeni nič več. Himne opevajo ponos in veličino narodov in kot take naj bi trajale večno. Ali pa se morajo morda tudi one umakniti, pred novimi vprašanji časa in idealov. Morda pa lahko kljub vsemu z Naprej, zastava slave Slovenci ponosno vstopimo v novo tisočletje.

IGOR LUZAR
Novo mesto

Lepa poslovna poteza Slovina

Naši bralki iz Sevnice so prinesli 10 sadik šipona — Prijaznost direktorja

15. aprila sem v popoldanskem času poklicala v Slovin Brežice, misleč, da bom pri vratarju dobila informacijo, ali imajo trne sadike šipona (10 kosov) in kje in v katerem času bi jih lahko dobila. Po telefonu se mi je oglasil moški glas, zelo prijazen, na moje prejšnje vprašanje pa je povedal, da imajo sadike, vendar da delajo le do 14. ure. Rekla sem mu, da jih potrebujem za dosaditev in da se bojim, da jih ne bi zmanjkalo. Dejala sem še, da bom vzela dopust in se oglasila dopoldan, moški glas na drugi strani žice pa me je prekinil in me vprašal, od kod kličem. Povedala sem mu, da sem iz Sevnice, on pa mi je odvrnil, da mi ni treba jemati dopusta, ampak da mi bo sadike prinesel njihov komercialist na dom oziroma v službo. To se je tudi zgodilo — komercialist mi je prinesel teh 10 sadik šipona 20. aprila. Ob tej priložnosti sem tudi ugotovila, da sem se omenjenega dne po telefonu dogovarjala z direktorjem Slovenskega zbora. Namreč uporablja se ob številnih priložnostih. Vse to so dejavniki, ki bi jih nedvomno tudi morali upoštevati pri odločitvi za ali proti.

J. P.
Sevnica

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 13. V.

9.45 — 12.20 in 16.00 — 00.30
TELETEKST
MOZAIK
10.00 TEDNIK
11.00 ZGODOVINA, 1. del italijanske serije
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK, ponovitev TEDNIKA
17.30 V ZNAMENJU DVOJČKOV
17.50 GRIZLI ADAMS, 15. del nanizan-

ke
18.15 GRAFIKI BOSNE IN HERCEGOVINE: SAFET ZEC
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI
19.00 VREME
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 GOSPA MONSOROJSKA, 3. del nadaljevanke

21.20 OB 30. OBLETNICI TV LJUBLJANA

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Ljubo doma, kdor ga ima — 18.00 Znanost — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.30 Ansambel Rudija Jevška — 19.30 Dnevnik — 20.00 Šest dirigentk (švedska glasbena oddaja) — 21.20 En avtor, en film — 21.45 Nova dežela (švedski film)

SOBOTA, 14. V.

7.35 — 14.15 in 15.20 — 01.05
TELETEKST
7.50 VIDEO STRANI
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
8.20 I. Cankar: V GOZDU
8.35 V ZNAMENJU DVOJČKOV
8.55 ERAZEM IN POTEPUH, 2. del iz puškarne pa so v Črnomlju poimenovali eno od ulic Ulica 21. oktobra. Vinko je bil po ofenzivi sekretar mestnega komiteja SKOJ Črnomelj in kurir pri črnomaljskem NOO. 12. decembra 1944 je vstopil v XV. brigado, opravil tečaj za telefonista in bil telefonist do demobilizacije.

12.40 JUBILEJNA TEVETEKA, ponovitev 15. oddaje
14.00 VIDEO STRANI
15.35 VIDEO STRANI
15.50 KEKČEVE UKANE, slovenski mladinski film
17.05 ZLATI CEKIN, posnetek
18.25 DA NE BI BOLELO: ASTMA
18.45 RISANKA
19.01 KNJIGA
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTRIP
20.20 ZREBANJE 3x3
20.30 DOLGO VROČE POLETJE, 1. del ameriške nadaljevanke
Po uspehu celovečernega filma in po obširni nadaljevanke, ki smo jo pred leti

spremljali tuaj pri nas, so Američani pripravili še mini serijo Dolgo vroče poletje z zvezdniško ekipo. Nadaljevanke ima štiri dele.

21.25 KRIŽ KRAŽ
22.45 DNEVNIK
23.00 FRISCO KID, ameriški film
00.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

13.25 Jugoslavija, dober dan — 13.55 Mladinski film — 15.25 Osma ofenziva (ponovitev nadaljevanke) — 16.25 Beograjska pomlad — 17.25 Dallas — 18.15 Rokomet (2) Budućnost-Radnički — 19.30 Dnevnik — 20.15 Glasbeni večer — 21.45 Poročila — 21.50 Integrali — 22.25 Športna sobota

NEDELJA, 15. V.

8.55 — 12.45 in 14.55 — 22.40
TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.20 ŽIV ŽAV
10.15 GRIZLI ADAMS, ponovitev 16. dela
10.40 DOLGO VROČE POLETJE, ponovitev 1. dela nadaljevanke
11.30 ANSAMBL MIHE DOVŽANA
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 VIDEO STRANI
15.10 VIDEO STRANI
15.25 SINOVCI IN HČERE STEKLARJA JAKOBA, 6. del nadaljevanke
16.25 PRFKO MOSTU, kitajski film

Zgodba pripoveduje o nezakonski materi, ki pušči sina na deželi, ker se boji neprijaznega novega okolja. Ko sklene, da bo sina vzela k sebi, se tudi fant, ki ji je bil prej naklonjen, spremeni. Toda sporočilo filma je, da so ljudje dobri in da je presodke mogoče premagati. Gre za zgodbo, ki bi se lahko dogajala kjerkoli, toda na Kitajskem se kaže v posebni luči. Leta 1983 je bil to najboljši kitajski film.
18.15 SLOVENC V ZAMEJSTVU
18.45 RISANKA
19.01 TV MERNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 OBLJUBLJENA DEŽELA, 3. del nadaljevanke

20.55 ZDRAVO
22.25 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

8.55 Poročila — 9.00 Danes za jutri in Kdo tam poje (jugoslovanski film) — 14.00 Športno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Poljudnoznanstveni film — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Mali koncert — 21.20 Športni pregled Opomba: 16.00 Avtomobilne dirke F1 za VN Monaca
18.00 Rokomet (m)
... Kronika filmskega festivala v Cannesu

PONEDELJEK, 16. V.

9.45 — 12.00 in 16.30 — 22.40
TELETEKST
MOZAIK
10.00 NAŠ UTRIP
10.15 ZRCALO TEDNA
10.30 GROG, italijanski film
16.45 VIDEO STRANI
17.00 MOZAIK, ponovitev

17.30 RADOVEDNI TAČEK
17.45 MAKEDONSKE NARODNE
18.15 ŽIVALI PRED KAMERO
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 POGLED V OGLEDALU, 4. del nadaljevanke
21.05 AKTUALNO
21.45 DNEVNIK

22.00 APZ BORIS KRAIGHER, zborovska oddaja
22.30 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 17.45 Otroška oddaja — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 Umetniški večer

TOREK, 17. V.

9.45 — 11.20 in 16.00 — 22.25
TELETEKST
MOZAIK
10.00 ŠOLSKA TV — KEMIJA, BIOLOGIJA
11.00 TUJI JEZIKI — Angleščina, 41. lekcija
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev
17.30 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽA-

MET
17.45 PERISKOP
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 IZBOR PRODUKCIJE ŠTUDENTOV AGRFT
21.10 OSMI DAN, oddaja o kulturi
21.50 DNEVNIK
22.15 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Angleščina, 41. lekcija — 18.20 Risanka — 18.30 Mostovi — 19.00 Zabuvalnogradna oddaja — 19.30 Dnevnik — 20.00 Po sledivih Slovencev v svetu — 20.45 Zrebanje lota — 20.50 Kronika filmskega festivala v Cannesu — 21.20 Oddaja iz kulture — 22.05 Izobraževalna oddaja

SREDA, 18. V.

9.45 — 12.10 in 15.20 — 23.25
TELETEKST
TV MOZAIK
10.00 IZBOR PRODUKCIJE ŠTUDENTOV AGRFT
11.00 OSMI DAN, oddaja o kulturi
11.40 MOSTOVI
15.35 VIDEO STRANI
15.50 MOZAIK, ponovitev
17.00 TUJI JEZIKI — Angleščina, 41. lekcija
17.20 PREŽIHOV VORANC: SOLZICE
17.45 ERAZEM IN POTEPUH, 3. del nadaljevanke
18.15 OTROŠKA VAS
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK

20.05 FILM TEDNA: V ISKANJU GOSPODA GOODBARA
22.15 PLESNI NOKTURNO
22.30 DNEVNIK
22.45 ORLI IN SOKOLI, dokumentarna oddaja
23.15 VIDEO STRANI

ČETRTEK, 19. V.

9.45 — 12.30 in 16.20 — 00.40
TELETEKST
10.00 MOZAIK — ŠOLSKA TV
11.00 DEŽUJE NA NAJINO LJUBENZEN, švedski film
16.35 VIDEO STRANI
16.50 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev

vaš in naš studio—D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

ČETRTEK, 12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako... 13.00 strokovnjak, 15.30 dogodki in odmevi, 17.00 turistična oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

PETEK, 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako... skriti mikrofoni, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestevica zabavne glasbe, 17.00 mladinska oddaja, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SOBOTA, 12.00 začetek programa, napoved, pozdrav izbor pesmi tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako... 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditve, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biba leze-biba gre, studio—D jutri

NEDELJA, 8.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja, 9.30 kronika, nekoč je bilo tako... repičeva draga, 10.00 vse manj je dobrih gosti, 11.00 mali oglasi, 12.30 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 18.00 konec programa

17.50 INDIJANSKE LEGENDE
18.15 NAŠA PESEM
19.45 RISANKA
19.01 OBZORNIK
19.18 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 TEDNIK
21.10 ZGODOVINA, 2. del italijanske serije
23.00 JUBILEJNA TEVETEKA
00.30 VIDEO STRANI

Radio Sevnica

UKV — 96,8 ali 105,2 MHz
redakcija
čestitke
oglas (telefon 81-004)
studio (telefon 81-315)

ČETRTEK, 12. 5.
17.00 Pozdrav in predstavitev sporeda Glasbeni uvod za ogrevanje
17.20 Aktualno
17.35 EPP in obvestila
17.50 Iz naših krajev
18.10 Rezervirano za ...
18.25 Glasbena oddaja
19.00 Zaključek sporeda

SOBOTA, 14. 5.
17.00 Pozdrav in predstavitev sporeda
17.05 Pionirski kotiček
17.10 Glasbeni dopisnikov
18.00 Glasbena uganka
18.10 EPP
18.30 Oddaja o poklicnem usmerjanju
18.45 Zgodbica za pionirje
19.00 Zaključek sporeda

NEDELJA, 15. 5.
10.30 Pozdrav in predstavitev sporeda
10.50 Kmetijska panorama
Nedeljski gost
Oddaja o kulturi
11.40 Mikrofoni na vasi
Dobro je vedeti
12.00 Aktualno
Minute za prometno varnost
12.15 Za vsakogar nekaj
13.00 Nedeljski poročevalec
13.30 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev

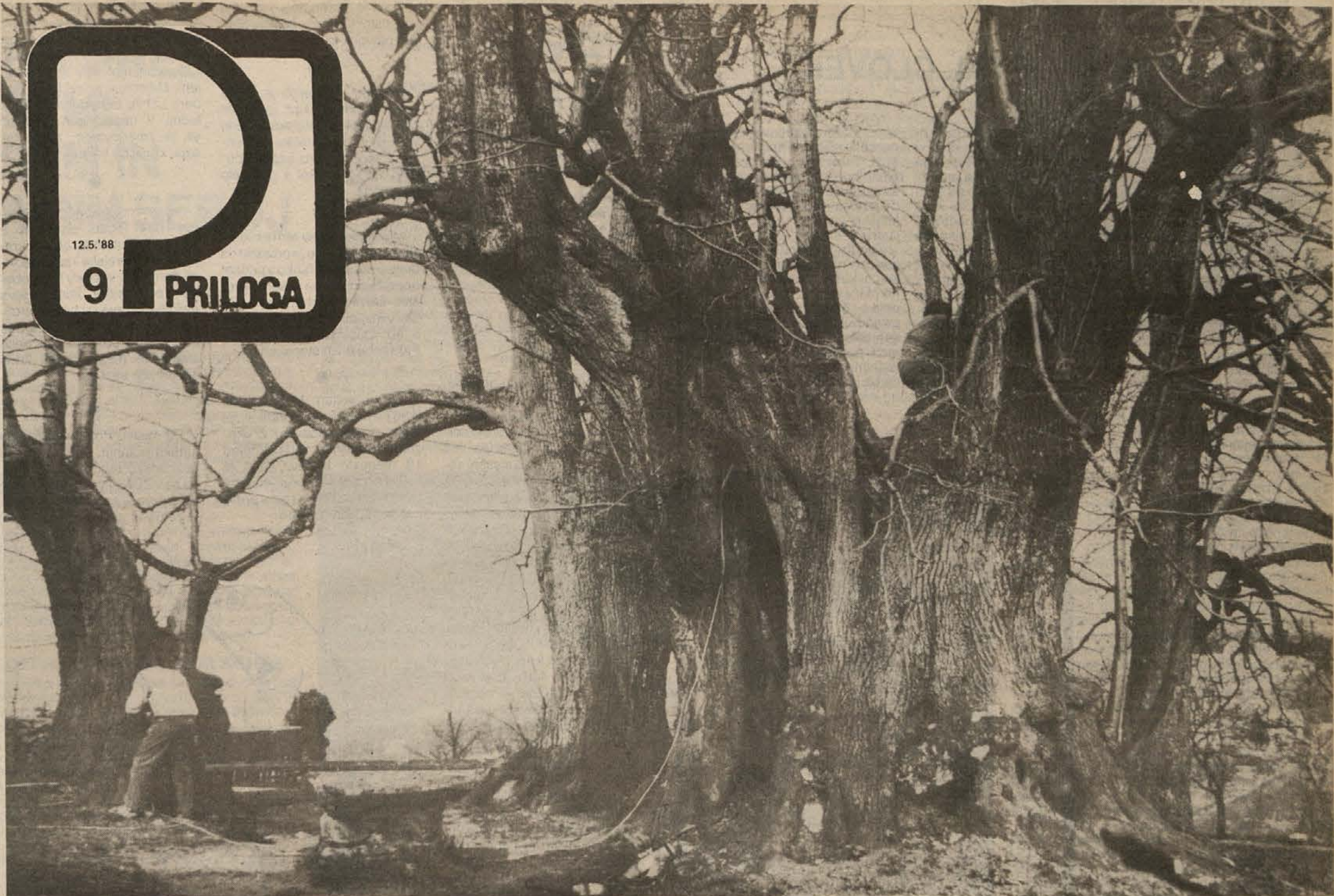
SREDA, 18. 5.
17.00 Pozdrav in predstavitev sporeda
17.05 Informativna kronika
17.25 Naši kraji in ljudje
18.25 Glasbena oddaja
19.00 Zaključek sporeda

Spored Studia D

PONEDELJEK, 12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako... 13.00 modra kronika — ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestevica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biba leze-biba gre, studio—D jutri

SREDA, 12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako... 13.00

Tudi drevesa zdravijo

Človek in drevo. Dva velika tekmeča za plodne površine naše zemlje. Podobna sta si v svoji zagrizenosti, vztrajnosti, sposobnosti obstati v najbolj nemogočih razmerah. Različna sta si v tem, da se človek lahko umakne, da človek lahko napade. Drevo pa stoji in njegovi zavezniki so trdnost, velikost in čas. Veliko časa. Različna sta si tudi v tem, da drevo ne potrebuje človeka, človek pa je bil od nekdaj v mnogočem odvisen od drevesa. Dajalo mu je prebežališče, skrivališče, zavetje, počivališče, dalo mu je gradbeni material za domove in surovine za orožja, orodja in opremo. Daje mu še nekaj, česar se je človek zavedel že skoraj prepozno: daje mu kisik za zrak, ki ga vdihava in človekova prirojena agresivnost proti naravi, sja po izkoriščanju vsega, kar vidi, bi ga lahko drago stala. Kajti drevesa so pljuča zemlje in brez njih bi tudi človek obnemogel.

V svojem tisočletnem žitju z drevesom si je človek izbral nekatere vrste, ki so mu še posebej prirasle k srcu. Morda zaradi svoje oblike, velikosti, morda samo zaradi lastnosti, ki jim jih je pripisoval v svoji bujni domišljiji. V velikem delu srednje Evrope, med Germani in Slovani, je bila visoko cenjena lipa, zlasti med Slovenci. Lipov list, ki je postal tako popularen kot slovenski narodni simbol, torej ni nič novega, kajti Slovenec je že od nekdaj ljubil in spoštoval to drevo in milo mu je bilo, če je raslo na njegovem dvorišču, ob hiši, gospodarskem poslopju ali pred božjim hramom, pred katerega je hodil vsako nedeljo v lipovo senco mozevat.

Da se je lipa tako priljubila našim prednikom, niti ni čudno. Ze zdavnaj je odkril zdravilne lastnosti čajev iz njenega cvetja ali lubja, ker je bil vedno čebelar, je cenil tudi sladki sok, ki so mu ga prinašale čebele iz bujno cvetočih krošenj. Tudi rezbaril je rad v njen mehki les. Še bolj pa ga je navdajala z občudovanjem naravnost orjaška podoba nekaterih čistiljivih

primerkov, njihova starost, in to je človekovo domišljijo kaj hitro zaneslo v razmišljanja o večnosti: kaj, če ni to drevo življenja? In če smo že pri večnosti, ali nima ta zveze z bogom? No, če naši predniki v lipo že niso verovali in je niso po božje častili, o tem ni zgodovinskih virov, pa je gotovo dokazano, da so zlasti nekatera od teh dreves zelo spoštovali. Ob njih se je dogajala vrsta dejavnosti. Poznamo vaške lipe, pod katerimi so se zbirali na posvetovanja tako imenovani vaški odbori, poznamo sodne lipe, lipe, pod katerimi so viničarji prirejali svoja zborovanja, plesne lipe, okoli katerih so napravili plesni oder, na nekaterih mogočnicah pa še oder za muzikante kar med lipovimi vejami; potem poznamo še turške lipe, ki so jih naši predniki zasadili po srečno prestanih turških vpadih, ter cerkvene ali žegnanjske lipe, ki so zasajene ob cerkvah na gričih, kjer so bila ponavadi žegnanja.

Gručo takih lip imamo tudi v neposredni bližini Novega mesta, ob cerkvi na Trški gori. Gručo sestavljajo štiri lipe, od katerih je najstarejša prav čistiljiva, saj meri njen obseg kar 830 cm. Njena družica meri le 375 cm v obsegu, medtem ko sta ostali dve v primerjavi s tema dvema pravi mladenki, čeprav širita svoji krošnji precej višje kot njuni ostareli tovariši. Starki sta tudi že močno zdelani. V vsaki zija ogromna odprta votlina in čeprav je njuna starost še daleč od 1200 let, kolikor lipa lahko doživi, bi ju viharji kmalu vrgli ob tla, če jima človek ne bi pomagal. V uvodu sem zapisal, da človek potrebuje drevo, drevo pa človeka ne. Vendar drevesa tudi zdravijo. S tem ni rečeno, da drevo potrebuje človeka, ampak je še vedno tako, da človek potrebuje določeno drevo in ga zato želi ohraniti pri življenju čim dlje. Lipe na Trški gori so, tako kot mnoga podobna drevesa v Sloveniji, zaščitene in brez njih bi se zunanja podoba griča s cerkvijo in drevesnimi krošnjami precej spremenila.

Drevesni doktor, ki je opravil kirurški poseg nad ostarelima lepoticama, je gozdarski tehnik Milan Sercer iz Ljubljane s svojo ekipo. Pravzaprav je kirurški poseg pre malo povedano, kajti Milan ima vse: kirurgijo in modni salon, pa še ortopedsko delavnico obenem. Najprej je bilo treba iz krošenj lip odstraniti suhe veje ter vrhove, ki bi se lahko odlomili in poškodovali ali celo razčesnili drevo. Tako je bila vzpostavljena fizična stabilnost drevesa. Potem je bilo treba odstraniti vso nesnago, ki se je nabrala v votlinah obeh dreves. Te ni bilo malo. V mnogih letih se je nabralo veliko rastlinskih in živalskih odpadkov, pa tudi ogromno človeške nemarščine. Ko je bilo to odstranjeno, je prišel na vrsto najbolj občutljiv in zahteven poseg: odstranjevanje odmrglega drevesnega tkiva v notranji strani votline, ki je leglo številnih zajedalcev. Ti z notranje strani, skupaj z vlago, ki se zadržuje v tem sloju, razjedajo zdravo tkivo. Zdravo tkivo je na nekaterih mestih debelo le nekaj centimetrov. V bistvu je celo votlo drevo ena ogromna lupina, katere se je treba lotiti z zvrhano mero potrpežljivosti in občutka. Zadnji poseg je povezava vrhov z vitlami. Tako bodo lahko kljubovali viharjem še mnogo let. Vse rane je treba tudi zaščititi s primernimi premazi.

Zdravljenje dreves je dolgotrajen in drag proces. Milan Sercer se je zanj specializiral nekaj let, med drugim tudi v tujini, kjer tovrstno dejavnost poznajo že dlje časa, čeprav je poseg v vsakem primeru precej individualen in temelji predvsem na lastnih izkušnjah. Milan zagovarja naraven pristop, se pravi, poseg naj bo čim manjši in naj drevesu le pomaga usposobiti lastne obnovitvene moči. Tudi orodje, ki ga pri delu uporablja, je precej nenavadno. Večino ga je nabavil v tujini ali pa priredil in predelal sam. Je edini slovenski specialist za tovrstne posege in dela mu ne zmanjka, čeprav se ne ukvarja samo z zdravljenjem.

Je tudi specialist za posek dreves v posebej kritičnih situacijah, ko je treba zaradi zgradb ali drugih pomembnih objektov v bližini določiti padec skoraj točno do centimetra. Milan pa sicer ni ljubitelj podiranja dreves, če to ni nujno. Pravi namreč da lepo raščeno zdravo drevo z višino 25 metrov in z obsegom debla 50 centimetrov pomeni za okolje prav toliko kot mlad nasad 5000 dreves velikosti dveh metrov.

Lipe na Trški gori bodo z manjšimi posegi, ki bodo potrebni tudi v bodočnosti, razveseljevala srca in oči tudi naslednjih generacij. Prav tako drevesa, ki so zaradi svojih posebnosti zaščitena širom po Sloveniji. Drevesa se učimo in jih tudi že skoraj znamo zdraviti. Preostane pa še druga vrsta zdravljenja. To je zdravljenje odnosa sodobnega človeka do dreves. Skoraj mističen odnos do lip se je v naši družbi v zadnjih desetletjih skoraj razkrojil. Pojavlja se vandalizem brez primere. Sekanje vej, vrhov ali celih dreves zaradi obiranja cvetja, pobalinsko obsekavanje korenin, vrezovanje imen, inicialk in raznih znakov, zabijanje žebeljev in drugih predmetov v drevesna debla. Nekaj takih primerov so pri svojem delu našli tudi delavci pri zdravljenju lip na Trški gori. Naleteli so na žebelje in na obsekane korenine. Le komu je bilo tako početje v veselje?

Sekanje dreves zaradi obiranja naj bi preprečili pred kratkim sprejeti občinski odloki, kako dosledna pa bo kontrola nad takim početjem pa bomo še videli. Nevarnost za drevesa v naseljenih predelih pa ne pomeni samo neposredni vandalizem ampak tudi vandalizem urbaniziranega okolja, ki ne spoštuje avtohtonosti dreves, ampak načrtuje gradnjo novih stavb, kot da si drevesa s svojo stoletno zakoreninjenostjo niso pridobila domovinske pravice na svojem koščku zemlje.

KAKO JE KUŽA POSTAL ČLOVEK

Pravijo, da se ljudje drug od drugega vse bolj oddaljujejo, čeprav nas fizični zakoni uče, da smo si vsak dan bliže, preprosto zato, ker nas je na tem planetu vsako sekundo, minuto in uro več in več. Teorija o vse večjem oddaljevanju ljudi je še posebno trdna v gostih naseljih, vrhunec pa doseže izolacija v betonskih blokih. Tam je »ozemlja« tako malo, da ga človek praktično ne more več braniti, preprosto se zapre vase, v najožji družinski krog in budno čuva svoje pleme. V takih okoliščinah se lahko zgodijo nadvse nenavadne reči, kar potrjuje tudi naslednja zgodba.

Družinski poglavar, stanujejo v blokovskem naselju, kjer je mogoče šepetati ne samo v lonce, ampak celo v postelje, je svojima naslednikoma kupil kužka. Živalca je bila prava, z rodovnikom, ki je bil daljši od njegovega repa. Za pasjo mrcinico je bilo treba odšteti kar nekaj dinarjev, vendar se je izkazalo, da je vreden tega denarja. Kužek je bil priden, pameten, komaj se je vedelo, da je pasjega rodu, zalajal je namreč le enkrat ali dvakrat na mesec. Pravezprav nihče natančno ne ve, zakaj je ta vzorni kužka nenadoma postal glavni predmet obravnave kar dveh sej hišnega sveta. Mogoče je nase opozoril s svojim »hov, hov«, morda je šel komu v nos njegov predolg rodovnik. Sklep je bil za balkanske razmere nenavadno mil: »Če že nekdo ima veselje, da drži živali v stanovanju, naj mu bo, hišni svet mu bo to zaenkrat dovolil.« V sklep pa se je vrnila tudi slovenska škrtost, rečeno je bilo še, »da mora lastnik kužka začeti za žival plačevati prispevek za snažilko in vodo, kot za še enega člana družine«. Skratka s psom je blok tudi uradno pridobil enega stanovanca več, lastnikova družina pa novega člana.

Zdaj v kužkovi družini nestrno pričakujejo dodatne račune za vodo, kurjavo, čistilko, luč na stopnišču, dvigalo, blagajničariko in hišni svet. Hkrati pa kaznovana družina (in še kdo) nestrno pričakuje nadaljnje ukrepe doslednega hišnega sveta. Radovednost je upravičeno zelo velika. Eden od stanovalcev je namreč nabavil petelina. Ptica se je naselila na balkonu, od koder veselo kikirika v lepa spomladanska jutra. Stanovalec zanima, kakšne takse in dajatve bodo doletele petelina. Prevelike porabe vode mu hišni svet gotovo ne bo mogel očitati, ker se ptice holi malo

kopajo, tudi elektrike petelin ne porabi veliko, ker hodi s kurami spat. Prav lahko pa bodo po bloku hodili strogi miličniki. Petelin poje navsezgodaj, tako rekotič sredi noči, to pa spada med kaljenje javnega reda in miru.

Zgodba ima več koncev. Petelin bo najbrž kmalu končal v loncu, kužek pa bo tiho in pridno plačeval vse človeške prispevke. Enega od stanovalcev pa so živali v bloku pripeljale do genialne misli, da bi v kopalnici redil prašiča. Med toliko človeškimi pujsi ga najbrž nihče ne bo opazil.

MARJAN BAUER

mala enciklopedija neverjetnosti

Leta 1890 je slavni ameriški izumitelj Thomas Alva Edison sprejel ponudbo pisca znanstvenofantastične literature Georgea Parsonsa Lathropa, da skupaj napišeta futuristični roman z dogajanjem v sredini 20. stoletja. Zgodbo je seveda prevzel George, Thomas pa je poskrbel za oceno oziroma napoved tehničnega razvoja. Edison je med drugim predvidel televizijo, letalstvo, vojno v zraku in plastične materiale. Napovedal pa je tudi, da bo skupini znanstvenikov uspelo vzgojiti šimpanze, ki bodo govorili angleško, in to že v 15. generaciji. Tri generacije kasneje, je rekel slavni izumitelj, pa se bodo te opice začele pomalem ukvarjati s politiko. V nekaterih državah se je uresničila tudi ta prerokba.

Ameriška medicinska anketa — delali so jo na Harvardu — je ugotovila, da oženjeni moški, stari od 25 do 40 let, nenavadno radi dobe nahod, ko je na obisku tašča. Posebno hude oblike so po obiskih, daljših od tedna. Nahod je menda posledica stresa, ki ga zetje doživijo ob pogledu na tašče.

Malo je znano dejstvo, da je bil Kristof Kolumb, čeprav Italijan, plavook in svetlih las.

Charles Lindbergh je moral pred zgodovinskim poletom čez Atlantik v letalsko kabino vgraditi dodatne tanke za bencin. Ti so mu tako zapirali pogled, da je poletel s pomočjo periskopa.

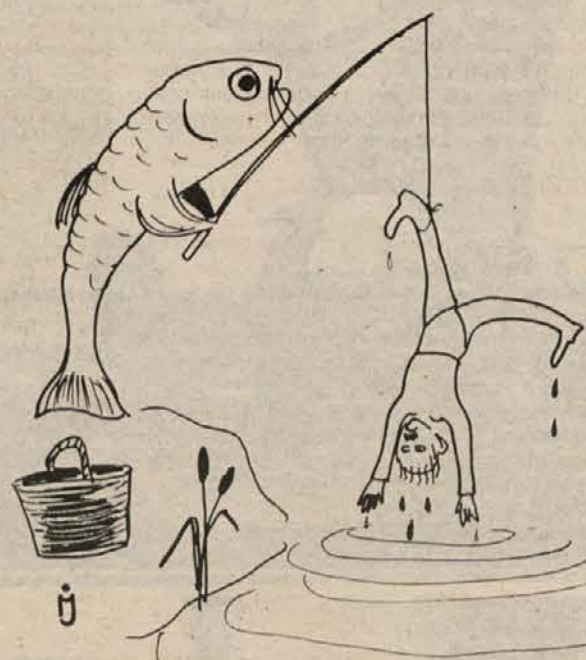
Murenček je živ termometer. Njegovo cvrčanje je odvisno od temperature, kar lahko s pridom uporabimo. Treba je samo prešteti število murenčkovih glasov v minuti, to deliti s 4 in dodati 40. Dobimo temperaturo v Fahrenheitovih stopinjah.

Turški sultan Mehmed III. (1567—1603), sin Murata III., je začel svojo vladavino z ukazom, da morajo zadaviti vseh 19 njegovih bratov. Tako je Mehmed vnaprej preprečil, da bi ga kateri od njih vrgel s prestola in seveda dal ubiti.

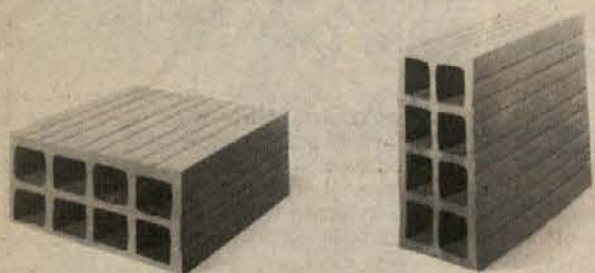
Na ribiškem izkovanju v francoskem Anversu je zmagal mesar Robert Expert, na suho je spravil 8 kg težkega soma. »To je najsrečnejši dan v mojem življenju,« je vzkliknil Robert. Lahko bi dodal: tudi poslednji. V naslednjem trenutku se je zmagovalec, zadet od kapi, zrušil na tla in umrl.

Nesrečno je končal tudi mesar Henri Riboul, prav tako iz Anversa. Potem ko se je s krave živinorejske razstave vrnil domov, je vzel vrv in se obesil. To je storil, ker njegova najljubša krava La belle Caroline (Lepa Karla) ni zmagala, pač pa se je to posrečilo La belle Jeannette (Lepi Ivanka), kravi njegovega soseda.

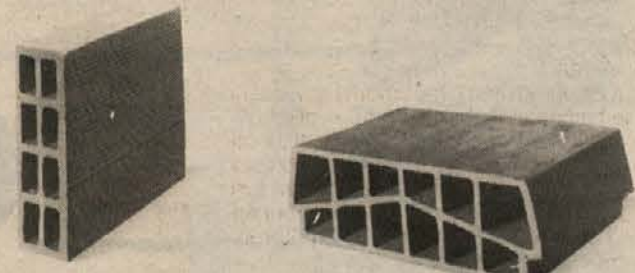
Po rojstvu Popaja, glavnega junaka risanih filmov, ki mu neznansko moč daje špinača, so se v ZDA njive, zasejane s to zelenjavo, v petih letih povečale za 55-krat!

kreditna prodaja gradbenega materiala • kreditna prodaja gradbenega materiala • kreditna prodaja gradbenega materiala

V ZAČETKU JE BILA OPEKA

Čudež, da postane mehka glina, žganá v ognju, trdna, je človek poznal in s pridom uporabljal že v pradavnini. Naši kraji so se s čudovito uporabnostjo pečene glinice za gradbene namene srečali po stiku z mediteransko civilizacijo in rimskim imperijem, o čemer pričajo številne opeke, ki so jih izkopali v starodavnem Ptujju, Emoni, Celeji in drugod. Tudi na Dolenjskem.

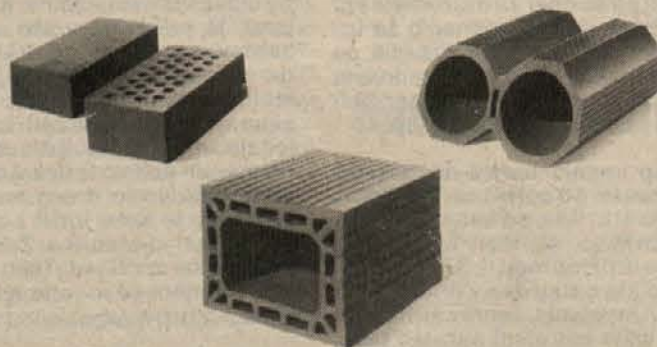
Sedanost je posledica in nadaljevanje preteklosti. Zakaj bi trgali vezi tam, kjer se je tradicija odlično izkazala. Na primer pri opeki. V zadnjem času namreč spet spoznavamo, da je opeka pravzaprav najbolj celovit gradbeni material. V enem kosu združuje vse najboljše gradbene lastnosti: gradbeno trdnost, požarno varnost, toplotno izolacijo, opeka odlično akumulira toploto, zagotavlja ugodno bivalno klimo in dobro počutje, pozimi je topla, poleti hladna, sprejema in oddaja atmosfersko in difuzno vlago in še bi lahko naštevali. Zato se ne smemo čuditi vznesenim besedam znanega tujega gradbenika, ki je rekel: »V začetku je bila opeka.« Ter dodal: »In je še danes.«

Opekarna Novo mesto ima bogat lasten opekarski program. Izdeluje:

- opečne izdelke za obodni zid
- opečne izdelke za predelni zid
- opečne izolacijske elemente
- opečne elemente za strome
- ventilacijske elemente.

V svoji trgovini v Zalogu ima Opekarna Novo mesto tudi veliko izbiro gradbenega materiala drugih proizvajalcev. Med drugim so na voljo:

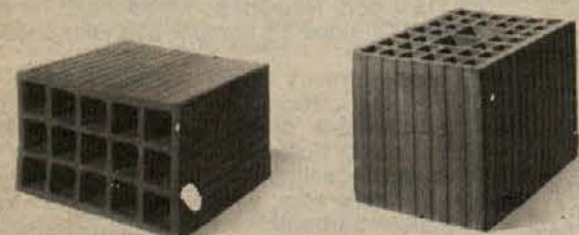
- cement, maltit, apno
- peski, gramoz, mivka
- betonski strešnik, potresniki, bloki, dimne kape
- betonsko železo, armaturne mreže, palično železo
- izolacijski in hidroizolacijski materiali
- šamotni dimniki
- keramične ploščice
- fasadni materiali
- betonski tlakovci, kulir plošče
- stopnice in okenske police (marmor, teraco)
- stavbno pohištvo (okna, vrata)
- lesne obloge, ladijski pod
- vodoinstalacijski material
- peči za centralno ogrevanje.

Poleg tega vam v Opekarni Novo mesto naredi tudi izračun potrebnega materiala po načrtu, svetujejo glede uporabe gradbenih materialov, na parcelo ali kam drugam vam razlože material, dobavo usklade z vašim prostim časom, koordinirajo dobave po fazah gradnje itd. Opekarna Novo mesto odlično sodeluje tudi z gradbenimi zadrugami. Rezultat te večstransko koristne naveze je prednost članov zadruga pri nabavi deficitarnih materialov, kar najboljša oskrba glede cen, prevozov, rokov itd., občasne akcijske dobave določenih materialov, idejne rešitve notranje in zunanje ureditve gradbenega objekta itd.

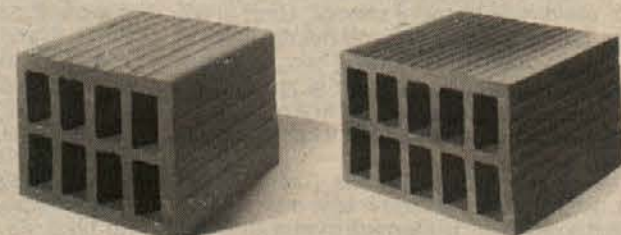
Opekarna Novo mesto praznuje letos 90-letnico ustanovitve. Ob jubileju je za svoje kupce v maloprodaji odprla prodajo na šestmesečni kredit s 30-odstotnimi obrestmi. Na voljo so:

- lastni proizvodni program (BH-8, BH-7, porolit 12, porolit 8, dimne tuljave, vinotekarji)
- betonski strešnik, betonski bloki, dimne kape
- modularni blok
- stavbno pohištvo
- tervol, perlit, supermal
- keramične ploščice nekaterih proizvajalcev
- cinkovit, pocinkani žlebovi in pripadajoči material
- izotekt, strešna lepenka, bitumen
- kombi plošče
- siporex
- betonski tlakovci, kulir plošče, robniki
- teraco stopnice in okenske police.

Podrobnejše informacije dobite na upravi Opekarni Novo mesto v Zalogu.

OPEKARNA NOVO MESTO
68000 Novo mesto • Tel. n.c. (068) 21-403, 22-291, 84-644

BEG PRED VSEMI, VSEM IN SAMIM SEBOJ

Sodobni človek se rad zateka v drogiranje. Bolj kot k dejavnemu odnosu do življenja je nagnjen k nedejavnemu, umika se spopadom z vsakdanjimi težavami in problemi, ki jih življenje pač vedno nosi s seboj. Živel bi rad v lažnem miru, zaprt pred tegobami življenja v stekleno celico lastnih užtkov in samozadovoljstev. In ker je sodobnika na nek način pomehkužilo gmotno bogastvo, potrošništvo pa notranje osiromašilo, je še toliko manj pripravljen na spopade s samim seboj in življenjem. In ko išče, kako bi pobegnil, najdeva različne poti. Kaj hitro odkrije tudi drogo.

Zateka se k nji, ko se želi pomiriti, potrebuje jo, da se iztrga iz otopelosti in se vzburi, z njo si pomaga, ko premaguje potrtost, ko si lajša telesne bolečine, a tudi, ko išče novih psihičnih izkušenj in si na neustvarjalen način hoče širiti duševna obzorja. Uživanje droge pa prej ali slej pripelje v odvisnosti, ki so pri nekaterih drogah izredno hude in uničujejo za posameznika in njegovo družbeno okolje.

SLOVENSKA DROGA JE ALKOHOL

Odvisnosti je vseh vrst. Strokovnjaki govorijo tudi o odvisnostih od hrane, od športa, celo od dela in računalnikov, kadar se človek zateka v te dejavnosti pred realnimi življenjskimi problemi in ga tako osvojijo, da mu začno odrejati tok življenja ter ga telesno in duševno načnejo. Vendar običajno na te odvisnosti ne gledamo kot na nevarne za posameznika ter za družbo.

Drugeče je z odvisnostmi od drog, ki so zelo razširjene, kot sta denimo nikotin in kofein. Znanstveno je dokazano, da sta obe drogi škodljivi zdravju, pa ju vendar dopuščamo, če ne celo na nek način spodbujamo uživanje teh drog. Pozorni in nagnjeni smo k preplahu le takrat, ko gre za zlorabo povsem določenih drog.

Pri nas je daleč najbolj razširjena droga alkohol in seveda najbolj razširjena odvisnost od alkohola. Alkoholizem je v Sloveniji neprimerno večji družbeni problem kot vse ostale vrste odvisnosti, čeprav je seveda res, da je pozornost javnosti bolj uprta v zlorabo tistih drog, ki jih nekoliko napačno imenujemo mamila. Mamila so le tiste droge, ki omamljajo. Droga pa je po najbolj splošni opredelitvi sploh vsaka snov, ki vpliva na našo duševnost in jo spreminja. Razdeljene so v šest glavnih skupin: na opiate in sorodne snovi, uspavala in analgetike, opojne snovi, poživila in psihedelike.

V Sloveniji imamo, kot je na seminarju o zasvojenosti, ki so ga prejšnji mesec pripravili v Šmarjeških Toplicah, povedal dr. Slavko Zihertl, 80.000 alkoholikov in vsega 29 ugotovljenih heroinomanov. Jasno je torej, kaj je tipična slovenska droga — alkohol!

Družba je oblikovala ugodno ozračje za alkoholizem: alkohol je povsod dostopen, uživa se ob vsaki priložnosti, odnos do alkoholikov je, dokler niso preveč moteči, zelo strpen. Zaradi alkoholizma neposredno ali posredno trpi kar četrtina vseh prebivalcev Slovenije, alkohol je kriv za 1200 smrti na leto, po nekaterih ocenah pa gre na njegov račun le

nekaj manj kot 10 odstotkov vsega zdravstvenega denarja.

Alkohol je torej tradicionalna slovenska droga, žal pa dobiva za sopotnike vse pogostejše tudi druge droge.

DOMAČI PRIDELKI

Izrazi, kot so joint, fiks, trip, trava in podobno iz žargona uživalcev drog, tudi pri nas niso več eksotika iz filmov, revij in knjig. Uporabljajo jih tudi naši ljudje, in to v prav takem pomenu in za prav taka dejanja kot drogiranci zunaj meja naše domovine.

Kokain, heroin, morfij, opij, hašiš, marihuana, LSD niso droge, ki bi bile tuje na naših tleh. Res je sicer, da se tako imenovane trde droge, kot sta heroin in kokain, ki zelo hitro zasvojita človeka, pri nas še nista razširila, ker so pač družbene razmere takšne, da otežkočajo nabavo zelo dragih drog, ne pomeni pa to, da smo varni pred njimi. Svetovni trg z drogo deluje v naši neposredni sosesčini, prav tako pa skozi Jugoslavijo tečejo važne tihotapske poti z vzhoda na zahod, o čemer nas prepričujejo skoraj vsakodnevne zaplembe drog na naših mejnih prehodih ali v notranjosti države ter občasna razkritja »zvez«, kot je bila nedolgo tega razkrita »kosovska heroinska zeza«. Segala je od Kosova do Švice, njeni glavni člani pa so bili Jugoslovani.

Na seminarju o odvisnosti je predstavnik novomeške UNZ Tugomil Plut postregel z nekaj podatki, iz katerih se da razbrati, da smo se na Dolenjskem z marihuano in hašišem seznanili že pred 15 leti,

nekaj kasneje tudi s sintetično drogo LSD, lani pa so zabeležili že tudi prve primere uživanja heroina.

ZLORABA ZDRAVIL

Med snovi, ki jih ljudje vse pogostejše zlorabljajo, spadajo tudi različna zdravila. V ljudskem jeziku govorimo o tabletomaniji, seveda pa je problem širši in resnejši, kot si pod tem pojmom predstavljamo.

To je zelo nevarna droga. Zelo hitro povzroči odvisnost, in ker je draga, uživalca navede v kazniva dejanja. Gram heroina stane na našem trgu od 200 do 300 zahodnonemških mark (dinar tudi na tem »trgu« ni konvertibilen!). Heroinoman mora obrniti lepe kupe denarja, da zadosti svoji bolezenski potrebi.

Ni torej naključje, da je naš domači ljubitelj heroina ubiral kriva pota; vlamljal je in kradel po hišah, predvsem devize in akustične naprave, ki jih je preprodajal, da je nabral dovolj cvenka za drago »zabavo«.

Ker smo pač bolj revna kot bogata država in večina državljanov komaj stakne začetek in konec meseca skupaj, se je razvila, rekli bi, domača pamet in iznajdljivost pri nabavljanju droge. V lončkih, vrtičkih, na odmaknjenih njivah in gozdnih jasad po Dolenjskem je pognala že prenekatera sadika indijske konoplje in omogočila poceni pridelek za naše ljubitelje droge.

Gre za zlorabo in odvisnosti od različnih snovi, ki jih sicer uporablja farmacija za izdelavo zdravil oziro-

ma kar za zlorabo zdravil samih. Nadzor nad »zanimivimi« zdravili in sestavinami za njihovo izdelavo je oster, a kljub temu prihaja do zlorabe, do tatvin v lekarnah, skladiščih.

Dr. Milka Pečar-Križman iz Krke je na seminarju omenila, da prihaja do zlorab in kasneje odvisnosti predvsem od tistih zdravil, ki vplivajo na duševna razpoloženja, naj bodo analgetiki, evforiki, hipnotiki, pomirjevala ali poživila vseh vrst.

Najbolj privlačna je morfinska skupina analgetikov, ki so izdelani na bazi naravnih ali umetnih alkaloidov. Do njih je sicer težko priti in je njihova zloraba močno otežkočena. V lekarnah jih hranijo v posebnih, zaklenjenih prostorih. Kadar pride do vlomov v lekarno, se ve, da vlomilci iščejo predvsem zdravila te vrste.

Zelo iskano blago je heptanon, ki ga zdravniki predpisujejo za lajšanje bolečin nekaterim bolnikom z rakom. V Novem mestu smo imeli primer utečenega dua, ki si je nabavljala stekleničke heptanona na vse mogoče načine, od vlomov do ponarejanja receptov in zlorabe zdravnikove pomoči. Ko je v posel posegla milica, se je izkazalo, da je imel Novomeščan na zalogi 116 stekleničk heptanona, njegov sodrug iz Sarajeva pa 190 stekleničk. In če vemo, da na črnem trgu stane steklenička okrog 100 zahodnonemških mark, je račun kaj hitro jasen.

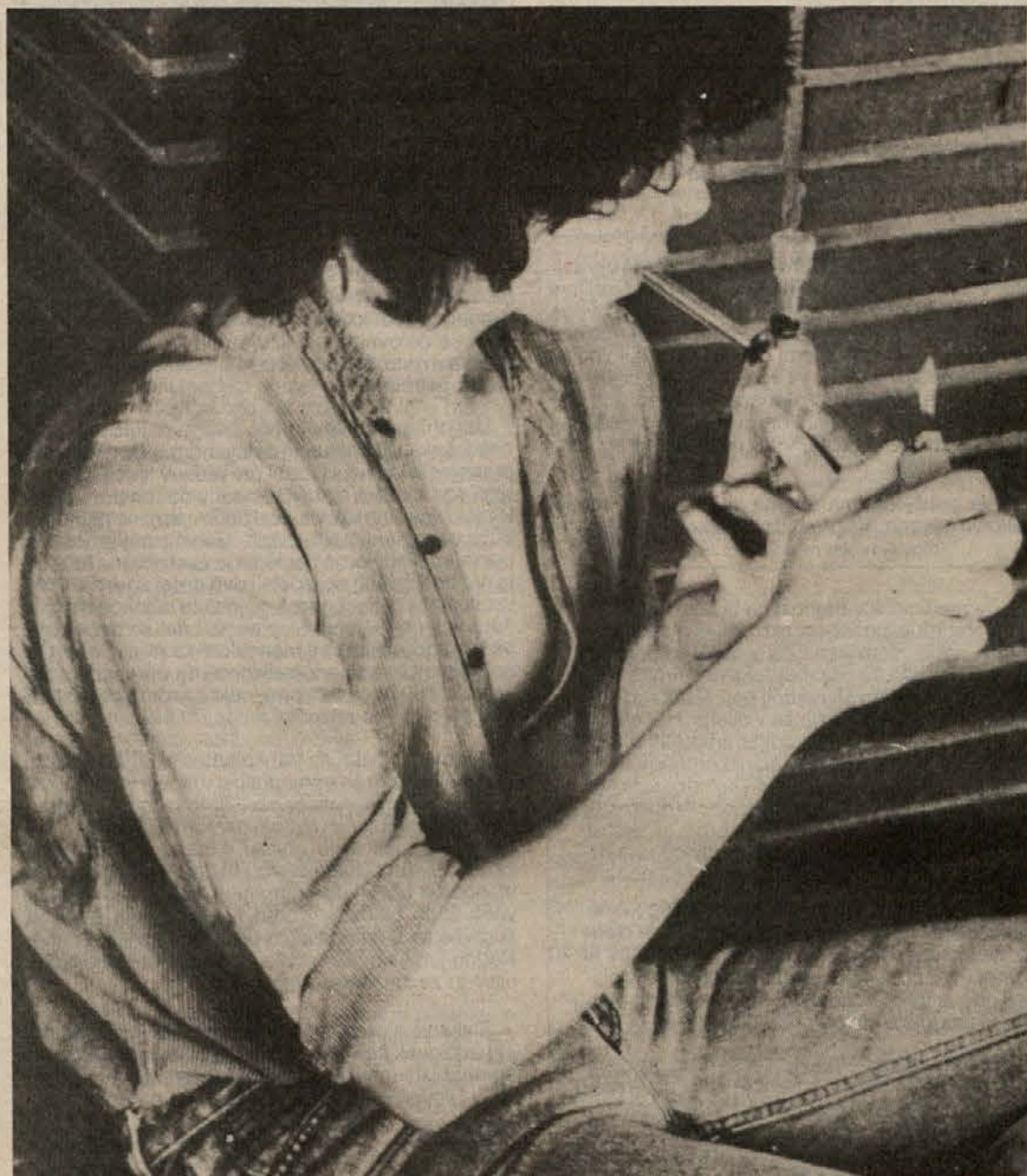
Mnogo bolj dostopna skupina zdravil, ki jih ljudje radi začno zlorabljati, so pomirjevala in poživila. Zdravniki jih tudi veliko predpišejo. Potrošnja pomirjeval in poživil je tudi pri nas zelo velika. Vendar pri nas ne izdelujemo in uporabljamo nekaterih zdravil (amfetamini), ki so na zahodu bila ali so še najpogostejše zlorabljana.

V sili hudič muhe žre, pravi ljudski rek. Za ljubitelje psihičnih avantur, naj jih posamezniki iščejo zaradi delne odvisnosti od drog ali pa ker se jim to zdi »ful prima«, ni meja pri preskušanju najrazličnejših kombinacij, da bi odkrili drogo. Mešanje zdravil in alkohola je preskušena zadeva, za silo je dobro tudi vdihavanje različnih lepil, celo bencina.

Boj proti zlorabljanju drog je izredno težaven. Dovolj zgovorno je že to, da naša družba kar naprej izgublja bitko z nikotinom in alkoholom. Zakon sicer sankcionira prodajo nekaterih drog in navajanje k uživanju teh drog, vendar zakon sam le malo pripomore k preprečevanju in odpravljanju tega zla. Korenini v posamezniku in družbi. Kot je zapisal Jože Lokar v svoji sklepni misli v članku o benzodiazepinih v Krkini strokovni publikaciji, je »življenje večine ljudi v najslabšem primeru tako žalostno, v najboljšem pa tako enolično, revno in omejeno, da sta želja po begu in hrepenenje po pozabi, pa čeprav samo za nekaj trenutkov, bila in bosta vedno eno poglavitnih poželenj duha.«

Bogatejše življenje srečnejšega posameznika, ki ne bo hrepenel po begu in pozabi — kaj ni to cilj vsakogar in vsake družbe? Kako se mu bliža in kako blizu mu je, pa po svoje priča tudi razžirjenost droge v nji.

M. MARKELJ

Romi

ZA ZAČETEK STREHA NAD GLAVO

Danes rojeni romski otroci imajo dve možnosti: ali bodo še bolj podivjali kot njihovi očete ali pa se bodo naveličali zapravljati mladost v brezdelju, prosjačenju in, res, občasnih rednih zaposlitvah. Napoved bo znal kdo dopolniti in ji verjetno prilepiti z gnusom do pisca prežet očiček, da nerazumljenost narekuje prvovrstno žalitev določenega dela družbe. Toda, kdo je voljan priseči, da del javnosti ne govori o Romih kot o divjakih. To bi bilo tveganje, kajti celo v razmeroma visoke politične organe se znajo prebiti primerjave, da so Romi, resda tisti tatinski, precej podobni divjadi. Če bi bila to značilnost novomeške občine, bi bila zavoljo tega, ker je Novo mesto z okolico v nenehnem stiku z Romi in tega pogosto dejansko ne more doživljati drugače kot breme.

Hkrati še drži, da so Romi v novomeški občini bolj ali manj persona ingrata, neljuba oseba in oseba v nemilosti. Kdo trdi tako? Novomeško društvo Rom je pred kratkim zapisalo v pismo: »Ne nas Rome, občino je lahko sram, da smo, kakršni smo.« Triindvajsetletni Rom Jože Horvat s Pušče pri Murski Soboti bi k temu samo še dodal: »Mislim, da smo Romi predvsem politični problem, in tu bi bilo treba začeti. Romi bi morali v družbi najprej dobiti svoj formalno-pravni položaj — zakonsko bi morali opredeliti, kaj dejansko smo, in na tem potem graditi vse drugo. Zdaj sicer smo tu, živimo in dihamo isti zrak kot vsi drugi, ampak zakonsko nas ni — nismo ne narod ne manjšina ne kaj drugega.«

Toda prav v novomeški občini so se zavzeli, naj bi bilo z Romi drugače, kot je zdaj. Če bo, je bržčas mnogo prerano ugotavljati, toda dejstvo je, da so v Novem mestu ob ustavnih razpravah s predlogom, naj najvišji republiški pravni akt obravnava Rome kot narod, zahtevali pomemben

premik v pojmovanju in v politični praksi. S takim predlogom so obudili ne le sence tistih prednikov sedanje slovenske politike, ki so že nekako gledali na Rome kot na narod, ampak tudi poskusili zarisati jasno podobo demokratične in zatiralne politike jutrišnjega dne.

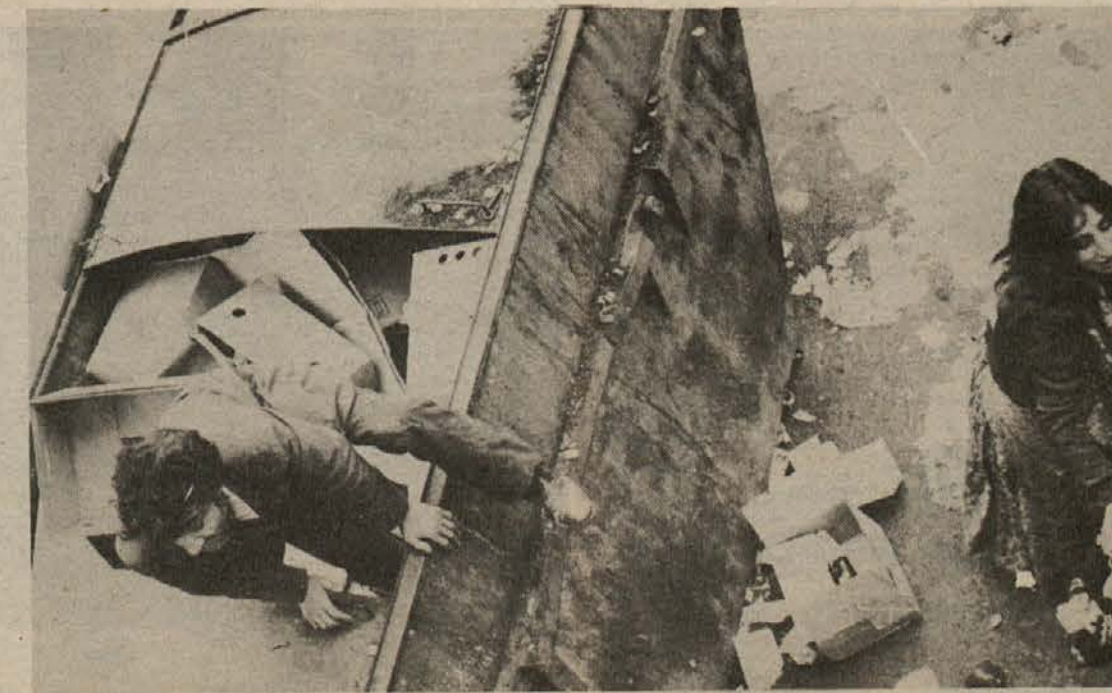
V nekem smislu otipljivjši in lažje uresničljivi se zdijo predlogi o zaposlovanju Romov v občini Novo mesto. Bolj ali manj jasno so jih povedali sestavljalci posebne študije o tej problematiki, o zaposlovanju pa so razpravljali na podlagi študije tudi v več organih in delovnih telesih v občini.

V študiji so poudarili, da raste število nezaposlenih delovno sposobnih Romov. Vendar se rezervna armada romske delovne sile ne množi enako močno v vseh okoljih, kjer živijo ljudje, ki jih »zakonsko ni«, ugotavlja sociologinja Jasna Žugel. Družboslovci so anketirali Rome in prišli do zaključka, da so tisti iz najbolj razvitih naselij, kot je Ruperč vrh, Sentejmerja in Novo mesto, zaposleni v večjem

število kot oni iz manj razvitih naselij. Za prve velja, da so višje izobraženi, da imajo več let delovne dobe in da se preživljajo z rednim delom bolj kot drugi Romi.

Sicer so v študiji zapisali za zaposlene Rome, da jih je veliko nepismenih ali jih nima dokončane štiri razrede osnovne šole, da so brez kvalifikacij, izkušenosti, delovnih spretnosti in delovnih navad in da jih zato v delovnih organizacijah razporejajo na najbolj enostavna in na najmanj spoštovana delovna mesta. Tudi v slednjem vidijo strokovnjaki vzroke za velik beg Romov od organizirane dela v tovarnah in drugod.

Verjetno pa jih bolj kot to odganja njihova izrazita »težnja po osebni svobodi«, kot menijo sociologi. Če je katera, potem je gotovo romska človeška narava povsem nasprotna načelom industrijske družbe, ta neuglaščenost, kolikor se kaže vsakodnevno po posameznih življenjskih okoljih, pa podira sleherno družbeno harmonijo. Zato po-

lagajo sestavljalci študije celotni družbeni skupnosti na srce, naj si prizadeva zaposlovati Rome in jih hkrati dvigniti iz splošne zaostalosti. To pomeni, naj bi doživele vzpon tudi romska kultura in druge narodnostne značilnosti.

Glede zaposlovanja so na različnih razpravah v občini nakazali povsem otipljive možnosti. Romom naj bi dajali zaposlitev v delovnih organizacijah, jim omogočali, da so kooperanti ali zasebni obrtniki, ki bi zbirali odpadni material in zdravilna zelišča, da delajo poleti kot zbiralci zelišč in pozimi v tovarnah, da delajo krajši delovni čas in da so plačani pri tem le za dejansko opravljeno delo, Romi naj bi samostojno izdelovali npr. čaje in začimbe. Najbrž s tem niso naštet vsi predlogi.

Po mnenju sociologov pa trenutno takim dobronameranim predlogom še odmerjajo krepke klofute globoko zakonreninjeni družbeni predsodki do Romov. Predsodke so dejansko nemalokrat znali zasadi Romi sami, toda ali niso zrasli tudi iz »svete sebičnosti« t. im. civiliziranega dela podružbljene družbe. Naj bo tako ali drugače, kaže potrpežljivo slediti mnenju, da je glede reševanja romske problematike velik razkorak med teorijo in prakso reševanja. Tako je v obrambo dejal eden od prebivalcev primestne krajevne skupnosti, gosto poseljene z Romi, pred časom na seji OK SZDL Novo mesto. Ni se strinjal, češ da vaščani vnaprej zavračajo sodelovanje z Romi. Cikal je na prazne kokošnjake in prekopana polja, kar sicer ne sodi strogo v politični besednjak, vendar preprosto pove vse o vzrokih take ali drugačne politične klime na območjih z »mešanin« prebivalstvom.

Glede romskega življenjskega prostora v občini so, kot kaže, predlogi neenotni. Eni se zavzemajo za romska naselja, drugi zagovarjajo razselitev po prostoru. Večinoma so si enotni v oceni, da so velikega pomena urejena bivališča. V njih bi, menijo mnogi, Romi prej začutili dobro plat redne zaposlitve, organiziranega cepljenja zdaj bolnih otrok, zakurjene peči in šolskega pouka.

Predlogi o naseljih in drugi pa bodo verjetno njihovim pobudnikom postaje na golgoti. Zato so ugotavljali na omenjeni seji OK SZDL Novo mesto, ker visoki republiški funkcionarji ne poznajo problematike Romov, ker je na splošno prav malo denarja za kakršnakoli stanovanja, ker na nekaterih osnovnih šolah nimajo socialnega delavca za Rome, ker Romkinje svoje otroke prav nerade prinesejo pred zdravnike in ker se nekateri Romi mogoče otepajo z vsemi štirimi, da jih ne bi pahnili v drugačno življenje.

M. LUZAR

MOJA LEDVICA V TVOJEM TELESU

nikov, ki prihajajo sem iz različnih krajev Dolenjske, Bele krajine, Posavja in od drugod. Vsak mesec opravijo 560 kroničnih hemodializ, lani jih je bilo kar 6692. Najmlajši bolnik je 15-letni deček, ki je na dializi že tretje leto, najstarejši pa je že dopolnil 70 let starosti. Najdaljši dializni staž v novomeški bolnišnici ima 46-letna ženska, ki ji dializno zdravljenje omogoča življenje že 13. leto.

»Življenje z dializo je sicer polno omejitev, vendar ni životarjenje,« je povedala vodja odseka za hemodializo dr. Sonja Cimerman-Steklasa. »Bolniki morajo skrbno paziti na količino zaužite hrane, predvsem se morajo braniti tekočine. Tesno so vezani tudi na kraj. Dopust si lahko privoščijo le tam, kjer je v bližini oddelek za hemodializo s prostimi kapacitetami za počitniško dializo. Zaposlovanje dializnih bolnikov je urejeno s skrajšanim in prilagojenim delovnim časom, le redki bolniki so upokojeni. Kmetje in gospodinjje opravljajo vsa lažja domača dela.«

Dializno zdravljenje je ena izmed najdražjih oblik zdravljenja. Dialize za 3000 takšnih bolnikov v Jugoslaviji veljajo naše zdravstvo ogromno denarja. Na leto ima bolnik po 150 dializ, vsaka stane že blizu 200 tisoč dinarjev. Ocenjujejo, da gre za dialize kar 70 odstotkov vseh zdravstvenih prispevkov, čeprav je pri zdravju kruto uporabljati račun.

Rešitev in bodočnost je v v presajanju ledvic. Jugoslavija, ki se lahko na nekaterih področjih medicine uspešno kosa z najbolj razvitimi državami pri transplantacijah človeških organov caplja zadaj. V Evropi je po deležu presajenih ledvic samo pred

V kletnih prostorih pljučnega oddelka novomeške bolnišnice je posebne vrste oddelek, nenačuden in izjemni so tudi bolniki. Svoje življenje imajo že vrsto let razpeto med domom, službo in dializo. Prihajajo dvakrat ali trikrat na teden, zjutraj, zvečer, ali ponoči, vsakokrat za štiri, pet ur.

• Na dializo v Novo mesto dvakrat ali trikrat na teden prihaja 47 bolnikov: 14 iz Zdravstvene skupnosti Novo mesto, 8 iz Črnomlja, 5 iz Trebnjega, 6 iz Metlike, 8 iz Krškega, 2 iz Brežic, 1 iz Grosupljega, 2 iz Celja in 1 iz Jastrebarskega.

Odsek za hemodializo, kot se uradno imenuje, deluje v okviru internega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto že od konca 1979. leta. V njem ta čas vsak dan v dveh izmenah dializirajo 47 bol-

• Janez Perko iz vasi Krka že 16. leto živi s presajeno ledvico, ki mu jo je daroval brat, sedanjí beograjski nadškof in metropolit msgr. dr. Franc Perko.

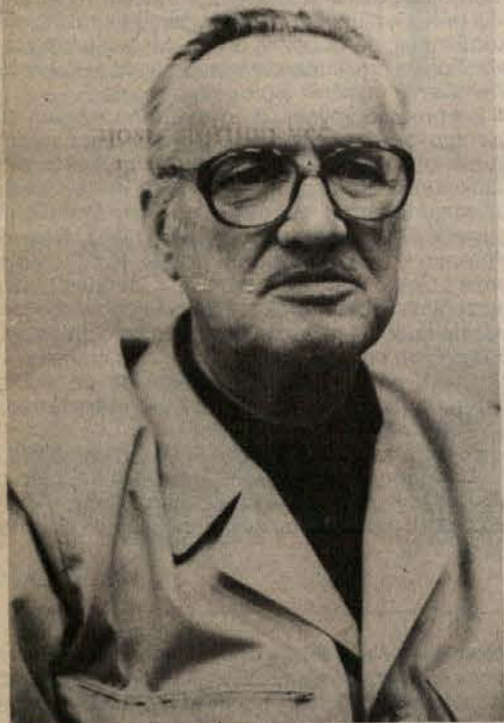
Romuni in Albanci, kjer teh operacij sploh ne opravljajo. V Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani so leta 1970 prvi v državi presadili ledvico živega dajalca, kasneje so se za te operativne posege bolj navdušili na Reki in skoraj desetletje ostali vodilni transplantacijski center v Jugoslaviji. V zadnjih letih presajajo ledvice tudi v Beogradu in Zagrebu. Do aprila letos so v Ljubljani opravili že 85 presaditev ledvic iz živega dajalca, v 38 primerih pa so vzeli ledvico umrlega.

Šele pred dobrima dvema letoma je bil sprejet zakon o odvzemu in presaditvi delov človeškega te-

noj, če medicinska znanost ne bi tako napredovala. Verjetno podobno razmišljajo tudi drugi bolniki, saj je vsem jasno, da bi nas v primeru, ko dialize ne bi bilo, že zdavnaj pokrivala črna zemlja. Tega pa se človek najbolj boji. Vsak rad živi, dasiravno sem bil včasih že v dilemi. Hočem pa povedati nekaj drugega: odkar smo tudi v Sloveniji sprejeli zakon o presajanju organov, se je marsikomu zaiskrilo upanje, da se bo morda tudi zanj našla kaka ledvica in bo konec te dialize, te večne žeje in še česa. Kdor ima brata ali sestro, morda tudi starše, ki imajo dobre ledvice, ima veliko več upanja, da mu jo bo kdo od njih podaril.

Teže pa je z nami, ki imamo prirojene degeneracijske ciste in ki smo vsi, še živi, vezani na dializo. Dolgo časa sem bil prepričan, da za nas ni pomoči, ker bi se po presaditvi spet pojavile ciste. Toda ni tako. Pogovarjal sem se s strokovnjaki, ki zatrjujejo, da po presaditvi cist ne bi bilo.

Upam, da je to res. Pojavlja pa se drug problem: kje dobiti toliko ledvic, kolikor je želja po presaditvi, in kdo naj bi jih prednostno dobil? V našem dializnem centru smo se prijavili vsi tisti, ki bi želeli presaditev. Prijavili so se skoraj vsi, ki menijo, da so fizično še dovolj močni. V Sloveniji čaka na presaditev nekaj sto bolnikov. Ko sem se z nekaterimi pogovarjal, če imajo kako možnost dobiti ledvico od bližnjega svojca, so mi povečini povedali, da imajo svojce z zdravimi ledvicami, nimajo pa vesti, da bi od njih pričakovali tako darilo. To je eno. Drugo pa je, da se človek stara, verjetno pa imajo za presaditev prednost mlajši. To je popolnoma prav. Vseeno pa bi rad povedal, da si morda vsi premalo prizadevamo, da bi se več darovalcev ledvic odločilo za to akcijo. Samo čakati na umrle darovalce in na akcijo, ki naj jo izpelje RK in morda še kdo drug, ne bo dovolj. Vsak, zlasti dializiranec, ki najbolj pozna te probleme, se bo moral vključiti v akcijo za pridobitev ledvic. Morda bomo tako dobili ledvice, ki bodo ustrezale drugim, imeli pa bomo občutek, da smo storili vse, kar je bilo v naših močeh.«

Slavko Smerdel

KAJ BI BILO Z MENOJ?

Slavko Smerdel, učitelj na osnovni šoli Jurij Dalmatin iz Krškega: »Odkar obiskujem hemodializo, pogostokrat razmišljam, kaj bi bilo z me-

lesa v zdravstvene namene. S tem je bila dana možnost, da se ljudje že za življenja odločijo in dovolijo da po smrti dele njihovega telesa uporabijo za preživetje oziroma povrnitev zdravja sočloveku. Na osnovi tega zakona je bil maja 1986 sprejet pravilnik o natančnejših pogojih za izvajanje odvzema in presaditve delov človeškega telesa. Zdej po Sloveniji teče akcija, ki jo vodi Rdeči križ Slovenije. Vsak, kdor se odloči za presaditev organov, prejme izkaznico, s katero se obvezuje, da v primeru svoje smrti dovoli odvzeti organe svojega telesa.

Prva presaditev ledvice iz umrlega je bila opravljena v UKC v Ljubljani 18. oktobra 1986 in je bila sad resnih in dolgotrajnih priprav. Za presaditev ledvice umrlega skrbi pet ekip zdravnikov, ki so med seboj povsem neodvisne, delo vsake je enako pomembno. Prva ekipa, v kateri so anesteziologi, internisti, kirurgi in pediatri, ugotavlja, če je dajalec, ki je možgansko mrtev, primeren za dajalca ledvice. V drugi ekipi je skupina zdravnikov, ki jo vodi nevrolog. Ta po natančno določenem protokolu naredi zapisnik o možganski smrti. Sele ko je narejen ta dokument, vzame kirurg umrlega bezgavko in kri ter jo pošlje

• Po analizi, ki jo je naredila evropska zveza za dializo in transplantacije, nastopi okvara ledvic v 15 odstotkih primerov zaradi jemanja tablet proti glavobolu, včasih pa tudi zaradi neozdravljenih ledvičnih kamnov in vnetij.

Zavodu za transtuzijo krvi v Ljubljani. V šestih urah imunologi ugotovijo, kateri od bolnikov, ki je na seznamu za transplantacijo ledvic, je najbolj primeren za prejemnika ledvice. Četrta je ekipa kirurgov, ki opravi transplantacijo. Odvzemajo obe ledvici. Že v telesu jima vbrizgajo posebno hladilno tekočino in ju na ta način na hitro ohladijo. Tako ohlajeni ledvici z okoliškim tkivom, žilami in sečevodom odstranijo in jih shranijo v sterilnih vrečkah, kjer lahko počakata do 24 ur. V tem času pripravijo dva dializna bolnika. Operacija presajanja ledvice traja 2 do 3 ure. Presajena ledvica prične takoj izločati urin, že po 24 urah se delovanje približuje normalnemu. Če vse poteka v redu, gre bolnik po 14 dneh domov, dializa ni več potrebna.

Uspehi presaditev ledvic živega dajalca so zelo dobri, saj po 36 mesecih deluje normalno okoli 90% presajenih ledvic. Uspehi presaditev ledvic iz umrlega so nekoliko slabši, vendar v dobrih transplantacijskih centrih v prvih dveh letih ustrezno deluje še 80% transplantiranih ledvic. Glavna nevarnost za presajeno ledvico in pacienta je zavrnitvena reakcija. V zadnjih letih so izdelali dve dragi zdravili. Prvo je citostatik ciklosporin A, ki je zelo učinkovit, a tudi nevaren, če ga je v krvi preveč. Lani so pričeli uspešno uporabljati tudi monoklonska protitelesa. Če so bolniku s presajeno ledvico dana v pravem času, v več kot 80 odstotkih prekinemo oziroma nevtraliziramo zavrnitveno reakcijo.

V Sloveniji čaka na transplantacijo 300 bolnikov. Tudi na odseku za hemodializo v Novem mestu je v ta skupni register vpisanih 30 bolnikov. Ti bolniki med najožjimi svojci nimajo primerne dajalca. To srečo so imeli štiri bolniki iz našega dializnega centra. Dvema Dolenjcem sta darovali ledvici sestri, enemu oče in drugemu mati. Presajene ledvice vseh štirih bolnikov dobro funkcionirajo, tako da zdravljenje s hemodializo pri njih ni več potrebno. Redno jemljejo le zdravila za preprečevanje zavrnitve in za znižanje krvnega pritiska.

Življenje s presajeno ledvico zahteva disciplino, saj je človek še vedno bolnik, kvaliteta življenja pa se mu bistveno izboljša. Omogoča celo materinstvo, v Sloveniji sta znana dva takšna primera.

• Dr. Jože Drinovec: »Zdej, ko smo strokovno že dovolj dolgo usposobljeni in smo stvari dorekli tudi s predpisi, se dogovorili za izkaznico potencialnih darovalcev, lahko rečem, da na razvoj presaditev organov, ne samo ledvic, ampak tudi jeter, trebušne slinavke, srca in kostnega mozga, gledam s precejšnjim optimizmom.«

O transplantacijah ledvic dr. Sonja Cimerman-Steklasa razmišlja kot možnost za številne bolnike, ki bi jih radi povrnili v življenje brez omejitev.

»Dializni bolniki in zdravstveni delavci si želimo čimveč transplantacij, ker bi to prihranilo znatna finančna sredstva, pa tudi v združeno delo bi se vrnilo določeno število delavcev, ki so danes zaposleni le s polovičnim delovnim časom ali pa sploh ne.

IZKAZNICA DAROVALCA

V PRIMERU SVOJE SMRTI PODARJAM ORGANE SVOJEGA TElesa, DA BI POMAGAL BOLNIM PREŽIVETI IN JIM POVRNITI ZDRAVJE

DAROVANJE ORGANOV REŠUJE ŽIVLJENJAJ

Podpis darovalca: Datum:

Izkaznico imejte vedno pri sebi.

S podpisom te izkaznice pristajam, da v primeru smrti podarjam:
a) katerekoli dele svojega telesa
b) naslednje dele svojega telesa:

Preimek in ime:

Rojen: (dan, mesec, leto)

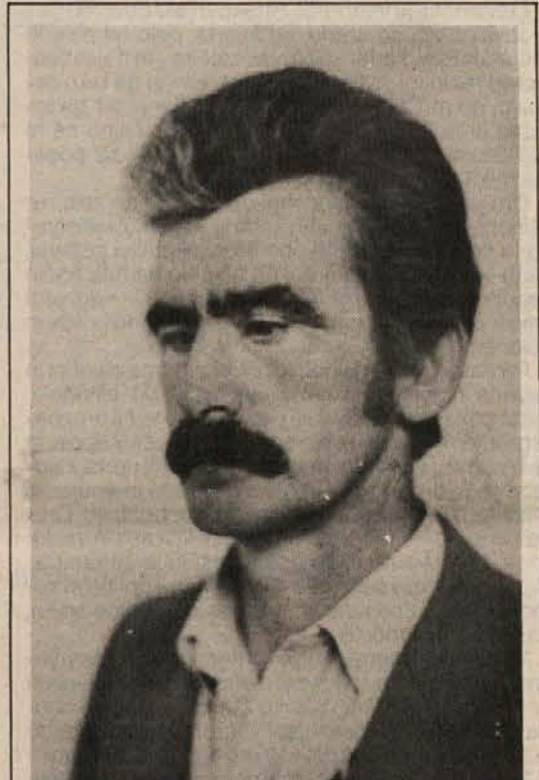
Naslov:

V primeru nesreče obvestite (preimek in ime):

tel:

Upamo, da bo glas Rdečega križa, te humanitarne organizacije, ki ima bogate izkušnje s sto tisoči ljudmi-darovalci krvi, tudi pri nas padel na plodna tla. Skupaj se bomo morali truditi, da bomo razvili bolj naklonjen, širši, bolj civiliziran odnos do bolnikov, ki potrebujejo ta ali oni organ za ohranitev življenja ali za izboljšanje kvalitete življenja. Ali kot je že nešteto povedal prof. dr. Jože Drinovec, predstojnik nefrološke klinike UKC v Ljubljani: »Presajenje organov potrebujejo bolniki, ne mi, zdravstveni delavci!«

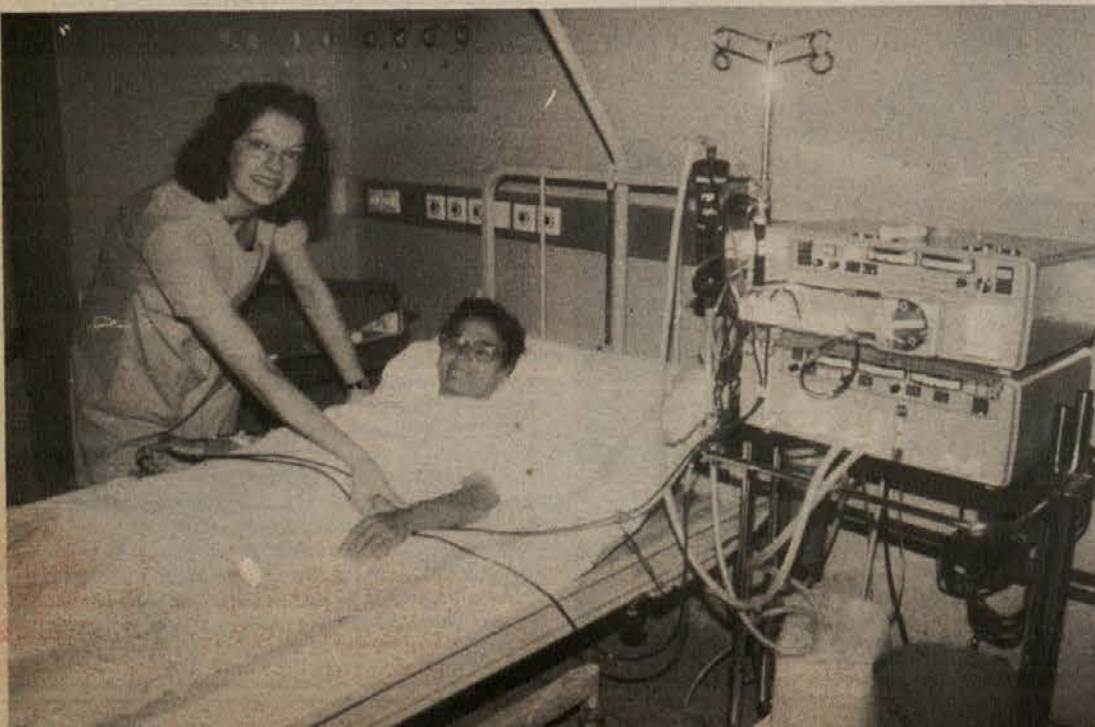
JANEZ PAVLIN

Jože Mravinec

ŽIVI Z MATERINO LEDVICO

Samo še nekaj tednov, in 42-letni Jože Mravinec iz Podklanca pri Vinici bo slavil prvo obletnico drugačnega življenja. Prvega junija lani so mu na ljubljanskem kliničnem centru uspešno presadili ledvico njegove 64 letne matere. Ledvica dobro deluje, Jože se dobro počuti, tudi materino zdravje se v zadnjem letu ni poslabšalo. »Zdraviti sem se začel že v starosti 30 let. Dvakrat na teden me je vozil rešilni avto v Ljubljano, kjer sem se dializiral po sedem ur in pol. Utrudljive vožnje v Ljubljano so se končale 1979, ko je bil odprt oddelek za hemodializo v Novem mestu. Ko sem zvedel, da v Ljubljani uspešno presajajo ledvice, sem to povedal tudi domačim. Mama se je sama odločila in danes je vesela, da mi je lahko pomagala.«

Dializiranje na odseku za hemodializo v Novem mestu.

Dr. Sonja Cimerman-Steklasa, vodja oddelka za hemodializo.

125 LET HUMANIZMA, RAZVOJA IN MIRU

Citat je vzet iz knjige Rdeči križ za humanizem, razvoj in mir, ki jo je Ivica Žnidaršič izdala letos aprila, že sam po sebi pa veliko pove o tem, kakšen pomen in smisel pripisuje delu svoje organizacije in lastnemu prispevku v njej.

Na sedežu Rdečega križa Slovenije je bilo čutili rahlo vznemirjenje pred praznovanjem obletnice te ustanove in tudi pri Ivici Žnidaršič, kjer smo se oglašili na razgovor, so kar naprej zvonili telefoni in novinarji so prihajali po zadnje podatke o proslavitvi. Vmes je le naša toliko časa, da je za Dolenjski list dala najosnovnejše podatke o sebi in svojem delu.

Rodila se je leta 1934 na Bučki. Oče je bil kmet, mati pa je imela manjšo trgovino. Mladostno radost v družini, v kateri je bilo kar osem otrok, je hitro in kruto presekal vojna. Kraj je prišel pod nemško zasedbo in Nemci so pričeli izvajati svoj načrt pomenčevanja dežele in izseljevanja slovenskih družin v taborišča. Žnidaršičeva družina je prišla kaj hitro na vrsto. »Ljudje, ki so bežali iz zasavskih krajev, so pred Nemci utekali tako, da so vstopili v materino trgovino, kot da bi bili namenjeni v nakup, potem pa pobegnili skozi zadnja vrata v gozd. Nemcem, ki so z daljnogledi opazovali hišo, se je čudno zdelo, kako to, da vstopa toliko ljudi, ven pa jih pride le malo, zato so se med prvimi spravili nad nas. Tako smo se že novembra leta 1941 znašli v Nemčiji, kjer smo do junija 1945 v okolici Thuringena premenjali kar sedem taborišč. V enem od njih sta tragično umrla tudi oče in brat.«

Trpljenje in grozote taboriščnega življenja in pregnanstva so gotovo za vse življenje zaznamovali njeno življenje in ji dali posebno motivacijo za celovito angažiranje v družbenopolitičnem delu, s posebnim poudarkom na humanizaciji življenja in borbi za trajnejši mir in sožitje med ljudmi. Temu delu se predaja še danes, ko je že drugo mandatno dobo predsednica republiške skupščine Rdečega križa.

Aktivna družbenopolitična delavka je postala že na gimnaziji v Krškem in na učiteljski v Novem mestu, zlasti kot mladinska aktivistka, nadaljevala pa s tem tudi kot študentka v Ljubljani. Po dokončanem študiju je opravljala več pomembnih funkcij, povezanih z delovanjem Socialistične zveze, Rdečega križa, Zveze komunistov na ravni krajevne skupnosti, občine in republike. Vseh teh funkcij in priznanj, ki jih je zanje dobila, ne kaže naštevati, vsem pa se je predajala enako zavzeto, kot sedanjemu predsednikovanju v Rdečem križu.

Leta 1863 je bilo v Ženevi ustanovljeno prvo društvo Rdečega križa na svetu, in sicer na pobudo Švicarja Henryja Dunanta, ki ga je močno pretreslo trpljenje ranjencev v bitki pri Solferinu. Isto leto je bil imenovan Ženevski komite za pomoč ranjencem, potem preimenovan v Mednarodni komite za pomoč ranjencem iz leta 1864 v Ženevski mednarodni komite, ki je leta 1875 prevzel ime Mednarodni komite Rdečega križa, kakor se imenuje še danes. Po mednarodni konferenci za pomoč ranjencem v vojni, ki je bila 26. oktobra 1963 v Ženevi, na kateri je sodelovalo 16 držav, so se ideje o ustanavljanju društev za pomoč ranjencem v vojni zelo hitro širile po Evropi. Tudi na ozemlju današnje Jugoslavije so društva Rdečega križa nastajala zelo zgodaj. Ze leta 1866, torej le tri leta po ustanovitvi v Ženevi, so ženske v Ljubljani ustanovile društvo za pomoč ranjenim in bolnim vojakom ter njihovim vdovam in

V Severni Italiji pri San Martinu, Solferinu in Castiglioneu se je razvnela bitka med Italijani, ki so se borili za zedinjeno Italijo, in Avstrijci, ki so si prilastili velik del Severne Italije. Italijanom so priskočili na pomoč Francozi. Avstrijce je vodil mladi cesar Franc Jožef I., Italijane kralj Emanuel Viktor II., Francoze pa Napoleon III. V boju je sodelovalo okrog 300.000 vojakov. Ob spopadu treh vojsk je v enem dnevu (24. junija 1859) obležalo na bojišču 40.000 ranjenih in mrtvih vojakov od vseh vojskujočih se narodov. V naslednjih dveh mesecih jih je zaradi raznih boleznih umrlo še 40.000. Vojna sanitetna služba ni mogla učinkovito pomagati prizadetim ljudem in je ob tolikšem številu ranjencev ostala nemočna.

Solferinsko bojišče je bilo posuto s trupli, še napol živimi ljudmi, ranjenci in bolniki, in to z živalmi, ubitimi konji in živino vred. Sprte strani niso priznavale poljskih bolnišnic in ambulanz, ampak so jih napadale, ranjence in zdravnike, ki so jih negovali, pa so tudi pobijali.

Na dan bitke je prišel na bojno področje Ženevecan Henry Dunant, ki je bil v zvezi s trgovskimi posli v Alžiru namenjen tudi k Napoleonu. Ob strahotnih razmerah, na katere je naletel, je začel takoj ukrepati. Ni bilo pa samo naključje, da je vojno prizorišče tako zelo pretreslo Henryja Dunanta. Bil je humanist, kot so bili njegovi starši. Že otrok je Henry Dunant hodil z materjo v sirotišnice, z očetom pa v kaznilnice, kjer je spoznaval bedo življenja nekaterih ljudi. Še kot otrok je ob nekem takem obisku rekel očetu: »Ko bom velik, bom storil vse, da ljudem ne bo treba nositi okovov.« Njegovo okolje, narava in vzgoja so pripomogli, da se je posvetil socialnemu delu in za človeštvo opravil delo, zaradi katerega živi še danes.

Henry Dunant se je tudi v Severni Afriki potegoval za črnce in nasprotoval trgovini z njimi. Toda kar je videl v bitki pri Solferinu, ga je zelo pretreslo. Strahotni pokol, ki mu je bil priča, ga je napolnil z ogorčenjem in sočutjem. To je bila strahotna slika z množicami mladih ljudi, obsojenih na smrt zaradi neznanja prve pomoči. V njih je videl Henry Dunant le razorožene in trpeče ljudi, ki jih združuje enako trpljenje. Začel je organizirati pomoč ranjenim vojakom. Organiziral je bolnišnice po hišah, cestah, cerkvah. Na pomoč so mu priskočile lombardske žene, tuji turisti, redki zdravniki in drugi. Okoliške kmetice so pomagale ranjencem, jih spodbujale in zdravile brez razlike na to, kakšno uniformo so nosili. Ženske so govorile »vsi ljudje smo bratje«. Število prostovoljcev se je večalo, vse več ranjencev je dobilo pomoč. Dunantu sta prišli pomagat tudi grafica Tamberlani iz Milana in Francozinja Elza Kastner iz Strasburga. V muzeju v Castiglioneu in Solferinu so še sedaj ohranjeni vozovi takratne poljske bolnišnice. Kostnica z desetisoči lobanj, vzdanih v muzeju na kraju dogodkov, daje pretresljivo podobo o strahotah takratne vojne.

Henry Dunant

Henry Dunant je v Castiglioneu spoznal, da je pomoč ranjencem na bojišču možna le, če je organizirana. Zato je po vrnitvi v Ženevo napisal knjigo »Spomini na Solferino«, v kateri je opisal, kako je bilo bojišče posuto s trupli ljudi in konj, v jarkih, cestah in travnikih, povsod sami mrlči in ranjenci. Ranjenci so od bolečin kričali, naj jih usmrtijo do kraja.

Dunant je sklenil, da napove vojno trpljenje, in to v času, ko so videli v vojni slavo. Čim več je bilo mrtvih, tem večja je bila slava zmagujočih. Dunant pa je govoril: »Naj bo medsebojno ubijanje še tako dobro organizirano, na bojiščih ne ostajajo samo mrtvi, ampak tudi ranjenci. Ranjenci pa so bili generalom le v breme. Oficirji so na prostovoljce, ki so pomagali ranjencem, kričali »naj izginejo te svinje v civilu.«

V svoji knjigi je Henry Dunant napisal tudi nasledjo misel: »Včasih zadostuje požirek vode, cigareta, prijateljski nasmeh ali beseda in že imate pred seboj spremenjenega človeka.« V knjigi je opisal tudi možnosti za organizirano pomoč ranjencem in veliko pripravljenost ljudi, da jim pomagajo. V knjigi pravi: »Mar res ne bi bilo mogoče organizirati tako društvo, ki bi pomagalo ranjencem v vojni in jih negovalo; društvo, katerega člani bi z vsvo vdanostjo opravljali to veliko človekoljubno delo? Tako društvo bi lahko dajalo veliko pomoč, ne samo v vojni, ampak tudi v vseh drugih nesrečah, ki lahko dolete človeštvo, v času velikih epidemij, poplav, lakote, požarov, potresov in drugih nepredvidenih katastrof.«

Iz knjige Rdeči križ za humanizem, razvoj in mir

Spoznavanje preteklosti omogoča, da v sedanjosti storimo več, da bi postale vrednote dela, solidarnosti, poštenosti in plemenitosti še v večji meri podoba našega časa.

Ivica Žnidaršič

Dolenjci razen tistih, ki se ukvarjajo z delom pri Rdečem križu in pa seveda domačinov na Bučki, od koder izhaja, jo sicer bolj slabo poznamo. Verjetno zato, ker je prezaposlena s svojim organizacijskim delom, s številnimi sestanki in konferencami v Sloveniji, Jugoslaviji in širom po svetu, pa s svojim publicističnim delom, da nima časa niti želje, da bi se drugače izpostavljala v javnosti. Poznamo le rezultate njenega dela, ki so del široko razvite in v vse pore življenja vpete humanitarne dejavnosti Rdečega križa. Rdeči križ slavi letos 125-letnico obstoja, ona pa 25-letnico aktivnega delovanja v njem. To je Ivica Žnidaršič, predsednica Skupščine Rdečega križa Slovenije.

»Stališča RK do vprašanja miru, sprejeta na teh konferencah, so ugodno vplivala na svetovno javno mnenje in na vse glasnejše izražanje zahtev po miru in zoper nasilje vseh vrst.

Vse to kaže na velike doktrinarne spremembe znotraj svetovne družine Rdečega križa in lahko smo zadovoljni, ker nismo bili samo opazovalci teh dogajanj, ampak se je marsikaj na svetu spremenilo in obrnilo v prid človeštva tudi zaradi našega vztrajnega, zavzetega in poštenega dela.«

otrokom, leta 1879 smo dobili v Sloveniji tudi moško društvo, leta 1875 je dobila društvo Črna gora, leta 1876 Srbija, leta 1878 je bilo prvo društvo na Hrvaškem in leta 1914 v Bosni in Hercegovini. V prejšnjem stoletju je bilo prvo društvo RK ustanovljeno tudi na ozemlju današnje Makedonije. Do leta 1919 je bilo na svetu organiziranih 28 nacionalnih društev, do leta 1934 že 56, do leta 1948 jih je bilo 65, leta 1985 pa je bilo na svetu že 135 držav z društvi Rdečega križa in Rdečega polmeseča. Rdeči križ kot simbol uporablja namreč 111 držav, rdeči polmeseček pa 24. Na zborovanju v Gradcu v Beli krajini je bilo 18. junija leta 1944 ustanovljeno in obnovljeno delovanje Rdečega križa Slovenije na novih osnovah.

Na številnih mednarodnih srečanjih so se oblikovala načela Rdečega križa, kot so humanost, nepristranost, nevtralnost, neodvisnost, prostovoljnost, enotnost in univerzalnost. V knjigi o začetkih in razvoju Rdečega križa pri nas, ki je izšla ob štiridesletnici zborovanja v Gradcu, je Ivica Žnidaršič napravila prvi strnjen pregled delovanja RK v Sloveniji, z letošnjo izdajo pregleda univerzalne zgodovine gibanja Rdečega križa pa je zopet napravila velik korak na področju, ki pri nas doslej še ni bilo obdelano. Ali kot je v recenziji knjige napisal Jože Šager: »Še posebej je zato dragoceno spoznanje, ki se v knjigi pretaka skozi bogat prikaz zgodovine Mednarodne organizacije Rdečega križa, namreč, da ta organizacija deluje neposredno med ljudmi ter za ljudi in se zato vedno kakovostno dopolnjuje. Vsebinska knjige utrjuje v nas samozavest in nudi vsestranske možnosti za vzgojo mlajših generacij, ki bodo ob velikih dejanjih preteklosti smelo in na svoj način nadaljevale in uresničevale velike ideje humanosti, razvoja in ohranjanja miru.«

Rdeči križ je v Sloveniji in Jugoslaviji močno zasidran, seveda pa je tudi njegova dejavnost podvržena vplivom splošne gospodarske in družbene krize. Kako se društva srečujejo s to novo situacijo? Ivica Žnidaršič: »Rdeči križ deluje dobro tudi v tej novonastali situaciji, v kriznih časih, in še razširja svojo dejavnost. Dejstvo, da smo v vseh prejšnjih obdobjih usposabljali številne aktiviste za dejavnost tako v krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in šolah se sedaj bogato obrestuje. V teh kriznih časih kljub manjšim sredstvom organizacije delajo enako zavzeto. Največje bogastvo Rdečega križa je v ljudeh, ki organizaciji žrtvujejo svoj čas, svoje znanje, materialne dobrine, mnogi pa so tudi krvodajalci in darovalci drugih sestavin telesa. Prav krvodajalstvo kaže na to, da se solidarnost ni zmanjšala, saj še vedno prihaja darovat kri preko 100 tisoč ljudi letno, v petintridesetih letih obstoja krvodajalstva v Sloveniji pa je kri darovalo že preko 800 tisoč ljudi, kar nas uvršča v sam svetovni vrh. Na leto sedaj zberemo 44 tisoč litrov krvi, v vseh 35 letih pa smo je zbrali kar 943.536 litrov. Da je solidarnost blizu našim ljudem, je pokazala tudi akcije zbiranja pomoči ob elementarnih nesrečah. Tako so posamezniki in delovne organizacije ob lanskoletnem hudem neurju v Prekmurju hitro in učinkovito reagirali in mi smo preko občinskih organizacij kanalizirali pomoč kar 226 najbolj prizadetim družinam. Zbranih je bilo okoli 11 milijard starih dinarjev, s katerimi smo med drugim pomagali postaviti novo prebivališče materi z osmimi otroki na Goričkem. Pomembno pri Rdečem križu je, da se stvari neposredno in sproti rešujejo, zato imajo ljudje z nami dobre izkušnje in nam tudi zaupajo.«

Kljub svoji mnogostanski angažiranosti pa Ivica Žnidaršič le ni čisto pozabila na svoj rodni kraj in na Dolenjsko. Nasprotno, kadar ji dovoljuje čas, se z

materjo, ki živi sedaj pri njej v Ljubljani, popelje na dom, ki jo čaka v Bučki. Tam se sprosti ob vrtnarjenju in v pomenkih s sosedi, kraju pa se je oddolžila tudi s knjižico o Bučki. V njej popisuje zgodovino kraja od Valvasorjevih časov do današnjih dni, poseben poudarek pa je dala na dogajanja v kraju in okolici v letih med NOB in na razvoj po njej. Gradivo je zbirala iz dosegljivih pisnih virov, največ pa v pogovorih z ljudmi, ko je z beležko v roki hodila od hiše do hiše in zapisovala usode, ki jih je dokaj nemilo krojilo življenje ljudem samo zato, ker so bili Slovenci in so hoteli to tudi ostati.

TONE JAKŠE

Mercator — KZ Krka Novo mesto
TOZD Oskrba

obveščata cenjene kupce, da bosta prodajalni Dom Bršljin in Bršljin 18 od 23. 5. 1988 dalje zaprti za predvidoma 2 meseca. Prodajalni bosta zaprti zaradi prenove poslovnih prostorov.

Istočasno obveščamo kupce, da bo v prodajalni Dom Bršljin od 16. 5. 1988 do 21. 5. 1988 razprodaja lahke konfekcije. Cene bodo znižane od 20 do 40%. Priporočamo se za obisk.

Crispy bogastvo celega zrnja

Crispy izdelki so povsem naravna zdrava hrana, ki vam jo ponujamo pod zaščitnim znakom NATURA.

Vsi žitovi proizvodi, ki nosijo zaščitni znak NATURA, so zanesljivo čisti plodovi narave, bogati na balastnih snoveh, vitaminih in mineralih.

Ker narava nudi najboljše, je nesmisel kaj dodajati ali odzemat. Torej je v Crispy izdelkih prisotno bogastvo celega zrnja.

Naučite se začeti dan s Crispy izdelki, kateri z mlekom ali jogurtom energetsko povsem zadovoljujejo potrebam organizma tako za umske kot fizične delavce.

Tako kot se spreminja vse na svetu, se spreminjajo tudi prehrabene navade. Tisti, ki bodo prej došli, da je Crispy zdrava hrana novega stoletja, bodo zagotovo prej izbojevali zmage nad boleznimi današnjega časa.

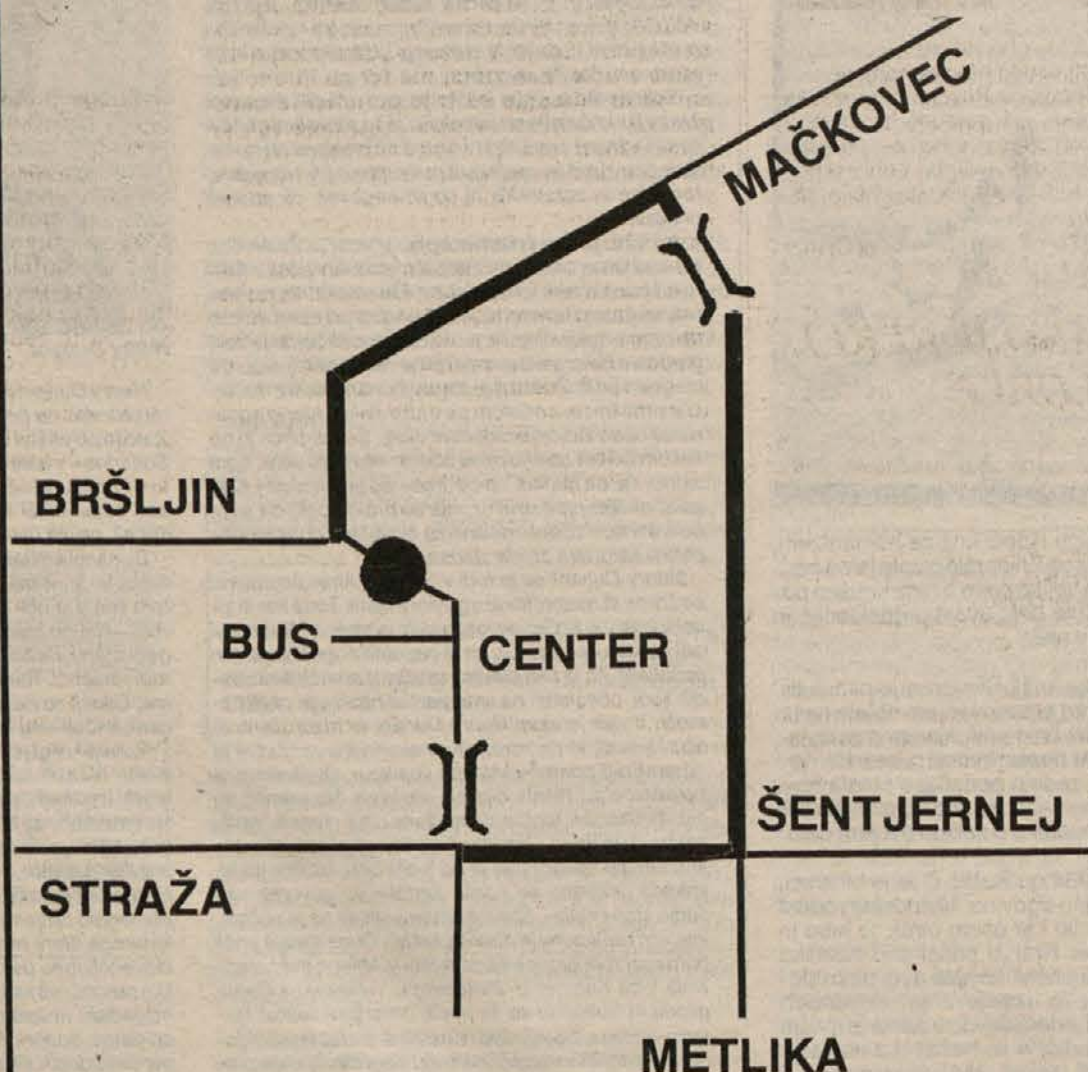
Crispy izdelki niso namenjeni le zajtrkom, malicam in lahkim večerjam. Lahko jih dodajamo tudi glavnim obrokom ali pa jih grizljamo kar tako, ker so dobri.

Izpraznjenih škatel ne zavržite! V lističu, priloženem vsaki škatli, je nasvet, kako jih lahko koristno uporabite.

ŽITO Ljubljana, TOZD Mlini

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

GIP Pionir N. m. objavlja začasno zaporo ceste Komandanta Staneta v Novem mestu na odseku Salon pohišstva Novoles — Hotel Metropol zaradi izvajanja gradbenih del v času od 16. 5. do predvidoma 8. 6. 1988. in sicer za vsa vozila razen avtobusov in dostavnih vozil nosilnosti do 3t. Dostop z vozili v Center mesta bo možen preko kandijskega mostu. Obvoz za vse smeri bo preko novega mostu v Ločni.

DOLENJSKI
PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1

Delavski svet razpisuje prosta dela in naloge delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Poleg pogojev, določenih z zakoni, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi, mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima visoko strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske ali pravne smeri
- da ima najmanj 7 let delovne dobe in vodstveno oziroma vodilno prakso
- da ima pozitiven odnos do samoupravljanja ter njegove krepitve
- da ima vodstvene in organizacijske sposobnosti.

Kandidati morajo vlogi obvezno priložiti svoj program dela za nadaljnji razvoj delovne organizacije.

Direktor DO bo imenovan za dobo 4 let.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o strokovni izobrazbi in izpolnjevanju zahtevanih pogojev, opisom dosedanjega dela in programom dela za nadaljnji razvoj DO pošljejo na naslov: Dolenjski projektivni biro, Novo mesto, Sokolska 1, z oznako »prijava na razpis«. Rok za sprejem prijave je 8 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku razpisa.

Odbor za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

DIPLOMIANEGA EKONOMISTA

za komercialna opravila in samostojno izdelavo investicijskih programov ter drugih ekonomskih elaboratov

Pogoji:

- končana ekonomska fakulteta
- 5 let delovnih izkušenj
- strokovni izpit po ZGO zaželen

Delo združujemo za nedoločen čas. Poskusno delo traja tri mesece. Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: Dolenjski projektivni biro, Novo mesto, Sokolska 1. Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 10 dneh po izbiri.

222/19

METALKA n. sol. o., TOZD TRGOVINA, n. sol. o. Prodajno skladišče Metlika

objavlja naslednja prosta dela oz. naloge:

PRODAJALEC — 1 delavec

Pogoji:

- poklicna šola trgovske ali tej ustrezne smeri (stopnja IV)
- zaželen izpit za voznika B kategorije
- poskusno delo 1 mesec

Pismene ponudbe sprejema METALKA, n. sol. o., Kadrovska služba, Ljubljana, Dalmatinova 2, 8 dni po objavi.

223/19

EMONA COMMERCE,
proizvodnja in trgovina n. sub. o.
TOZD OBALA oskrba ladij, letal in maloobmejni
promet n. sub. o.
Koper, Verdijeva 4,

vabi k sodelovanju delavca za opravljanje naslednjih del in nalog

V PROSTI CARINSKI PRODAJALNI TERME ČATEŽ:

— vodja proste carinske prodajalne

Pogoji: višja ali srednja izobrazba ekonomske, turistične ali komercialne smeri, aktivno znanje enega svetovnega jezika, dve leti delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in trimesečno poskusno delo

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: EMONA COMMERCE, TOZD OBALA KOPER, Verdijeva 4, 66000 Koper. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

225/19

PTT PODJETJE NOVO MESTO
Novi trg 7, Novo mesto

objavlja

JAVNO PRODAJO

knjižnega stroja DARO 1750, letnik 1979, izklicna cena je 1.000.000 din.
Javna prodaja bo 17. 5. 1988 ob 10. uri v prostorih stavbe PTT na Novem trgu 7 v Novem mestu.
Pred začetkom prodaje morajo interesenti vplačati 10% izklicne cene.
Ogled stroja in informacije so možne en dan pred prodajo oz. po telefonu (068) 22-754 in 21-380.
Prometni davek plača kupec.

231/19

Mercator - Kmetijski kombinat Sevnica
TOZD Proizvodnja

razpisuje

javno licitacijo

za prodajo osnovnih sredstev:

Zap. št.	Naziv osnovnega sredstva	Izklicna cena
1.	kamion TAM 6500	4.000.000 din
2.	traktor MTZ 82	4.000.000 din
3.	kason (nekomplet) ZASTAVA 650	1.000.000 din
4.	kamion TAM 5000, letnik 73	1.300.000 din

Javna licitacija bo v soboto, 21. maja 1988, ob 10. uri pred mehanično delavnico na Savski cesti 20/b v Sevnici. Predmeti javne licitacije so na ogled dva dneva pred licitacijo na kraju licitacije.

Kupec je dolžan poravnati kupnino v enkratnem znesku, prav tako plača kupec prometni davek in stroške lastniškega prepisa. Interesenti morajo pol ure pred pričetkom javne licitacije vplačati kavcijo v višini 10% izklicne cene. Kavcijo vplačajo na ime žiro račun Mercator KK Sevnica — TOZD Proizvodnja 51610-601-11597 pri Kreditno-hranični službi TOK na istem naslovu.

229/19

TRANSPORT

DO TRANSPORT KRŠKO Komisija za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

1. knjigovodja OD I,
2. voznik tovornjaka — 5 delavcev,
3. organizator prevozov v DE Ljubljana, Ul. Stare pravde 10,
4. vodja sektorja za marketing, promet, komercialno in informatiko — ponovna objava

Pogoji za sprejem:

pod 1: končano izobraževanje V. stopnje zahtevnosti ekonomske usmeritve, dve leti delovnih izkušenj v finančno-knjigovodski službi, enomesečno poskusno delo;

pod 2: končano izobraževanje kovinsko-tehnične usmeritve IV. stopnje zahtevnosti ali šola za voznike motornih vozil, vozniško dovoljenje C in E kategorije, 2 leti splošnih delovnih izkušenj, trimesečno poskusno delo. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z urejeno vojaško obveznostjo;

pod 3: končano izobraževanje IV./V. stopnje zahtevnosti ustrezne usmeritve, s petimi leti delovnih izkušenj v prometni operativi in dvomesečno poskusno delo;

pod 4: končano izobraževanje VI./VII. stopnje zahtevnosti ekonomske, komercialne ali druge usmeritve, 3 leta delovnih izkušenj na področju trženja in informatike, 3-mesečno poskusno delo. Izbrani kandidati bodo po uspešno opravljenem poskusnem delu sklenili delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo prijave z opisom dosedanjega dela, s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi v 15 dneh po objavi na naslov: DO Transport Krško, Cesta krških žrtev 133, p. p. 63, 68270 Krško.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po zaključku objave.

230/19

NK DOMŽALE

TOMBOLO

organizira

15. 5. 1988 ob 14. uri v športnem parku Domžale

GLAVNI DOBITEK DVE STARI MILIJARDI

1. nagrada 5.000.000 din

2. nagrada 5.000.000 din

3. nagrada pralni stroj

15 koles ROG

In še mnogo bogatih nagrad!

Avtobusni prevoz iz Ljubljane in nazaj zagotovljen!
Za hrano in pljačo je poskrbljeno.

Obzorja

iz izložbe

ROMAN O LETU 1848 IN RAZPRAVA O VOJNI PROZI

Prvi, spomladanski paket letošnje knjižne bere Slovenske matice je natisnjen in na voljo bralcem. V njem je marsikaj zanimivega in vrednega, kot je to, lahko bi rekli, kar pravilo za Maticne izdaje. V paketu sta dve knjigi iz redne zbirke, dve zunaj nje ter za ljubitelje antike in filozofije še trije ponatisi iz bere pred leti izdanih prevodov filozofskih del, ki pa so zaradi precejšnjega zanimanja za antično dediščino že davno pošte. V tem pregledu bomo posvetili pozornost le knjigama iz redne zbirke, o ostalih pa nekaj več v naslednjih književnih obzorjih.

Omenimo najprej leposlovno novost, roman Mimi Malenškove Marčni veter, ki ga je pisateljica podnaslovlila kot fresko iz pomladi narodov. Gre za leposlovno obdelavo zgodovinske teme, prelomnih dogodkov, ki so leta 1848 razburkali avstrijsko monarhijo in so imeli daljnosežen vpliv in odmev tudi za slovenski narod. Kot je povedala na predstavitvi svojega obsežnega romana, je knjigo pisala na podlagi zgodovinskega gradiva in uporabila za junake pripovedi konkretne in realne osebe iz tistega časa ter sploh sledila kar se da točnemu poteku dogodkov v Ljubljani in na Dunaju. Pisateljica, ki ji tovrstno pisanje ni novo, nam torej ob stoletnici marčne revolucije ali, kot ji pri nas tudi radi pravimo, pomladi narodov, obuja zgodovinski spomin na obdobje, ki je posebej za nas zelo zanimivo, a tudi še vedno predmet ali preveličevanja ali odzivanja na rob.

France Bernik in Marjan Dolgan sta v sodelovanju napisala strokovno delo Slovenska vojna proza 1941 — 1980, s katerim sta se lotila obdelave zanimivega motivnega sklopa v slovenski literaturi, ki je zaradi objektivnih okoliščin pač moral nekoliko dlje časa počakati na znanstven pristop. Proza o drugi svetovni vojni, se pravi pisanje o NOB, revoluciji, taboriščnikih, zapornikih, trpljenju

civilnega prebivalstva na Slovenskem, od samih začetkov kaže močno odvisnost od ideologije in oblasti, hkrati pa je tudi literarnozgodovinsko in teoretično razpravljanje bilo prav tako pod ideološkim pritiskom. Avtorja sta problematiko prenesla iz ideološkega v znanstveno območje in se je lotila z instrumenti literarne znanosti.

Slovensko vojno prozo sta obdelala kronološko in pokazala, da je njen razvoj tekel od izrazito neumetniške, pozneje socrealistične proze do umetniško zrelejši, slogovno in motivno bogatejši in svobodnejši proze.

Med vojno, ko je začela nastajati vojna proza v omenjenem okviru, je ideologija bdelna nad početjem pisateljev; jasno je zahtevala od nje propagandno in mobilizacijsko funkcijo, kar je bilo v tistih razmerah razumljivo in veljavno sploh za vso umetniško produkcijo. Vendar se literatura ni nikoli dala povsem podvreči ideološkemu odrejanju. Že med NOB je prišlo do nekaterih konfrontacij med umetniškimi težnjami pisateljev in propagandno ideološkimi nazori oblasti, po osvoboditvi pa so se nadaljevale z bojem za večjo avtonomijo proze, ki naj bi svobodno in brez ideoloških napotkov uprizarjala stvarnost in preteklost. Od Kocbeka naprej se širi tako motivno kot slogovno bogastvo vojne proze, pisci segajo celo po dotlej tabuiziranih temah, s čimer se širi in potrjuje avtonomnost umetniškega ustvarjanja na tem področju.

Slovenska matica je s to knjigo lepo dopolnila krog svojih pomembnih literarnozgodovinskih izdaj o slovenskem slovstvu.

M. MARKELJ

PESMI O GOLIČAVI

Svojo najnovejšo pesniško zbirko (izšla je nedavno pri mariborskih Obzorjih) je Tone Pavček naslovil Goličava. Kraj ali deželo s tem imenom poznamo že iz Cankarja, vendar ne več kot ime. Zgodbo o Goličavi pripovedujejo šele pesmi te zbirke. Razkriva jo pesnik sam pod bremenom Dediščine, iščoč pokrajino, kjer bi se odložil. Kjer bi se razbremenil peze, ki ga pritiska k tlom kot človeka, in samo duhovno živel. In Goličava prav gotovo je taka pokrajina. Pokrajina po meri pesnikovega duha in misli, zato tudi samo pesniško znosna.

Goličava je vsa goličavasta in pustotna. Tiha, negibna, da gre že ob misli nanjo srh po životu. Tako tiha, da lahko v njej prisluškuješ sleherni misli, ki se utrga iz notranjosti in sili ven kot stih. Da se kot pesnik napiješ zvokov tišine in neskončnega miru. In vendar je Goličava tako le navidezno, na zunaj. Pod skorjo njene tišine namreč polje strašen nemir in hitro spoznaš, da si tudi kot človek že ves obseden od tega nemira. Goličava torej ni pokrajina dokončne odrešitve, je le kraj, kjer se razširijo in poglobijo spoznanja o svetu, o življenju in o besedi, ki se z njima pregiba. Naposled je tu beseda tudi zato, da z njo pripoveduješ in se izpoveduješ. Pa naj bo to beseda molka ali beseda, v katero se zlivajo zvoki radosti tega našega edinega človeškega življenja.

Pesnik pravi, da se pride v Goličavo od vsepovsod. Tudi iz njegove Dolenjske, ki ga je tako trdno navezala nase in ga zaznamovala. Kaj pa, če je res samo to, da je Goličava že kar sama Dolenjska? Saj je pesnik zapisal: »Lepa je moja dežela. Lepa do muke. / Samo tu gruli prsteno grlo rim. / Samo tu so tudi groze manj hude. / Samo tu lahko živim.« In dodal: »Ni je dežele, kamor bi še zablodil.« Goličava, ta Nova dežela, je torej pesnikova zadnja postaja, zadnje dejanje v iskanju potešitve. Tudi v iskanju sveta za njegovo poezijo?

Zbirka Goličava je razdeljena na štiri cikle. Oblikovna novost v njej so soneti, v katerih je poezija goličave tudi najbolj koncentrirana. Novost v tem, da je verzna razporeditev drugačna kot pri klasičnem sonetu. V prvem delu soneta je razporeditev taka, kot jo poznamo iz ustaljenega vzorca: dve kitici po štiri verze. Sprememba je v zadnjem delu: namesto dveh tercij nastopi zaporedje: predzadnja kitica ima štiri, zadnja pa samo dva verza. Sicer

pa je skupno število verzov (štirinajst) ostalo nespremenjeno.

Pričujoča Pavčkova pesniška zbiraka ne pomeni le novega ustvarjalnega vrha za pesnika samega, temveč pomenljivo bogati tudi sodobno slovensko poezijo.

I. ZORAN

TAKO JE REKEL ZLOBEC

Dandanes skoraj ni Slovenca, ki bi ne poznal pesnika Cirila Zlobca. Vendar poet ni znan predvsem zaradi svojih pesmi, marveč bolj po svojih javnih nastopih in izjavah, ki jih je odkrito in brez dlake na jeziku povedal povsod, kjer je beseda nanesla na katero od vročih tem našega vsakdanjika, posebno še, kadar je šlo za vprašanja slovenskega naroda. Poleg aktivne udeležbe v narodnoosvobodilnem boju in izkušnji primorskega Slovenca mu je lastna izostrena občutljivost za usodo in perspektivo slovenskega naroda, za vse, kar narod zares ogroža, pa naj bo zavito v še tako lepe in cukrne besede. In ker čuti, da je to, čemur pravimo narodna zavest, nekaj temeljnega v človeku in zato njegova neodtujljiva in osnovna pravica, se ni ustrašil pravi čas povedati, kaj misli. In če je bilo ob njegovih prvih javnih nastopih slišati, da gleda prečrno in prenapeto, nam današnji dan potrjuje, da je videl jasno in natančno. Zato je njegova beseda verodostojna in zaupanja vredna.

Nagovoril pa se je. Kot je povedal sam na predstavitvi svoje najnovejše knjige Priznam, rekel sem..., ki je izšla pri Prešernovi družbi v zbirki Vrba, se je med urejanjem in pripravljanjem knjige zgrozil nad goro besed, ki jih je izrekel v številnih intervjujih, radijskih in televizijskih oddajah »po vsej naši mili domovini« in tudi za tujino. Spraševali so ga znani in neznani ljudje, dobronamerno in zlonamerno, izzivajoče in razumevaljoče in seveda tudi zapisali tako. Nastala je množina intervjujev in drugega gradiva. Na pobudo prijateljev se je Zlobec začel prebijati skozi in opravil nekakšno inventuro svoje javno izgovorjene besede. Izbral je komajda četrtino iz vsega objavljenega gradiva, vendar ga je bilo kljub temu dovolj za kar obsežno knjigo. Izbor je uredil po tematskih enotah, časovni vidik pa je podredil tematskemu. V devetih poglavjih knjige je zajel svoja javna razmišljanja o splošnih in zelo osebnih rečeh, o slovenstvu, položaju Slovencev v federaciji, o poeziji in politiki, o oprečnosti, o svojem predsedovanju jugoslovanski pisateljski zvezi pa tudi o svojem otroštvu in koreninah, o pesnjenju in ljubezni.

Nastala je zanimiva in aktualna knjiga, nekakšna avtobiografija pesnikove čudi, a z močno izraženimi elementi, ki določajo našo družbo. V knjigo je avtor vključil tudi nekaj svojih pesmi, ki so nastale v času njegovega javnega nastopanja in so povezane s tematiko, o kateri govori knjiga.

M. MARKELJ

ANTOLOŠKI IZBOR KOVIČEVE POEZIJE

Pred dvanajstimi leti je Kajetan Kovič izdal pri Cankarjevi založbi v Ljubljani znamenito pesniško zbirko Labrador, ki jo je kritika takoj uvrstila med najvidnejše dosežke sodobne slovenske poezije. Po enem od ciklov te zbirke je pesnik naslovil svojo novo knjigo Dežele, ki je pred kratkim izšla (v opremi Nedžada Žuja) pri isti založbi.

Dežele predstavljajo izbor Kovičeve poezije iz njegovih dosedanjih zbirk, vključujoč tudi Pesmi štiri, s katerimi je pred petindesetimi leti tudi v knjižni obliki

stopil v slovensko književnost. V izbor pa so uvrščena tudi nekatera nova pesniška besedila, tako da lahko govorimo, če že ne o popolnoma novi knjigi, pa vsaj o novem pogledu na Kovičevu poezijo.

V tej knjigi je skoraj štirideset let življenja z umetniško besedo, s pesmijo. Izbor je strog, avtorsko dosleden in antologijsko celovit. V tej strogosti in kritično prehtani celoti se v novi osvetlitvi, v

Deželah, zrcali celostna podoba pesnika Kajetana Koviča, ki je hkrati klasičen in moderen pa živ in vznemirljiv, na moč pomenljiv izpovedovalec in, kar zanj predvsem velja, izbrusen stilist.

Izbor v Deželah obsega okoli devetdeset pesmi, razvrščenih v

enajst ciklov. V taki zgradbi nanovo zažive tudi najstarejša in najbolj znana besedila, ki skupaj z novimi pesmimi, katerih delež je, čeprav ne prevladujejo, zelo pomemben, ostvarjajo novo povednost Kovičeve poezije. Kažejo pota po svetovih te poezije in so sploh kot nekakšna jasno razpoznavna znamenja na teh potih. In to so pota v muko in slast, v dvom in vero, v up in hrepenenje, v večno skrivnostno življenja in večne smrti, v dno in nebo ljubezni.

Kovičeva poezija se dotika nešteti vprašani, ki so tako rekoč večna, predvsem pa splošno človeška. Seveda jih kot pesnik obravnava drugače, s pesniško govornico. Je eden redkih slovenskih pesnikov, ki so verki izpili do popolnosti. Brati njegove pesmi je poseben užitek. Kovičeva poezija človeka resnično notranje obogati, oplemeniti. Zato je pri bračih priljubljen, radi ga prebirajo. Tudi Dežele — ali pa ta knjiga še predvsem, ker res ponuja izbor najboljšega in najznačilnejšega iz Kovičeve poezije — ne bodo starele pod prahom, kar se sicer knjigam mnogih poetov rado dogodi.

I. ZORAN

SLEDI ČASA

Kako veliko in hkrati kako malo se je spremenilo v življenju v pol stoletja! Številne stvari so izginile, kot da jih nikoli ni bilo, izginile so nekatere navade in mišljenja, a ostali so enako zvedavi otroci, enako resni odrasli, prav tako medsebojni odnosi še nihajo v plimovanju čustev, zavisti, nevoščljivosti, dobrote, razumevanja in sovraštva, enako še zdaj nekatere žene želja po uveljavitvi za vsako ceno in druge zagrizen pohlep po imetku, medtem ko nekateri pristočno molzejo dan ali pa izgorevajo v ustvarjalnih ognjih, da kakšnih drugih niti ne omenimo.

Veliki dogodki in veliki ljudje ne potonejo v pozabo tako hitro, hitro pa se pozabijo male stvari iz vsakdanjega življenja. Škoda je tega. Z njimi tone v pozabo nekaj sicer neoprijemljivega, a dragocenega za našo tukajšnje in zdajšnje bivanje. Kadar nam knjiga, ki razgrinja podobe iz preteklosti, ali pripoved odpre okence v svet pozabljenih in minulih stvari, se v nas zgane nekaj posebnega, globoko našega. Morda grenkoba minevanja in gotovega konca, morda slutnja večnega vračanja v stalnem toku časa. Morda se oglasi v nas moč »prvotnega besedila« življenja, otroštvo. Kdo ve?

Mladinska knjiga je začela izdajati novo knjižno zbirko, ki bo ponudila nekaj takega branja. Naslovili so jo Sledi in označili kot zbirko, v kateri bodo izhajala mladinska besedila, vendar bi po prvih dveh knjigah, ki sta že izšli (Marije Vojskovič Hiša št. 15 in Manka Golarja Deček z jabolki), ne mogli reči, da gre za tipična mladinska besedila, z »mladinskostjo« jih veže bolj to, da obe knjigi obujata spomine na otroštvo in da sta napisani v razvidnem in jasnem jeziku.

Vojskovičeva je v Hiši št. 15 zbrala spomine na svoje otroštvo, ki ji je teklo v prvem desetletju po prvi svetovni vojni v hiši nasproti nekdanje poljanske gimnazije v Ljubljani. Iz njenih zapisov zaživi predvojna Ljubljana s popolnoma drugačnim utripom, kot ga poznamo sedaj. Pisateljica z nizanem številnih podrobnosti nekdanjega življenja, zarisom navad, predsodkov, medsebojnih odnosov, razgrinjanjem razmerij otrok do odraslih in odraslih do otrok, s pripovedmi o posebnostih, o domu in šoli, sploh o vseh mogočih stvareh, razgrinja ožje in z njim tudi širše družbeno okolje in razmere iz časa svojega otroštva. Njeni zapisi imajo svojevrsten čar in gotovo ne bodo pritegnili le mladih bralcev.

Nekoliko bolj mladinsko je v svojem pisanju zasukal pero Manka Golar. V knjigi Deček z jabolki je popisal spomine na srečanja z znanimi slovenskimi osebnostmi, s pisatelji, pesniki, glasbeniki, igralci, slikarji. Med njimi srečamo zelo znana imena, kot so Cankar, Jakopič, Župančič, Finžgar, Vandot, pa tudi manj znana, kot so Puigelj, Petruška, Osterc, Juvanova, Klemenčič, Grossman.

Kot otrok in kasneje kot učiteljšček se je pisatelj srečal z njimi predvsem po zaslugi svojega očeta Cvetka Golarja, sopotnika moderne in znanca ter prijatelja mnogih umetnikov. V Golarjevo hišo v Ljutomeru in v njegovo zidnico v prleških gorah so radi prihajali njegovi znanci in prijatelji ter ob jeruzalemčanu obujali spomine, mladi Manko pa je seveda z zanimanjem podrobno pripovedoval, ki ga je strnil na koncu knjige v poglavje Moj oče, ki je najlepše v knjigi.

Četudi avtor piše v dikciji, ki predpostavlja mlade Slovence v anekdotičnih zarisih, v katerih se nam pokažejo v povsem vsakdanjih in zato dandanes nemara manj znanih potezah.

M. MARKELJ

MIRNEGA NI POTA, ČISTE NI VODE...

Gradbišče nove avtoceste v Višnji gori je hiša in ob njej cvečča magnolijeva drevesa obdalo z oblaki prahu. Že prej je bilo v domu pod avtocesto nasproti višnjegorskega pokopališča čuti neprestano brnenje, sedaj se je temu brnenju pridružil še ropot gradbenih strojev. V nekdanji idilični višnjegorsko dolino so kot noži zarezale prometne žile, najprej železnica, potem ceste, in vnesle nemir v življenje tega najmanjšega slovenskega mesta. Mihaela Zajc-Jarc, ki živi v hiši,

obdani z magnolijami in prahom, je živa kronika tega mesteca in dogajanja ob njem. Rane, ki jih dobiva pokrajina, pa segajo prav v globine njenega srca. Iz teh ran se ji rojevajo verzi:

Mirnega ni pota,
čiste ni vode,
v zraku pleše zmota
in vampir prek nje.

Takih in podobnih pesniških utrinkov, odgovorov na dogajanja v okolju, na spreminjanje odnosov v naravi in med ljudmi, se je Mihaela nabrala že veliko. Zaobsegajo zapise o idilski kmečkem življenju, o ljudskih običajih, dogodkih pa vse do intimnih premišljevanj o človeku in njegovem poslanstvu.

Mihaelin rod izhaja po očetovi strani iz Novega mesta, po materini pa iz Višnje gore. Oče, profesor Evgen Jarc se je posvetil politiki, postal deželni in državni poslanec in pozneje ljubljanski podžupan. Tako je Mihaela odraščala v bogatem duhovnem okolju. »Oče je kljub številnim obveznostim vedno našel čas za družino,« pripoveduje Mihaela. »Ob večerih je

nam otrokom bral balade in romance ter odlomke iz klasičnih del.«

Mihaela je pričela objavljati svoje prvence že na ljubljanski gimnaziji v glasilu Mentor. Veliko ji je pomenilo tudi prijateljstvo s pesnicama Vido Tufter in Lili Novy. Po očetovi smrti leta 1936 je bila prisiljena prekiniti študije in se zaposliti, takoj po vojni pa se je preselila v Višnjo goro, kjer jo je čakala kmetija, ki je po smrti materinega očeta opustela. Tako se je iz meščanskega dekleta prelevila v kmetico. Tudi poroko z domačinom Jožetom Zajcem je praznovala v pravem folklornem vzdušju, z narodnimi nošami, narodnim trakom, domačimi pevci ter sedmimi venčki in kresnicami. Bilo je to ravno na kresni večer leta 1946, priča pa je bil etnolog Niko Kuret. Z možem Jožetom sta bila svoj čas znana daleč naokoli kot prava ljudska trubadurja: on s starimi citrami, ona s kitaro. Oba inštrumenta sta še sedaj pri hiši.

Strun na kitari Mihaela ne ubira več, vse pogosteje pa brenka na literarno struno. V

raznih publikacijah je objavljala svoje etnografske zapise, prozna in pesniška dela v Mohorjevih koledarjih, Novi mladiki, Zbornikih občine Grosuplje, Družinskih prtikah, sodelovala pa je tudi v radijskih oddajah Mehurčki in literarnih nokturnih. V ciklostirani zbirki Sopek iz Višnje gore je ob petstoletnici mesta izdala sto pesmi. Mihaela veliko nastopa na raznih proslavah in krajevnih prireditvah, rada pa se odzove tudi povabilu šol in vrtcev, da mladini predstavi svoje delo pa tudi narodno kulturno izročilo kraja.

V zadnjih dveh letih je nastala pesniška zbirka Ob Višnjici, ki obsega štiri cikle: V letu in zimi, Sprehodi, Ne prodajte nas in Ta čas. V njih se predstavlja kot ljudska pesnica z globoko občutenimi refleksijami.

»Ljudem opisujem njihov kraj, hkrati pa tudi moje in njihovo bolečino. Če človek dolgo živi v kraju, se z njim sploji. Ljudi pa spraja tudi njihova skupna ogroženost. To je opaziti zlasti v zadnjem času, ko je več pripravljenosti in smisla za medsebojno razumevanje. Na neki način se spodrezane korenine postale nov most med ljudmi,« pravi Mihaela Zajc-Jarc.

T. JAKŠE

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolensko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošteno odslužili svojo kazen, izmišljeni.

VSE JE BILO KONČANO V OSMIH MINUTAH

Še v prejšnjem stoletju so imela vsa večja mesta na Slovenskem kraj, kjer so izvrševali smrtne kazni nad najhujšimi zločinci. V Novem mestu je bil to Marof, zadnja smrtna obsodba na njem pa izvršena 12. julija 1865. leta. Kar petisočglava množica krajanov se je zbrala, da bi videla usmrnitev trojice, obsodjene na smrt z obešenjem. Na vislicah so tistega jutra končali 37-letna Mica, dve leti starejša Urša in sin umorjenega Anton Lokar, ki je svojega očeta velil ubiti.

Mica in Urša sta bili doma iz okolice Mokronoga, zadnje čase pa sta stanovale v Antonovem mlinu; prva mu je bila dekle in priležnica, imela je tudi štiri otroke, druga pa je bila gospodinja. Obravnava na sodišču je ugotovila naslednje.

Mica in njen gospodar Anton sta imela že kakšno leto v načrtu, da se znebita očeta, vzrok naj bi bili nekateri prejšnji spori, delno je bila tej odločitvi kriva tudi bojazen, da bi morala zapustiti mlin, ki ga je oče kupil Antonu. Slednji se je zato dalj časa pripravljaval na gnusno dejanje, naposled pa za uboj nagovoril obe dekleti. Urši je kot plačilo obljubil 100 goldinarjev, Mici pa nič drugega, kot kar vinograd in hram. Vsi trije so se tudi dogovorili, da bodo z očetom opravili 29. februarja 1865. leta. Ta dan so še enkrat pretehtali vse podrobnosti načrtovanega zločina, Anton je dekletoma pred odhodom naročil, naj očeta pokončata kar s sekiro, če se jima kakorkoli izjalovi namen, da ga ne bi mogli zadušiti z rokami in ruto. Natančno jima je zategadelj opisal, kje je spravljena sekira, pripravil pa jima je tudi dva klina, s katerima naj bi po dejanju zapahnila vrata. Ob koncu dogovora je dekletoma obljubil še, da jima bo

skuhal mesa, ko se bosta po krvavem dejanju vrnili k njemu.

Mica in Urša sta se brez večjih pomislekov odpravili do hrama Antonovega očeta s trdnim namenom, da uresničita dogovorjeno. Ko jima je oče odprl, sta mu povedali, da sta prišli iskat njegovega sina Antona, češ da ga že ves dan ni doma. Oče ju je povabil k sebi, zavoljo slabega vremena pa jima celo predlagal, naj pri njem prenočita. Za večerjo ju je pogostil s krompirjem in vinom, okoli 10. ure pa so se vsi trije odpravili v postelje. Ni minila ura, ko sta se dekleti vstali, potem ko sta se prepričali, da oče že trdno spi. Tiho sta poiskali sekiro, Urša pa je zatem z njo močno treščila spečega po zatilniku, nato pa sekiro podala še Mici. Ta je Antonovega očeta še dvakrat udarila po glavi, tako da je ta obležal negiben. Dekleti sta imeli dovolj poguma, da sta ubitemu preiskali žepa in iz njih vzele 62 krajcarjev. Za dobro opravljeno delo sta si zatem napolnile še dva bokala vina in ga junaško zvrnile, v culo pa stlačile še nekaj svinine. Pred odhodom sta, kot jima je naročil

Anton, zapahnila vrata in hram zapustile skozi okno. A zločinska žilica Mici še zmeraj ni dala miru. Vnovič se je vrnila v hišo in iz nje pobrala še pet srebrnih goldinarjev.

Obravnava na novomeški sodnici je še nekoliko bolj osvetlila ozadje gnusnega zločina. Priče so namreč povedale, da sta bila oče in sin Anton že dalj časa v sporu, nekaj zaradi mlina, nekaj pa zaradi sinove zveze z Mico, ki ji je oče nasprotoval. Prepričani so bili zato kar na dnevnem redu, Anton pa da se je očeta večkrat tudi fizično lotil. Ljudje so vedeli povedati, da se je oče zato bal biti sam z Antonom, to je zaupal tudi sosedom, sina se je bal celo toliko, da ni hotel zaužiti od njega prinesenih jedi, dokler jih Anton ni sam poskusil. Njun spor se je končal celo na sodišču, ki je 28. oktobra 1864. leta odločilo, da mora Anton očetu do velike noči povrniti dolg: izplačati mu mora 67 goldinarjev in 78 krajcarjev, namesto dogovorjenih poljščin pa mu na leto odšteti 31 goldinarjev in 30 krajcarjev. Antonu to seveda ni šlo v nos, zato je od takrat dalje vseskozi

koval načrte, kako se bo znebil očeta. Naposled se je spomnil malopridnih deklet, ki sta izpolnili njegov naklep. Novomeško sodišče je vse tri obsodilo na vislice, tak sklep je potrdilo tudi višje in najvišje sodišče. Ob izreku sodbe sta Mica in Urša ostali nemi, Anton pa je na glas zaklical: »Kaj bodo tudi mene obesili, saj nisem jaz nič storil?!« Kot so takrat zapisale Kmetijske novice, je bil celo tako trmast, da se ni hotel spovedati do zadnje ure. O sami izvršitvi smrtne kazni pa je bilo tam napisano tole:

»Na treh vozovih so jih danes zjutraj peljali na mesto krvave sodbe. Ljudstva radovednega se je zbralo nad 5000 glav. Hudodelke ste pogumno stopile h kolu, prvi je Urši rabelj življenje končal; druga je bila Mica, obe pa je moral ves omamljen Anton gledati, kako jima je rabeljnova roka vrat zavila, in potem je tudi on na vislicah prejel plačilo, da je dal očeta svojega umoriti! V osmih minutah je bilo vse končano. Prav se jim je zgodilo!« je bila zadnja beseda vseh pričujočih.«

B. BUDJA

UMIRALI ZA KRPICE ZEMLJE POD GORJANCİ

Prvi češnjevci cvetovi so se že razpočili iz popkovja in blage sapice pihajo iz doline, zibljejo veje in hladijo vroča čela kmetom, ki s konjsko vprego bra-

najo njivo in jo pripravljajo za saditev krompirja. Kdaj pa kdaj se kateri ustavi, obriše potno čelo in se ozre v dolino proti Novemu mestu. Lepo pomladansko popoldne je in lep je pogled s Pristave v gorjanskih pobočjih na dolino pod njo. Za Marijo Kastelic ni ta pogled nič nenavadnega, saj že od mladosti živi tukaj, pa tudi pomladi je že nekaj užila, natančneje povedano, kar enaindevdeset. Marsikaj je videla, marsikaj doživela. Zato nama pogovor ne teče o pomladi in o razgledu, ampak so se misli preselile za desetletja nazaj, na prag zime enainštiridesetega.

»Prišli so proti večeru od Podgrada. Bilo je hladno in sneg je padal. Človek ob takem vremenu ne hodi kar tako okoli. Imeli so puške. Nekaj več kot trideset jih je bilo. Ugibali smo, kdo so to, pa je mož le ugotovil, da so naši. Tedaj še nismo vedeli kaj prida za partizane, pozneje pa so pri nas dostikrat potrkali in vedno dobili kaj za pod zob. Tudi ti so prišli. Nastanili so se pri sosedovih, jaz pa sem jim pripravila večerjo, belo kavo in žgance. Tudi zajtrkovali so enako, potem pa so se odpravili v dolino proti Težki vodi. Nikoli več jih nismo videli. Bili so to Belokranjci, ki so tako žalostno končali na Gornjih Lazah eno noč kasneje.«

Marija je pridna sogovornica. Kljub visokim letom ji gre beseda rada iz ust in misel jasna iz glave. »Nič čudnega,« pravi, »saj sem celo življenje trdo delala, no, sedaj že precej manj, pa mi tudi ni treba, saj imam otroke, vnuke in pravnuke, da mi pomagajo.

Nekaj pa še vedno sama postorim. Tudi v trgovino v Podgrad še sama stopim, zadnjič, ko sem zaman čakala avtobus za Novo mesto, sem se razjezila, pa sva jo s prijateljico mahnila kar peš.« Od Podgrada do mesta je svojih štirinajst kilometrov; četudi je po bližnjici nekaj manj, je to kar lep podvig za devetdesetletnico. Marija pa še vedno rada bere, predvsem Dolenjca, na katerega je naročena že od samega začetka, ter TV-15. Doma je bila z Velikega Slatnika, pri Blažičevih, na pristavo pa je prišla k teti in njenemu možu ter ju imela na preužitku do njune smrti. Že leta 1920 se je poročila s Kastelčevim Martinom iz Rakovnika. Rodili so se jima štiri fantje in ena deklica, potem pa se je mož odločil, da bo šel v Kanado, saj doma ni bilo moč zaslužiti za vso družino. Za pot je šla živina od hiše in hlev je prvič ostal prazen. Drugič je bilo to ob koncu druge vojne. No, od Kanade ni bilo dosti koristi, kajti mož je prišel po enajstih letih s pohabljenim nogom — skupil jo je bil na železnici, ko se je utrgal zemeljski plaz — delal pa je tudi v topilnici svinca in strupene usedline so mu za vedno ostale v pljučih. To ga je kasneje tudi pokopalo. Že prej je umrla hčerka, po moževem povratku pa se je rodil še en sin. Ko se je mož vrnil na Pristavo je našel hlev spet poln, saj Marija medtem ni stala križemrok. In ker tudi on ni prišel čisto praznih rok, sta kupila vinograd in pridno delala. Vse bi bilo lepo, če ne bi vmes prišla vojna. Ta se je Pristave večkrat dotaknila. Največkrat so prišli partizani, saj so se v zavetju gozdov in v bližini Gorjancev kar dobro počutili, vaščani pa so delili z njimi dobro in slabo.

Partizanski intendanti so se kar udomačili v vasi. Zlasti se spominja Nandeta. Obljubljal ji je, da se bo po vojni oglasil, pa ga še ni bilo nazaj v Podgorje. Prihajali so partizani in odhajali in starejši Marijini sinovi so vse bolj zavzeto zrlji za njimi. Leta trinštiridesetega so odšli z njimi trije. Tine je odšel za vedno, kajti še istega leta je padel pri Škofljici, Marija je v partizanih izgubila tudi dva brata. Alojza so Nemci ujeli in ubili v Žabji vasi, Toneta pa so našli ustreljenega pri Pogancih.

Marija Kastelic pripoveduje o vojni, o zimi, dolgi težka štiri leta. Pa je vendar prišla pomlad. Prav taka, kot je ta tukaj, za smrti in trpljenja site ljudi je bila še mnogo mnogo lepša. Nič ne de, če so bili hlevi in kašče prazni, samo da je bil mir. Kastelčevi so se s podgorskih griv preselili v Banat, kjer je bilo ravnine in plodne zemlje na pretek. Dobili so njive in vinograde. Zagnano so se vrgli na delo, v duši pa je glodal črv. Prvi je odnehal najmlajši sin France. Kar pobegnul je. Kam drugam kot domov v Podgorje, seveda. Na ljubljene laze in grive. Kmalu so prišli za njim tudi ostali. Danes jim ni žal. Sicer pa, zakaj pa so se borili in zakaj so umirali Marijini sinovi, če ne za te ljubljene krpice zemlje pod Gorjanci!

Marija potprežljivo prenaša svojih devet križev. Vsak dan srkne kozarec črnega vina za moč, in ko se bodo pomladne sape ustalile, bo šla tudi na njivo še pomagat. Doma ji pa tudi ni dolgčas, saj ji delajo kratek čas pravnučki Boštjan, Matej in mala Tina, ki se rada s svojo punčko vred stisne k prababici.

TONE JAKŠE

dežurni poročajo

NEZNANEC ODNESEL 20 LITROV VINA — V času od 3. do 6. maja je neznan storilec vplomil v brunarico Antona Drganca na Kuzarjevem kalu in mu ukradel 20 litrov vina. Z vplomom in krajo vina je povzročil za 500.000 dinarjev škodo. Za storilecem poizvedujejo.

IZGINIL JUGO — V noči s 5. na 6. maj je neznanec vplomil v osebni avto jugo 1,1 GX metalik modre barve, last Emila Rišija iz Lešnice. Avto je bil parkiran na dvorišču pred stanovanjsko hišo, za storilec, ki se vozi z jugom NM 126-024, pa še poizvedujejo.

ODNESEL DNEVNI IZKUPIČEK IN CIGARETE — V noči s 5. na 6. maj je bilo vplomljeno v trgovino Kmetijskega kombinata na Bučki. V blagajni bifeja je neznan vplomilec našel 35.000 dinarjev, v blagajni trgovine pa 951.000 dinarjev. Vplomilec, ki je mimogrede vplomil še v skladišče trgovine, je z vplomom povzročil za okoli milijon dinarjev škodo.

FORD JE POPOLNOMA ZGOREL — 6. maja ob 15.40 se je na Ulici Ilije Gregoriča v Krškem vnel avto ford escort Polonce Umek. Lastnica avtomobila je najprej sama poskušala omejiti požar, vendar ji to ni uspelo, tako so ogenj pogasili šele gasilci poklicne gasilske enote iz Krškega. Avto je popolnoma zgorel in je bilo zato za 3 milijone dinarjev škodo.

VLOM V PETROLOVO ČRPALKO — Neznan vplomilec je 7. maja med 2. in 6. uro ponoči vplomil v Petrolovo bencinsko črpalko v Drnovem. Ob vplomu ni iz črpalke odnesel nič, le na vratih je bilo za 50.000 dinarjev škodo. Za vplomilec še poizvedujejo.

Prijeli vplomilca

NOVO MESTO, ZAGREB — Novomeški kriminalisti so v sodelovanju s kolegi zagrebskega sekretariata za notranje zadeve odkrili 23-letnega vplomilca Z. R. iz Izole. Z. R. je osumljen 11 vplomnih tatvin na območju Mokronoga, Mirne, Trebnjega, Mirne peči. Vlamiljal je predvsem v stanovanjske hiše in počitniške hišice, odkoder je odnašal denar, zlatino in tehnične predmete. Ob prijetu so mu zasegli nekatere ukradene predmete, večino pa je vplomilec že uspel prodati naprej. Kriminalisti domnevajo, da je kradel na širšem območju Slovenije in Hrvaške. Preiskovalni sodnik iz Zagreba je za vplomilca Z. R. odredil pripor.

ZA MERCEDES IMELI, ZA NAFTO PA NE

KOČEVJE — Kočevski lovec Maks Konečnik je 27. aprila zalotil pri lovski koči v Trnovcu tri Kočevce, ki so iz tam parkiranega traktorja, pretakali nafto. Nameravali so si prisvojiti okoli 50 l nafte. Presenečeni ljubitelji tuje nafte so se izgovarjali, da so jo nujno potrebovali za svoj avto Mercedes, s katerim so se napotili v Dolenjske Toplice. Miličniki so zoper vse tri podali prijavo javnemu tožilcu. Zdaj bodo pojasnjevali sodišču, kako to, da imajo denar za mercedes in tudi za toplice, nimajo pa ga za nafto.

PRIKOLICO JE RAZCEFRALO — 6. maja popoldne je vozil 21-letni Španec Joan Cotofana iz Zagreba proti Ljubljani osebni avto s pripeto kampirno prikolicco. Zaradi prevelike hitrosti ga je pri vasi Medvedjek zaneslo na sredino vozišča. Prav tedaj je iz nasprotne smeri pripeljal voznik avtobusa Janez Hočevvar, ki ni mogel uiti opletajočemu zadku Špančevega vozila. V silovitem trčenju se je prikolica dobesedno razletela po cesti; v nesreči je nastalo za 5.000.000 din. škodo. Na fotografiji: po trčenju so lahko naložili le še kup razbitin. (Foto: M. Luzar)

Krška UNZ se seli v novo hišo

Otvoritev novih prostorov krške UNZ bo 18. maja — Boljše razmere za delo

KRŠKO — Letos bo potekalo osem let, odkar je bila v Krškem ustanovljena uprava za notranje zadeve za Posavje. Vsa ta leta so si v tej upravi na vso moč prizadevali, da bi prišli do primernih prostorov. Končno jim je to s skupno posavsko akcijo uspelo in letos bodo v Krškem odprli nove prostore, ki si jih bo posavska UNZ delila z občinskim štabom za teritorialno obrambo občine Krško.

Načelnik UNZ Krško Maks Unetič je povedal, da bo uradna otvoritev objekta, ki stoji na vhodu v staro mestno jedro, 18. maja. Ob tej priložnosti bo Krško obiskal tudi republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl. Slovesnost bodo združili s podelitvijo priznanj najbolj zaslužnim delavcem UNZ, v nove prostore pa se bodo delavci preselili 1. julija, ko naj bi bil objekt dokončno dograjen in tudi opremljen.

»Povedati moram, da smo pri gradnji objekta zelo varčevali in bomo v nove prostore namestili večinoma staro opremo, ki smo jo imeli že doslej. V to nas vsekakor silijo neugodne gospodarske razmere, ki jih v naši službi še kako upoštevamo,« je dejal Maks Unetič. »Pohvaliti pa moram tudi projektante in izvajalce del, ki so v resnično rekordnem času napravili projekte in objekt sezidali. Z deli smo namreč pričeli šele lani oktobra, tako da je bilo za gradnjo na voljo le borih sedem mesecev, kar je v resnici malo. Zato gre pohvala IGMP

Sava in njenemu tozdu Savaprojekt ter izvajalcem del tozdu Gradbena operativna Krško novomeškega Pionirja. Seveda pa del ne bi mogli opraviti, če v vsem Posavju ne bi našli na pomoč vseh treh občin, ki so veliko prispevale, da smo uspešno premostili finančne ovire. Se posebej se je pri tem odrezala občina Krško, ki je prispevala levji delež manjkajočih sredstev, medtem ko je glavnino denarja seveda prispeval re-

publiški sekretariat za notranje zadeve.« Maks Unetič je še dodal, da bodo v novih prostorih delavcem zagotovili boljše razmere za delo. Zlasti pa bodo zadovoljni, ko bo tu začel delovati oddelek prometne milice, ki bo imel na preobremenjenih posavskih cestah veliko dela, del nalog pa bo lahko prevzel tudi na posavskem delu Ceste bratstva in enotnosti.

NOVI PROSTORI ZA UNZ KRŠKO — Nove delovne prostore UNZ Krško bodo odprli 18. maja, vanje pa se bodo delavci UNZ preselili v začetku julija. (Foto: J. S.)

GASILCI PREPREČILI POPLAVO V STANOVANJU

NOVO MESTO — V stanovanjskih blokkih na Cesti herojev v Novem mestu so imeli v stanovanju Alojza Zarabca dokaj pestro preteklo nedeljo. Po zaslugi Pionirjevih gradbenic, ki so v kanalizaciji pustili opaže, se je namreč zamašila kanalizacija in grozilo je, da se bo začela v Zarabčevem stanovanju zlivati vsa kanalizacija z vhoda 66. Seveda Zarabcu ni preostalo drugega, kot da je zaprl ventil za vodo, kajti vsi klici na novomeško Komunalno so bili zamaženi. Ker pa stanovančiči v nedeljo popoldne niso pristali na to, da bi ostali brez vode, so potem našli pomoč pri novomeških gasilcih, ki so spravili umazano naprej po kanalizaciji in tako rešili Zarabčeve pred umazanijo ter stanovalcem bloka omogočili, da so se kopali. Stanovalci sedaj hvalijo gasilce, ki so pokazali razumevanje za njihove težave, in grajajo komunalce, ker ob nedeljah nimajo nikogar v dežurni službi.

Smrti se ne privadiš

Miličnik Janez Horvat že 15 let nadzoruje promet na »Dolenjki« — Najhuje je, ko so poškodovani otroci

NOVO MESTO — Kako gledamo na delo miličnikov, je največkrat odvisno od situacije. Ko nam vplomijo v stanovanje ali nam ukradejo avto, naša prva pot pelje na postajo milice. Malo manj prijazno pa gledamo na miličnike, kadar nas zasačijo pri prometnem prekršku ali pri kakšnem podobnem nezakonitem dejanju. Pa vendar so miličniki predvsem zato, da nam pomagajo, nas usmerjajo v promet, ki je vsak dan gostejši in terja vsak dan več življenj.

S to kruto resnico se domala vsak dan sooča tudi Janez Horvat iz Straže, ki je pred petnajstimi leti na novomeški postaji prometne milice začel kot miličnik, kasneje napredoval do vodje patrulje, sedaj pa

seveda povzroča še večjo zmedo na cesti in gnečo. K slabim prometnim razmeram prispevajo tudi vozniki avtobusov, predvsem tistih, ki vozijo delavce ob koncu tedna na domove, saj ne poznajo in ne priznajo nobene omejitve hitrosti. Miličniki se trudimo, da bi promet kolikor toliko dobro uravnavali, pa nam to marsikdaj ne uspe, ker so kazni za prekrške izjemno nizke. Tuji se nam naravnost smejejo, ko jim poveljamo za višino denarne kazni. Seveda je delo na tej cesti tudi nevarno, saj se je že zgodilo, da sem tako rekoč zadnji trenutek odrinil s ceste svojega tovariša, s katerim sva obravnavala prometno nezgodo,« pripoveduje Horvat.

Seveda k slabim prometnim razmeram prispeva tudi cesta, kjer miličniki venomer opozarjajo cestno podjetje na vse napake in slabosti. Vendar bi bilo najbolje, da bi cesto povsem rekonstruirali, za kar pa ni denarja. In tako miličniki lahko največ naredijo, da so na tej cesti tako rekoč noč in dan, po potrebi pa izvajajo tudi poostren nadzor, kar pomeni, da jih je ob prometnih konicah na cesti še več kot običajno. Miličnikov pa je premalo in tako se ne zgodi tako redko, da ostajajo na cesti veliko dlje, kot traja delovni dan.

»Na vse to smo se vsi že navadili in pač delamo, kolikor moremo. Jaz, na primer, imam sektor od Mačkoveca do Biča, delam pa tako rekoč na vsej trasi do Bregane. Kadar so razmere na cesti kolikor toliko normalne, še gre, zgodi pa se, da v enem samem turnusu obravnavamo po pet ali šest prometnih nesreč. Nanje smo se miličniki že nekako navadili, na smrt se pa ne moreš navaditi, še posebej ne, če so žrtve prometa otroci.«

Z Janezom Horvatom bi lahko govorili še o marsičem, ampak na ta dan ga nismo hoteli pretirano obremenjevati. Pretekli teden je njegova žena rodila hčerko in hotel je domov, da bi se čimprej ogledal pri njej. Časa za praznovanje 13. maja, dneva varnostnih organov, pa tako ne bo ostalo dosti.

Janez Horvat

opravlja naloge vodje sektorja. Biti prometni miličnik prav gotovo ni lahko delo, če pa delaš na dolenski magistralni cesti, je to delo najmanj enkrat težje. Miličniki te ceste sicer med sabo ne imenujejo cesta smrti, zato pa vedno pogosteje opozarjajo na to, da je cesta že dolgo preslaba za tako velik promet.

»Dolenjko je že zdavnaj povzvil čas in nekdanja moderna cesta je postala prava past, posebej za manj izkušene voznike, pa za utrujene zdomce in nedeljske soferje. Največ nesreč povzročijo zdomci, ki hitijo domov in so sicer navajeni voziti po dobrih cestah. Ko vozijo po naši magistralki, jim zaradi tega večkrat popustijo živci, spustijo se v brezglavo prehitavanje, in že je nesreča tu. V zadnjem času opažamo tudi naraščanje tovrnega prometa, kar

opravlja naloge vodje sektorja. Biti prometni miličnik prav gotovo ni lahko delo, če pa delaš na dolenski magistralni cesti, je to delo najmanj enkrat težje. Miličniki te ceste sicer med sabo ne imenujejo cesta smrti, zato pa vedno pogosteje opozarjajo na to, da je cesta že dolgo preslaba za tako velik promet.

»Dolenjko je že zdavnaj povzvil čas in nekdanja moderna cesta je postala prava past, posebej za manj izkušene voznike, pa za utrujene zdomce in nedeljske soferje. Največ nesreč povzročijo zdomci, ki hitijo domov in so sicer navajeni voziti po dobrih cestah. Ko vozijo po naši magistralki, jim zaradi tega večkrat popustijo živci, spustijo se v brezglavo prehitavanje, in že je nesreča tu. V zadnjem času opažamo tudi naraščanje tovrnega prometa, kar

opravlja naloge vodje sektorja. Biti prometni miličnik prav gotovo ni lahko delo, če pa delaš na dolenski magistralni cesti, je to delo najmanj enkrat težje. Miličniki te ceste sicer med sabo ne imenujejo cesta smrti, zato pa vedno pogosteje opozarjajo na to, da je cesta že dolgo preslaba za tako velik promet.

»Dolenjko je že zdavnaj povzvil čas in nekdanja moderna cesta je postala prava past, posebej za manj izkušene voznike, pa za utrujene zdomce in nedeljske soferje. Največ nesreč povzročijo zdomci, ki hitijo domov in so sicer navajeni voziti po dobrih cestah. Ko vozijo po naši magistralki, jim zaradi tega večkrat popustijo živci, spustijo se v brezglavo prehitavanje, in že je nesreča tu. V zadnjem času opažamo tudi naraščanje tovrnega prometa, kar

Smrt motorista

Trčenje kolesa z motorjem in avtobusa — Sofer avtobusa osumljen vožnje pod vplivom alkohola

KRŠKO — V četrtek, 28. aprila, je ob 14.20 prišlo do huje prometne nezgode na Cesti krških žrtev v Krškem. V nesreči je izgubil življenje 20-letni voznik kolesa z motorjem Branko Pečnik iz Čanja pri Blanci.

Branko Pečnik je vozil kolo z motorjem iz smeri Drnovca proti Sevnici in pri odcepu za stari del Krškega začel zavijati na levo. V zadnjem trenutku pa si je premislil in nameraval nadaljevati vožnjo naravnost. Tedaj je iz nasprotne smeri z avtobusom celjskega Izletnika pripeljal Franc Čučnik iz Podbočja in začel zaradi negotove Pečnikove vožnje močno zavirati. Ker je avtobus vozil z neprimerno hitrostjo, ga je začelo zanašati na sredo prometnega pasu in pri tem je avtobus trčil v kolo z motorjem. Voznik motorja s kolesom je bil pri tem huje poškodovan in je pri nudenju pomoči v krškem zdravstvenem domu poškodbam podlegel. Sofer avtobusa je osumljen, da je vozil pod vplivom alkohola, kar je pokazala tudi elektronska merilna naprava, voznik pa je bil napačen tudi na odvzem krvi. Alkoholiziranost voznika z motorjem ni bilo mogoče ugotoviti takoj, zato bodo rezultati znani kasneje.

KRONIKA NESREČ

ZARADI NEPRIMERNE HITROSTI GA JE ZANESLO — Na magistralni cesti Radeče — Sevnica je sredi naselja Kompolje 3. maja popoldne prišlo do prometne nesreče, ki jo je povzročil Darko Kovačič iz Krškega. Zaradi neprimerne hitrosti ga je v ostrem desnem ovinku zaneslo na levo stran vozišča, ko je iz nasprotne smeri pripeljal Dragoja Trkulja iz Titovega Velenja. Ob trčenju vozil je Kovačiča zaneslo proti nasipu ob Savi in je vozilo na srečo obstalo na nabrežini. Skupna materialna škoda znaša 2 milijona dinarjev, Darko Kovačiča, ki je bil v nezgodi huje telesno poškodovan, pa so odpeljali v celjsko bolnišnico.

TRČILI KOLESI Z MOTORJEM — Na lokalni cesti Globoko — Dečno selo je prišlo 8. maja ob 20.30 do prometne nezgode, ki sta jo povzročila Roman Starc in Miro Fabjančič. Roman Starc se je z motorjem peljal v sme-

ri proti Krškemu, za njim pa je prav tako z motorjem vozil Miro Fabjančič iz Krškega. V naselju Mali vrh je pričel Fabjančič Starca prehitevat in ga je med prehitevanjem oplazil. Zaradi tega sta oba padla po vozišču, pri čemer je Fabjančič utrpel huje telesne poškodbe in so ga odpeljali v brežiško bolnišnico. Oba voznika koles z motorjem sta osumljena, da sta vozila pod vplivom alkohola.

PODRIL MLEKARICO — Robert Vozlič iz Ljubljane je 7. maja ob 20. uri vozil kolo z motorjem v smeri iz Sevnice proti Gorenji vasi. Nasproti mu je prišla skupina žensk, ki so nesle mleko. To skupino je prehiteval traktorist, Vozlič pa hitrosti kljub temu ni zmanjšal in je zaradi tega zadel pešakinjo Rozalijo Smolčič, da je padla po cestišču. Smolčičeva je bila lažje poškodovana in so ji zdravniško pomoč nudili v trebanjskem zdravstvenem domu.

Republiški sekretariat za pravosodje in upravo KAZENSKI POBOLJŠEVALNI DOM DOB PRI MIRNI

objavlja prosta dela in naloge:

- PSIHOLOGA
- SOCIALNEGA DELAVCA
- VODJO KONSTRUKCIJE — GLAVNEGA KONSTRUKTERJA — INSTRUKTORJA
- GLAVNEGA TERMINERJA — INSTRUKTORJA
- TEHNIČNEGA REFERENTA KOMERCIALE
- SKUPINOVODJE V KUHINJI — INSTRUKTORJA
- POOBLAŠČENO URADNO OSEBO
- STRUGARJA
- LIVARJA (več izvajalcev)

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- Pod 1.
- da imajo visoko izobrazbo psihološke smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje v 3 leta ustreznih delovnih izkušenj. Pri večjem številu kandidatov bodo imeli ob enakih ostalih pogojih prednost pri izbiri tisti kandidati, ki imajo opravljen tečaj iz psihoterapije in pridobljena dodatna znanja iz alkoholologije.
- Pod 2.
- da imajo višjo izobrazbo socialne smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje v 3 leta delovnih izkušenj. Pri večjem številu kandidatov bodo imeli ob enakih ostalih pogojih prednost pri izbiri kandidati s pridobljenim dodatnim znanjem iz alkoholologije.
- Pod 3.
- da imajo visoko izobrazbo strojne smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje, znanje tujega jezika (nemški, angleški) in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.
- Pod 4.
- da imajo višjo izobrazbo proizvodno organizacijske ali ustrezne tehnične smeri, program za usposabljanje ali izpopolnjevanje in 3 leta delovnih izkušenj.
- Pod 5.
- da imajo višjo izobrazbo strojne smeri, znanje tujega jezika, program za usposabljanje in izpopolnjevanje ter 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.
- Pod 6.
- da imajo srednjo (štiriletno) izobrazbo gostinske smeri (kuhar), izpit iz higienskega minimuma in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj.
- Pod 7.
- da imajo srednjo (štiriletno) izobrazbo penološke smeri ali druge ustrezne, ali srednjo (triletno) izobrazbo ustrezne smeri, s pogojem, da ob delu končajo srednjo penološko šolo, moški z odsluženim vojaškim rokom in da imajo eno leto ustreznih delovnih izkušenj.
- Pod 8.
- da imajo srednjo (triletno) izobrazbo — smer strugar in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj.
- Pod 9.
- da imajo osnovnošolsko izobrazbo ter program za usposabljanje in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj.
- Za objavljena dela in naloge od 1 do 4 in 6 do 7 se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev. Za objavljena dela in naloge pod 9 se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/15.
- Od kandidatov pričakujemo ustrezne moralne lastnosti, zavzetost in družbeno aktivnost pri uveljavljanju socialističnega samoupravnega sistema, aktivno znanje slovenskega jezika, da niso obsojeni za kaznivo dejanje ali v kazenskem postopku. Kandidati bodo opravljali psihološki preizkus s testiranjem in razgovorom. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidatom za dela od 1 do 7 nudimo po dogovoru samsko ali družinsko stanovanje. Za ostale pa obstaja možnost rešitve stanovanjskega vprašanja po dogovoru. Prijave z življenjepisom in dokazili pošljite na naslov: Kazenski poboljševalni dom Dob pri Mirni, 68233 MIRNA, v osmih dneh po objavi.

238/19

DO GORJANCI Vavta vas TOZD Avtobusni promet Novo mesto

objavlja prosta dela in naloge

PROMETNIK

- Pogoji:
- srednja (V. stopnja) izobrazba prometne ali druge ustrezne smeri,
 - 3 leta delovnih izkušenj s področja prometa,
 - 3-mesečno poskusno delo.
- Ponudbe z dokazili naslovite na DO GORJANCI Vavta vas, p. Straža, v 8 dneh po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

235/19

Svet OSNOVNE ŠOLE JOŽICE VENTURINI Vavta vas

razpisuje prosta dela in naloge

RAVNATELJA (za štiri leta)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom o združenem delu in zakonom o osnovni šoli, izpolnjevati pogoje za učitelja osnovne šole in imeti

- najmanj 5 let vzgojno-izobraževalne prakse s strokovnim izpitom,
- organizacijske in strokovne sposobnosti za opravljanje nalog ravnatelja šole.

Prijave z dokazili o strokovnosti, delovnih izkušnjah in kratak življenjepis naj pošljete v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: OS JOŽICE VENTURINI VAVTA VAS 1, 68351 STRAŽA, z oznako »za razpisno komisijo.«

236/19

Smeli koraki na začetku sezone

Rekordi mladih atletov na prvih letošnjih preizkušnjah — Srčna nastopa Dragana in Skedlja na maratonu Treh src — Izvrstna Podkrižnikova

NOVO MESTO — Atleti se kot vsako leto tudi letošnjo sezono začeli z otvoritvenim mitingom v Novi Gorici. Za nov absolutni dolenski rekord je takoj na začetku poskrbela Lavra Kastelic. V teku na 600 m je dosegla čas 1:37,77 in osvojila 2. mesto. Dolenski pionirski rekord je na 80 m z ovirami izboljšala Jankovičeva. Njen čas je 13,31 s. Zelo uspešno so nastopile tudi metalke. Hribarjeva je zmagala v suvanju krogle in se uvrstila v republiško reprezentanco za partizansko olimpijado v Foči. V metu diska je pri starejših mladinkah zmagala Dergančeva z 32,70 m, Čučkova pa je dosegla dolenski pionirski rekord z 29,80 m. Osebnih rekordov v teku na 300 m sta dosegla Tomaž Božič (36,85 s) in Sandi Božič (39,54 s). Izkazal pa se je tudi pionir Barčič s časom 39,80 s. Lapanje je bil z 205 cm drugi v skoku v višino.

V Radencih je na največji slovenski prireditvi v maratonskem in krajših cestnih tekih mladinec Robert Dragan zmagal v

teku na 10 kilometrov. Dosegel je izvrsten čas 30:25 in za okrog 50 m premagal naslednjega tekmeča. Njegov trener Ivan Skedelj-Močivnik je nastopil v malem maratonu na 21 km, ki je veljal za slovensko prvenstvo na tej razdalji. Izboljšal je osebni rekord in s časom 1:11,13 osvojil 13. mesto.

Na kvalifikacijah za državno mladinsko moštveno prvenstvo so atleti Iskre nastopili z močno pomlajeno ekipo. Najbolj se je izkazala z dvema dolenski-ma rekordoma Podkrižnikova. V skoku v daljino je izenačila pionirski dolenski rekord Grete Hren 535 cm, v teku na 100 m pa je za desetinko izboljšala starega in dosegla čas 12,5 s. Osebnih rekordov je močno popravil tudi mlajši mladinec S. Božič, ki je 100 m pretekel v času 11,6 s, tri desetinke počasneje od brata Tomaža. Tomaž je dosegel osebni rekord v teku na 400 m s časom 52,1 s.

Za več kot pol minute je dolenski rekord popravil tudi Aljoša Počič. V prvem

nastopu v teku na 3000 m z zaprekami je na cilj priteknel v času 10:14. V skoku v višino je Vučković premagal 195 cm, Zu-

• Na otvoritvenem mitingu v Ljubljani je Čučkova v metu kopja dosegla pionirski dolenski rekord s 37,64 m, v daljino pa je odlično skočila Podkrižnikova — 516 cm. Na krosu Dnevnika, ki je letos postal uradno republiško šolsko prvenstvo, sta se odrezali Lavra Kastelic in Mateja Udovč z drugim in tretjim mestom v teku srednješolk drugega letnika.

pin pa 190 cm. Dragan je bil 2. v teku na 3 km s časom 9:09,7, Retelj pa na 1500 m s časom 4:21. J. P.

ODOJEK IN POKAL

LESKOVEC — Na igrišču osnovne šole Leskovec bo 15. maja ob 8. uri nogometni turnir, ki ga pripravlja komisija za šport v Mercatorju Agrokombinatu. Organizatorji bodo nagradili najboljšo ekipo z odojkom in pokalom. S. P.

HITROPOTEZNI ŠAH

RIBNICA — Šahovski klub Ribnica organizira v nedeljo, 15. maja, v Domu JLA v Ribnici odprto prvenstvo Dolenske v hitropoteznem šahu za leto 1988. Prijave zbirajo na dan tekmovanja med 8. in 9. uro; zbiranje bo ob 9. uri. Prijavnina znaša 5.000 za posameznega tekmovalca, s tem da organizator zagotovi vsem udeležencem kosilo.

ZMAGALI V KRESNICAH

KRESNICE — V soboto, 7. maja, sta se pomerili v Kresnicah v 7. kolu MNL — Ljubljana nogometni ekipi Bele krajine in domačega Apnarja. NK Bela krajina je zmagal z rezultatom 1 : 0. Gol za goste je dosegel Alojz Kraj. J. Ž.

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

RAZPISUJE

JAVNO PRODAJO NASLEDNJIH OSNOVNIH SREDSTEV:

	kos	izključna cena
1. traktorji IMT 558	5	600.000 — 2.000.000
2. traktorska kabina za IMT 558	1	500.000
3. naletne deske za traktor IMT 558	2	50.000
4. traktor goseničar (buldožer) TG 140/1	1	29.000.000
5. traktor goseničar (buldožer) TG 90/C	1	9.500.000
6. kason (3 t) s hidravliko za traktorsko prikolico	1	600.000
7. osebni avto R-4 1980 vozen	1	1.000.000
8. osebni avto R-4 letnik 1981 karamboliran	1	700.000
9. kombi IMV 1600 letnik 1980 vozen	1	900.000
10. kombi Z-850 letnik 1981 vozen	1	800.000
11. osebni avto Z-750 letnik 1981 vozen	1	1.000.000
12. dvoosna kamionska polprikolica nosilnost 12 t letnik 1974 vozna	1	1.500.000
13. pomivalni stroj Calged — v okviru	1	150.000
14. elektromotorji trofazni 5,5 KW do 7,5 KW	8	80.000 — 200.000
15. motor za kamion TAM 170/T-14 170 KS v razstavljenem stanju	1	1.000.000

Javna prodaja navedenih osnovnih sredstev bo 26. 5. 1988 ob 9. uri na obteovalnici GG Novo mesto, TOZD GOZDARSTVO Straža.

Ogled in informacija osnovnih sredstev je možen 2 uri pred prodajo. Pred licitacijo so kupci dolžni položiti 10% varščino.

- Pod zap. št. 6, 12, 13, 14, 15 plačajo kupci na izključno ceno prometni davek.
- Pod zap. št. 7, 8, 9, 10 in 11 plačajo kupci prometni davek v občini stalnega bivališča.
- Vsa navedena osnovna sredstva so podana po sistemu videno — kupljeno. Poznejših reklamacij ne upoštevamo.

241/19

Preizkus pred domačimi navijači

V nedeljo tradicionalna konjeniška prireditev na šentjernejskem hipodromu

ŠENTJERNEJ — Tukajšnji konjeniški klub pripravlja v nedeljo, 15. maja, ob 15. uri tradicionalno konjeniško prireditev. Na sporedu bo sedem dirk. Osrednja točka sporeda bo drugi tek krožne dirke Slovenije, v kateri bodo nastopili tudi domači konji. Največ seveda pričakujemo od Ikarja na vajahih Draga Lesa, ki je letos že slavil zmago v Zagrebu in Ljutomeru. Med zanimivimi domačimi konji velja opozoriti še na Modro Boža Bratkoviča, Brilliantna Milana Pavliča in Rebusa Rudija Govekarja.

PODVIG KRANJCA IN FINKA V ČSSR

JEVIČKO — Predčerašnjim se je iz češkoslovaškega Jevička vrnila skupina kolesarjev KD Krka, ki je med 6. in 9. majem sodelovala na že tradicionalni, 12. dirki miru mlajših mladincev. V konkurenci kar blizu 300 kolesarjev iz Evrope in Sovjetske zveze je jugoslovanska vrsta dosegla izreden uspeh. Igor Kranjec iz Krškega in Bogdan Fink iz Novega mesta sta dokazala, da ta čas nedvomno sodita med najobetavnije mlade kolesarje. Prvi je namreč po štirih etapah odnesel naslov najboljšega gorskega kolesarja, ob tem pa zabeležil še drugo mesto v nedeljski 83 kilometrov dolgi etapi, drugi pa je bil prav tako na gorskem kronometru v ponedeljek. Njegov uspeh je imenitno dopolnil Bogdan Fink, ki je bil v sobotni drugi etapi drugi, v nedeljo pa tretji za Igorjem Kranjcem. Sicer pa o tem imenitnem uspehu dolenskih kolesarjev več prihodnjic.

Prva postaja Novo mesto

130 kolesarjev iz 11 držav na mednarodni dirki Alpe-Jadran — V Novem mestu prvi Italijan Mantovani pred Rajkom Čubrčičem

NOVO MESTO — Cilj prve etape 22. mednarodne dirke Alpe-Jadran je bil minuli petek popoldne novomeški Glavni trg, kjer so člani kolesarskega kluba Krka s pomočjo podpornikov dolenskega kolesarskega sklada pripravili karavani kolesarjev lep sprejem. Čeprav so si številni gledalci želeli zmago jugoslovanskega kolesarja (v odsotnosti Papeža in Smoleta na barve Krke ni bilo veliko računati) je cilj pred rotovžem prvi prevozil Italijan Mario Mantovani, Rajko Čubrčič pa je ostal junak prve dirke, saj je bil na čelu karavane vse od klanca v Brezjah nad Črmošnjicami.

Dirka je potekala po 134 kilometrov dolgi progi od Ljubljane prek Grosuplje, Ivančine Gorice, čez Muljavo in naprej po dolini Krke v Belo krajino in Gorjance v Novo mesto. »Italijan je napadel šele v cilju, prej pa se ni hotel menjavati v vodstvu. Etapo sem dobil jaz, zmago pa mi je nesramno odvzel«, je na cilju povedal Čubrčič, ki je zmagal tudi na letičem cilju v Metliki in gorskem cilju na Gorjancih in si tako vseeno prisluzil rumeno majico. Naši najboljši so se pustili presenetiti. Med 130 kolesarji iz 11 držav so v prvi skupini z 20-sekundnim zaostankom za zmagovalcem v cilju privozili tudi naši kolesarji člani

Krke: Božič, Bojanc, Robič, in Malenšek. Naslednji dan so kolesarji vozili etapo Novo mesto—Celje, kjer sta zmagala Marko Polanec in Borut Ječnik iz Kranjske Save. Oba sta bila potem prva na cilju tudi tretje etape od Celja do Borovelj. Peto etapo na koncu Ziljske doline v Avstriji je dobil Vasilij Davidenko iz Tbilisija. Pred odhodom karavane v Italijo je Jugoslavija ekipno ostala v vodstvu, Krka pa je bila na odličnem petem mestu.

J. PAVLIN

JUTRI TENIŠKI TURNIR POSAMEZNIKOV

NOVO MESTO — Konec preteklega tedna je bil na novomeških teniških igriščih v Portovaldu otvoritveni teniški turnir v dvojicah, na katerem se je pomerilo 15 parov. Rezultati — polfinale: Turk in Jožef sta premagala Splichala in Planšana brez boja; Stokanovič — Zagorec : U. Sadek — G. Lubej 3 : 6, 6 : 1, 6 : 4. Finale: Stokanovič — Zagorec : Turk Jožef 3 : 6, 6 : 2, 6 : 4, torej finalna zmaga dvojice Stokanovič — Zagorec. Turnir posameznikov bo jutri, prijave zanj pa sprejemajo danes do 18. ure, ko bo tudi zbiranje.

upravičile vloge favoritov v tekmi na domačem terenu Itasove rokometarke, ki so s hitrimi protinapadi višale vodstvo iz minute v minuto. Zlasti se je izkazala vratarica Filipovičeva.

Na strminah Brezij Motokrosistične dirke za republiško prvenstvo

BREZJE — AMD Bela krajina je minulo nedeljo, 8. maja, pripravilo že tradicionalno majsko dirko v motokrosu na strminah v Brezju pri Črmošnjicah. Tokrat so se udeleženci pomerili v tekmah za republiško prvenstvo v razredih do 125 ccm in 250 ccm na nekoliko spremenjeni progi.

Dirke v obeh razredih so bile zanimive za številne gledalce, potekale pa so v znamenju spopadov med Rusom in Hamlerjem v razredu do 125 ccm in v napetih bojih med Avbeljem, Srdarjem in Kristofom v močnejšem razredu. Na koncu sta slavila vsak v svojem razredu A. Rus in S. Avbelj.

V razredu do 125 ccm so se tekmovalci uvrstili takole: 1. A. Rus (Slovenijaavto), 2. Hamler (Lenart), 3. Hribar (Tržič), 4. Vrenjak (Lukovica), 5. Kovačič (Nova Gorica), ekipno zmago pa je odneslo AMD Lenart pred Slovenijaavtom in FAM Lukovico.

V razredu 250 ccm je bil končni vrstni red pri posameznikih: 1. S. Avbelj (Brezice), 2. Srdar (FAM Lukovica), 3. Kristof (Brezice), 4. Tonjko (Tržič) in 5. Šinkovec (Slovenijaavto). Ekipno je zmagalo AMD Brezice pred Slovenijaavtom in FAM Lukovico.

Ikarju zasledovalci niso bili kos

Šentjernejska zmaga na uvodni kasaški dirki v Ljutomeru — Rebus četrti

LJUTOMER — Na prenovljenem hipodromu v Ljutomeru je bila uvodna kasaška dirka letošnje sezone. Na

• Šentjernejski kasaši so se izkazali tudi na zadnji blejski tekmi. V I. dirki, temelj 1:36, za 3—5-letne kasače je dosegel Panto pod vajetmi Krizmaniča 2. mesto, Permint pod vodstvom Antončiča pa si je z rezultatom 1:39,9 priboril 4. mesto v VI. dirki, temelj 1:40, na 1.600-metrski progi.

kateri je sodelovalo v šestih točkah 52 konj iz Slovenije in Hrvaške. Barve Konjeniškega kluba Šentjerneja sta v Ljutomeru zastopala Ikar pod vajetmi Draga Lesa in Rebus, ki ga je vodil Rudi Govek. Odmeven in uspešen je bil zlasti nastop Ikarja, ki je z rezultatom 1.25.9 zmagal v drugi točki programa. Rebus si je v krožni dirki Slovenije, in to kljub velikemu dodatku, pritekel 4. mesto. Poznavalci konjeniškega športa si po bleščeti Ljutomerški predstavi veliko obetajo od Ikarjevega nastopa v Šentjerneju 15. maja.

O zmagi odločila sedemmetrovka

Iskra nadgrala vodilno ekipo Kranja — Itas uspešen na domačem terenu — Jadran za Sevnicanke pretrd oreh — Rudar izbral napačno formulo

Tako kot igralke Iskre so bile uspešne v sobotnem nastopu v slovenski rokometni ligi tudi rokometarke iz Kočevja, le da so šentjernejske sicer tesno zmago ugnale prvouvrščeno ekipo Kranja, medtem ko so igralke Itasa visoko nadigrle zadnjo na lestvici ERO Šmartno. V republiški moški rokometni ligi se je Inlesovemu tekmeu STT Rudarju ponesrečila taktika trdega pokrivanja nasprotnika, kar je Ribničanom zagotovilo zmago.

Po poročilih s športnih terenov so v Šentjerneju domače rokometarke v soboto prikazale eno najboljših iger. Vodile so ves čas srečanja, a so gostje le dve minuti pred koncem znižale rezultat na vsega gol razlike. Vseeno so gostiteljice vzdržale pri vodstvu do konca tekme, precej po zaslugi vratarke Jakšetove, ki je ubranila sedemmetrovko. Drugače je bilo tokrat v Novem mestu, kjer so domačim rokometaricam sicer napovedovali zmago, vendar so borbene gostje izkoristile zmedeno igro Novomeščank in odnesle točki. Zato pa so

pravičile vloge favoritov v tekmi na domačem terenu Itasove rokometarke, ki so s hitrimi protinapadi višale vodstvo iz minute v minuto. Zlasti se je izkazala vratarica Filipovičeva.

Na strminah Brezij Motokrosistične dirke za republiško prvenstvo

BREZJE — AMD Bela krajina je minulo nedeljo, 8. maja, pripravilo že tradicionalno majsko dirko v motokrosu na strminah v Brezju pri Črmošnjicah. Tokrat so se udeleženci pomerili v tekmah za republiško prvenstvo v razredih do 125 ccm in 250 ccm na nekoliko spremenjeni progi.

Dirke v obeh razredih so bile zanimive za številne gledalce, potekale pa so v znamenju spopadov med Rusom in Hamlerjem v razredu do 125 ccm in v napetih bojih med Avbeljem, Srdarjem in Kristofom v močnejšem razredu. Na koncu sta slavila vsak v svojem razredu A. Rus in S. Avbelj.

V razredu do 125 ccm so se tekmovalci uvrstili takole: 1. A. Rus (Slovenijaavto), 2. Hamler (Lenart), 3. Hribar (Tržič), 4. Vrenjak (Lukovica), 5. Kovačič (Nova Gorica), ekipno zmago pa je odneslo AMD Lenart pred Slovenijaavtom in FAM Lukovico.

V razredu 250 ccm je bil končni vrstni red pri posameznikih: 1. S. Avbelj (Brezice), 2. Srdar (FAM Lukovica), 3. Kristof (Brezice), 4. Tonjko (Tržič) in 5. Šinkovec (Slovenijaavto). Ekipno je zmagalo AMD Brezice pred Slovenijaavtom in FAM Lukovico.

V moški ligi je bil poraz ekipe Sevnice proti gostujočemu Jadranu pravzaprav pričakovano, saj je Jadran z vsega dvema točkama zaostanka za vodilnim na lestvici nedvomno ena boljših ekip v prvenstvu. Gostje so Sevnicanom že v začetku tekme ušli za tri zadetke in razliko držali do polčasa in kljub vmesnemu izenačenju niso dovolili presenečenja. Črnomalci so morali na srečanju v Litiji sicer priznati poraz proti Usnarju, vendar nobeno od moštev ni prikazalo kakovostne igre. Tega ne bi mogli trditi za tekmo v Ribnici, kjer sta Inles in Rudar zlasti veliko pričakovala od napadov. Domača ekipa je vodila vso tekmo; nasprotnik je ni uspel spraviti na kolena niti z dobro premišljeno taktiko pokrivanja Mateta in Mikulina.

ZMAGA V GOSTEH IN PORAZ DOMA

KRANJ, KOČEVJE — Novomeška namiznoteniška vrsta je v 8. kolu I. A republiške lige v namiznem tenisu na gostovanju v Kranju z rezultatom 7 : 2 premagala domačega Merkurja, potem ko je srečanje s kranjskimi igralci v Novem mestu izgubila. Na Tekmi z Merkurjem je Hribar zmagal v vseh treh srečanjih, po dvakrat pa sta bila uspešna Vitežič in Kočevar. Novomeški igralci namiznega tenisa, ki so brez poraza v drugem delu prvenstva trenutno na 4. mestu, se bodo v naslednjem kolu 21. maja doma pomerili z vodilnima ekipama Kočevja in Polikem-Olimpije. Z obema zmagama bi se Novomeščani povzpeli na vrh prvenstvene lestvice. Ekipa Kočevja je v 8. kolu doma nepričakovano izgubila proti Gornji Radgoni s 5 : 4, medtem ko je proti Braniku zmagala z 9 : 0. Porazu Kočevja je botroval domači igralec Špelčič, ki je nepričakovano izgubil vse tekme. Trenutno imajo v ligi Gor. Radgona, Hrastnik in Kočevje enako število točk.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

rokomet

SRL, moški, 19. KOLO: INLES—STT RUDAR 28:25 (16:13)
Inles: Lapajne, Džokič, Pogorelec, Mikulin 5, Mihelič 1, Goleš 1, Jurič 6, Lesar 2, Tomšič 5, Mate 4, Fajdiga 4, Parezanovič
IUV USNJAR — Črnomelj 33:23 (17:10)
Črnomelj: Plut, Bohr 1, M. Papež 3, Kavšek, Hudelja 1, Novak 2, Orlič 1, Grabrijan 5, Kmetič, Adlešič 3, J. Papež 5, Pezdirc 2
SEVNICA—JADRAN 21:25 (10:13)
Sevnica: Kovačič, J. Knežević 7, Senica 2, Šunta 1, Kostavc 7, Simončič 1, T. Knežević, Vidmar 3, Godec, Golob, Suban, Mlakar
LESTVICA: 1. Slovenj Gradec

29, ... 6. Inles 23, 10. Črnomelj 18, 11. Sevnica 7. Pari prihodnjega kola: IUV Usnar—Inles, Črnomelj—Sevnica itd.

SRL, ženske, 19. KOLO: NOVO MESTO—BRANIK 20:25 (11:10)
Novo mesto: Hočevar, Tomas, Repinc, Iličič 8, Zagar, Knafelje, Kramar 4, Rebolj, Simončič 4, Opruc 1, Pate 3, Butala
ISKRA—KRANJ 19:18 (11:17)
Iskra: Jakše, Gorenc 2, Dolar 2, Kegljevič, Radovan, Turk 3, Selan 5, Rangusl, Vide 6, Lužar, Bolte, Kos
ITAS—ERA ŠMARTNO 27:17 (11:5)
Itas: Filipovič, Dragičević 1, Klarič 2, Guštin, Vuk 5, Jurkovič, S. Jerič 9, M. Jerič 2, Bejtović 4, Saffič 3
LESTVICA: 1. Kranj 38, ... 3. Iskra 31, 5. Novo mesto 24, 9. Itas Kočevje 11 itd.
Pari prihodnjega kola: Iskra—Itas, Cerkno—Novo mesto itd.

ITALIJAN PRVI NA GLAVNEM TRGU — Cilj prve etape mednarodne kolesarske dirke Alpe-Jadran je bil na novomeškem Glavnem trgu, kamor sta se z ramo ob rami prva pripeljala Italijan Mantovani in naš kolesar Čubrčič. (Foto: J. Pavlin)

DELOVNA ORGANIZACIJA PREVOZ BREŽICE

komisija za delovna razmerja

objavlja dela in naloge

PROMETNIKA ZA DOMAČO IN MEDNARODNO ŠPEDICIJO

- Pogoji:
- srednja izobrazba prometne ali komercialne smeri
 - znanje nemškega jezika
 - obvladanje strojepisja
 - šoferski izpit B kategorije
 - dve leti delovnih izkušenj

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom. Delo poteka v dveh izmenah. Pisne prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 15 dneh na naslov: DO PREVOZ Brežice, Milavčeva 42. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po preteku objave.

234/19

Na podlagi 3., 4. in 8. člena odloka ter 4. člena pravilnika o podeljevanju priznanja občine Trebnje objavlja komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Trebnje

RAZPIS o podelitvi priznanja občine Trebnje

Priznanje se podeljuje za izredno uspešno, družbeno pomembno ali življenjsko delo, ki je prispevalo k napredku ter ugledu občine na gospodarskem, pedagoškem, znanstvenem ter drugih področjih. Priznanje je enkratno in se podeljuje vsako leto za občinski praznik občanom, delovnim in drugim organizacijam ter društvom. Predloge za podelitev priznanja dajejo delovne, družbenopolitične in druge organizacije, samoupravne skupnosti ter društva. Komisija za odlikovanja in priznanja skupščine občine Trebnje, bo sprejemala predloge na predpisanih obrazcih do vključno 6. 6. 1988.

KOMISIJA ZA ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE 237/19

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO, n.sol.o.

objavlja prosta dela in naloge

VODJE SLUŽBE NABAVE PRIKOLIŠKEGA PROGRAMA v TOZD Commerce Novo mesto

Pogoji: končana visoka šola, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj, aktivno znanje enega tujega jezika — zaželen nemški jezik, zunanjetrgovinska registracija in organizacijske sposobnosti. Kandidate, ki si želijo dinamično, zanimivo in kreativno delo, vabimo, da oddajo pisne vloge z ustreznimi dokazili v 15 dneh po objavi na naslov: DO IMV Novo mesto, DSSD — KPS, Zagrebška 20, Novo mesto.

242/19

**Celodnevna osnovna šola
Adamič Bohorič, Brestanica**

razpisuje prosta dela in naloge

HIŠNIKA — KURJAČA CENTRALNIH KURJAV

za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Pogoji:

- izučen ali priučen mizar, elekrikar, ključavničar ali druga ustrežna smer IV. stopnje strokovne izobrazbe
- izpit za kurjača centralnih kurjav
- vozniški izpit B kategorije
- izpit iz varstva pri delu
- izpit za opravljanje delne pinske postaje

Pričetek dela 1. 6. 1988 ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o razpisnih pogojih 8 dni po objavi, o rešitvi vloge pa bodo obveščeni v 10 dneh po preteku roka za prijavo.

221/19

**DOLENJSKI
PROJEKTIVNI BIRO
NOVO MESTO, SOKOLSKA 1**

razpisuje po sklepu delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

počitniške prikolicice IMV ADRIA 450 Q, letnik 1971, s predšotorom, izklicna cena 900.000,— din.

Javna licitacija bo v naselju Počitniške skupnosti Krško Materada pri Poreču, kjer je prikolica stacionirana, 13. maja 1988 ob 11. uri. Ogled je mogoč eno uro pred pričetkom licitacije. Zanimirani udeleženci licitacije morajo položiti pred začetkom licitacije kavicijo v višini 10% izklicne cene. Kavicija hkrati pomeni skesnino, če kupec ne plača izklicirane cene takoj po licitaciji licitacijski komisiji.

Nakup poteka po načelu »videno—kupljeno«. Jamstva ni. Prometni davek ni vračunan v ceno in ga plača kupec. Kupec mora kupljeno blago odpeljati takoj po licitaciji.

**POHORJE
MIRNA**

RAZPISUJE

javno prodajo osnovnih sredstev

1. Univerzalna stružnica TES 2
2. Bobnasta rev. stružnica BRT 36 P
3. Strojna pila
4. Stroj za krivljenje pločevine 1974
5. Revolverska stružnica RTS 40 1960
6. Intervencijsko vozilo — kombi IMV 1984
7. Specialno sanitetno vozilo kombi — IMV 1984
8. Osebni avto DAK Cimosa 1984
9. Tovorno vozilo RABA 15,5 T 1982
10. Diesel viličar INDOS V 25 DSX 1980
11. Risalna deska Ao
12. Risalna deska Ao 1981
13. Samonakladalna prikolica SIP 25 m³ 1979
14. Samonakladalna prikolica MENGELE 25 m³ 1971
15. Samonakladalna prikolica SIP 25 m³ 1982
16. Dvoosna prikolica ZMAJ 1954
17. Dvoosna prikolica TPK 3 1963
18. Traktorski nakladalec LEON 4500 1979
19. Traktor »TORPEDO« TD 7506 S s čelnim nakladalcem 1981
20. Trosilec hlevskega gnoja KRPA 30 1975
21. Trosilec za mineralna gnojila VICON 1975
22. Kosilnica BCS 1975
23. Rotacijska kosilnica RK 165 1986
24. Dvoredni silokombajn LIFAM — INEX 1984
25. Kultivator FERGUSON 1986
26. Freza IMT 1975
27. Tovorno vozilo TAM 4500 4,5 t-nevozen 1958
28. Tovorno vozilo TAM 5500 4 t z nakladalno napravo HIAB in enoosno prikolico 1975
29. Prevozna betonarna SB-15 1981
- Betonski mešalec PM 250
- Skreper
- Deponija za pesek
30. Silos za cement 30 t 1981
31. Silos za cement 30 t 1972
32. Posoda za dovoz betona 1981
33. Transportni trak STB 500 1973
34. Transportni trak STB 500 1973
35. Elektromotor P = 2,2 KW
36. Elektromotor P = 18 KW
37. Kalupi za izdelavo kvadrov 1983
- NBP — 20 SVS 1735
- NBP — 25 SVS 1735
- NBP — 30 SVS 1735
38. Kalup NBP 25 SVS 1735 1986
39. Kalup NBP 30 SVS 1735 1985
40. Klešče za nakladanje zidakov 1980
41. Klešče za nakladanje zidakov 1985
42. Viličar diesel TURBOMATIC TV-32 1981
43. Samonakladalna vibrostiskalnica SVS 1735 1983

Licitacija bo v torek, 17. 5. 1988, ob 8. uri v upravni zgradbi doma. Ogled razpisanega je možen eno uro pred pričetkom licitacije.

Polog za varščino je 10-odstoten.

239/19

**OBČNI ZBOR
UPOKOJENCEV**

KRŠKO — Društvo upokojencev Krško vabi člane in članice ter tudi nečlane in predstavnike družbenopolitičnih organizacij na občni zbor, ki bo v soboto, 14. 5. 1988, ob 9.30 dopoldne v delavskem domu Edvarda Kardelja v Krškem.

**ULILI PLOŠČO ZA
GASILSKI DOM**

TREBNJE — Prejšnji teden so marljivi graditelji novega gasilskega doma v Trebnjem že ulili veliko betonsko ploščo in s tem naznanili, da nadvse resno načrtujejo, da bo v letu 1989 dom pod streho in v glavnem končan. Trebanjski gasilci so hvaležni vsem, ki so že doslej pokazali obilo razumevanja pri izgradnji, kolektivom, obrtnikom in tudi občinskemu vodstvu. Upajo pa, da bodo deležni pomoči, ki bo še kako dobrodošla tudi v naslednjih fazah gradnje doma.

**NAJBOLJŠA KOČEVSKA
POŠTA**

KOČEVJE — Zlato plaketo je prejela kočevska pošta kot najboljša pošta enota na območju Podjetja za PTT promet Ljubljana (podjetje ima 9 tozdov, kočevski tozd pa 23 enot). Plaketa je bila podeljena na slavnostni seji delavskega sveta Podjetja za PTT promet Ljubljana 5. maja v Ljubljani. V obrazložitvi je zapisano, da si je kočevska enota zaslužila zlato plaketo za strokovno in kakovostno opravljanje PTT storitev, s čimer je bistveno prispevala k ugledu in položaju delovne organizacije in PTT dejavnosti. Plaketo je prevzela upravna enota Francka Dejak.

SEDAJ je pravi čas za naročila zložljivih podstrešnih stopnic. Izdelujemo po meri. Imamo dvojni pokrov: zgoraj železni, spodaj leseni. INFORMACIJE: (064) 26-150

ZAHVALA

Prezgodaj me je zapustila moja draga mama

**STANISLAVA
MAJERLE**

Zahvaljujemo se vsem prijateljem, družini Jakša, pevskemu zboru, Društvu upokojencev, krajevni skupnosti, Združenju obrtnikov in Zvezi borcev ter vsem ostalim, ki so bili ob njenem zadnjem slovesu.

Žalujoci: sin Jurij in ostalo sorodstvo

Ljubezen, delo, skrb, trpljenje, draga mama, tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 83. letu je prenehalo biti srce naše drage mame, stare mame, sestre in tete

**ANGELCE
ROZMAN**

iz Selske gore 14

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih vsestransko pomagali, nam izrekli sožalje, darovali toliko cvetja in jo v velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi pevkam in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoci: hčerka Marija, sin Franci z družinama, sestra Anika ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

10. maja je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša nona

**TONČKA
LEGAN**

iz Žužemberka 111

Hvala vsem, ki ste nam bili v pomoč, jo imeli radi in vam je ostala v lepem spominu.

Hčerka Iva Kovačič v imenu vsega sorodstva

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dober oče in stari oče

**ALOJZ
KOVAČIČ**

iz Leskovca 11, Brusnice

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam karkoli pomagali, darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala župnikom za opravljeni obred, pevcem, delovnim kolektivom IMV — TA, Kremenu, Krki-Marketing, Komunalni in Bolnici-laboratorij. Vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

V domu našem je praznina, v srcih naših bolečina, spomin na tebe pa živi, čeprav te več med nami ni.

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je tiho zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in stric

ANTON GOLOBIČ

s Krvavčjega vrha 6, Semič

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami v najtežjih trenutkih sočustvovali, nam izrekli sožalje, nam pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnika tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala dr. Blažu Mlačku za dolgoletno lajšanje bolečin, kaplanu iz Semiča za lepo opravljen cerkveni obred, vsem govornikom za ganljive besede pred domačo hišo in odprtem grobu. Najlepša hvala GD Krvavčji vrh in GD Črešnjevca za častno stražo in organizacijo pogreba, nosilcem praporov, Obrtni zadrugi iz Črnomlja, sodelavcem iz Cerovca in mestni godbi iz Metlike. Še enkrat hvala vsem, ki ste našega dragega očeta pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Marija, sin Tone z družino, hčerka Lojzka z družino ter sin Tone iz Kanade z družino

novoles

lesni kombinat n. sol. o. novo mesto—straža

Delavski svet

TOZD Tovarna stilnega pohištva

razpisuje prosta dela in naloge:

— DIREKTOR TOZD

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- imeti mora visokošolsko izobrazbo lesne smeri, nad 5 let delovnih izkušenj ali z delom pridobljene delovne zmožnosti
- da je bil pri dosedanjem delu uspešen in ima vodstvene sposobnosti
- da izpolnjuje pogoje določene v družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike in pogojev 484. člena ZZZ.

Kandidati naj oddajo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Novoles, lesni kombinat, n. sol. o., Novo mesto — Straža KSS, s pripisom »za razpisno komisijo«. Kandidate bomo o izbiri obvestili najpozneje v 60 dneh po končanem zbiranju vlog.

220/19

**DO KOMUNALA Novo mesto, p.o.
Cesta komandanta Staneta 2**

razpisuje po sklepu delavskega sveta dela oz. naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

**1. vodje finančno-računovodskega sektorja
(reelekcija)**

in objavlja po sklepu komisije za medsebojna delovna razmerja prosta dela in naloge:

2. zahtevno avtoelektrikarstvo

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovske politiki, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1:
 - obvladan program za VII. oz. VI. stopnjo strokovne izobrazbe ekonomske smeri
 - nad 4 leta delovnih izkušenj na vodilnih oz. vodstvenih delih in nalogah
- pod 2:
 - obvladan program za IV. stopnjo strokovne izobrazbe — smer avtoelektrikar
 - nad 6 mesecev delovnih izkušenj
 - 3-mesečno poskusno delo

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pošljejo prijave s kratkim življenjepisom in priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po dnevu objave na naslov: DO Komunalna Novo mesto, p.o., Cesta komandanta Staneta 2, p.p., z oznako na ovojnicah »za razpisno komisijo«. Kandidati za objavljena dela in naloge naj vloge pošljejo splošno kadrovskega sektorju DO. Za razpisana dela in naloge sklenemo delovno razmerje za 4 leta, za objavljena dela in naloge pa za nedoločen čas. Kandidate bomo o izbiri pisno obvestili v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

233/19

**KRKA tovarna zdravil, Novo mesto
KOMISIJA ZA CENITEV IN ODPRODAJO**

razpisuje

javno licitacijo

- za odprodajo rabljene opreme iz garderob športnega bazena v Dolenjskih Toplicah (klopi, garderobne omare, kabine in drugo)
 - cisterne poliester (12 m³) v Ivančni gorici
- Licitacija bo v ponedeljek, 16. 5., ob 14.30 v Zdravilišču Dolenjske Toplice.

228/19

Ni hujših bolečin
kot v nesreči — srečnih dni spomin.

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je za vedno zapustila naša dobra mama, sestra, stara mama, tašča in babica

**ANA
KLEVIŠAR**

iz Kanižarice 8 pri Črnomlju

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in krajanom za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na zadnji poti. Vsem sosedom, ki ste kakorkoli pomagali v najtežjem trenutku — ISKRENA ZAHVALA. Prav tako tudi g. duhovniku in pevcem pri pogrebem obredu.

Žalujoči: vsi njeni

Črnomelj — Novo mesto — Portorož, 2. 5. 1988

V SPOMIN

Minilo je 20 dni od boleče izgube dragega moža, ata, starega ata, brata in strica

**VINKA
MILEKA**

iz Semiča,

ki nas je za vselej zapustil, toda v našem spominu bo ostal vedno z nami.

Žalujoči: žena Pavla, sinovi Drago, Boris in Bogdan z družinami, brata Polde in Franci, sestre Štefka in Dragica, nečaki in nečakinje

ZAHVALA

V petek, 15. aprila, smo se poslovili od našega dragega

**ALOJZA
AUGUŠTINČIČA**

iz Mladice pri Semiču

Lepo se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili na zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo DO Beti Črnomelj, ŽTP Ljubljana, Iskri Semič, govorniku za poslovilne besede in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Po kratki in hudi bolezni nas je v 82. letu zapustil naš dragi brat in stric

**FRANC
BUČAR**

iz Verduna 6 pri Stopičah

Iskreno se zahvaljujemo Goršinovim in Turkovim za vsestransko pomoč, gospodu duhovniku iz Stopič za lepo opravljeni obred, Jožetu Klobučarju iz Sentošta in vsem, ki so darovali cvetje in izrazili sožalje ter vsem, ki so pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Verdun, dne 13. aprila 1988

ZAHVALA

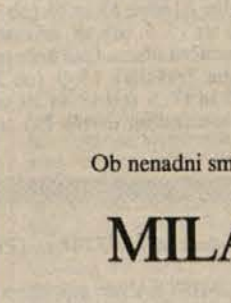
Ob nenadni in boleči izgubi ljubljene mame, stare mame, babice, sestre in tete

**IVANE
MALNAR**

iz Srednje vasi pri Dragi

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem za podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti. Najlepša hvala tov. Nadi Vreček za poslovilne besede, OO ZZB NOV Draga, pevskemu zboru iz Loškega potoka ter gospodu župniku za pogrebni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža, očeta in starega očeta

MILANA JUKIČA

se najtopleje zahvaljujemo za vsa iskrena sožalja in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega in kirurškega oddelka bolnišnice v Novem mestu za skrbno nego v zadnjih dneh njegovega življenja.

Žalujoča družina Jukič

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila draga mama

NEŽA BAN

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom in znancem za darovano cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala sosedom Trbančevim, Kraljevim, vsem Kočevarjevim, tozdu za PTT promet Novo mesto in upravi PTT podjetja za izrečeno sožalje, Francu Trbancu za poslovilne besede ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Hvala tudi Zdravstvenemu domu Škocjan in dr. Vizicu za večletno zdravljenje.

Hčerka Marija

V SPOMIN

5. maja je minilo žalostno leto, odkar je prenehalo biti plemenito srce našega moža, očeta in starega očeta

**JOŽETA
MALNARJA**

iz Semiča

Hvala vsem, ki se ga spominjate!

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

13. maja bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, praded, brat in stric

**ANTON
RUS**

iz Zemlja 5

Ostal nam bo vedno v spominu.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

**KRISTLA
KRANJCA**

iz Presladola

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, izrekli sožalje, ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot. Posebno se zahvaljujemo Krajevni skupnosti, Zvezi borcev, Čebelarškemu društvu, Društvu upokojencev, Lovski družini, vsem govornikom, pevcem in duhovnikom.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 77. letu nas je nepričakovano zapustil dragi oče, stari oče, brat, stric in svak

**PETER
ŽUNIČ**

iz Žuničev 11

Najlepše se zahvaljujemo sovaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih, sorodnikom, znancem, OŠ Mirana Jarca v Črnomlju in sosedom iz Nazorjeve ulice za izrečeno sožalje in darovane vence. Hvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred in pevkam iz Adlešič za zapete žalostinke. Še enkrat hvala vsem, ki ste nam pomagali in pokojnika pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: otroci Barbara, Ivan, Franc z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 58. letu nas je zapustil naš dragi

**MILAN
FIR**

iz Novega mesta, Kristanova 31

Zahvaljujemo se vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo medicinskemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto za požrtvovalno nego v času bolezni, delovnim organizacijama Komunala in Tovarna zdravi! Krka ter Društvu upokojencev Novo mesto. Hvala duhovniku za opravljeni obred in Ivanu Berusu za zaigrano žalostinko.

Vsi njegovi

Novo mesto, dne 9. maja 1988

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše, brez pomena
zanje so razdalja, kraj in čas.

V SPOMIN

17. maja bo minilo dve leti, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

**STOJAN
PROSEN**

Za teboj je ostala velika praznina, ki je ne more nihče zapolniti. Ostali smo sami, a kljub temu s teboj, mi, ki smo te imeli radi. Hvala vsem, ki postojite ob njegovem preranem grobu, mu darujete cvetje in prižigate svečke.

Žena Marjana, sinova Sašo in Rok ter drugo sorodstvo

Dragi ate, ni te več,
spomin na tebe je boleč,
je solza grenka na srce kanila,
ostala nam je bridka bolečina.

V SPOMIN

11. maja je minilo žalostno leto, odkar smo se poslovili od našega dragega moža, očeta, starega ata in brata

**PEPIJA
SOVINCA**

Hvala vsem, ki se ga spominjate in postojite ob njegovem grobu.

VSI NJEGOVI

Dragi Slavko,
skrb, delo in trpljenje —
to bilo je tvoje življenje.

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj, star komaj 38 let, nas je zapustil dobri sin in brat

**SLAVKO
ZAGORC**

iz Gor. Dol

Najlepše se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste nam kakorkoli pomagali in stali ob strani, darovali pokojnemu cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Hvala gospodu kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoči: mama, brat Jože z družino, sestra Slavka z družino

tedenski koledar

Četrtek, 12. maja — Pankracij Petek, 13. maja — Servacij Sobota, 14. maja — Bonifacij Nedelja, 15. maja — Zofka Ponedeljek, 16. maja — Janez Torek, 17. maja — Jošt Sreda, 18. maja — Erik

LUNINE MENE

15. maja ob 23.10 — mlaj

kino

BREŽICE — 13. in 14. 5. (ob 20. uri) nemški erotični film Vročne noči. Jesfine M. 15. (ob 18. in 20. uri) in 16. 5. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Kamion smrti. 17. in 18. 5. (ob 20. uri) ameriška komedija Tudi takšno te ljubim.

ČRNOMELJ: 12. 5. (ob 20. uri) ameriški film Zakon molčanja. 15. 5. (ob 17. in 20. uri) ameriški film Od tarče do smrti. 17. 5. (ob 19. uri) ameriški fantastični E. T. vesoljček. 17. 5. (ob 21. uri) ameriški akcijski film Top gun. 18. 5. (ob 19. uri) ameriški film Superman II. in (ob 21. uri) ameriški film Totisie.

službo dobi

TAKOJ zaposlim KV MIZARJA. OD po dogovoru. Nudim sobo. Tel. 74-660. (2499-SD-19)

ČE IMATE proste vikende in lastni prevoz, lahko zaslužite 200 SM. Plačilo tedensko. Petek 15. uri, Ločna 8/a. (2633-SD-19)

NUDIM honorarno delo — prodaja, plačilo takoj. Telefon 42-581, od 20. do 21. ure. (2662-SD-19)

DEKLE za delo v ekskluzivnem kafe baru iščem. Tel. 33-044, in 72-888. (P19-81MO)

Za prodajo tujih priročnikov iščemo dekleta in fante po možnosti z lastnim prevozom. Delo je na območju Dolenjske. Pohište s prijavitelji. Šifra: Zastopnik DZS. (P19-103MO)

Želite spoznati Slovenijo in pri tem še dobro zaslužiti. Pridružite se skupini akviziterjev pri prodaji novega artikla! Šifra: lastni prevoz (P19-103MO)

Če si želite dodatni zaslužek pri prodaji najkvalitetnejših priročnikov tujih avtorjev se pridružite prijateljski skupini. Tel. (068) 71-068. (P19-103MO)

FRIZERSKO POMOČNICO sprejem. Salon Betka, Šentjernej. (2590-SD-19)

DEKLE za strežbo v bifeju zaposlim. Tel. (061) 783-374. (2591-SD-19)

SPOSOBNO KV ali priučeno kuharico sprejemam v delovno razmerje takoj. Dober DD. Gostišče Pavlin Novo mesto, tel. 22-308. (P19-75MO)

KUHAR ali **KUHARICA** dobiva takoj zaposlitev. Tel. 71-352. (P19-74MO)

stanovanja

MANJŠO SOBO s posebnim vhom oddam dekletu iz Dolenjske ali Bele krajine. Tel. 24-887 ali 23-725, po 15. uri. (P19-96MO)

GARSONJERO (25 m²) prodam. Majde Šilc, Novo mesto, tel. 21-809. (Ček-ST-19)

ENOSOBNO STANOVANJE (30 m²) v Ljubljani-Šiška prodam. Ponudbe pod: »GOTOVINA-VSELJIVO«. (2636-ST-19)

ENOSOBNO STANOVANJE v Novem mestu prodam. Telefon popoldne 26-475. (P19-91MO)

MANJŠE STANOVANJE najemam v Novem mestu. Ponudbe na šifro: »MAJ« ali telefon 26-908. (2682-ST-19)

SEVNICA — Brežice — Radeče — Laško. Menjam stanovanje dvoipol sobno za enako, lahko dvosobno. Telefon (068) 82-194. (2691-ST-19)

MLAD ZAKONSKI PAR vzame v najem garsonjero ali enosobno stanovanje v Novem mestu s šestmesečnim predplačilom. Naslov v upravi lista. (2599-MV-19)

IŠČEM dvo-ali enosobno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici. Plačam

19. 5. (ob 20. uri) ameriški film Policijska akademija I.

KRŠKO: 12. 5. (ob 20. uri) ameriška komedija Tajna oboževalka in (ob 22. uri) italijanska komedija Ljubica pod posteljo. 13. 5. (ob 22. uri), 14. (ob 20. in 15. (ob 18. uri) ameriški film Očividec. 17. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Lista smrti. 18. 5. (ob 18. uri) in 19. (ob 20. uri) ameriška melodrama Dirka za življenje. 19. 5. (ob 22. uri) francoski erotični film Nova Emanuela.

SEVNICA: 12. in 13. 5. (ob 20. uri) ameriški film Uborniki iz moje šole. 14. in 15. 5. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Kobra. 19. in 20. 5. (ob 20. uri) francoski kriminalni film Pasja vročina.

TREBNJE: 14. in 15. 5. domači film Živela svoboda.

NOVO MESTO — DOM JLA: od 13. do 15. 5. dokumentarni film Angel varuh. Od 16. do 18. 5. erotični film Divje noči gospe Q.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 12. 5. (ob 18. in 20. uri) francoska komedija As avos. 13. in 14. (ob 18. in 20. uri) ter 15. 5. (ob 18. uri) ameriška romantična drama Ona hoče najboljši (John Travolta). 15. 5. (ob 20. uri) ter 16. in 17. 5. (ob 18. in 20. uri) ameriška romantična drama Do septembra.

vnaprej. Šifra: »STAREJŠA«. (P19-71MO)

EKONOMISTKA išče garsonjero ali sobo s souporabo kopalnice in kuhinje v Sevnici ali bližnji okolici. Redna plačnica. Telefon (068) 81-500, popoldne. (P19-28MO)

SOBO v Sevnici, po možnosti s kopalnico, išče zaposleno dekle. Naslov v upravi lista. (P19-22MO)

motorna vozila

Z 750, letnik 1977, registrirano do 19. aprila 1989, prodam. Cena po dogovoru. Nučič, Strelac 7, Šmarješke Toplice. (Ček-MV-19)

R 4 TL, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Krese, Gor. Sušice 24, Uršna sela. (2629-MV-19)

VW 1200 J, letnik 1975, prevoženih 69.000 km, generalno obnovljen, registriran do marca 1989, prodam. Tel. (061) 851-301. (P19-79MO)

ZASTAVO 750, letnik 1975, prodam. Tel. 26-860. (2592-MV-19)

Z 101 GTL/5V, letnik 1985 november, prodam. Cena po dogovoru. Tel. dopoldne od 7. do 15. ure (068) 21-737 in 35, doma od 18. do 20. ure. (068) 84-735. (2625-MV-19)

BMW 1602, letnik 1974, odlično, prodam. Tel. 23-168 dopoldne. (2595-MV-19)

OPEL KADETT 1200 C, letnik 1979, prodam. Belokranjska 54 (Gotna vas), Novo mesto. (2596-MV-19)

Z 101, letnik 1986, karambolirano, in Z 101, letnik 1978, prodam. Zdravko Pogljaj, Drganja sela 19, 68351 Straža. (2597-MV-19)

GOLF JGL-bencinar, letnik 1981, prodam. Tel. 47-258 ali 23-307, Strmole, Mirna. (2604-MV-19)

Z 128, julij 1987, prevoženih 11.000 km, prodam. Tel. 33-898, popoldne. (P19-65MO)

126 P, letnik 1979-oktober in štedilnik na trda goriva prodam. Tel. 47-247. (P19-66MO)

Z 750, letnik 1976, prodam za 60 SM. Janez Gorenc, Cesta herojev 32, Novo mesto, tel. 22-169. (P19-67MO)

RENAULT 5 TL, letnik 1976, prodam. Marr, Kočialova 5 A, Novo mesto, tel. (068) 22-762. (2603-MV-19)

126 P, letnik 1984, prodam. Simc, Črmošnjice 6 pri Stopičah. (2600-MV-19)

JUGO 45 A, letnik 1986, prodam. Tel. 23-234 popoldne. (Ček-MV-19)

Z 101 (prve registracija 1977), registrirano do februarja 1989, prodam. Tel. (068) 79-622. (P19-69MO)

OPEL KADETT IDA DIESEL, letnik 1984, prodam ali zamenjam za Z 101 z doplačilom. Tel. 72-406 od 15. ure dalje. (P19-70MO)

126 P, letnik 1978, prodam. Tel. (068) 25-912. (2609-MV-19)

ZASTAVO 750, letnik 1975, registri-

rano do aprila 1989, prodam za 70 SM. Tel. 85-978. (2610-MV-19)

SKOLJKO za fiat 128, letnik 1986, prodam. Tel. 85-038. (2612-MV-19)

JUGO 55, letnik 1984, dobro ohranjen, prodam. Tel. 24-249, popoldne. (2613-MV-19)

R 18 TLJ, registriran 18. 9. 1986, prevoženih 24.000 km, prodam. Tel. 47-409. (P19-72MO)

Z 750 S, letnik 1978, zelo ohranjen, registriran do aprila 1989, prodam. Medic, tel. 24-247. (2619-MV-19)

126 P, letnik 1983 — oktober, prodam. Tel. 23-917. (P19-73MO)

APN 6, letnik 1987, še v garanciji, prodam. Tel. 25-747, popoldne. (P19-76MO)

KARAMBOLIRANO Z 101 po delih in APN 4 prodam. Franc Kiren, tel. 45-246. (2708-MV-19)

Z 125 P, letnik 1982, odlično ohranjeno, prodam. Vrščaj, V Brezov log 64, Novo mesto. (2602-MV-19)

NSU 1200 prodam. Tel. 45-012. (P16-41MO)

STAREJŠI LETNIK LADE 1200 in mercedes 190 D, ter škropilnica za TV (22 KS) prodam. Tel. 74-947. (2618-MV-19)

ZASTAVO KIPER (5 t), letnik 1985, kot novo, prodam. Pavlin, Petelinjek 44, tel. (068) 20-307. (2620-MV-19)

ZASTAVO 101 Mediteran, letnik 1981, registrirano do 4. 1989, ugodno prodam. Tel. 24-748, popoldne. (2622-MV-19)

R 4 TL, letnik 1978, in R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Tel. 44-357. (2607-MV-19)

R 4 GTL, letnik 1985, prevoženih 30.000 km, prodam. Tel. 25-012 od 20. do 21. ure. (P19-42MO)

JEEP DIESEL, generalno obnovljen, motokultivar Gutbrod in kropolnico Stihl 017 prodam. Anton Rangus, Dol. Vrhopolje 15, Šentjernej. (2566-MV-19)

FIAT 1300, letnik 1977, prodam. Ivan Kocjančič, Otočec 79 a, tel. 85-142. (2567-MV-19)

ZASTAVO 101 GT 55, letnik 1986, prodam. Golob, Rodine 23, 68210 Trebnje. (2578-MV-19)

APN 6, malo rabljen, ugodno prodam. Mitja Zagorc, Prekopa 7, Kostanjevica. (2580-MV-19)

GOLF JGL 80/12 prodam za 615 SM. Deželan, Zgrad 19, Škocjan. (2579-MV-19)

VW 1300, karoserija 71, motor nov, prodam. Tel. 69-144. (2581-MV-19)

R 4 GTL, letnik 1987, prodam po ugodni ceni. Luzar, Jedinščica 1, Novo mesto. (P19-49MO)

R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Pečjak, Črmošnjice 49 pri Stopičah, tel. 43-879. (P19-50MO)

Z 750, starejši letnik, kleparsko obnovljeno, registrirano do 15. 5. 1989, ugodno prodam. Tel. 44-884, popoldne. (P19-51MO)

126 P, letnik 1980, prodam. Tel. 42-453. (2584-MV-19)

GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam. Nad mlini 58, Novo mesto. (2585-MV-19)

APN 6 S, avgust 1987, prodam za 90 SM. Tel. 89-113. (P19-55MO)

GOLF JGL, zelo dobro ohranjen, prodam. Tel. 25-215. (2593-MV-19)

Z 750, letnik 1984, prodam. Tatjana Cujnik, Groblje 53, Šentjernej. (P19-57MO)

OPEL KADETT, letnik 1972, v dobrem stanju, prodam. Anton Pavlič, Črmošnjice 3, Stopiče. (2587-MV-19)

VW-hrošč, letnik 1975, dobro ohranjen, prodam. Tel. 27-433, četrtek in petek popoldne. (2588-MV-19)

GOLF JGL, letnik 1981, ugodno prodam. Tel. 23-624. (P19-60MO)

APN 6 i, letnik 1985, dobro ohranjen, prodam. Tel. 22-653 po 20. uri. (P19-61MO)

PRODAM R 4, letnik 1977, neregistrirano. Kafferl Ciril, V Brezov log 27, tel.: 24-987, 68000 Novo mesto.

ŠKODO, letnik 1972, kot novo, in bukovka dva prodam. Telefon (068) 82-194. (2691-MV-19)

MERCEDES 200 D/70, odlično ohranjen, z dodatno opremo, prodam. Telefon 82-111. (P19-100 MO)

Z 101, starejši letnik, v celoti obnovljen, prodam. Telefon (068) 77-254. (P19-101 MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Telefon (068) 82-468. (2687-MV-19)

Z 101, letnik 1979, prvi lastnik, registrirana, dobro ohranjena, prodam. Cena 170 SM. Tel. 72-446. (2688-MV-19)

VIVA, letnik 1974, vozen, neregistriran, prodam. Tel. (068) 67-432. (2690-MV-19)

GSX 1,2 registriran do aprila 1989, ohranjen, poceni prodam. Kalanj, Gregoričeva 18, Brežice. (2690-MV-19)

PRODAM viso super E, letnik 1982. Informacije popoldne na tel. (068) 44-609. (P19-103MO)

PRODAM LADO RIVO 1300, staro 5 mesecev. Tel: 27-712. (P19-105MO)

Prodam Zastavo 750, letnik 1979. Korasa Jože, Gabrje 93, pošta Brusnice. Tel. 85-966. (P19-99MO)

ZASTAVO 101, letnik 1984, prodam. Tel. 65-213. (2666-MV-19)

R 4 GTL, januar 1987, prodam. Tel. 28-244. (2669-MV-19)

Z 101, letnik 1976, obnovljeno, prodam. Bogdan Avsenik, Drganja sela 32, Straža, popoldne. (2671-MV-19)

FIAT 750 LS, letnik 1982, prodam. Dol. Kamence 27, Novo mesto. (2672-MV-19)

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, letnik 1980, prodam. Alojz Kuhar, Dol 21, Podbočje. (2675-MV-19)

ZASTAVO 101 GTL 55, april 1987, prodam. Balabanič, Jerebova 3, Novo mesto, tel. 22-548. (2677-MV-19)

JUGO 55, letnik 1985, ugodno prodam. Alojz Šušteršič, Vidmarjeva 29, Novo mesto. (2678-MV-19)

POLONEZ 1500, letnik 1980, obnovljen, prodam. Marjan Podraž, Kette-

jev drevored 46, Novo mesto. Ogleđ po 15. uri. (P19-94 MO)

Z 101 M, letnik 1980, prodam. Kolenc, Slavka Gruma 30, Novo mesto, tel. 26-474. (P19-93 MO)

126 P, letnik 1978, prodam. Blažič, Cvetna 28, Dobova. (P19-92 MO)

126 P, letnik 1980, prodam. Roman Miklič, Ruprč vrh 51/a, Novo mesto. (2632-MV-19)

APN 6, dobro ohranjen, prodam. Kastelec, Jedinščica 3, Novo mesto. (2637-MV-19)

JUGO 45 AX, nov, prodam. Naslov v upravi lista. (2684-MV-19)

R 4, obnovljen, letnik 1975, prodam. Tel. 51-638. (2683-MV-19)

Z 101, letnik december 1977, prodam. Mirko Vidmar, Potok 15 a, Straža, tel. 85-472. (2638-MV-19)

126 P, letnik 1978, prodam. Zagorc, Dol. Kamence 49 a, Novo mesto. (2639-MV-19)

126 P, letnik 1986, prodam. Tel. 65-652. Dragica Konček, Uršna sela 73. (2643-MV-19)

ZASTAVO 750, letnik 1984, ugodno prodam. Perpar, 68211 Dobrič 8. (2646-MV-19)

VW SCHIROCCO, letnik 1975, prodam ali zamenjam za 126 P. Saje, Gabrje 69. (2679-MV-19)

ZASTAVO 101 confort, letnik 1979, obnovljeno, prodam. Verce, Rakovnik 12 pri Birčni vasi, Novo mesto. (2647-MV-19)

ZASTAVO 101 GTL 55, letnik april 1986, prodam. Tel. 25-262. (P19-82 MO)

ZASTAVO 101, letnik december 1985, garažirano, prodam. Igor Majce, Mostec 14, tel. (068) 67-203. (2648-MV-19)

R 4 GTL, dobro ohranjen, letnik 1983, prodam. Stanko Colarič, Dol 22, Podbočje, dopoldne na tel. 71-103. (P19-84 MO)

Z 128, junij 1987, prodam. Tel. (068) 44-948, popoldne. (P19-85 MO)

FIAT 750, letnik 1979, prodam. Tel. 21-531. (P19-86 MO)

APN 6, letnik 1986, dobro ohranjen, prodam. Tel. 21-568. (P19-87 MO)

TOMOS BT 50, star eno leto, prodam. Jože Brulc, Hrušica 26, Novo mesto, tel. 85-977. (P19-88 MO)

IZVOZNI AVTOMATIK A3N, vozen eno sezono, prodam. Tel. 21-912. (2649-MV-19)

ZASTAVO 750, letnik 1979, dobro ohranjeno, prodam. Kastelic, Potočna vas 13, Novo mesto. (2650-MV-19)

ZASTAVO 750, letnik 1971, registrirano do 29. 10. 1988, prodam. Bukovec, Ljubljanska 15, Novo mesto. (2652-MV-19)

Z 101, letnik 1972, karoserija 1976, prodam. Tomšič, Gruča 6, Šentjernej. (2655-MV-19)

Z 126 K, letnik 1984, registriran do marca 1989, in motorno kolo tomos 14, star eno leto, prodam. Drago Stazinar, Orešje 5, Šmarješke Toplice. (2656-MV-19)

Z 101, letnik november 1981, prodam. Jože Kolenc, Mali vrh 5, Mirna peč. (2659-MV-19)

R 4 GTL, letnik 1984, registriran do 12. 5. 1989, prodam. Ogleđ na Slakovi 2 a, Novo mesto — Mirtič ali tel. 27-637 od 17. do 19. ure. (2660-MV-19)

PRODAM motor za Z 101 in Z 750 ter menjalnik za golfa. Tel. 24-140. (2636-MV-19)

R 4, letnik 1978, registriran do novembra, prodam za 150 SM. Luzar, Orešje 8, Šmarješke Toplice. (2502-MV-19)

Z 850, letnik 1983, prodam. Darko Lekše, Dolga Raka 3. (2508-MV-19)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Tel. (068) 82-468. (2510-MV-19)

TOMOS 14 M, odlično ohranjen, prevoženih 600 km, ugodno prodam. Branko Krevelj, Lokve 24, Brestanica, telefon 79-713. (P19-1MO)

ŠKODO 1200 L, letnik 1980, prodam. Tel. (068) 44-667, zvečer. (P19-8MO)

MOPED avtomatik Tomos, star 7 mesecev, prodam. Tel. 21-345. (P19-9MO)

PRODAM Citroen GSI, 1980, in motor BMW 500 ccm. Vinko Šipej, Jerperjek 1, Tržišče. Ogleđ možen v soboto in nedeljo. (P19-19MO)

OPEL KADET 1,3 ZRN, avgust 1982, odlično ohranjen, prodam. Tel. 56-270. (253-MV-19)

Z 101, letnik 1973, dobro ohranjeno, prodam. Damjan Turk, Semic 48 c. (2531-MV-19)

JUGO 45 A, letnik 1986, registriran do maja, prodam. Informacije na telefon 65-554. (2533-MV-19)

BT 50, nov, prodam za 10% ceneje. Tel. 85-173. (2522-MV-19)

FIAT UNO 45 S, letnik 1985, in BMW 316, letnik 1985, prodam. Vlado Zajber, Sevnica, n. h., tel. (068) 81-194. (P19-20MO)

TOMOS 14 M, kot novo, prodam 35% ceneje. Dol. Kamence 83, Novo mesto. (2545-MV-19)

JUGO 45, april 1986, na novo registriran, prodam. Ivan Pirc, Oražnova 2, Kostanjevica, tel. 60-298 od 7. do 15. ure. (Ček-MV-19)

ZASTAVO 850, motorno kolo Tomos BT 50 in športno kol Pinarello prodam po ugodni ceni. Tel. 22-283 od 7. do 10. ure. (2451-MV-19)

VW, tudi po delih, prodam. Niko Pižem, Mačkovec 7, Dvor. (2562-MV-19)

125 P, letnik 1980, prodam. Zupan, Velika Loka 57 (Zaga). (2560-MV-19)

Z 750 LE, letnik 1982, prodam. Bartoli, Ločna 41, Novo mesto, tel. 23-562. (2549-MV-19)

ZASTAVO 128 prodam. Tel. 22-283, četrtek in petek popoldne. (2550-MV-19)

NOV tomos avtomatik prodam. Tel. 26-115. (P19-32MO)

126 P, letnik 1986, prodam. Klajder, Lamutova 34, Novo mesto. (2553-MV-19)

MZ ETZ 250, star 7 mesecev, prodam zaradi odhoda v JLA. Tel. 84-670. (2555-MV-19)

KARAMBOLIRANO Z 750, letnik

1979, prodam. Tel. (068) 40-265. (2557-MV-19)

JAWO 350, letnik 1987, prodam ali zamenjam za osebni avto, gradbeni material ali poletni športni rekvizit. Tel. 51-371. (P19-34MO)

Z 750, letnik december 1983, ohranjeno, prodam. Drago Tomše, Raka 37, Raka. (P19-38MO)

MOTORNO KOLO 14 M, staro tri leta, v dobrem stanju, prodam. Lado Gliha, Velika Loka 16. (2559-MV-19)

Z 101, letnik 1986, prodam. Alojz Mežič, Mali Podlog, n. h., Leskovec. (P19-39MO)

APN 6 in tomos avtomatik, odlično ohranjena, prodam. Tel. 24-229. (P19-41MO)

prodam

PRODAM plinski štedilnik Kekec (2 plin) ter pralni stroj po delih. Tel. 24-927. (2626-PR-19)

MLIN na kamen, malo rabljen, prodam. Gazvoda, Gabrje 15. (2598-PR-19)

UGODNO prodam nepleskana notranja vrata (bukov furnir), 9 kom (81 x 200 cm). Tel. 47-258 ali 23-307, Strmole, Mirna. (2604-PR-19)

PRALNIS TROJ Gorenje (16-programski), nov, prodam. Tel. 33-898, popoldne. (P19-64MO)

ČEBELE prodam. Tel. (068) 79-431. (2605-PR-19)

PRODAM kompresor Fagrum PKP 48 in orodje, nerabljeno. Pavlin, Petelinjek 44. (2620-PR-19)

KOTNO sedežno garnituro, ohranjeno, prodam za 600.000 din. Tel. 23-290. (2621-PR-19)

PRODAM rabljeno cementno strešno opeko. Tomazin, Zamesko, Šentjernej, tel. 42-302. (2570-PR-19)

ŠTEDILNIK, nov (2 plin, 2 elektrika), ugodno prodam. Informacije na tel. 24-213, dopoldne. (2568-PR-19)

UGODNO prodam brezihlen hladilnik (200 l), žensko kolo in 3 sedeže FJORD. Tel. 21-594, popoldne. (2571-PR-19)

PRODAM čebele, koze in 8-satno točilo za med. Tel. 42-527. (2574-PR-19)

PRODAM starejšo montažno barako (5,50 x 6,60), primerno tudi za vikend. Telefon (068) 21-973, petek, sobota od 17. do 20. ure. (2582-PR-19)

POSTELJICO in klop za igrače prodam. Tel. 21-419. (P19-47MO)

PRODAM 170 vrc perila. Naslov v upravi lista. (2586-PR-19)

PRODAM malo rabljen pralni stroj, hladilnik, termoakumulacijsko peč. Tel. 45-369. (P19-62MO)

AVTOMOBILSKO PRIKOLICO nosilnosti 500 kg prodam. Tel. 52-495. (P19-59MO)

PRODAM čoln Maestral 18 z motorjem Tomos 4. Telefon 25-493, v soboto po 11. uri. (P19-80MO)

BRAKO PRIKOLICO, rabljeno dve sezoni, prodam. Tel. 22-189. (2631-PR-19)

COMMODORE 128, disketnik 1571 in monitor 1901 prodam. Tel. 25-028. (P19-97MO)

UGODNO prodam harmoniko weltmeister, 80-basno in pletilni stroj standard. Tel. 24-660. (2670-PR-19)

PRIKOLICO za osebni avto prodam. Rangus, Dol. Brezovica 20, Šentjernej. (2665-PR-19)

BAS OJAČEVALEC fonex, 250 W in elektronske bobne roland CR 5000 prodam. Tel. 85-469, od 15. ure dalje. (2667-PR-19)

BARVNI TELEVIZOR gorenje prodam. Informacije na telefon 28-224. (2669-PR-19)

VIDEOREKORDER z deklaracijo, star eno leto in pol, in R 4 GTL/83 ugodno prodam. Tel. 42-466. (2676-PR-19)

KOBILO, mlado, prodam. Tel. 26-501. (2674-PR-19)

ČOLN maestral 5 in motor tomos 3,5 KS prodam za 100 M. Tel. 20-300. (P19-95MO)

PRODAM elektromotor 7,5 KW, 10% ceneje od prodajne cene. Martin Salomon, Gabrje 3, Tržišče, tel. 88-851. (2635-PR-19)

TELEVIZOR, črno-beli, panorama polux, prodam. Telefon 21-809. (Ček-PR-19)

UGODNO prodam novo prikolico za osebni avto. Jože Novak, Volčje njeve 12, Mirna, Tel. 47-064. (2641-PR-19)

GUMI VOZ prodam. Telefon 20-319, zvečer. (2642-PR-19)

SEDEŽNO GARNITURO zelo ugodno in poceni prodam. Tel. 42-130. (P19-89MO)

8 tednov stare pazinske purane prodajmo. Telefon 85-950. (P19-90MO)

PRODAM večjo prikolico za osebni avto in belo otroško oblekico. Telefon 26-483. (2642-PR-19)

PRODAM zamrzovalno skrinjo in 8 arov zemlje, delno vrt, v bližini avto-česte Dobruška vas. Tel. 42-375. (2644-PR-19)

VIDEOREKORDER goldstar, deklariran, prodam za 1,2 M. Telefon

TRAKTORSKI gumi voz, 16 col. prodam. Ivan Frankovič, Dolšce 12, Kostanjevica. (2668-KS-19)

SEJALNICO za koruzo, dvoredno, in traktorsko frezo, v dobrem stanju, prodam. Dol. Kamence 27. (2672-KS-19)

KOSILNICO moto benassi za hribovske terene prodam. Bradač, tel. 65-391. (2634-KS-19)

TRAKTOR universal 445 prodam. Matija Matkovič, Kvasica 6, Dragatuš. (2661-KS-19)

KOSILNICO univerzal gorenje, skoraj novo, ugodno prodam. Tel. (061) 345-355. (P19-83MO)

PRODAM čelno kosilnico (široko 115 cm) za motokultivator mundial labin progres. Janez Kastelic, Mali vrh 19, Mirna peč. (2661-KS-19)

TRAKTOR store 404 ter kosilnico muta, malo rabljena, prodam. Janez Staniša, Dolnja Težka voda 5, Novo mesto. (2654-KS-19)

PRODAM plug slavonac in vhodna vrata, enoinpolkrična, hrastova. Anton Gorenc, Poljane 6, Škocjan. (2655-KS-19)

KOSILNICO BCS (petrolej) zelo dobro ohranjeno prodam. Čeh, Lukovek 8, 68210 Trebnje. (2658-KS-19)

PRODAM malo rabljeno dvoredno sejalnico za koruzo, puhalnik tajfun in traktorski obračalnik SIP. Praznik, Grmovlje 5, Škocjan. (2664-KS-19)

KOSILNICO BCS prodam. Jože Zagorc, Gorenje Dole 16, Škocjan. (P19-53MO)

KOSILNICO BCS prodam. Jože Trontelj, Katina 19, Grosuplje. (P19-54MO)

TRAKTOR Ferguson 35, 1100 delovnih ur, prodam. Milan Krošelj, Zgornja Pohanca, Brežice. (2617-KS-19)

KOSILNICO SIP 1650 ali novo britev SIP 1650 prodam. Hočevar, Grmovlje 21, 68275 Škocjan. (2594-KS-19)

PRODAM bočno kosilnico za traktor Store 402 ali 502, rabljeno eno sezono.

Ivan Povšič, Nučja laka 6, Škocjan. (P19-63MO)

SAMONAKLADALCO SIP 20 prodam ali zamenjam za manjšo. Ivan Gorenc, Herinja vas 8, Otočec. (2601-KS-19)

PRODAM NOV nerabljen traktor Torpedo deutz (45 KM) z garancijo, za 100 SM ceneje. Vprašajte v soboto, 14. maja, med 14. in 20. uro na šanku v hotelu Srečni, Krško. (P19-68MO)

KOSILNICO, staro dve leti, prodam ali zamenjam za osebni avto. Telefon (068) 58-382. (2606-KS-19)

PRODAM nove bate z obročki za ur-sus 335 C. Vidmar, Meglenik, Trebnje. Ogleđ popoldne. (2565-KS-19)

TRAKTOR Fendt (25 KS), starejši tip, generalno obnovljen, s kabino, prodam. Bosavac, Tanča gora 12, 68343 Dragatuš. (2540-KS-19)

PRODAM frezo (14 KS) s priključki in prikolico. Andrej Agrež, Stolovnik 52, 68280 Brestanica. (ček-KS-19)

PRODAM zadnje gume za traktor (11/2/10/28) in blok za džonderm 50. Andrejčič, Črmošnjice 67, Novo mesto. (2546-KS-19)

ROTACIJSKO KOSILNICO IMT 170, rabljeno eno sezono, prodam. Tel. (061) 785-071. (2548-KS-19)

TRAKTOR IMT 539, nov, prodam. Tel. (061) 871-163. (P19-30MO)

KOSILNICO BCS in Z 750 L prodam. Jakše, Boričevo 6, Novo mesto. (2561-KS-19)

TRAKTORSKI obračalnik SIP — 2 m, star eno leto, prodam. Tel. 65-645. (2572-KS-19)

KOSILNICO, novo, na kardana, prodam za 550 tisoč. Lahne, Zagrad, 68275 Škocjan. (2573-KS-19)

PRODAM dobro ohranjeno manjšo BCS 715, Ločna 34. (2577-KS-19)

TRAKTOR Deutz (60 KM), letnik 1986, prodam ali menjam za manjšega. Pavlič, Kladije 1, Blanca. (2583-KS-19)

MOTORNIO KOSILNICO Reform in traktorsko kosilnico Pobjeda prodam.

Avst. Sinkovič, Blanca 106. (P19-52MO)

PRODAM starejši traktor Bautz (24 KS) s koso, dobro ohranjen. Karel Račić, Hrastje 13, 68263 Cerklje ob Krki, telefon 69-130. (P19-14MO)

TROSILEC VTG 2700, nov, javo 350 ccm, star 4 leta, in motorno žago Stihl prodam. Šimc, Pristava 6, Novo mesto. (2518-KS-19)

TRAKTOR Ursus in silokombajn SK 80 prodam zaradi bolezni. Kralj, Jelendol 2, Škocjan. (2503-KS-19)

OBRAČALNIK za traktor TV prodam. Tel. 77-314. (P19-18MO)

TRAKTOR MF-35, starejši letnik, v voznem stanju, prodam. Lojze Vidmar, Gumberk 7, Otočec. (2511-KS-19)

KROŽNE BRANE, 20 diskov, vse narezane, prodam. Ivan Bohte, Vinja vas 38 a, Novo mesto. (2513-KS-19)

PRODAM multikultivator HONDA 600, novo, nerabljeno, agregat (1,5 KW) in menjalnik za R 4. Informacije na telefon 84-712, popoldne. (2514-KS-19)

OBRAČALNIK SIP 220 in seno za govedo prodam. Tel. (068) 44-667, zvečer. (P19-8MO)

KOSILNICO Figaro (bencin—petrolej), vinogradniške pluge, odlično ohranjeno, prodam. Tel. 77-187. (2520-KS-19)

PRODAM zetor na štiri pogone ali menjam za manjšega. Darko Stojs, Sela, Raka. (2498-KS-19)

do 55 let za trajno prijateljstvo ali pa skupno življenje. Zelja mi je, da se preseli k meni v Slovensko primorje in da ima šoferski izpit. Tudi v kombinaciji bi se pogovorila: malo pri meni, malo pri tebi. Ponudbe pod šifro: »LEPSI MAJ«. (P19-11MO)

ODDAM travo na rastilu v bližini Leskovca. Oglasite se v petek, soboto ali nedeljo od 16. ure dalje. Naslov v upravi lista. (2534-RA-19)

obvestila

OBVEŠČAMO stranke, da vsak dan v maju oddajamo piščance, bele, rjave, grahaste, v večernih urah. Pohitite z nakupom! Jablan 23, Mirna peč. (2504-OB-19)

NESNICE — MLADE JARKICE, pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, kdor kupi 10 jareč, dobi še eno zastoj. Naročila sprejema in daje vse informacije: »Bife« Marta Kelhar, Stara vas 62 a, Bizelj-sko, tel. (068) 68-212. (841-OB-7)

NARODNO-ZABAVNI ansambel IVANA PUGLA sprejema naročila za igranje na veselicah. Tel. (068) 21-229 ali 27-943. (2525-OB-19)

CENJENE STRANKE! Sedaj je čas, da se naročite za sliko, plesarska dela ter polaganje tapet. Tel. 84-616. (880-OB-8)

JARKICE HISEX, rjave nesnice, stare 6 tednov, prodajamo vsak dan po 15. uri. Prevolšek, Catež, Velika Loka. (2627-OB-19)

NESNICE — MLADE JARKICE pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, trikrat cepljene, navajene na vso domačo hrano, odlične nesnice, prodajamo po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jareč, dobi še eno zastoj. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije: Gostilna HUMEK, Jože Prosenik, Bratov Gerjevič 32, 68257 Dobova, tel. (068) 67-607. (840-OB-7)

Polagam keramične ploščice hitro in kvalitetno, v dogovorjenem roku. Tel. 26-480, Kuletič, Novo mesto. (2615-OB-19)

Fotokopiranje
Vesna Frlan
88000 NOVO MESTO
Ilike VASCEVOVE 5
tel. 068/26717

Delamo od 7. do 17. ure, ob sobotah od 7. do 12. ure, po potrebi tudi ob drugem času. Konkurenčne cene in hitre storitve. Obiščite nas in se prepričajte o kakovosti!

Slovenija
Moja dežela.

IZOLACIJE

Če vam skrinja ali hl. omara ne dela, slabo hladi, ob strani ledeni, spodaj curi, pokličite 24-314

Dančulovič
Gl. trg 4
Novo mesto

Zakaj sta mogla nam umreti, ko pa z vama je bilo lepo živeti? V domu našem je praznina, a v srcih naših huda bolečina, spomin na vaju pa živi, čeprav vas več med nami ni.

V SPOMIN

3. in 8. maja sta minuli dve leti, odkar sta nas zapustila naša draga oče in mama

ANTON in MARIJA SINTIČ
z Oštrca

Hvala vsem, ki se ju spominjate ter prižigate sveče na njunem grobu.

Žalujoči: otroci z družinami in ostalo sorodstvo

Pomlad je v tvoj vinograd prišla in čakala, da prideš ti, usedla se na rosna tla in zajokala, ker te ni.

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stric, brat in stari oče

JOŽE TEROPŠIČ
iz Črešnjic pri Otočcu

Nimamo besed, da bi se z njimi lahko zahvalili vsem, ki ste nam stali ob strani, izrekli sožalje, darovali cvetje ter našega dragega očeta pospremili na zadnjo pot. Zahvaljujemo se kolektivu Krka, osebju kirurškega oddelka, tovarni IMV, OŠ Stopiče, pevskemu zboru, gospodu župniku, govornikom za poslovilne besede ter vsem sorodnikom in vaščanom. Posebna zahvala pa sosedom Rifljevim in Medvedovim, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani.

Žalujoči: žena Mimi, sin Dušan, hčerke Joži, Mojca in Pavli z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše drage žene, mamice, hčere in sestrice, komaj 22-letne

MARJETKE POGLAVC
iz Uršnih sel 133

od katere smo se poslovili 1. maja, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in izraze iskrenega sožalja. Posebej se zahvaljujemo družinam Gorše, Ravbar, Kapš in Hrovat, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočile na pomoč. Zahvala tudi tovarni Labod in TOZD Vleka vlakov Novo mesto, pevcem iz Bircne vasi za zapete žalostinke, tov. Jožetu Fonu za poslovilne besede na domu in tov. Jožetu Tekstorju za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi gospodu župniku za zelo lepo opravljeni obred. Vsem, ki ste našo drago Marjetko v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Igor, hčerka Nataša, mama, oči, bratec Joži in vsi njeni

Pomlad bo v tvoj vinograd prišla in čakala, da prideš ti, in usedla se na rosna tla in zajokala, ker te ni.

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče in stric

JANEZ JURŠIČ — ŽAN
iz Jablance 4 pri Kostanjevici

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, nam ustno ali pisno izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo smo dolžni dobrim sosedom in vaščanom, osebju zdravstvenega doma Kostanjevica, OOZS Donit Medvode TOZD Storitvene dejavnosti ter g. župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je 27. aprila za vedno zapustila dobra žena, sestra, teta, svakinja, ujna in strina

MARIČA ADLEŠIČ
vdova Rauch, roj. Krstolič
iz Pobrežja št. 1 pri Adlešičih

Najlepše se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo obiskovali v času bolezni, osebju zdravstvenega doma Črnomelj za nego na domu, vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebna hvala govornikom Nadi Rožman in Alojzu Cvitkoviču za ganljive besede slovesa, ženskemu pevskemu zboru Adlešiči za zapete žalostinke, organistu in župniku za opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njeni

Preljubi mož in očka naš, prezgodaj si odšel od nas. V našem domu je praznina, v srcih huda bolečina. Ne mine ura, dan ne noč, povsod si z nama ti navzoč.

V SPOMIN

15. maja mineva žalostno leto, odkar nas je nepričakovano zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, sin, brat, stric in botrček

IVAN KAMBIČ
iz Semiča 7 a

Vsak dan ti grob krasimo, s solzami rožice svežimo. — Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Žalujoči: žena Rozika in sin Dušan

Zakaj si moral ti umreti, ko pa s teboj je bilo lepo živeti? Odkar pri meni več te ni, je to dom solz in žalosti. Ne mine ura, dan ne noč, da pri meni nisi ti navzoč.

V SPOMIN

29. aprila je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, nečak, bratranec in prijatelj

MILAN ŠIŠKO
iz Zalok 12 pri Raki
začasno zaposlen v Frankfurtu

Hvala vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Žalujoča žena Fani in vsi njegovi

ZAHVALA

Ko nas je zapustil naš najdražji

FRANCI TRATAR
predmetni učitelj

ste izkazali veliko pozornost. Prirčno se zahvaljujemo delavcem in učencem osnovne šole Mokronog. Na vsakem koraku ste z nami sočustvovali. Hvala delavcem VIO Trebnje, učencem in profesorjem 1. b razreda na SŠPTNU Novo mesto, učencem in profesorjem 4. a razreda — smer kemija in SSTZU Boris Kidrič Novo mesto. Iskrena hvala za pozornost delovnim organizacijama Labod TOZD TIP-TOP Ljubljana in Kolinska Mirna. Zahvaljujemo se dr. Znidaršiču. Neizmerno smo hvaležni za nesebično pomoč sosedom in vaščanom Hrastovce, vsem sorodnikom, njegovim številnim prijateljem in nekdanjim učencem. Prirčna hvala vsem, ki ste se z izbrano besedo poslovili od pokojnika, ganile so nas žalostinke, ki so jih zapeli mokronoški pevci. Hvala godbi na pihala, gospodu župniku za lepo opravljeni obred in ganljive besede. Vsem in vsakemu, ki ste počastili njegov spomin, naša iskrena zahvala. Spoznanje, da je bil pokojnik mnogim drag, nam je tolažba v žalosti.

Vsi njegovi najdražji

JOŽE STRGAR

bilsko cesto, za železnico, električne daljnovode, plinovode in krove za kaj še. Tako rezervirana zemlja je izgubljena in ker je ni na pretek, bi morali za vsako ped dvakrat premisliti, preden privolijo, da jim jo odtegnemo prvobitnemu namenu.

Jože opaža, da tudi v kmetijstvu prihaja do nerazumnih preobratov, saj zdaj na primer že sadjarji silijo v ravnino, na polja, ko je vendar na voljo še toliko hribovskih površin za pašnike, vinograde in sadovnjake. Do tega prihaja, ker se hribi praznijo in Strgar se čudi, da za te predele v povojnih desetletjih ni bilo nič narejeno.

Mladi ostajajo doma le, če vidijo zagotovljen obstoj ali če imajo dobre prometne zveze, da se brez težav vozijo na delo, popoldne pa si zaslužijo dodaten dolar na kmetiji. Za tako odločitev je po Jožetovih besedah pomembno, da si na vasi lahko postavijo novo hišo, da si vanjo napeljejo vodovod in telefon, ter da s krajinami skupaj snujejo svoj jutri. Zraven sodi tudi smisel vaščanov za obogatitev vsakdanjika z društvenim življenjem in kulturnim utripom. V sromeljski krajevni skupnosti, kjer se prebivalstvo hitro stara, mladih ni na pretek, a kolikor jih je, se dobro počutijo. Strgarjev Jože je rad med njimi. Iz šole se je vrnil poln volje in moči in že soodloča o skupnih načrtih. Za to ima dovolj priložnosti kot predsednik skupščine krajevne skupnosti. Ljudem je všeč tudi zagretost mladih domačinov za delo pri amaterskem odru. Jože je dolgo njegov član in ko je bil študent, je celo igral. Sromeljani so najbrž edini ki se zbirajo na vajah izključno ob sobotah in nedeljah. Agronom Jože je prepričan, da za mlade razdalja med vasjo in mestom nič ne pomeni, če niso odrezani od sveta in če imajo v svojem vaškem domu osnovno udobje, ki ga je deležen meščan.

JOŽICA TEPPEY

Ljudje na vasi so veseli vsakega mladega človeka, če ostane med njimi. Jože Strgar iz Sromelj je že eden tistih, ki po študiju ni zbežal v mesto, čeprav mu samo kmetija ne bo mogla dati dovolj kruha. Končal je višjo agronomsko šolo v Mariboru in je vodja živinoreje pri TOK Agraria. Kot pospeševalec zelo dobro pozna težave kmetov in kmetijstva nasplo. Prepričan je, da je izvor vseh zagat v tem, da to področje ekonomsko ni urejeno.

V brežiški občini je težav še več, ker so kmetije majhne in merijo povprečno le po tri hektare. Za preživljanje je to premalo. Po Jožetovem mnenju bi zadoščalo samo nekaj hektarjev, če bi ljudi usmerili v intenzivno pridelavo cvetja, površine ali sadja.

Strgar je mlad kmetijski strokovnjak in si šele nabira izkušnje, vendar veliko razmišlja tudi o siromašenju dediščine, ki jo puščamo zanamcem, o zemlji, ki jo v občini upravljajo za pozidavo na najplodnejših območjih ali odstopajo za koristi celotne Slovenije in Jugoslavije, v zameno zanjo pa ne dobivajo toliko, kot dajejo. V mislih ima površine, ki jih bosta zaplavili obe hidroelektrarni, pa trase za avto-

Z znanjem hitreje v prihodnost

Računalničarji OŠ Grm republiški ekipni prvaki — Množičnost je osnova za uspeh — Potrebovali pa bi še več opreme in prostor za pouk

NOVO MESTO — Skupina učencev osnovne šole Grm, zavzetih privržencev računalništva, je na republiškem medregijskem tekmovanju dosegla omembe vreden uspeh: postali so republiški osnovnošolski ekipni prvaki.

»Uspeh ni naključen.« pravi učitelj matematike in fizike Tone Bučar, ki se z vsem srcem posveča tudi animiranju mladih računalničarjev na šoli, pri višjih letnikih pa mu pomaga še Marko Pavlin. »Začetki računalniških krožkov segajo namreč že štiri leta nazaj, še predno smo dobili učne programe od republiškega sekretariata za šolstvo. Videli smo, da računalništvo močno zanima učence, mnogi so imeli tudi doma že lastne računalnike, in zdelo se nam je pametno usmeriti ta interes. Skupaj z osnovno šolo Milke Šobar-Nataše iz Šmihela smo nabavili nekaj najosnovnejše opreme in pouk poteka sedaj pri nas za obe šoli skupaj. Največja udeležba je na krožkih računalniškega jezika logo za učence četrtih razredov, imamo pa tudi fakultativni pouk basica za učence petih in šestih razredov. Ti dobijo tudi v spričevalo zapisane ocene. Najbolj zagnani in nadarjeni pa nadaljujejo še v sedmem in osmim razredu na pascalu. Zgledno sodelovanje imamo tudi s srednješolskim centrom Boris Kidrič, kjer imajo boljše opremo in strokovne sodelavce. »Letos se na vseh stopnjah usposablja kakih šestdeset učencev obeh šol. »Zanimanje je izred-

no, zato je zaradi naših omejenih prostorskih in tehničnih zmogljivosti skoraj neizbežna selekcija.«

Ekipo OŠ Grm, ki je bila skoraj v celoti tudi regijska, so zastopali Klemen Dvornik, Blaž Malenšek in Uroš Jazbec za logo, David Bratož za bazic in Alojz Novak in Roland Ulčnik za pascal. Regijsko ekipo sta dopolnila še Bostjan Tomažević iz Semiča in Simon Vidmar iz Šentruperta, oba za tekmovanje v basicu. V vsakem jeziku je bilo po dvajset tekmovalcev, najbolj pa so se v svojih skupinah odrezali Roland Ulčnik (peti), Simon Vidmar (šesti) in Blaž Malenšek (osmi). Kot najbolj izenačena osnovnošolska skupina je ekipa OŠ Grm zbrala največ točk in za osvojen prvo mesto dobila lepo nagrado, računalnik Commodore Amiga 1000, ki jim bo še kako prav prišel pri nadaljnjem izpopolnjevanju.

»Zavedamo se, da je pouk računalništva važna šola za življenje,« pravi ravnatelj OŠ Grm Marjan Špiler, »uspeh, ki so ga dosegli naši učenci, nam je spodbuda za nadaljnje delo. Srečujemo pa se z velikimi težavami. Za računalništvo nimamo posebne učilnice, zato moramo aparature prenašati sem in tja, pa tudi opremljenost sicer še ni zadovoljiva. Naša želja je, da bi združeno delo opozorili na naše delo in uspehe, pa tudi na to, da bi s primernim vlaganjem in tehničnim sodelovanjem že na stopnji osnovne šole zagotavljali dobro bazo za svoje poznejše strokovne kadre. Prav veliko število udeležencev v računalniških krožkih nam je zagotovilo kvaliteto, brez primerne opremljenosti pa tudi ne gre.«

T. J.

REPUBLIŠKI PRVAKI — Ekipa osnovne šole Grm je na republiškem računalniškem tekmovanju zbrala največ točk in tako postala slovenski osnovnošolski prvak. Zbrani so pred svojim Partnerjem, skupaj z mentorjem, učiteljem matematike in fizike Tonetom Bučarjem. (Foto: T. Jaksš)

Prvi korak h KTV

Akcija v Kočevju

KOČEVJE — Rado Pahulje vodi iniciativni odbor za ugotavljanje interesa in možnosti za uvedbo kabelske televizije v Kočevju. Na naša vprašanja v zvezi s KTV je odgovoril naslednje.

Z uvedbo KTV bi spremljali popolnoma čiste vse programe, ki jih dobimo že zdaj, a z občutnimi motnjami. Razen tega bi sprejemali še programe iz satelitov (gre za 20 do 30 programov) pa tudi signale lokalne TV, radia, videotekst in vse ostale informativne signale.

Prednost tega sistema je še, da odpadejo sedanje in morebitne nove antene na strehah. Slaba stran pa je, da je napeljava draga (zaradi inflacije so jo drugod preračunali na 900 DM), da je treba plačevati mesečni prispevek, in še nekaj manj pomembnih slabosti je.

Izračuni kažejo, da bi bila omenjena cena sprejemljiva, če bi se za KTV odločilo v Kočevju in okolici 800 do 1.000 interesentov. Po sedanjih izkušnjah v drugih krajih se priključni na KTV približno polovica naročnikov TV, kar predstavlja za Kočevje z okolico 1.800 naročnikov. Izračun je narejen za Kočevje in okolico od Koblarjev do Livolda. Še ta teden bodo opravljene tudi meritve, če so signali za sprejem primerni.

Odbor pripravlja tudi anketo o interesu občanov za KTV, ki jo bo nato analiziral in pripravil predlog za ali proti KTV. Kaže, da bo o predlogu odbora dokončno odločala občinska organizacija SZDL.

J. P.

Glas mladih

11. Glas mladih Bele krajine in 6. Glas mladih Slovenije v Črnomlju

ČRNOMELJ — V petek in soboto, 13. in 14. maja, bosta v tukajšnjem kulturnem domu potekali tradicionalni in priljubljeni glasbeni prireditvi Glas mladih Bele krajine in Glas mladih Slovenije, prva že enajstič zapored, druga pa šestič. Organizatorja sta OK ZSMS in Glasbena mladina Bele krajine. Začetek prireditev bo obakrat ob 8. uri zvečer.

Prvi dan se bo predstavilo 14 mladih pevki in pevcev iz Bele krajine, drugi dan pa bo z izvirnimi skladbami nastopilo 15 od 28 prijavljenih ansamblov. Največ jih je iz Primorske in Notranjske, zastopani pa so vsi predeli Slovenije. Dolenjske barve bosta zastopala ansambla Iskra in Peta avenija iz Novega mesta.

Udeležencem bodo podelili lepe praktične nagrade in spominke, ki jih je izdelal akademski kipar Jože Vrščaj.

Vstopnice za prireditvi je mogoče kupiti v predprodaji v blagovnici Dolenjke v Črnomlju.

TRETIČ BODO ZAPLESALI

NOVO MESTO — V soboto, 14. maja, se bodo v novomeški športni dvorani tretjič srečali na prvenstvu Dolenjske mladi plesalci. Kaj so se naučili na plesnih tečajih, bodo pokazali ob 9. uri dopoldne na predtekmovanju in ob 14. uri v finalnem nastopu. Na prvenstvu bo sodelovalo 230 plesnih parov, plesalci v starosti 7 do 15 let bodo nastopili v 6 tekmovalnih skupinah. Pomerili se bodo v 10 plesih, zato bodo prišli na račun tudi gledalci, ki so vabljene v čim večjem številu.

TRIO NOVINA ZA KOROŠKE SLOVENCE

CELOVEC — Družinski Trio Novina je med prvomajskimi prazniki prvič nastopil v tujini. Povabili so ga Koroški Slovenci na svoje izobraževalne in dopustniške dneve v slovensko vas Tinje. Samostojni koncert v dvorani Doma prosvete je tako navdušil poslušalce, da so naslednji dan koncert ponovili tudi v Celovcu. Gostovanje v Avstriji je triu omogočil kolektiv IMV

Plevnik je že vrsto let poznan glas ljubljanskega radia, pevka Lea Sober, ki jo Dolenjci poznamo tudi kot napovedalko Studia D, pa je ansamblu prinesla precej svežine in novih moči. Učitelj Franc Turk že vsa leta igra klavir, Peter Prijanovič pa bas kitaro. Korgovci so predvsem dober plesni in zabavni ansambel, da bi se lotili svojih skladb, pa zaenkrat še niso začutili potrebe. »Predvsem se trudimo, da ne zaostajamo za slovensko glasbeno sceno. Vsako soboto na vajah pripravimo po en ali dva nova glasbena komada. Zaigrati in zapeti moramo prav vse, od polke do rocka. Če so na plesišču ameriški Slovenci, moramo prisluhniti njihovim željam, tudi gostje iz Nemčije imajo svoj okus. Goste iz Avstralije je naše igranje tako navdušilo, da so na povabilu tja. Mi smo jim zaradi gostoljubnosti obljubili snidenje, uresničili pa tega ne bomo. Zagotovo pa bomo letos poleti igrali gostom v Krkinem obmorskem letovišču v Strunjanu,« je povedal Milan.

J. P.

V nedeljo kolesarska veletombola

NOVO MESTO — Dolenjska metropola živi te dni v znamenju kolesarstva. Po petkovem cilju prve etape dirke Alpe-Adria bo to nedeljo, 15. maja, v Novem mestu še ena velika prireditev. Kolesarsko društvo Vrka pripravlja namreč tega dne na novomeškem Stadionu bratstva in enotnosti veliko tombolo z doslej največjim denarnim sklantom pri nas. Omenimo le prve tri nagrade: stanovanjska hiša Marles, počitniško obmorsko stanovanje Pionirja v Stinich ter osebni avto P-126 z gotovino sto starih milijonov.

Da pa nedeljsko vzušje na stadionu ne bo preveč rzdno in napeto, bodo poskrbeli Vinko Šimek, ki bo tombolo vodil, Marjan Smode ter ansambel Čudežna polja, omeniti pa velja vsekakor še veliko nagradno žrebanje mariborskega tednika Kaj, ki je med pokrovitelji prireditve. Prav zato ne odvrzite letakov, ki so priloženi današnji številki Dolenjskega lista; s kuponom na njem, ki ga boste oddali na prireditvenem prostoru, boste namreč v igri za eno od Kajevih nagrad.

Dodajmo za konec še, da so tombolski lističi ta čas že v prodaji, dobili jih je moč v vseh večjih delovnih organizacijah ter na blagajnah vseh večjih trgovin Emona Dolenjskega lista, Mercatorja in Novotehne v novomeški občini, predprodaja pa bo organizirana tudi v soboto in nedeljo dopoldne na Stadionu bratstva in enotnosti, sicer pa bo možnosti za nakup tombolskih lističev tudi v nedeljo popoldne več kot dovolj, če jih seveda prej ne bo zmanjkalo.

BRIGADIRSKO SREČANJE

KOPER — Klub primorskih brigadirjev in veteranov bo na Ukmarjevem trgu v Kopru v soboto, 21. maja, ob 10. uri pripravil srečanje brigadirjev in veteranov iz vseh koncev Slovenije in zamjestva. To bo lepa priložnost za obuditev spominov na delovno preteklost, zato se nadejajo številne udeležbe tistih, ki so delali v mladinskih delovnih brigadah.

TEKMOVANJE KOVINARJEV

NOVO MESTO — V petek, 13., in soboto, 14. maja, bo peto delovno proizvodno srečanje kovinarjev Dolenjske, katerega organizator je medobčinski sindikalni svet, pokrovitelj pa IMV Novo mesto. Kovinarji bodo tkemovali na srednji šoli tehniških in zdravstvenih usmeritve in v delovnih organizacijah IMV, Belt Črnomelj, Iskra Semič in Pionir Novo mesto. Na srečanju se bodo pomerili kovinostrojarji, kovinobrusilci, kovinorezkarji, orodjarji, konstrukcijski ključavničarji, varilci, livarji, avtomehaniki in električarji. Najboljši posamezniki se bodo udeležili republiškega tekmovanja v Mariboru, ki bo junija.

Zapleti z mlajem Faranov

Neuspela konkurenca — Faranov neznanci ukradli mlaj

VAS, FARA — Tradicija je že, da v kočevski občini vsako leto za 1. maj postavljajo po krajevnih skupnostih in večjih vaseh mlaje. Za vasi Fara in Vas, ki sta tako rekoč glavno mesto KS Kostel, so do letos postavljali le en mlaj, in sicer pri Vasi. Letos pa je vse lenilo nekoliko drugače.

Tisti v Fari so se dogovorili, da bo letos stal mlaj pri njih, saj imajo v njihovi vasi razen cerkve še trgovino, gostilno, pol šole, dvorano, včasih pa so imeli celo pekarno. Urno so zabetonirali stojišče za mlaj, posekali smreke in hiteli s postavljanjem. Pa ni bilo sreče. Ljudnja v betonskem postavku je bila premajhna, zato je bilo treba mlaj spodaj poščiti.

Medtem ko so Farani špičili mlaj, so Vaščani skupaj s Potočani, Planinci in Jakšičani sklenili, da se jim ne dajo ugnati. Urno so posekali smreko in postavili svoj mlaj, ki je bil seveda višji in lepši od tistega v Fari, ki je še vedno ležal na tleh. Čast Vasi, kjer imajo gostilno, pol šole, gasilski dom, pisarni krajevnega urada in krajevne skupnosti, banko, pošto, zdravstveno postajo in celo otroški vrtec, je bila tako rešena.

Neizkušeni Farani pa z mlajem niso imeli sreče. Ko so ga poščili, so se zaman več dni mučili, da bi ga postavili. Na pomoč so poklicali celo kamion, a ni in ni šlo, tako da so 29. aprila z delom prenehali in se zaobljubili, da bodo mlaj postavili naslednji dan. Vendar sklepi in načrti so pri nas eno, njihova uresničitev pa drugo. Ko so v soboto zjutraj spočiti Farani krenili na postavljanje mlaja, jih je čakalo veliko presenečenje: mlaja ni bilo, ker jim ga je ponoči ukradel nez-

nan storilec. Menda veleva tradicija, da bi morali fantje mlaj varovati, dokler ne bi stal, saj je velika sramota, če ga kdo odnese.

Potem so se okoli tiste betonirane luknjice za mlaj vse prvomajske praznike dogajali čudeži. Prvega maja zjutraj je v postavku stalo zakrčljivo drevesce, ki sploh ni zaslužilo imena mlaj. Drugaega maja zjutraj drevesca ni bilo več. Isti dan popoldne pa smo ga spet videli stati...

J. PRIMC

DNEVI NAMEŠTO TEDNA CVIČKA

NOVO MESTO — Člani Društva vinogradnikov Dolenjske in prireditvenega odbora Tedna dolenjskega cvička se nikakor ne morejo odločiti o tem, kje, kdaj in kako pripraviti to tradicionalno prireditev. Neodločnost so spretno izkoristili v hotelu Kandija in sami pripravili prireditev z imenom Dnevi dolenjskega cvička in jedi. Prireditve bo na vrtu tega hotela ali znotraj (v primeru slabega vremena) in se bo pričela danes popoldan ob 17. uri z nastopom folklorne skupine Kres, degustacijo cvička in pokušno krač in suhih klobas. Tako bo do nedelje vsak popoldan do polnoči. Za zabavo bosta igrala ansambla Spomin in Mak iz Krškega. Dolenjski cvičkarji takšni potezi hotela Kandija verjeto ne bodo nasprotovali, saj nameravajo odvečni cviček spraviti za naslednje leto, kajti na novega zaradi pozebe tako ne gre računati.

POSTRV VELIKANKA — Neverjetno ribiško srečo je pred tednom dni imel Novomeščan Vili Pintar. Ko je metal blestivo na jezu Seidlovega mlina, je iz krke potegnil kapitalno postvr šarenko, ki ji doslej še ni bilo enake. Ko so jo izmerili, skorajda niso mogli verjeti, saj je merila domala 90 centimetrov, težka pa je bila kar sedem kil in pol. (Foto: J. P.)

kozerija

REPIČANI NIMAJO NIKOLI ČASA

Zadnjič sem se šel pozanimat, kako kaj Mali v šoli.

— Bom kratka, je rekla tovarišica učiteljica, vestim, nimam časa. In je zdrdrala, da je Mali površen, da mu ne gre do odgovori na vprašanja, da je pri matematiki dober ter da je nemiren, živ in da ne sledi pouku. Po teh podatkih je izpuhtela. Ne vem več, ali v zbornico ali v razred.

V pisarni, kjer domujejo sisi, so sedele tri ženske.

— Prišel sem se pozanimat... — Bodite kratki in jedrnat. Vidite, da imamo na mizah kup papir-

jev in da nimamo časa. Delo nas bo zadavilo.

Bil sem kratek, jase in jedrnat. Ena od treh žensk me je v teh lastnostih prekosila: bila je še krajša, še bolj jasna in še bolj jedrnat. Na koncu kratkega pogovora mi je odprla vrata in zažogela: Na svidenje!

V občinski pisarni je sedel za veliko mizo možki z očali. Ni mi ga uspelo niti pozdraviti, že me je opozoril:

— Če hočete kaj opraviti, pohitite! Nimam časa. Poglejte: telefoni, sestanki, dopisi.

— Gre za prepis zemljišča.

— Jutri. Pojdite, dokler se mi ne zmeša.

Pred ordinacijo doktorja Iglia je bila gneča. Čakal sem na vrsto in sestra, ki je poklicala moje ime, je priganjala.

— Dajte, no, vstopite že! Mar ne vidite, koliko ljudi še čaka za vami? Doktor Iglia nima časa na pretek, danes dela samo do enih, ker mora na redno letno konferenco sindikata.

Tudi na pošti, banki, pri mesarju, v trgovini, na avtobusni postaji, v

bifeju, semenarni, pekarni, pri zobozdravniku, v prodajalni s čevlji, bazenu, lekarni... so kričali name, naj se zmigam, naj pohitim.

Nihče ni imel časa. Vsi so bili do grla zaposleni z nečim drugim, vsem se je nezasiščano nekaj mudilo. Vsi so imeli vsega čaka.

Torej podatki, ki jih objavljajo raziskovalci in statistiki, lažejo. V njihovih poročilih namreč črno na belih piše, da delajo Repičani na svojih delovnih mestih največ štiri ure na dan.

TONI GAŠPERIČ